

Zahtjevi za uzdržavanje

Ako želite zatražiti uzdržavanje, primjerice tako da od roditelja koji ne živi s djetetom tražite mjesečno plaćanje za skrb o djetetu, Pravo EU-a omogućava vam da se koristite uslugama suda svoje zemlje za utvrđivanje obveze dužnika da plaća uzdržavanje i za određivanje iznosa alimentacije. Takva sudska odluka bit će priznata u drugim državama članicama Europske unije.

Za detaljne informacije koje se odnose na određenu zemlju odaberite odgovarajuću zastavu.

Nova pravila od lipnja 2011.

Od 18. lipnja 2011. primjenjuju se [nova pravila](#) o pitanjima uzdržavanja. Osobi s pravom na uzdržavanje i dalje je osigurana pravna zaštita tako što joj je omogućeno tužiti dužnika pred sudom vlastite države. Osim toga, u većini se slučajeva [Haškim protokolom](#) iz 2007. utvrđuje pravo primjenjivo na obveze uzdržavanja, a sve sudske odluke o uzdržavanju koje su donijeli sudovi država članica slobodno kruže u Europskoj uniji te mogu biti izvršene u svim državama članicama bez dodatnih formalnosti. Naposljetku, osobe s pravom na uzdržavanje i dužnici imaju pravo na administrativnu pomoć koju nude države članice.

Nova se pravila primjenjuju u svih 28 država članica EU-a, uključujući Dansku, na temelju sporazuma od 19. listopada 2005. između Europske zajednice i Kraljevine Danske o sudskoj nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudske odluke u građanskim i trgovačkim stvarima. Međutim, Danska ne primjenjuje neka pravila, i to posebno pravilo o primjenjivom pravu i suradnji među središnjim tijelima.

Osim toga, Uredbom je predviđeno da se upravna tijela mogu smatrati sudovima za potrebe postupaka povezanih s uzdržavanjem. Popis tih tijela dostupan je [ovdje](#).

Kada sredstva za uzdržavanje mora dati osoba ili kada sredstva za uzdržavanje idu u korist osobe koja živi u državi nije članica EU-a, [Konvencija](#) o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja i [Protokolo](#) pravu primjenljivom na obveze uzdržavanja mogu vam pomoći pri naplati tražbina za uzdržavanje u državama koje nisu članice EU-a koje su ugovorne stranke tih međunarodnih instrumenata. Konvencija je stupila na snagu za EU u odnosu na treće zemlje koje su stranke te Konvencije 1. kolovoza 2014.

Neobvezni standardni obrazac za izvještaj o dugu za uzdržavanje

Radi olakšavanja praktične provedbe Uredbe o uzdržavanju i učinkovitog ostvarivanja građanskih prava u cijelom EU-u, Europska pravosudna mreža razvila je u građanskim i trgovačkim stvarima neobvezni standardni obrazac za izvješće o dugu za uzdržavanje.

Cilj je tog neobveznog obrasca olakšati povrat duga za uzdržavanje, a dostupan je na 23 jezika. Obrascu je priložen praktični vodič s uputama za ispunjavanje. Obrazac je dostupan u sljedećim oblicima: [PDF](#), [PDF koji se može uređivati](#) i [XLS](#).

Stranicu održava Europska komisija. Informacije na ovoj stranici ne odražavaju nužno službeno stajalište Europske komisije. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest koja se odnosi na propise za autorska prava za europske stranice.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

„Obveza uzdržavanja” može se definirati kao zakonom propisana obveza neke osobe da drugoj osobi, koja je potrebna i koja je s njom povezana „određenom obiteljskom” vezom, pruži pomoć potrebnu za život. „Uzdržavanje” ne obuhvaća samo hranu nego i sve što je potrebno za život: prehrambene proizvode, odjeću, stanovanje, zdravstvenu skrb itd.

Obveza uzdržavanja temelji se na rodbinskoj ili tazbinskoj vezi ili pak na alternativnoj obvezi kada je ta veza prekinuta. Obveza uzdržavanja postoji između određenih srodnika i članova tazbine, između bračnih drugova i između registriranih partnera. Na neki način temelji se na dužnosti iz „solidarnosti” koja u određenim slučajevima može biti veća.

- **Uzdržavanje djeteta od strane roditelja**

U ovom slučaju razlikujemo dvije vrste obveze uzdržavanja:

- širu obvezu uzdržavanja, na temelju koje su otac i majka dužni prema svojim mogućnostima brinuti se o smještaju, uzdržavanju, zdravlju, nadzoru, odgoju i obrazovanju te razvoju svoje djece. Ako obrazovanje djeteta nije dovršeno, obveza traje i nakon njegove punoljetnosti. Obveza postoji neovisno o financijskim sredstvima roditelja i potrebama djeteta. Šira je u tom smislu što osim životnih potreba djeteta obuhvaća i njegov odgoj, obrazovanje itd. (članak 203. Građanskog zakonika).
- obvezu uzdržavanja koja se temelji na roditeljstvu, povezanu s potrebama djeteta, bez obzira na njegovu dob, te u ovisnosti o sredstvima roditelja (članci 205., 207., 208. i 353-14. Građanskog zakonika).
- **Uzdržavanje roditelja od strane djece**

Obveza uzdržavanja između roditelja i djece uzajamna je (članci 205., 207. i 353-14. Građanskog zakonika). Djeca su dakle dužna uzdržavati roditelje koji su potrebiti.

- **Uzdržavanje bračnog druga**

Obveze uzdržavanja između bračnih drugova temelje se na dužnosti pružanja podrške i pomoći te na dužnosti doprinošenja troškovima bračnog života (članci 2013. i 221. Građanskog zakonika). Te su dužnosti, zajedno sa zakonom propisanom dužnošću zajedničkog stanovanja bračnih drugova, uzajamne. Ako se navedene dužnosti ne ispunjavaju, pred sudom se može pokrenuti postupak radi njihova ispunjavanja, postupkom za priznavanje prava na uzdržavanje ili postupkom izravne naplate (članci 213., 221. i 223. Građanskog zakonika) – vidjeti deseto pitanje.

- **Uzdržavanje bivšeg bračnog druga**

Valja razlikovati razvod braka zbog nepomirljivih razlika od sporazumnog razvoda braka:

- Razvod braka zbog nepomirljivih razlika: ako bračni drugovi nisu sklopili ugovor o uzdržavanju u slučaju razvoda braka (članak 301. stavak 1. Građanskog zakonika), sud u presudi o razvodu braka ili u kasnijoj odluci može na zahtjev „potrebitog” bračnog druga odrediti uzdržavanje od drugog bračnog druga (članak 301. stavak 2. prvi podstavak Građanskog zakonika).

Sud može odbiti priznati zahtjev za uzdržavanje nakon razvoda braka ako tuženik dokaže da je tužitelj počinio „tešku pogrešku zbog koje je nastavak zajedničkog života postao nemoguć” (članak 301. stavak 2. drugi podstavak Građanskog zakonika).

Ni u kojem slučaju iznos uzdržavanja ne smije prijeći trećinu prihoda bračnog druga koji je obveznik uzdržavanja (članak 301. stavak 3. treći podstavak Građanskog zakonika).

- Sporazumni razvod braka: bračni drugovi nisu obvezni sporazumjeti se o plaćanju uzdržavanja koje jedan mora plaćati drugome tijekom postupka i/ili nakon razvoda braka. Ako to odluče, iznos i način plaćanja te izvršavanje uzdržavanja utvrđuju se slobodno, kao i njegova indeksacija i mogući razlozi njegove promjene (članak 1288. stavak 4. prvi podstavak Zakonika o sudovima). Osim ako se stranke nisu drugačije sporazumjele, sudac može na zahtjev jedne od stranaka povisiti, smanjiti ili ukinuti ugovoreni iznos uzdržavanja nakon odluke o razvodu braka (članak 1288. stavak 3. Zakonika o sudovima) ako, u najmanju ruku, iznos više nije primjeren zbog novih okolnosti koje ne ovise o volji stranaka. Ako se ne predvidi indeksacija iznosa uzdržavanja, on se neće moći indeksirati.

- **Druge obveze uzdržavanja**

U kojima slučajevima?

Obveza uzdržavanja postoji između srodnika u ravnoj lozi, i u uzlaznoj i u silaznoj liniji (roditelji/djeca, djeca/roditelji, ali i unuci / bake i djedovi i obrnuto – članci 205. i 207. Građanskog zakonika).

Među srođnicima po tazbini, javljaju se dva slučaja:

- nadživjeli bračni drug ima obvezu prema djeci svojeg umrloga bračnog druga kojima on nije otac ili majka, do određenih granica (članak 203. stavak 3. Građanskog zakonika).

- zetovi i snahe imaju obvezu prema očevima i majkama svojih bračnih drugova i obrnuto. Ta obveza prestaje ako otac ili majka bračnog druga sklopi novi brak, ako su bračni drug (koji stvara tazbinsku vezu) i djeca rođena u braku umrli (članci 206. i 207. Građanskog zakonika).

Na ostavinu umrloga bračnog druga primjenjuje se u određenim okolnostima obveza uzdržavanja nadživjelog bračnog druga ili potomaka pokojnika (članak 205.a Građanskog zakonika).

Dijete čije očinstvo nije utvrđeno, može od muškarca koji je imao odnose s njegovom majkom tijekom zakonskog razdoblja začeca zahtijevati naknadu za svoje uzdržavanje, odgoj i obrazovanje (članak 336. Građanskog zakonika).

Ako je sporazum između registriranih partnera ozbiljno narušen, jedna stranka može pred sudom za obiteljska pitanja zahtijevati uzdržavanje, u okviru privremenih mjera koje su zatražene. Isto vrijedi i u slučaju prestanka registriranog partnerstva, u okviru privremenih mjera (članak 1479. Građanskog zakonika).

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveza uzdržavanja obično prestaje s punoljetnošću djeteta ili s njegovim osamostaljivanjem. Međutim, može se nastaviti ako obrazovanje djeteta nije dovršeno (članci 203. i 336. Građanskog zakonika).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Obveznik uzdržavanja može dobrovoljno uzdržavati uzdržavanu osobu. U suprotnom, u slučaju spora, nesuglasnosti ili prestanka uzdržavanja, potrebno je pokrenuti sudski postupak.

U slučaju razvoda braka zbog nepomirljivih razlika, zahtjev za uzdržavanje nakon razvoda braka može se pred sudom pred kojim se vodi postupak radi razvoda braka postaviti kao sporedni u zahtjevu za pokretanje postupka ili u tužbenom zahtjevu (članak 1254. stavak 1. podstavak 5. i stavak 5. Zakonika o sudovima).

Izvan brakorazvodnog postupka, sudac nižeg suda (*judge de paix*) odlučuje o svim zahtjevima za uzdržavanje (članak 591. stavak 7. Zakonika o sudovima), osim u postupku za priznavanje prava na uzdržavanje bez utvrđivanja roditeljstva. Vidi peto pitanje.

Od 1. rujna 2014., osim obveza uzdržavanja povezanih s novčanom potporom za integraciju u društvo, za sve zahtjeve povezane s obvezom uzdržavanja nadležan je obiteljski sud (*tribunal de la famille*) (članak 572.a točka 7. Zakonika o sudovima), uključujući postupak za priznavanje prava na uzdržavanje bez utvrđivanja roditeljstva.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Postupak je osoban i odnosi se na uzdržavanu osobu (vidi osobito članak 337. Građanskog zakonika). Podnositelj zahtjeva osobno ili njegov odvjetnik podnosi zahtjev sudu (vidi osobito članke 1253.b, 1254. i 1320. Zakonika o sudovima).

Ako nije pravno sposoban, u njegovo ime djeluje njegov zakonski zastupnik (otac, majka, skrbnik, osoba koja upravlja njegovom imovinom).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Niži sud ima opću nadležnost u sporovima koji se vode radi uzdržavanja (članak 591. točka 7. Zakonika o sudovima), ali postoje iznimke. Pod tom pretpostavkom, postupak valja pokrenuti pred sudom prema mjestu prebivališta tužitelja, osim u slučaju tužbe radi smanjenja ili prestanka uzdržavanja (članak 626. Zakonika o sudovima).

Za postupak koji pokreće dijete protiv muškarca koji je imao odnose s njegovom majkom tijekom zakonskog razdoblja začeca (članak 336. Građanskog zakonika) nadležan je predsjednik prvostupanjskog suda (*tribunal de première instance*) (članak 338. Građanskog zakonika).

Za sporove o roditeljskoj skrbi, osim pri donošenju hitnih i privremenih mjera, nadležan je sud za mladež (*tribunal de la jeunesse*) (članak 387.a Građanskog zakonika) prema mjestu prebivališta roditelja, skrbnika ili osoba koji skrbe za dijete (članak 44. Zakona od 8. travnja 1965. o zaštiti mladeži, o preuzimanju skrbi za maloljetnike koji su počinili radnju koja se smatra prekršajem i o naknadi štete nastale zbog toga).

U slučaju spora između bračnih drugova prije postupka razvoda braka, zahtjevi se podnose nižem sudu (članak 594. točka 19. Zakonika o sudovima) prema mjestu posljednjeg boravišta bračnih drugova (članak 628. točka 2. Zakonika o sudovima).

Od podnošenja zahtjeva za razvod braka zbog nepomirljivih razlika do prestanka braka, nadležan je predsjednik prvostupanjskog suda (članak 1280. Zakonika o sudovima). Međutim, sud koji odlučuje o meritumu slučaja odobrava i sporazume koje su postigle stranke o uzdržavanju (članak 1256. podstavak 1. Zakonika o sudovima).

Nakon pravomoćne presude o razvodu braka, nadležni su niži sud i sud za mladež. Predsjednik prvostupanjskog suda i dalje je nadležan odlučivati o privremenoj pravnoj zaštiti u hitnim slučajevima (članak 584. Zakonika o sudovima).

Od 1. rujna 2014., osim obveza uzdržavanja povezanih s novčanom potporom za integraciju u društvo, za sve zahtjeve povezane s obvezom uzdržavanja nadležan je obiteljski sud (članak 572.a točka 7. Zakonika o sudovima).

Od 1. rujna 2014. zahtjevi između stranaka koje su (ili su bile) u braku ili koje su (ili su bile) registrirani partneri i zahtjevi za uzdržavanje zajedničke djece ili djece čije je roditeljstvo utvrđeno samo u pogledu jednog roditelja, u načelu se podnose sudu kojemu je već bio podnesen zahtjev (vidi članak 629.a stavak 1. Zakonika o sudovima). O zahtjevima za uzdržavanje maloljetnika nadležan je odlučivati sud prema mjestu prebivališta maloljetnika (ili ako ga nema, prema mjestu uobičajenog boravišta maloljetnika), a ako stranke imaju više djece, sud pred kojim je pokrenut prvi postupak nadležan je odlučivati o svim zahtjevima (članak 629.a stavak 2. Zakonika o sudovima). Ako se obveze uzdržavanja odnose na druge uzdržavane osobe, spor se vodi pred sudom prema mjestu prebivališta tuženika ili prema mjestu posljednjeg bračnog ili zajedničkog boravišta (članak 629.a stavak 4. Zakonika o sudovima).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Vidi četvrto pitanje. Ovisno o postupku, postupak se pokreće pozivom preko sudskog izvršitelja (*huissier de justice*) ili tužbom. Odvjetničko zastupanje nije obvezno.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudski se postupak plaća. Nije moguće odrediti iznos svih troškova zato što će oni ovisiti o pokrenutom postupku, sudskim troškovima i troškovima obrane pred sudom, ako stranku zastupa odvjetnik. U pogledu pokrivanja troškova postupka u slučaju pravne pomoći, primjenjuju se opća pravna pravila (vidi Pravna pomoć – Belgija).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

- **Oblik pomoći**

Pomoć se određuje u obliku uzdržavanja. U određenim slučajevima to se uzdržavanje može isplatiti jednokratno (članak 301. stavak 8. Građanskog zakonika). Iznimno, može se isplatiti u naravi (članak 210. Građanskog zakonika).

- **Procjena pomoći i indeksacija**

Ne postoji tarifa. Uzdržavanje se dodjeljuje prema potrebama osobe koja ga potražuje i financijskim mogućnostima osobe koja ga je dužna davati (članci 208. i 209. Građanskog zakonika).

Obveza oca i majke (članak 203. Građanskog zakonika) utvrđuje se prema njihovim mogućnostima i ta obveza mora obuhvaćati smještaj, uzdržavanje, zdravstvenu skrb, nadzor, odgoj i obrazovanje te razvoj djece (do dovršetka obrazovanja). Navedeno se uzdržavanje isplaćuje u obliku paušalnog mjesečnog doprinosa roditelju „skrbniku”.

Svaki od roditelja može djelovati u svoje ime i zatražiti od drugoga da doprinosi za troškove smještaja, uzdržavanja itd. (članak 203. a stavak 2. Građanskog zakonika).

Iznos uzdržavanja koji treba plaćati muškarac koji je imao odnose s majkom djeteta tijekom razdoblja začeca utvrđuje se prema potrebama djeteta te financijskim sredstvima, mogućnostima i socijalnom stanju obveznika uzdržavanja (članci 336. 339. i 203.a Građanskog zakonika).

Zakon bračnim drugovima u postupku razvoda braka izričito dopušta da u bilo kojem trenutku sklope sporazum o uzdržavanju nakon razvoda, o iznosu uzdržavanja i načinu na koji se dogovoreni iznos može revidirati (članak 301. stavak 1. Građanskog zakonika i članak 1256. podstavak 1. i članak 1288. točka 4. Zakonika o sudovima). Međutim, sud pred kojim je pokrenut postupak može odbiti odobriti takav sporazum ako utvrdi da je suprotan interesima djeteta (članak 1256. podstavak 2. i 1290. podstavak 2. i 5. Zakonika o sudovima).

Međutim, u slučaju sudske nagodbe sud koji *in concreto* određuje iznos uzdržavanja mora uzeti u obzir kriterije za izračun i ograničenja. Iznos uzdržavanja u načelu mora pokrивati barem „stanje potreba” korisnika (članak 301. stavak 3. podstavak 1. Građanskog zakonika).

Ni u kojem slučaju iznos uzdržavanja ne smije prijeći trećinu prihoda bračnog druga obveznika uzdržavanja (članak 301. stavak 3. podstavak 2. *in fine* Građanskog zakonika). Trajanje uzdržavanja ograničeno je na trajanje braka. U iznimnim okolnostima, sud može produljiti trajanje uzdržavanja (članak 301. stavak 4. Građanskog zakonika).

Indeksacija se automatski primjenjuje u slučaju razvoda braka zbog nepomirljivih razlika i u slučaju roditeljskog doprinosa za uzdržavanje. Referentni indeks u načelu je indeks potrošačkih cijena, ali zakon dopušta sucu da primijeni neki drugi sustav prilagodbe troškovima života (članak 301. stavak 6. podstavak 1. i 203.c, točka 1. Građanskog zakonika) i stranke mogu dogovorno od njega odstupati (članak 203.c, stavak 1. Građanskog zakonika).

Zakon dopušta da se uzdržavanje povisi, smanji ili prestane na zahtjev jedne od stranaka, iz općih razloga navedenih u članku 301. stavku 7. podstavku 1. Građanskog zakonika i u članku 1293. podstavku 1. Građanskog zakonika.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se isplaćuje uzdržavanoj osobi ili njezinom zastupniku. Isplaćuje se u obliku mjesečne rente. U određenim se slučajevima može isplatiti i jednokratno (vidi osmo pitanje).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Uzdržavana osoba koja raspolaže ovršnom ispravom može pokrenuti postupak prisilnog namirenja svoje tražbine. Pod određenim uvjetima može pokrenuti postupak ovrhe nad pokretnom i nepokretnom imovinom obveznika uzdržavanja koji ne izvršava svoje obveze iz odluke o uzdržavanju (članak 1494. Zakonika o sudovima). Može se čak naložiti ovrha na plaći koju provodi treća osoba, na primjer poslodavac obveznika uzdržavanja (članak 1539. Zakonika o sudovima). Osim toga, pod određenim uvjetima, uzdržavana osoba koja još ne raspolaže ovršnom ispravom moći će zatražiti donošenje mjera radi ovrhe, kako bi osigurala svoja prava na buduću naplatu uzdržavanja (članak 1413. Zakonika o sudovima).

Naposlijetku, uveden je mehanizam za pojednostavnjeno izvršenje. Riječ je o postupku izravne naplate, odnosno odobrenju danom uzdržavanoj osobi da joj se izravno uplaćuju, uz određena ograničenja, primitci obveznika uzdržavanja ili bilo koji drugi dugovani iznos od treće osobe. Postupak izravne naplate primjenjuje se na zakonske obveze uzdržavanja između bračnih drugova ili bivših bračnih drugova (članak 220. stavak 3., članak 221., članak 223., članak 301. stavak 11. Građanskog zakonika i članak 1280. Zakonika o sudovima), na obveze uzdržavanja, odgoja i obrazovanja djece – jednako tako i na pravne lijekove u postupcima između oca i majke predviđene člankom 203.a Građanskog zakonika – i na zakonske obveze uzdržavanja između potomaka i predaka (članak 203.b Građanskog zakonika).

Naposlijetku, Kazneni zakonik sadržava članak o napuštanju obitelji (članak 391.a Kaznenog zakonika) koji omogućuje kazneni progon svake osobe kojoj je pravomoćnom sudskom odlukom dosuđeno plaćanje uzdržavanja, a koja dulje od dva mjeseca nije dobrovoljno ispunjavala svoju obvezu uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Člankom 2277. Građanskog zakonika predviđa se da neplaćeni iznosi uzdržavanja zastarijevaju u roku od pet godina.

Na uzdržavanje dodijeljeno u sudskom postupku primjenjuje se rok zastare od deset godina (članak 2262.a Građanskog zakonika).

Obustavljeno je dok su bračni drugovi u braku (članak 2253.) i prekida se podnošenjem tužbe, naloga za izvršenje plaćanja ili ovrhe (članci 2244. i 2248.), pokretanjem žalbenog postupka uzdržavane osobe i uplatom obveznika uzdržavanja.

U načelu, na temelju članaka 7. i 8. Zakona o založnom pravu od 16. prosinca 1851., dužnik je dužan ispuniti svoje obveze iz svoje ukupne imovine.

Međutim, člankom 1408. Zakonika o sudovima izuzimaju se tijekom progona vjerovnika određena pokretna materijalna imovina nužna za svakodnevni život ovršenika i njegove obitelji, za obavljanje njegova zvanja ili pak za nastavak obrazovanja ili školovanja ovršenika ili uzdržavane djece koja žive u istom kućanstvu.

Člankom 1409. stavkom 1. Zakonika o sudovima onemogućeno je otuđenje i provođenje ovrhe na ukupnim primicima iz radnog odnosa i od obavljanja drugih djelatnosti.

Međutim, na temelju članka 1412. Zakonika o sudovima, s jedne strane, pravila o neprovođenju ovrhe ne mogu se primijeniti na uzdržavanu osobu, a s druge strane, ona ostvaruje apsolutnu prednost u odnosu na druge vjerovnike dužnika. Međutim, ako se traži primjena postupka izravne naplate protiv osobe čija je imovina već predmet takvih naplata ili ovrha, sud može ispitati ukupno stanje dužnika, potrebe njegovih vjerovnika, posebno uzdržanih osoba, te pravično među njima raspodijeliti iznose koji podliježu izravnoj naplati ili ovrši (članak 1390.a podstavak 5. Zakonika o sudovima).

U slučaju prezaduženosti obveznika uzdržavanja, on može proglasiti osobni stečaj (članak 1675/2. i sljedeći Zakonika o sudovima). U tim okolnostima sudac može, prema potrebi, odlučiti o oprostima duga, uključujući nepodmirene iznose uzdržavanja, a da se to ipak ne odnosi na obveze uzdržavanja.

Može se provesti ovrha radi osiguranja naplate budućih iznosa uzdržavanja po njihovu dospeljeću (članak 1494. podstavak 2. Zakonika o sudovima).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ako uzdržavana osoba ne uspije ostvariti plaćanje usprkos prethodno navedenim sredstvima, može se obratiti Službi za tražbine po osnovi uzdržavanja (u okviru Savezne javne službe za financije). Ta se služba bavi odobravanjem predujmova za jedan ili više određenih iznosa uzdržavanja i skrbi da se odobreni predujmovi, kao i preostali iznos i nepodmirene tražbine po osnovi obveze uzdržavanja, naplate ili namire od obveznika uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Služba za tražbine po osnovi uzdržavanja može umjesto obveznika uzdržavanja isplatiti iznos uzdržavanja u cijelosti ili djelomično. Služba istodobno od obveznika uzdržavanja potražuje plaćanje uzdržavanja i nepodmirenih obveza s osnove uzdržavanja. Obveznik uzdržavanja dobrovoljno plaća iznos uzdržavanja službi ili ih služba namiruje prisilnom naplatom. U potonjem slučaju, naravno, uspjeh nije zajamčen jer ovisi o financijskom stanju obveznika uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U okviru Njujorške konvencije od 20. lipnja 1956. o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu, Uredbe Vijeća br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i Haške konvencije od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja određeno je sljedeće središnje tijelo:

Savezna javna služba za pravosuđe [Service public fédéral Justice]
Služba za međunarodnu pravosudnu suradnju u građanskim stvarima
[Service de coopération judiciaire internationale en matière civile]
Boulevard de Waterloo, 115
1000 Bruxelles

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podnositelj zahtjeva ili njegov pravni savjetnik može se prethodno navedenom nadležnom tijelu obratiti poštom, telefonom (+32 (0) 2 542 65 11), telefaksom (+32 (0)2 542 70 06) ili elektroničkom poštom (✉ aliments@just.fgov.be ili ✉ alimentatie@just.fgov.be).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva koji ima prebivalište u nekoj zemlji koja nije Belgija mora se obratiti središnjem tijelu svoje zemlje nadležnom za primjenu prethodno navedenih konvencija i Uredbe. Ne može se izravno obratiti nekom tijelu ili upravi u Belgiji.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Odgovor je negativan (vidi gore).

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Kada se središnjem tijelu podnese zahtjev, ono po potrebi, nakon što utvrdi da se obveznik uzdržavanja i/ili njegova imovina nalaze u Belgiji, prosljeđuje zahtjev Uredu za pravnu pomoć nadležnom na dotičnom području. U slučaju zahtjeva za uzdržavanje djece, koji je podnesen posredstvom središnjih tijela, ta će se pravna pomoć dodijeliti bez provjere visine dohotka korisnika. Navedena pomoć obuhvaća nagrade odvjetnika i troškove postupka.

U ostalim se slučajevima od podnositelja zahtjeva koji želi ostvariti pravnu pomoć zahtijeva da središnjem tijelu preda zahtjev u tom smislu, i to u skladu s Direktivom 2003/8/EZ.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo ponajprije ima informativnu ulogu u pogledu primjene Uredbe i u vlastitom sustavu i u državi kojoj se podnosi zahtjev. Središnje tijelo raspolaže sredstvima koja omogućuju izravno ili neizravno pronalaženje obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe te dobivanje relevantnih podataka o prihodima i/ili o imovini obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe.

Pokušaj mirnog rješavanja odvija se izvan sudskih postupaka tijekom razmjene očitovanja obiju stranaka i konkretnije u pogledu stranke kojoj se podnosi zahtjev, tijekom saslušanja pred pravosudnim tijelima. Prema potrebi, središnje tijelo osigurava praćenje kako bi se poticalo redovito izvršenje odluka o uzdržavanju.

Središnje tijelo može omogućiti lakše pribavljanje pisanih ili drugih dokaza te dostavu i isporuku dokumenata pružanjem informacija o primjenjivim nacionalnim zakonskim odredbama, ali i o načinima primjene različitih međunarodnih instrumenata koji su na snazi.

Potrebne i privremene mjere radi ostvarivanja zahtjeva za uzdržavanje koji je podnesen mogu se poduzeti na temelju punomoći koju je središnje tijelo dalo zastupniku podnositelja zahtjeva pred belgijskim sudovima.

Ako je potrebno, središnje tijelo može stranki koja podnosi zahtjev pružiti informacije o postupcima za utvrđivanje roditeljstva navodnog oca nad djetetom.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 21/12/2015

Zahtjevi za uzdržavanje - Bugarska

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Obveza uzdržavanja obveza je jednog člana obitelji da drugom članu obitelji osigura sredstva za život. Ona je propisana zakonom, odnosno, u načelu se primjenjuje na temelju zakona, podložno određenim kriterijima, a ne na temelju dogovora između stranaka. Osobna je i prestaje u trenutku smrti osobe koja ima pravo na uzdržavanje.

Osoba ima pravo na uzdržavanje samo ako nije sposobna za rad i nema dovoljno sredstava da bi se mogla sama uzdržavati.

Osoba koja ima pravo na uzdržavanje može tražiti uzdržavanje od sljedećih osoba i sljedećim redoslijedom: od bračnog druga ili bivšeg bračnog druga; djece; roditelja; unuka i praunuka; braće i sestara, djedova i baka te srodnika po uzlaznoj liniji. Ako osoba koja je prva u nizu ne može osigurati uzdržavanje, uzdržavanje plaća sljedeća osoba u nizu.

Kada je osoba obvezna uzdržavati niz drugih osoba, uzdržavanje se plaća sljedećim redoslijedom (isključivanjem osoba prema dnu popisa): djeca, bračni drugovi ili bivši bračni drugovi, roditelji, unuci i praunuci, braća i sestre, djedovi i bake te srodnici po uzlaznoj liniji.

U slučaju razvoda, pravo na uzdržavanje ima samo bračni drug koji ne snosi krivnju za razvod.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji moraju plaćati uzdržavanje za maloljetnu djecu mlađu od 18 godina bez obzira na to jesu li sposobna raditi i mogu li se sama uzdržavati. U slučaju djece starije od 18 godina, roditelji moraju plaćati uzdržavanje ako se djeca ne mogu sama uzdržavati vlastitim prihodom ili vlastitom imovinom dok redovno pohađaju srednju školu (do 20 godina) ili višu školu ili fakultet (do 25 godina), ali samo ako plaćanje uzdržavanja roditeljima ne uzrokuje posebne teškoće.

Uzdržavanje bivšeg bračnog druga plaća se najduže tri godine od prestanka braka, osim ako su se stranke dogovorile oko dužeg razdoblja, i prestaje ako uzdržavani bračni drug sklopi novi brak.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Zahtjevi za uzdržavanje podnose se sudu, bez obzira na njihovu prirodu, iznos uzdržavanja, osobu koja traži uzdržavanje i osobu od koje se traži uzdržavanje. Nadležnost ima (*rayonen sad*) okružni sud. Mjesno je nadležan sud u mjestu boravišta tužitelja ili tuženika. Tužitelj može izabrati koji će od tih sudova biti nadležan.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjeve za uzdržavanje maloljetnika podnosi roditelj koji je nositelj roditeljskih prava ili skrbnik.

Zahtjeve za uzdržavanje maloljetnika u dobi između 14 i 18 godina podnosi dijete samo uz znanje ili suglasnost roditelja koji je nositelj roditeljskih prava ili skrbnika.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Ako se zahtjev za uzdržavanje podnosi u okviru bračnog spora, za zahtjev za uzdržavanje i tužbu za razvod nadležni su bugarski sudovi ako je jedan od bračnih drugova bugarski državljanin ili ima uobičajeno boravište u Bugarskoj. Predmete koji se odnose na uzdržavanje bivšeg bračnog druga rješavaju sudovi koji su nadležni za rješavanje tužbe za razvod.

Bugarski sudovi nadležni su za predmete koji se odnose na osobne i imovinske odnose između roditelja i djece ako tužitelj ima uobičajeno boravište u Bugarskoj, ako je tužitelj ili podnositelj zahtjeva bugarski državljanin ili ako je dijete ili roditelj bugarski državljanin ili ima uobičajeno boravište u Bugarskoj.

U navedenom slučaju primjenjuje se bugarsko pravo kako je navedeno u odgovorima na 18., 19. i 20. pitanje.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zahtjevi za uzdržavanje podnose se sudu, bez obzira na njihovu prirodu, iznos uzdržavanja, osobu koja traži uzdržavanje i osobu od koje se traži uzdržavanje. Mjesnu nadležnost ima okružni sud i pred tim sudom nije nužno zakonsko zastupanje. Mjesno je nadležan sud u mjestu boravišta tužitelja ili tuženika. Tužitelj može izabrati koji će od tih sudova biti nadležan.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Tužitelji u postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje oslobođeni su plaćanja sudskih pristojbi. Ako odobri zahtjev za uzdržavanje, sud tuženiku nalaže da tužitelju nadoknadi državne pristojbe i troškove postupka.

Pravno zastupanje nije nužno u postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje.

Stranke u postupku mogu dobiti pravnu pomoć pod uobičajenim uvjetima za pružanje pravne pomoći. Oni su propisani u Zakonu o pravnoj pomoći (*Zakon za Pravnata Pomosh*).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Iznos uzdržavanja utvrđuje se u skladu s potrebama uzdržavane osobe i mogućnostima obveznika uzdržavanja. Minimalni iznos uzdržavanja koji roditelj duguje maloljetnicima jednak je četvrtini najniže plaće koju je odredilo Vijeće ministara. Iznos uzdržavanja utvrđuje sud u skladu s potrebama djece i mogućnostima roditelja.

Sud može odrediti niži iznos uzdržavanja od minimuma ako dijete uzdržava država ili ako je to opravdano drugim važnim okolnostima. Sud može odrediti uzdržavanje iznad najvišeg propisanog iznosa ako je to nužno za zadovoljavanje iznimnih potreba djeteta i ako roditelj taj iznos može plaćati bez posebnih teškoća. Na zahtjev stranke, zahtjev za uzdržavanje može se izmijeniti ili ukinuti u slučaju promijenjenih okolnosti.

Uzdržavanje se plaća mjesečno. Na zakašnjela plaćanja naplaćuju se zatezne kamate. Sud može odobriti i uzdržavanje u naravi.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća izravno uzdržavanoj osobi. U slučaju maloljetnika u dobi između 14 i 18 godina, uzdržavanje se plaća izravno, ali uz znanje i suglasnost roditelja koji je nositelj roditeljskih prava.

Uzdržavanje maloljetnika mlađih od 14 godina isplaćuje se posredno, putem roditelja s roditeljskim pravima ili skrbnika.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Uzdržavanje se plaća mjesečno. Na zakašnjela plaćanja naplaćuju se zatezne kamate.

Sudske odluke koje su stupile na snagu izvršavaju se pod uvjetima i u skladu s postupcima utvrđenima u Zakonu o parničnom postupku (*Grazhdanski Protsestualen Kodeks*).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Odluke izvršava državni ili privatni ovršitelj po izboru uzdržavane osobe.

Državni ovršitelji rade za ovršnu službu okružnog suda (*rayonen sad*) i njihovo područje rada u skladu je s mjesnom nadležnosti suda.

Privatni ovršitelji djeluju u okviru mjesne nadležnosti nadležnog pokrajinskog suda (*okrazhen sad*).

Vidi izvršenje presuda.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U Zakonu o zaštiti djece (*Zakon za Zakrila na Deteto*) predviđen je niz zaštitnih mjera, uključujući informiranje djece i roditelja o njihovim pravima i obvezama i osiguravanje pravne pomoći države. U skladu s člankom 15. Zakona o zaštiti djece, djeca imaju pravo na pravnu pomoć i mogućnost žalbe u svim postupcima koji utječu na njihova prava i interese. Pravnu pomoć pruža Nacionalni ured za pravnu pomoć.

U Zakonu o odvjetničkoj komori (*Zakon za Advokaturata*) izričito je predviđeno da bugarski odvjetnik ili odvjetnik iz EU-a može pružiti besplatnu pravnu pomoć i podršku osobama koje imaju pravo na uzdržavanje. U tom slučaju, ako je suprotnoj stranci naloženo plaćanje troškova postupka, odvjetnik može naplatiti svoj honorar, koji utvrđuje sud.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ako obveznik uzdržavanja ne plati određeno uzdržavanje, plaća ga država u njegovo ime u skladu s uvjetima i postupcima propisanim u uredbi koju je donijelo Vijeće ministara. U okviru postupka pružanja socijalne pomoći, za potrebite osobe skrbi država kada im nitko nije dužan plaćati uzdržavanje u skladu sa zakonom ili im nitko ne može plaćati uzdržavanje.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da, u skladu s postupkom propisanim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Republika Bugarska stranka je niza ugovora o uzajamnoj pravnoj pomoći s drugim zemljama, uključujući s nekima koje nisu države članice EU-a. U skladu s tim ugovorima, središnje tijelo je Ministarstvo pravosuđa i ono u toj ulozi pruža pomoć na temelju zahtjeva javnosti.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Središnje tijelo je Ministarstvo pravosuđa i njegovi kontaktni podaci sljedeći su:

Ministarstvo pravosuđa
Ul. Slavyanska 1

1040 Sofija
Bugarska
Telefon: (+359 2) 92 37 555
Faks: (+359 2) 987 0098
Osoba za kontakt:

[✉ E_Gyurova@justice.government.bg](mailto:E_Gyurova@justice.government.bg)

[✉ M_Parvanova@justice.government.bg](mailto:M_Parvanova@justice.government.bg)

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Da, u skladu s postupkom propisanim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Ako je podnositelj zahtjeva iz

države s kojom je Republika Bugarska sklopila ugovor o uzajamnoj pomoći, on može tražiti pomoć od Ministarstva pravosuđa kao središnjeg tijela u skladu s tim ugovorom.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

U skladu s postupkom propisanim u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja ili u skladu s postupkom propisanim u relevantnom ugovoru o uzajamnoj pomoći.

Vidjeti gore kontaktne podatke Ministarstva pravosuđa kao središnjeg tijela.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, Republiku Bugarsku obvezuje Haški protokol iz 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Vidjeti odgovor na prethodno pitanje.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Primjenjiva pravila propisana su u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i u članku 627.a do 627.c Zakona o parničnom postupku (koji je na snazi od 18. lipnja 2011.).

Ako je odluka donesena u državi članici koju obvezuje Haški protokol iz 2007., zahtjev za izvršenje odluke na temelju dokumenata iz članka 20. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 podnosi se pokrajinskom sudu u mjestu prebivališta obveznika uzdržavanja ili u mjestu izvršavanja obveze. O odbacivanju ili obustavi izvršenja u smislu članka 21. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 odlučuje pokrajinski sud.

Zahtjev za proglašenje izvršivosti odluke ili drugog akta donesenog u državi članici EU-a koju ne obvezuje Haški protokol iz 2007. podnosi se pokrajinskom sudu u mjestu prebivališta obveznika uzdržavanja ili u mjestu izvršavanja obveze. Ne podnosi se preslika zahtjeva za dostavu obvezniku uzdržavanja. Sud zahtjev preispituje *in camera*. U rješenju kojim se odobrava zahtjev sud određuje rok za žalbu u skladu s člankom 32. stavkom 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009. Privremeno izvršenje rješenja o odobrenju zahtjeva nije moguće. U rješenju kojim se odobrava zahtjev sud također donosi odluku o traženim privremenim ili zaštitnim mjerama. Rješenje ima snagu sudske odluke. Protiv rješenja dopušteno je podnijeti žalbu na temelju činjenica ili zakona Žalbenom sudu u Sofiji (*Sofiyski apelativen sad*) u skladu s uvjetima i postupcima iz članka 32. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009. Protiv odluke Žalbenog suda u Sofiji dopuštena je žalba o osnovanosti samo Vrhovnom kasacijskom sudu.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Promijenjeni su veličina i struktura osoblja Uprave za međunarodnu pravnu zaštitu djece i međunarodna usvajanja, čije dužnosti uključuju izvršavanje zadaća koje su dodijeljene Ministarstvu pravosuđa kao središnjem tijelu u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja. Toj su Upravi dodijeljene ovlasti za suradnju s Glavnom upravom za matičnu evidenciju i upravne službe (GRAO) Ministarstva regionalnog razvoja i javnih radova, Nacionalnom poreznom upravom i Nacionalnim uredom za pravnu pomoć u vezi s obvezama uzdržavanja u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 23/12/2015

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Pojam „uzdržavanje” označava ukupnost onoga što jedna osoba daje drugoj kako bi zadovoljila sve legitime potrebe te osobe. U skladu s Građanskim zakonom ključni preduvjet za utvrđivanje i trajanje obveza uzdržavanja postojanje je obiteljskog ili sličnog odnosa koji može biti bračni, izvanbračni ili srodstvo po izravnoj liniji, ili odnosa između registriranih partnera ili bivših registriranih partnera istog spola.

U Građanskom zakonu navedene su sljedeće skupine osoba koje su obvezne pružati uzdržavanje i osoba koje su ga ovlaštene primiti.

- **Uzdržavanje između bračnih drugova:** počinje sklapanjem braka i prestaje razvodom braka. Bračni drugovi imaju obvezu uzdržavanja u mjeri kojom se osigurava isti materijalni i kulturni standard, koji proizlazi iz jednakog položaja muškarca i žene u braku. Obveza uzdržavanja između bračnih drugova ima prednost nad obvezom uzdržavanja između roditelja i djece.
- **Alimentacija između razvedenih bračnih drugova:** ona nastaje ako se jedan od bračnih drugova ne može uzdržavati, ako je ta nesposobnost nastala u vezi s brakom i ako je se može zakonito tražiti od bivšeg bračnog druga, posebno s obzirom na dob ili zdravstveno stanje bivšeg bračnog druga u trenutku razvoda ili prestanka skrbi za zajedničko dijete razvedenih bračnih drugova. Ona prestaje kada bračni drug koji prima uzdržavanje ponovno sklopi brak ili po isteku razdoblja na koje je utvrđena alimentacija za razvedene bračne drugove (najviše 3 godine).
- **Uzdržavanje između roditelja i djece:** ono nastaje nakon rođenja djeteta i prestaje kada se dijete može samo uzdržavati ili kada se obveza uzdržavanja prenese na nekog drugoga (npr. brakom ili odricanjem od očinstva). Utvrđuje se takav iznos uzdržavanja kojim se može osigurati da je životni standard djeteta u osnovi jednak životnom standardu roditelja. Dijete također ima obvezu plaćati pravično uzdržavanje svojim roditeljima, u skladu s financijskim stanjem, a životni standard roditelja ne mora biti jednak životnom standardu djeteta.
- **Uzdržavanje između srodnika po uzlaznoj i silaznoj liniji:** ono nastaje između predaka i potomaka. Obveza uzdržavanje koju roditelji imaju prema svojoj djeci isključuje obvezu uzdržavanja djedova i baka i ostalih srodnika po uzlaznoj liniji prema djeci. Ako bliži srodnici ne mogu ispuniti obvezu uzdržavanja, tu obvezu moraju ispuniti daljnji srodnici.
- **Potpora koja se plaća samohranom majci za pokrivanje troškova uzdržavanja i ostalih troškova:** ona nastaje ako djetetova majka nije udata za djetetova oca. U tom slučaju otac mora plaćati uzdržavanje u razdoblju od dvije godine nakon rođenja djeteta i mora razumno pridonijeti troškovima povezanim s trudnoćom i rođenjem djeteta.

Obveza uzdržavanja uređena je i Zakonom o registriranom partnerstvu. U njemu je predviđeno sljedeće:

- **uzajamna obveza uzdržavanja između bračnih drugova** – utvrđuje se opseg obveze uzdržavanja kako bi se osigurao jednaki materijalni i kulturni standard obaju bračnih drugova;
- **obveza uzdržavanja nakon prestanka suživota bračnih drugova** – bivši bračni drug koji ne može sam sebe uzdržavati može tražiti od drugog bivšeg bračnog druga razuman iznos potpore ovisno o njegovim sposobnostima i financijskoj situaciji. Ako je jednom od bivših bračnih drugova, koji nije pridonio raskidu partnerskih odnosa, prekidom partnerstva uzrokovana velika šteta, može mu se dodijeliti uzdržavanje u razdoblju od tri godine u iznosu jednakom obvezi uzdržavanja koja bi nastala da partnerstvo nije prekinuto.

Obveza uzdržavanja jedne osobe prema drugoj propisana je zakonom i ne može se prenijeti, zamijeniti ili unaprijed prekinuti.

Jedan od preduvjeta za odobravanje obveze uzdržavanja, koja se primjenjuje u svim slučajevima ispunjavanja obveze uzdržavanja, usklađenost je s javnim moralom.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Uzdržavanje se može odobriti ako se osoba zaista ne može sam uzdržavati. Mogućnost uzdržavanja tradicionalno se tumači isključivo kao mogućnost zadovoljavajućeg ispunjavanja svih potreba osobe (materijalnih, kulturnih itd.). Ako se dijete ne može uzdržavati i ovisi o potpori osobe koja plaća uzdržavanje, obveza uzdržavanja neće prestati u trenutku njegove punoljetnosti (npr. ako dijete nastavi sa studijem), a u iznimnim slučajevima obveza uzdržavanja može se nastaviti tijekom cijelog života djeteta i roditelja (npr. ako dijete ima invaliditet i nikada se neće moći samo uzdržavati). S druge strane, obveza uzdržavanja može prestati i prije punoljetnosti djeteta ako se ono bude moglo ranije uzdržavati. Ne postoji stoga posebno dobno ograničenje.

Stjecanje punoljetnosti važno je u postupovnom pogledu (npr. sud može odlučiti o uzdržavanju maloljetnog djeteta čak i bez zahtjeva, dok će uzdržavanje za odraslu djecu odobriti samo na temelju zahtjeva).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Sud odlučuje o uzdržavanju na temelju zahtjeva, ali o uzdržavanju maloljetnog djeteta može odlučiti čak i bez zahtjeva.

Pored općih informacija, zahtjev mora sadržavati ime, prezime i adresu stranaka, opis ključnih činjenica, opis dokaza koje je dostavio tužitelj i u njemu mora biti jasno navedeno što podnositelj traži.

Zahtjev se podnosi mjesno nadležnom sudu. Vidi pitanje 5.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Roditelj koji ima skrbništvo nad djetetom ima pravo u ime djeteta zatražiti uzdržavanje od drugog roditelja. On može također postupati u ime djeteta kao skrbnik ili staratelj. Dijete koje je steklo punu pravnu sposobnost mora podnijeti zahtjev za uzdržavanje u vlastito ime.

Zahtjev se ne može podnijeti u ime srodnika, osim ako osoba nema punu pravnu sposobnost i ako je sud jednog od srodnika te osobe imenovao skrbnikom.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Međunarodna nadležnost za postupke u pitanjima koja se odnose na obveze uzdržavanja ocjenjuje se u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja („Uredba o obvezi uzdržavanja”). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1409302593149&uri=CELEX:02009R0004-20130701>. Tom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena međunarodnih ugovora kojih je Češka stranka i koji se odnose na pitanja uređena Uredbom o obvezi uzdržavanja. Međutim, ti se ugovori primjenjuju samo na odnose s državama koje nisu članice EU-a (to se posebno odnosi na bilateralne ugovore o pravnoj pomoći sklopljene s državama koje nisu članice EU-a ili na međunarodnu Konvenciju o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Lugano, 30.10.2007.) u odnosu na Norvešku, Švedsku ili Island). U odnosima između država članica Europske unije, Uredba o obvezi uzdržavanja ima prednost nad međunarodnim ugovorima.

U Češkoj u prvostupanjskim postupcima koji se odnose na obveze uzdržavanja odlučuju okružni sudovi.

Nadležnost se utvrđuje na temelju Uredbe o obvezi uzdržavanja, koja ima prednost nad češkim zakonodavstvom. U skladu s člankom 3. Uredbe o obvezi uzdržavanja, podnositelj zahtjeva (tužitelj) može, podnijeti zahtjev sudu:

a) u mjestu u kojem tuženik ima uobičajeno boravište ili

a) u mjestu u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište.

U protivnom, u skladu s člankom 3. točkama (c) i (d) Uredbe o obvezi uzdržavanja, postupci u Češkoj mogu se pokrenuti pred sudom koji je nadležan za postupke utvrđivanja očitstva ili sudom koji je nadležan za postupke odlučivanja o roditeljskoj odgovornosti, osim ako nadležnost nije utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranaka.

U skladu s člankom 5. Uredbe o obvezi uzdržavanja, može se utvrditi i nadležnost suda pred kojim se tuženik upusti u postupak pod uvjetom da tuženik kasnije ne ospori nadležnost suda u svojem prvom sljedećem pravnom aktu.

Sljedeća češka zakonska pravila za utvrđivanje nadležnosti primjenjuju se samo u slučajevima kada se nadležnost ne utvrđuje na temelju Uredbe o obvezi uzdržavanja (npr. u slučaju kada se međunarodna nadležnost češkog suda temelji na člancima 6. i 7. Uredbe o obvezi uzdržavanja (supsidijarna nadležnost, *forum necessitatis*) ili na međunarodnom ugovoru s državom koja nije članica EU-a): u postupcima koji se odnose na uzdržavanje maloljetnog djeteta nadležan je opći sud maloljetnog djeteta, odnosno, sud u čijem okrugu maloljetno dijete ima boravište, na temelju dogovora između roditelja ili odluke suda ili nekih drugih odlučujućih činjenica. U drugim slučajevima nadležan je opći sud tuženika. Opći sud za fizičku osobu okružni je sud u čijem okrugu ima boravište i, ako nema boravište, sud u čijem okrugu stanuje. Boravištem se smatra mjesto u kojem osoba boravi s namjerom da tamo trajno ostane (može postojati nekoliko takvih mjesta i u tom su slučaju sudovi u svim tim mjestima opći sudovi). Ako tuženik, koji je državljanin Češke, nema opći sud, ili nema sud u Češkoj, nadležan je onaj sud u čijem je okrugu imao posljednje poznato prebivalište u Češkoj. Osoba koja nema drugi nadležni sud u Češkoj može ostvarivati imovinska prava pred sudom u čijem se okrugu nalazi njegova imovina.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zakonom nije propisano da tužitelj mora imati zastupnika. Međutim, tužitelj može odlučiti da će imati zastupnika na sudu na temelju punomoći dodijeljene zastupniku po njegovom izboru, primjerice odvjetniku.

Fizičku osobu koja ne može sama sebe zastupati pred sudom mora zastupati pravni zastupnik ili skrbnik. Zastupnici maloljetnog djeteta njegovi su roditelji.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U postupcima o pitanjima koja se odnose na uzajamne obveze uzdržavanja između roditelja i djece ne plaćaju se sudske pristojbe. U drugim postupcima za utvrđivanje uzdržavanja, uključujući njegovo povećanje, tužitelj je oslobođen plaćanja sudskih pristojbi. To se izuzeće primjenjuje i na postupke izvršavanja ili ovršne postupke.

Ako tužitelja zastupa odvjetnik, on mora odvjetniku platiti naknadu u skladu s odvjetničkom tarifom (koju je moguće preuzeti na *web*-mjestu Češke odvjetničke komore: <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=2239>), osim ako je dogovoreno drukčije. Ako je to opravdano društvenim i financijskim položajem tužitelja i ako predmet ne predstavlja arbitraran i očito neuspješan zahtjev ili ograničavanje prava, sud može besplatno ili uz sniženu naknadu imenovati zastupnika ako je to nužno u cilju zaštite interesa tužitelja. U određenim okolnostima zastupnikom će biti imenovan odvjetnik.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje se većinom plaća u gotovini – u redovitim mjesečnim obrocima, koji se uvijek plaćaju mjesec dana unaprijed (osim ako sud odluči drukčije, ili uzdržavana osoba pristane na drukčije uvjete s obveznikom uzdržavanja), ali se može plaćati i u nekom drugom obliku, kao što su pružanje smještaja, plaćanja u naravi i slično.

Povrh utvrđivanja uvjeta koji su obvezujući za roditelja koji je obveznik uzdržavanja, obvezom uzdržavanja djeteta utvrđuju se imovinski odnosi i razumne potrebe djeteta, što poglavito ovisi o njegovoj dobi i zdravlju. Njome se uzima u obzir i način na koji se dijete priprema za buduću karijeru, izvanškolske aktivnosti, hobije i slično. Međutim, osnovno je načelo da bi životni standard djeteta trebao biti jednak životnom standardu roditelja. Ako to dopušta financijska situacija odgovorne osobe, štednja bi se također mogla smatrati opravdanom potrebama djeteta. Kada se utvrđuje opseg obveza uzdržavanja djeteta, uzima se u obzir koji roditelj skrbi o djetetu i opseg pružanja skrbi.

Uzdržavanje između roditelja odobrava se u iznosu kojim će se osigurati isti materijalni i kulturni standard, koji proizlazi iz jednakog položaja muškarca i žene u braku.

Uzdržavanje između razvedenih bračnih drugova odobrava se ako se jedan od bračnih drugova ne može sam uzdržavati i ako je ta nesposobnost posljedica braka ili povezana s njime i može se zakonito tražiti od bivšeg bračnog druga, posebno s obzirom na dob ili zdravstveno stanje bivšeg bračnog druga u trenutku razvoda ili prestanka skrbi za zajedničko dijete razvedenih bračnih drugova. Odobrava se razumni iznos uzdržavanja. Kada se odlučuje o iznosu uzima se u obzir trajanje braka prije razvoda te svi ostali zahtjevi propisani zakonom.

Uzdržavanje trudnice obuhvaća nadoknadu razumnog iznosa troškova povezanih s trudnoćom i rođenjem.

Sud će odobriti uzdržavanje za registrirano partnerstvo na temelju zahtjeva, uzimajući u obzir brigu o zajedničkom kućanstvu. Utvrđuje se iznos uzdržavanja kojim se osigurava jednak materijalni i kulturni standard obaju bračnih drugova.

Obveza uzdržavanja nakon prestanka suživota istospolnih partnera može se utvrditi na temelju zahtjeva bivšeg partnera koji se ne može sam uzdržavati. On može podnijeti zahtjev bivšem partneru da pridonese razumni iznos uzdržavanja u skladu s njegovim sposobnostima, mogućnostima i imovinom koju posjeduje. Ako ne postignu dogovor, sud određuje uzdržavanje na temelju zahtjeva koji podnosi jedan od partnera. Ako je jednom od bivših bračnih partnera, koji nije pridonio raskidu partnerskih odnosa, uzrokovana velika šteta prekidom partnerstva, može mu se dodijeliti uzdržavanje u razdoblju do tri godine od prestanka suživota u iznosu jednakom obvezi uzdržavanja koja bi nastala da partnerstvo nije prekinuto.

U češkom pravu ne priznaje se ono što se naziva objektiviziranim uzdržavanjem uporabom tablica, postotaka i slično i ne postoji obveza najmanjeg ili najvišeg iznosa uzdržavanja. Pri donošenju odluke, sud će uzeti u obzir posebnosti svakog slučaja, kao što su mogućnost više obveza uzdržavanja, veći troškovi djeteta s invaliditetom i slično. Ministarstvo pravosuđa objavljuje samo tablicu preporučenih iznosa: <http://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?o=23&j=33&k=6223&d=315516>.

Sudske odluke o uzdržavanju donose se podložno promjenama situacije. Stoga ih je moguće izmijeniti ako se situacija uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja bitno promijeni.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća u redovitim mjesečnim obrocima koji se uvijek plaćaju mjesec dana unaprijed, osim ako je sud odlučio drukčije ili ako se obveznik uzdržavanja drukčije dogovorio s uzdržavanom osobom. U iznimnim slučajevima (npr. kada obveznik uzdržavanja ostvaruje samo sezonske prihode, bavi se rizičnim zanimanjem i slično), sud može odrediti polaganje određenog iznosa novca (pologa) za pokrivanje budućih troškova uzdržavanja. Sud zatim poduzima daljnje mjere kako bi djetetu osigurao pojedinačne isplate iz tog ukupnog iznosa koje odgovaraju mjesečnim obrocima uzdržavanja. Uzdržavanje se plaća uzdržavanoj osobi ili osobi koja skrbi o uzdržavanoj osobi.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

U skladu s češkim pravom, zahtjev se podnosi nadležnom sudu za sudske ovrhe ili se može podnijeti prijedlog sudskom ovršitelju. U načelu je postupak za sudsku ovrhu ili izvršenje (uključujući podatke o pojedinostima koje treba upisati u zahtjev) naveden u

informativnom dokumentu pod nazivom „Postupci za izvršenje sudskih odluka”. Određene pojedinosti o naplati uzdržavanja navedene su u nastavku.

Izvršenje sudskih odluka

Opći sud maloljetnog djeteta (za definiciju općeg suda maloljetnog djeteta vidi odgovor na pitanje 5.) nadležan je donositi i izvršavati odluke o uzdržavanju maloljetnog djeteta. Opći sud obveznika uzdržavanja (za definiciju općeg suda obveznika uzdržavanja vidi odgovor na pitanje 5.) nadležan je donositi odluke o drugim vrstama obveze uzdržavanja, uključujući uzdržavanje odrasle djece.

U slučajevima ovrhe uzdržavanja za maloljetno dijete, na zahtjev jedne od stranaka, sud pruža pomoć s utvrđivanjem mjesta boravišta obveznika uzdržavanja. Sud može pružiti i dodatnu pomoć uzdržavanoj osobi prije nego što naloži izvršenje odluke – na primjer, tražiti obveznika uzdržavanja da dostavi informacije o tome prima li plaću ili neki redoviti prihod i tko mu ih isplaćuje, u kojoj banci ili instituciji za platni promet ima otvorene račune te koji su brojevi tih računa ili tražiti od obveznika uzdržavanja da prijavi svoju imovinu. Sud može pružiti pomoć i za druge vrste obveze uzdržavanja osim obveze uzdržavanja maloljetnog djeteta.

Ovršni postupak

Zahtjev za pokretanje ovršnog postupka podnosi se češkom sudskom ovršitelju. Popis ovršitelja dostupan je na web-mjestu Češke komore sudskih ovršitelja: <http://www.ekcr.cz/seznam-exekutoru>. Kod ovrhe plaćanja uzdržavanja za maloljetno dijete, sudski ovršitelj nema pravo tražiti od uzdržavane osobe da plati razumni predujam za troškove izvršenja. Jedan od mogućih načina izvršenja, u slučajevima koji se odnose na ovrhu plaćanja uzdržavanja za maloljetno dijete, privremeno je oduzimanje vozačke dozvole obveznika uzdržavanja.

Ako obveza uzdržavanja nije ispunjena, pored prethodno navedenih načina za ovrhu uzdržavanja, moguće je pokrenuti kazneni postupak zbog sumnje na kazneno djelo neplaćanja obveznog uzdržavanja. U odnosu na kazneno djelo neplaćanja obveznog uzdržavanja, u Kaznenom zakonu navedeno je da je kazneno djelo počinila osoba koja, namjerno ili zbog nemara, ne izvrši svoju zakonsku obvezu uzdržavanja ili skrbi za drugu osobu u razdoblju duljem od četiri mjeseca. U tom slučaju u svakoj se policijskoj postaji može podnijeti kaznena prijava.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Opće informacije o izvršenju sudskih odluka i ovrsi (uključujući informacije o tome koja imovina podliježe izvršenju sudskih odluka ili ovrsi te informacije o dostupnim pravnim lijekovima) nalaze se u informativnom dokumentu pod nazivom „Postupci za izvršenje sudskih odluka”.

U Zakonu o parničnom postupku navedeno je da prava koja se ne izvrše prije isteka roka zastare odlaze u zastaru i dužnik neće imati obvezu plaćanja. Međutim, ako je obveznik uzdržavanja izvršio plaćanje nakon isteka roka zastare, on ne može tražiti povrat plaćenog iznosa. Pravo na uzdržavanje nije ograničeno, ali postoji rok zastare za prava na trajno izvršavanje. Rok zastare u načelu iznosi tri godine. Međutim, ako su prava priznata odlukom javnog tijela (na primjer, suda), rok zastare primjenjuje se deset godina od datuma kada je trebalo izvršiti odluku. Pravo na uzdržavanje ne prestaje nakon određenog vremena.

Uzdržavanje se može dodijeliti samo od datuma početka sudskog postupka. Međutim, djetetu se može dodijeliti uzdržavanje u trajanju od najviše tri godine prije tog datuma. Uzdržavanje neudane majke i nadoknada troškova povezanih s trudnoćom i rođenjem isto se mogu dodijeliti retroaktivno, ali najkasnije dvije godine od datuma rođenja djeteta.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Tijela za socijalnu i pravnu zaštitu djece u općini s proširenim ovlastima moraju pružiti pomoć s podnošenjem zahtjeva za uzdržavanje u ime maloljetnog djeteta i s ovrhom uzdržavanja, uključujući pomoć s podnošenjem zahtjeva sudu.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

U zakonu nije predviđena ta mogućnost.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev za pomoć s napolatom iznosa uzdržavanja Uredu za međunarodnu pravnu zaštitu djece u Brnu (<http://www.umpod.cz/>).

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podnositelj zahtjeva može se obratiti toj organizaciji s pomoću sljedećih podataka za kontakt:

Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece
Šilingrovo náměstí 3/4
602 00 Brno
Češka

Tel.: +420 542 215 522

Faks: +420 542 212 836

E-pošta: [✉ podatelna@umpod.cz](mailto:podatelna@umpod.cz)

Prilikom prvog obraćanja Uredu, podnositelj bi trebao navesti svoje puno ime i podatke za kontakt (telefon ili e-poštu) te ime i datum rođenja djeteta na koje se odnosi pitanje ili zahtjev.

Ako podnositelj od Ureda traži pomoć s naplatom uzdržavanja u inozemstvu, prvo treba podnijeti Uredu neformalni pisani zahtjev za pomoć s naplatom uzdržavanja, zajedno s ispunjenim upitnikom koji se može preuzeti na [web-mjestu Ureda na češkom jeziku: <http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/>](http://www.umpod.cz/vyzivne/postup-pri-vymahani-vyzivneho/). Zahtjev treba sadržavati opće podatke o djetetu i obvezniku uzdržavanja te osnovne činjenice kojima se objašnjava zašto podnositelj traži naplatu uzdržavanja. Zahtjevu treba priložiti preslike svih isprava, posebno sudske presude kojima se utvrđuje obveza uzdržavanja. Ured zatim ocjenjuje mogućnost naplate uzdržavanja za određeni slučaj i, ako je potrebno, šalje detaljne upute o daljnjim postupcima po tom pitanju.

Ured može zatražiti i dostavljanje dodatnih isprava. U načelu treba dostaviti sudsku odluku kojom je utvrđena obveza uzdržavanja zajedno s ovjerenim prijevodom na jezik države od koje se naplaćuje uzdržavanje, uključujući rješenja o pravomoćnosti presude i izvršenju. Ako uzdržavanje treba naplatiti od države članice Europske unije, sud priprema izvadak iz odluke u skladu s člankom 56. Uredbe o obvezi uzdržavanja. U načelu su potrebne i punomoć za državno tijelo u inozemstvu, potvrda o studiju uzdržavane osobe, ako je starija od 15 godina ili potvrda o životu. Lokalni sud u mjestu boravišta podnositelja zahtjeva trebao bi mu pomoći da pribavi prijevode isprava (obično sud koji je odlučivao o pitanju u prvom stupnju). Sud će zatim dostaviti ispunjene isprave podnositelju zahtjeva ili će ih poslati izravno Uredu. Ured će pregledati zaprimljenu dokumentaciju i, ako su ispunjeni svi zahtjevi, podnijet će zahtjev stranom sudu ili će uputiti predmet na daljnji postupak nadležnom stranom tijelu ili organizaciji. Ured će redovito obavješćivati podnositelja o radnjama koje poduzima te o napretku i ishodu postupka.

U slučaju naplate uzdržavanja pravnim sredstvima ili dobrovoljnim uplatama obveznika uzdržavanja na račun stranog partnera, ta se plaćanja u načelu šalju na račun Ureda jednom mjesečno (iz administrativnih, računovodstvenih i količinskih razloga) ukupnim prijenosom. Računovodstveni odjel Ureda prosljeđuje plaćanja uzdržavanoj osobi u roku od mjesec dana u skladu sa zahtjevom uzdržavane osobe. Ako uzdržavana osoba dobiva izravna plaćanja od obveznika uzdržavanja u inozemstvu, mora odmah obavijestiti Ured o takvim uplatama. Mora obavijestiti Ured i o promjenama koje bi mogle utjecati na postupak (promjena adrese, promjena u skrbi djetetu, prestanak djetetova obrazovanja itd.).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva za uzdržavanje koji živi u inozemstvu trebao bi se obratiti nadležnom tijelu u toj državi, koje će se obratiti Uredu za međunarodnu pravnu zaštitu djece (podaci za kontakt Ureda navedeni su u prethodnom tekstu).

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Po primitku zahtjeva iz druge države, Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece poduzet će sljedeće korake:

1. razmotrit će ispunjava li zahtjev uvjete iz propisa EU-a i međunarodnih ugovora ili će tražiti dodatne isprave,
2. poslat će pisani zahtjev obvezniku uzdržavanja u Češkoj i tražiti od njega da dobrovoljno plati dugovani iznos uzdržavanja i redovite iznose uzdržavanja,
3. ako obveznik uzdržavanja ne odgovori, Ured će saznati kakva je njegova financijska situacija i podnijeti zahtjev za priznavanje i izvršenje naloga nadležnom sudu u Češkoj. Ured zastupa podnositelja zahtjeva (uzdržavanu osobu koja živi u inozemstvu) u postupku i poduzima sve nužne radnje za osiguranje plaćanja uzdržavanja i prijenosa naplaćenih iznosa u stranu državu. Ured i tijelo za prijenos u inozemstvu obavješćuju jedno drugo o poduzetim mjerama te o napretku i ishodu izvršenja odluke o uzdržavanju.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U postupcima u vezi s pitanjima koja se odnose na uzajamne obveze uzdržavanja između roditelja i djece ne plaćaju se sudske pristojbe. U drugim postupcima za utvrđivanje uzdržavanja, uključujući njegovo povećanje, tužitelj je oslobođen plaćanja sudskih pristojbi. To se izuzeće primjenjuje i na postupke uzdržavanja ili ovršne postupke. Podnositelja zahtjeva u postupku povodom obveze uzdržavanja ne mora zastupati odvjetnik. Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece svoje usluge pruža besplatno. Ured će zastupati podnositelja zahtjeva (uzdržavanu osobu koja živi u inozemstvu) u sudskim postupcima, poduzimat će sve nužne mjere kako bi osigurao plaćanje uzdržavanja u njegovo ime i osigurat će prijenos iznosa naplaćenih u inozemstvu.

Ako je to opravdano društvenim ili financijskim položajem podnositelja zahtjeva, i ako predmet ne predstavlja arbitraran ili očito neuspješan zahtjev ili kršenje prava, sud stranku može djelomično ili u potpunosti osloboditi plaćanja sudskih troškova. Ako je stranci koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova imenovan zastupnik, to se oslobođenje primjenjuje, u mjeri u kojoj je odobreno, i na gotovinske troškove zastupnika te na troškove zastupanja. Stranka koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova ne može biti prisiljena platiti polog za troškove izvođenja dokaza ili nadoknaditi državi nastale troškove (npr. troškove svjedoka, vještaka, tumačenja itd.). Troškove nastale u vezi s činjenicom da stranka na sudu govori svoj materinski jezik ili komunicira s pomoću komunikacijskih sustava za gluhe ili gluhoslijepe osobe snosi država i nije moguće tražiti nadoknadu takvih troškova.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu s a Zakonom br. 359/1999 o socijalnoj i pravnoj zaštiti djece, kako je izmijenjen, Ured za međunarodnu pravnu zaštitu djece, koji je središnje tijelo u Češkoj, obavlja sljedeće zadaće pri pružanju socijalne i pravne zaštite u odnosu na strane države:

- obavlja zadaće središnjeg državnog tijela u skladu s Uredbom o obvezi uzdržavanja,
- djeluje kao skrbnik djeteta,
- na zahtjev roditelja koji žive u Češkoj ili tijela za socijalnu ili pravnu zaštitu od nadležnih tijela i drugih pravnih subjekata i osoba traži izvješća o situaciji djece koja su državljani Češke, ali nemaju prebivalište na njezinu državnom području,
- posreduje pri dostavljanju osobnih isprava i ostalih akata u strane države i dostavlja isprave i ostale akte iz stranih država,
- surađuje s državnim tijelima ili drugim organizacijama strane države koje su slične Uredu, ako su ovlaštene za izvršavanje aktivnosti socijalne i pravne zaštite u svojoj državi, i, prema potrebi, s drugim tijelima, ustanovama i pravnim osobama,
- pomaže u potrazi za roditeljima djeteta, ako oni žive u inozemstvu, članovima obitelji i osobama koje imaju obvezu uzdržavanja, istražuje materijalnu i financijsku situaciju radi utvrđivanja uzdržavanja, posreduje u postupku podnošenja zahtjeva u svrhe ovrhe uzdržavanja, odnosno, zahtjeva za uređivanje obveze uzdržavanja i odgoja i za utvrđivanje očinstva,
- osigurava prijevod akata potrebnih za ostvarivanje nadležnosti u području socijalne i pravne zaštite u skladu s međunarodnim ugovorima i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

U svrhe izvršavanja poslova iz nadležnosti Ureda, relevantna tijela i ostali pojedinci i pravne osobe dužni su Uredu pružiti svu traženu pomoć. Na primjeren način primjenjuju se odredbe uredbi o izvršenju u pogledu obvezne pomoći trećih osoba. Obveznu pomoć u odgovarajućoj mjeri pružaju, primjerice i sudovi, češka policija, banke, zavodi za socijalno osiguranje, uredi za zapošljavanje, pružatelji poštanskih usluga, pružatelji elektroničkih usluga, osiguravajuća društva, Ministarstvo unutarnjih poslova u smislu pružanja informacija iz evidencije rezidenata i stranaca i slično.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 21/08/2018

Zahtjevi za uzdržavanje - Njemačka

Izvorna jezična inačica ove stranice **de** nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

- Djeca će možda morati plaćati uzdržavanje svojim roditeljima
- Roditelji će možda morati plaćati uzdržavanje svojoj djeci

- Bračni drug će možda morati plaćati uzdržavanje drugom bračnom drugu
- Unuci ili praunuci možda će morati plaćati uzdržavanje bakama i djedovima ili prabakama i pradjedovima
- Djedovi i bake ili pradjedovi i prabake možda će morati plaćati uzdržavanje svojim unucima ili praunucima
- Nevjenčani roditelj možda će morati plaćati uzdržavanje drugom roditelju
- Registrirani partner možda će morati plaćati uzdržavanje drugom registriranom partneru

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Ne postoji dobna granica za plaćanje uzdržavanja djeteta: uzdržavanje se mora plaćati sve dok je ono (ne vlastitom krivnjom) o njemu ovisno. Međutim, čim djeca završe obrazovanje i osposobljavanje obično se od njih očekuje da će se sami uzdržavati. U njemačkom zakonodavstvu o uzdržavanju u načelu djeca koja su maloljetnici imaju prednost pred odraslom djecom. Propisani su stroži zahtjevi za obveznike uzdržavanja i maloljetnici obično imaju prednost pred punoljetnom djecom.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Da bi obveza uzdržavanja bila priznata, osoba koja ima pravo na uzdržavanje obično mora podnijeti zahtjev sudu, Uredu za socijalnu pomoć za mlade (*Jugendamt*) ili javnom bilježniku za donošenje ovršnog naloga (*vollstreckungsfähiger Titel*) na temelju kojeg se određena svota može prisilno naplatiti.

Zahtjev se može osporavati samo pred sudom. Međutim, obveza ispunjenja zahtjeva može se potvrditi pred javnim bilježnikom ili u Uredu za socijalnu pomoć za mlade. Nadležnost Ureda za socijalnu pomoć za mlade ograničenija je od nadležnosti javnog bilježnika: Ured za socijalnu pomoć za mlade može registrirati obvezu uzdržavanja djeteta do 21 godine ili zahtjev majke ili oca koji proizlazi iz rođenja djeteta.

Sporovi oko zahtjeva za uzdržavanje predmeti su u iz područja obiteljskog prava i rješava ih obiteljski sud (*Familiengericht*). Postupci su uređeni Zakonom o postupku u obiteljskim stvarima i pitanjima nadležnosti u izvanparničnim postupcima (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit – FamFG*) i Zakonom o parničnom postupku (*Zivilprozessordnung – ZPO*).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

U skladu s člankom 1629. stavkom 1. Građanskog zakonika (*Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*), roditelji djecu zastupaju zajednički: jedan roditelj može sam zastupati dijete ako sam ostvaruje roditeljsku skrb ili ako je ovlašten sam donositi odluke u skladu s člankom 1628. Građanskog zakonika. Drugim riječima, opće je pravilo da roditelji mogu podnijeti zahtjev u ime djeteta kao njegovi zakonski zastupnici. Međutim, u skladu s prvom rečenicom članka 1629. stavka 2. Građanskog zakonika, ocu i majci nije dopušteno zastupati dijete kada bi zbog [članka 1795.](#) Građanskog zakonika skrbnik bio onemogućen u zastupanju djeteta zbog sukoba interesa. To se, između ostalog, primjenjuje na pravne sporove između roditelja i bračnog druga roditelja. U tom slučaju mora biti imenovan „dodatni skrbnik“ (*Ergänzungspfleger*) koji će postupati kao zastupnik djeteta i podnijeti zahtjev u njegovo ili njezino ime. Zahtjevi za uzdržavanje iznimka su od općeg pravila. U skladu s drugom rečenicom članka 1629. stavka 2. Građanskog zakonika, ako roditelji dijele roditeljsku odgovornost za dijete, roditelj koji brine o djetetu može podnijeti zahtjev za uzdržavanje djeteta protiv drugog roditelja. Člankom 1629. stavkom 3. Građanskog zakonika izmjenjuje se ta odredba u slučajevima kada su roditelji djeteta u braku, ali žive odvojeno ili ako je u tijeku brakorazvodna parnica. U tom slučaju roditelju je dopušteno podnijeti zahtjev za uzdržavanje djeteta protiv drugog roditelja samo u svoje vlastito ime. Na taj način dijete ne mora biti stranka u postupku za razvod roditelja.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Za predmete uzdržavanja nadležni su obiteljski sudovi (*Familiengerichte*), koji su odjeli lokalnih sudova (*Amtsgerichte*). Sud nadležan u određenom mjestu utvrđuje se u skladu s člankom 232. Zakona o postupcima u obiteljskim stvarima i pitanjima nadležnosti u izvanparničnim postupcima.

Ako je u tijeku brakorazvodna parnica, mjesno nadležan sud je sud koji je bio prvostupanjski sud u postupku razvoda braka. U protivnom se mjesna nadležnost često utvrđuje prema uobičajenom boravištu tuženika. U postupcima koji se odnose na obveze uzdržavanja maloljetnika ili djeteta koje se smatra maloljetnikom primjenjuju se drugačija pravila. U tom je slučaju nadležan sud onaj u kojem uobičajeno boravište ima dijete ili roditelj koji je ovlašten postupati u ime djeteta. Međutim, to se ne primjenjuje ako dijete ili roditelj imaju uobičajeno boravište izvan Njemačke.

Dijete koje želi podnijeti zahtjev za uzdržavanje protiv oba roditelja može ga podnijeti sudu koji bi bio nadležan za rješavanje zahtjeva protiv samo jednog roditelja.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

U načelu stranke u postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje pred sudom mora zastupati odvjetnik. Međutim, zastupanje po odvjetniku nije nužno u slučaju zahtjeva za privremenu mjeru (*einstweilige Anordnung*). Nadalje, dijete ne mora imati odvjetnika ako mu pomoć pruža Ured za socijalnu pomoć mladima i ako ga taj ured zastupa u svrhe podnošenja zahtjeva za uzdržavanje.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje naplaćuju se sudski troškovi (pristojbe i troškovi). Sudske pristojbe (koje su tri puta veće od osnovne sudske pristojbe) plaćaju se sudu u trenutku podnošenja zahtjeva. Iznos pristojbe ovisi o vrijednosti predmeta spora (*Verfahrenswert*). Naknade odvjetnika također ovise o vrijednosti predmeta spora. Vrijednost koja se razmatra u predmetu radi ostvarivanja prava na uzdržavanje iznos je uzdržavanja koji se traži prvih dvanaest mjeseci nakon podnošenja zahtjeva, ali koji ne premašuje ukupan traženi iznos. Svi dugovi na ime uzdržavanja zbrajaju se u trenutku podnošenja zahtjeva.

Primjer:

Zakonski zastupnik desetogodišnjeg djeteta podnosi zahtjev za najnižu razinu uzdržavanja (trenutačno 364 EUR mjesečno): vrijednost predmeta spora iznosi 4 368 EUR. U tom će slučaju sudska pristojba za trošak postupka iznositi 339 EUR (113 EUR x 3). Žena arhitekta traži rastavu i uzdržavanje za zdravstvenu skrb u iznosu od 1900 EUR mjesečno: vrijednost predmeta spora iznosi 22 800 EUR. Sudska pristojba iznosi 933 EUR (311 EUR x 3). Prema tome, troškovi se razlikuju pa nije moguće dati opću izjavu. Ako je primjenjivo, troškovi odvjetnika kojem je povjeren predmet plaćaju se dodatno uz sudske pristojbe.

Osnovne odvjetničke tarife prikazane su u tablici u nastavku kojom su obuhvaćeni sporovi u vrijednosti do 500 000 EUR:

Vrijednost spora do ...EUR	Naknada ...EUR	Vrijednost spora do ...EUR	Naknada ...EUR
300	25	40 000	398
600	35	45 000	427
900	45	50 000	456
1 200	55	65 000	556
1 500	65	80 000	656
2 000	73	95 000	756
2 500	81	110 000	856
3 000	89	125 000	956
3 500	97	140 000	1 056
4 000	105	155 000	1 156
4 500	113	170 000	1 256
5 000	121	185 000	1 356
6 000	136	200 000	1 456
7 000	151	230 000	1 606
8 000	166	260 000	1 756
9 000	181	290 000	1 906
10 000	196	320 000	2 056
13 000	219	350 000	2 206

16 000	242	380 000	2 356
19 000	265	410 000	2 506
22 000	288	440 000	2 656
25 000	311	470 000	2 806
30 000	340	500 000	2 956
35 000	369		

Troškove poglavito snosi stranka kojoj je sud to odredio u presudi. To je u načelu stranka koja je izgubila spor.

Tužitelji koji iz osobnih ili ekonomskih razloga ne mogu u potpunosti pokriti sve sudske troškove, ili koji ih mogu plaćati samo u obrocima, imaju pravo na pravnu pomoć (*Verfahrenskostenhilfe*) za pokrivanje troškova sudskih postupaka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje. Međutim, planirani sudski postupak ili obrana moraju pokazivati razumne šanse za uspjeh i ne smiju se činiti ispraznima. Ovisno o prihodima i imovini tužitelja, pruženom pravnom pomoći mogu se u cijelosti ili djelomično pokriti sudski troškovi i troškovi odvjetnika stranke.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje se mora plaćati redovito. Iznos uzdržavanja utvrđuje se ovisno o zahtjevima i potrebama uzdržavane osobe i mogućnostima obveznika uzdržavanja. Viši regionalni sudovi (*Oberlandesgerichte*) pripremili su tablice i smjernice na temelju kojih se može utvrditi paušalni iznos za stavke koje treba uzeti u obzir. Najpoznatija je Düsseldorfska tablica koja se u velikoj mjeri upotrebljava za izračunavanje iznosa za uzdržavanje djeteta.

U slučaju promjene u stvarnim okolnostima na kojima su utemeljeni sudski nalozi, ti se nalozi mogu izmijeniti na zahtjev uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja. U slučaju maloljetnika, uzdržavanje djeteta može biti i povezano s indeksom u skladu s prvom rečenicom članka 1612.a stavka 1. Građanskog zakonika i u tom slučaju se iskazuje kao postotak najnižeg iznosa uzdržavanja koji je na snazi u određenom trenutku. Najniži iznos uzdržavanja utvrđen je u članku 1612.a stavku 1. rečenicama 2. i 3. Građanskog zakonika i povećava se prema ljestvici od tri razreda ovisno o starosti djeteta. Ako je u sudskom nalogu navedeno plaćanje uzdržavanja povezano s indeksom, nisu potrebne izmjene naloga kada dijete pređe u drugi dobni razred.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se u načelu plaća unaprijed svaki mjesec uzdržavanoj osobi ili, u slučaju maloljetnika, roditelju koji skrbi za maloljetnika ili stranci koja je na neki drugi način ovlaštena za primanje plaćanja.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Jedna je mogućnost osloniti se na obvezno izvršenje (*Zwangsvollstreckung*) utvrđenih tražbina za uzdržavanje. Obvezno izvršenje provodi se u skladu s uobičajenim pravilima.

Međutim, obveza određena obvezniku uzdržavanja pojačana je činjenicom da je povreda kažnjiva u skladu s kaznenim pravom.

Osoba koja krši obvezu uzdržavanja može biti osuđena na do tri godine zatvora ili joj može biti određeno plaćanje novčane kazne. Ako je neizbježna zatvorska kazna, sud može obustaviti kaznu i naložiti osuđenoj stranci da ispunji svoje obveze uzdržavanja. Sud će ukinuti obustavu kazne osuđene stranke ako ona ozbiljno ili uporno krši nalog i zbog toga postoji rizik da bi mogla počinuti dodatna kaznena djela, posebno povredu obveze uzdržavanja. U slučaju osoba koje nisu nikada bile osuđivane, državno odvjetništvo može privremeno odustati od optužnice ili sud može privremeno obustaviti kazneni postupak ako je optuženiku istovremeno naloženo da mora ispuniti svoje obveze uzdržavanja u navedenom iznosu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Pokretna imovina može se oduzeti ovrhom (*Pfändung*) ovršitelja (*Gerichtsvollzieher*) (članak 808. stavak 1. Zakona o parničnom postupku). Predmeti u kojima je dopuštena ovakva vrsta ovrhe ograničeni su u člancima 811. – 812. Zakona o parničnom postupku. Izuzete su stavke iz članka 811. Zakona. To se ne primjenjuje na robu kupljenu temeljem rezervacije vlasništva do konačne uplate (*Eigentumsvorbehalt*) što je propisano u članku 811. stavku 2. Zakona. U člancima 811.a i 811.b Zakona dopuštena je zamjena stavki u vrijednostima koje su razvrstane kao izuzete u skladu s člankom 811. sa stavkama niže vrijednosti koje imaju istu funkciju.

Stan obveznika uzdržavanja može se pretražiti bez njegove ili njezine suglasnosti samo na temelju sudskog naloga za pretragu (članak 758.a Zakona o parničnom postupku).

Oduzimanje zaplijenjene imovine rješava sud nadležan za ovršne postupke. Ovrha dohotka podliježe izuzećima iz članka 850. i dalje Zakona o parničnom postupku. Dio dohotka koji nije moguće ovršiti ovisi ne samo o razini dohotka dužnika već i o tome koliko osoba ima zakonsko pravo primati uzdržavanje od obveznika uzdržavanja. Kao pomoć u izračunu izrađena je tablica granica izuzeća i uključena je kao prilog uz članak 850.c Zakona. Ona se redovito preispituje i, ako je potrebno, prilagođava se razina.

Ako se ovrha provodi na temelju zahtjeva za uzdržavanje ili zahtjeva koji se temelji na namjerno počinjenoj povredi (*unerlaubte Handlung*), u skladu s člancima 850.d i 850.f Zakona o parničnom postupku, sud nadležan za postupak može, na temelju zahtjeva uzdržavane osobe, utvrditi različite iznose koji će biti izuzeti od ovrhe. Obveznik uzdržavanja može zatražiti i utvrđivanje drugog iznosa ako on ili ona imaju posebne potrebe u skladu s člankom 850.f stavkom 1. Zakona o parničnom postupku.

Račun obveznika uzdržavanja može biti izuzet od ovrhe u skladu s člankom 850.k Zakona o parničnom postupku. Takav račun naziva se „P-računom“ (*P-Konto*). Svrha mu je osigurati razuman životni standard obveznika uzdržavanja i članova njegove obitelji. P-računom automatski su zaštićeni iznosi do iznosa osnovnog izuzeća koje trenutačno iznosi 1028,89 EUR po kalendarskom mjesecu. Navedeno osnovno izuzeće može se u određenim okolnostima povećati, primjerice zbog drugih obveza uzdržavanja koje ima obveznik uzdržavanja: osnovno izuzeće povećava se za 387,22 EUR za prvu osobu i nakon toga za 215,73 EUR po osobi do pete osobe. Dječji doplati i određena plaćanja iz sustava socijalne sigurnosti uživaju dodatnu zaštitu. Kako bi osigurao takvu zaštitu, obveznik uzdržavanja u načelu mora samo dostaviti dokaze banci. U posebnim slučajevima, (ako što je slučaj kada obveznik uzdržavanja ima posebne potrebe zbog bolesti), iznos na računu koji će biti izuzet od ovrhe može pojedinačno prilagoditi sud nadležan za ovršni postupak (članak 850.k stavak 4. Zakona).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Nalog za uzdržavanje redovni je ovršni akt (*Vollstreckungstitel*) za novčanu tražbinu, što znači da u načelu uzdržavana osoba mora ispunjavati uobičajena pravila za ovrhu i mora sama ovršiti tražbinu.

Međutim, Ured za socijalnu pomoć djeci može pomoći s naplatom ako pomaže djetetu. On može pomoći djetetu na temelju zahtjeva roditelja koji snosi isključivu odgovornost za dijete ili, ako roditelji zajednički snose odgovornost, na zahtjev roditelja koji skrbi o djetetu.

Treba razlikovati između tog scenarija i druge vrste slučaja: stranka koja ima pravo na uzdržavanje može dobivati određena plaćanja iz sustava socijalne sigurnosti kojima se zadovoljava potreba koja bi se inače pokrivala plaćanjem uzdržavanja. Ako primatelj takvih davanja iz sustava socijalne sigurnosti ima neplaćenih tražbina za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja, zahtjev za uzdržavanje u načelu se prenosi na odgovorno javno tijelo koje zatim može u vlastito ime potraživati uzdržavanje.

U određenim slučajevima u kojima dijete odgaja samohrani roditelj i drugi roditelj ne plaća uzdržavanje u novcu, plaćanja se određeno vrijeme mogu izvršavati u skladu sa Zakonom o predujmovima za uzdržavanje (*Unterhaltsvorschussgesetz – UVG*). Ured za plaćanje predujmova za uzdržavanje (*Unterhaltsvorschusskasse*) zatim naplaćuje tražbinu za uzdržavanje koja je na njega prenesena.

Nadalje, ako obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje, i ako se mora plaćati socijalna pomoć (*Sozialhilfe*) (pod pretpostavkom da su ispunjeni drugi uvjeti za socijalnu pomoć), zahtjevi za uzdržavanje prelaze na pružatelja socijalne pomoći (na isti način kao i za prethodno navedene predujmove) i pružatelj socijalne pomoći zatim može provesti ovrhu. U slučaju davanja za nezaposlene (*Grundsicherung für Arbeitssuchende*), prijenos se izvršava samo na temelju pisane obavijesti platitelja obvezniku uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Plaćanja u skladu sa Zakonom o predujmovima za uzdržavanje te plaćanja socijalne pomoći i davanja za nezaposlene iz 12. pitanja neovisna su plaćanja iz sustava socijalne sigurnosti s definiranim područjem primjene i nisu plaćanja uzdržavanja u užem smislu. Njih tužitelju izravno plaćaju nadležna javna tijela. Ona ne ovise o tome može li se naplatiti tražbina za uzdržavanje. Javna tijela na koje je prenesena tražbina za uzdržavanje mogu ovršiti tražbinu u vlastito ime.

Za razliku od plaćanja u skladu sa Zakonom o predujmovima za uzdržavanje te plaćanja socijalne pomoći i davanja za nezaposlene, pomoć koju pruža Ured za socijalnu pomoć mladima ne čini zasebno pravo na plaćanje odgovornog javnog tijela. U tom je slučaju uloga javnog tijela ograničena na pružanje pomoći uzdržavanoj osobi u podnošenju zahtjeva za uzdržavanje te u postupku ovrhe.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako stranka koja ima pravo na uzdržavanje želi ovršiti iznos tražbinu za uzdržavanje prijavljene protiv obveznika uzdržavanja koji ima boravište u inozemstvu, on ili ona mogu zatražiti pomoć Saveznog ureda za pravosuđe (*Bundesamt für Justiz*) u Bonnu. Savezna Republika Njemačka imenovala je Savezni ured za pravosuđe središnjim tijelom za prekogranične postupke radi ostvarivanja prava na uzdržavanje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

U skladu s člankom 55. Uredbe EU-a o uzdržavanju ili člankom 2. stavcima 1. i 2. Konvencije UN-a iz 1956. uzdržavana osoba koja ima boravište u Njemačkoj podnosi zahtjev zamoljenom središnjem tijelu putem Saveznog ureda za pravosuđe u Bonnu.

Kontaktni podaci središnjeg tijela:

Bundesamt für Justiz

53094 Bonn

Njemačka

E-pošta: [✉ auslandsunterhalt@bfj.bund.de](mailto:auslandsunterhalt@bfj.bund.de)

Tel.: +49(0)228 99410 40

Faks: +49(0)228 99410 5202

[✉ https://www.bundesjustizamt.de/](https://www.bundesjustizamt.de/)

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Jedna od novih zadaća središnjeg tijela u skladu s uredbom EU-a o uzdržavanju jest da sada može obrađivati i određene zahtjeve obveznika uzdržavanja.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ti zahtjevi moraju biti podneseni putem središnjeg tijela u državi boravišta. Taj ih ured prosjeđuje središnjem tijelu Savezne Republike Njemačke.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Pristojbe za postupke radi ostvarivanja prava na uzdržavanje u načelu se plaćaju unaprijed. U području obuhvaćenom Uredbom o uzdržavanju pravna pomoć dodjeljuje se u skladu s člancima 44. do 47. Uredbe. Obveza plaćanja unaprijed ne primjenjuje se u određenim okolnostima, posebno ako je odobrena pravna pomoć.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Njemačka je svom središnjem tijelu, Saveznom uredu za pravosuđe, dodijelila nužne ovlasti za osiguranje učinkovitosti mjera opisanih u članku 51.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 01/06/2017

Izvorna jezična inačica ove stranice [et](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

U skladu s estonskim Ustavom, obveza uzdržavanja znači dužnost obitelji da pomaže svojim članovima kojima je potrebna pomoć.

Uzdržavanje je iznos koji sud određuje za plaćanje uzdržavanja i koji se obično uplaćuje u novcu u određenim vremenskim razmacima. Na zahtjev uzdržavane osobe, sud u nekim slučajevima može naložiti jednokratno plaćanje obveze uzdržavanja. Obveznik uzdržavanja koji mora plaćati uzdržavanje maloljetnog djeteta može, ako za to postoji valjan razlog, tražiti da mu se dopusti izvršavanje obveze uzdržavanja na način koji ne uključuje novac.

U načelu obvezu plaćanja uzdržavanja osobi kojoj je potrebna pomoć snose preci ili potomci te osobe prvog ili drugog nasljednog reda – drugim riječima, odraslo dijete, roditelji te bake i djedovi obvezni su uzajamno se uzdržavati. Bračni drugovi također su obavezni uzdržavati svoju obitelj vlastitim radom i imovinom, što uključuje aktivnosti usmjerene na pokrivanje troškova zajedničkog kućanstva i zadovoljavanje uobičajenih i izvanrednih potreba drugog bračnog druga i njihove djece. Obveza plaćanja obveze uzdržavanja osobi kojoj je potrebna pomoć može se proširiti i na razvedenog bračnog druga ili osobu s kojom obveznik uzdržavanja nije u braku, ali s kojom ima dijete.

Uzdržavanje se plaća u obliku doplatka koji plaća roditelj maloljetnog djeteta, posebno ako roditelj ne živi s djetetom ili ne sudjeluje u njegovom odgoju. Razvedeni bračni drug osobe kojoj je potrebna pomoć mora plaćati uzdržavanje poglavito ako, nakon razvoda i zbog odgovornosti u odgoju djeteta, osoba ne može sama sebe uzdržavati ili joj je potrebna pomoć zbog starosti ili zdravlja. Osoba koja ima dijete s osobom kojoj je potrebna pomoć obvezna je plaćati uzdržavanje 12 tjedana nakon rođenja djeteta i kasnije, ako je osobi potrebna pomoć zbog zdravstvenih problema nastalih uslijed odgoja, trudnoće ili rođenja djeteta.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatka za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Punoljetnost se stječe s 18 godina, a osoba mlađa od 18 godina smatra se maloljetnikom. Maloljetno dijete ima pravo na uzdržavanje i poglavito ga moraju uzdržavati roditelji u jednakim iznosima. Dijete koje je navršilo 18 godina i nastavlja obrazovanje prema nastavnom programu za osnovu ili srednju školu, višoj školi ili strukovnoj obrazovnoj ustanovi također ima pravo na uzdržavanje, ali samo dok ne navršši 21 godinu.

Drugi preci ili potomci koji se nisu sposobni sami uzdržavati imaju pravo na uzdržavanje ako je utvrđeno da im je potrebna pomoć.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Od roditelja maloljetnog djeteta može se tražiti da izvršava obvezu uzdržavanja. Ako roditelj ne plaća uzdržavanje dobrovoljno, zahtjev za uzdržavanje može se podnijeti sudu. Uzdržavanje se može tražiti podnošenjem sudske tužbe za provođenje hitnog postupka za plaćanje uzdržavanja za dijete ili pokretanjem postupka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje. Kada se traži uzdržavanje za maloljetno dijete ne plaća se državna pristojba.

Hitni postupak u pitanjima koja se odnose na platni nalog pojednostavnjeni je postupak u kojem se plaćanje uzdržavanja može odrediti samo ako se traži uzdržavanje za maloljetno dijete, ako je ime roditelja koji je dužan plaćati uzdržavanje upisano u rodni list, ako iznos uzdržavanja nije veći od 200 EUR mjesečno i drugi roditelj nije osporio plaćanje uzdržavanja. Ako nisu ispunjeni uvjeti za podnošenje platnog naloga, za ostvarivanje prava na uzdržavanje potrebno je podnijeti tužbu okružnom sudu u mjestu boravišta djeteta.

Više podataka o hitnom postupku u pitanjima u vezi s platnim nalogom na temelju zahtjeva za uzdržavanje maloljetnog djeteta dostupno je [ovdje](#). Obrazac zahtjeva za plaćanje uzdržavanja djeteta dostupan je [ovdje](#).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Maloljetna djeca imaju pravo na uzdržavanje. Budući da maloljetnici imaju ograničenu pravnu sposobnost, zahtjev sudu u ime djeteta podnosi zakonski zastupnik djeteta – roditelj koji ima zakonsko skrbništvo. Ako je djetetu imenovan zakonski skrbnik, postupak pokreće skrbnik djeteta kao djetetov zakonski zastupnik.

Pravno sposobna odrasla osoba samostalno pokreće postupak radi ostvarivanja prava na uzdržavanje.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Podnošenje zahtjeva sudu da roditelju naloži izvršavanje obveze uzdržavanja prema maloljetnom djetetu rješava se kao pitanje uzdržavanja. U pitanjima uzdržavanja zahtjev se podnosi okružnom sudu u mjestu boravišta djeteta. Ako dijete nema boravište u Estoniji, postupak se pokreće u mjestu boravišta tuženika. Ako tuženik nema boravište u Estoniji, postupak se pokreće u mjestu boravišta tužitelja.

Uzdržavanje se može tražiti i u hitnom postupku u pitanjima koja se odnose na platni nalog (vidjeti odgovor na pitanje 3.).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ako se pravo na uzdržavanje nastoji ostvariti na sudu, potrebno je pokrenuti postupak u kojem stručna pravna pomoć ili usluge posrednika nisu nužne. Sud nalaže plaćanje uzdržavanja od dana podnošenja tužbe, ali sud također može na temelju predmetnog postupka naložiti plaćanje uzdržavanja retroaktivno do godinu dana prije pokretanja postupka.

Obrazac zahtjeva za plaćanje uzdržavanja za dijete dostupan je [ovdje](#).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za pokretanje postupka za izvršenje obveze uzdržavanja prema maloljetnom djetetu ili za preispitivanje zahtjeva za hitni postupak u pitanjima u vezi s platnim nalogom na temelju zahtjeva za uzdržavanje djeteta ne plaća se državna pristojba.

Moguće je tražiti državnu pravnu pomoć ili pomoć u postupku za pokrivanje troškova postupka.

U slučaju državne pravne pomoći, estonska odvjetnička komora imenuje odvjetnika osobe. Uloga je odvjetnika zastupati osobu u postupku i davati joj savjete. Državna pravna pomoć dostupna je osobama koje zbog svog financijskog stanja ne mogu platiti stručne pravne usluge u trenutku kada im je potrebna pravna pomoć ili ih mogu platiti samo djelomično ili u obrocima, ili koje nakon plaćanja sudskih troškova ne bi imale sredstava za život. Osoba koja prima pravnu pomoć nije oslobođena obveze plaćanja drugih troškova postupka.

Zahtjeve za državnu pomoć za pokrivanje troškova postupka mogu podnositi osobe koje ne mogu platiti te troškove zbog svog financijskog stanja ili koje ih mogu platiti samo djelomično ili u obrocima. Mora također postojati dovoljno razloga na temelju kojih se može pretpostaviti da će planirano sudjelovanje u postupku biti uspješno.

Obrazac zahtjeva za pomoć u postupku za fizičku osobu i obavijest o osobnom i financijskom stanju tužitelja i njegovih članova obitelji dostupni su [ovdje](#).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud može naložiti plaćanje fiksnog ili promjenjivog iznosa uzdržavanja za maloljetno dijete navodeći u svojoj odluci osnovu za izračun iznosa uzdržavanja. Sudovi obično nalažu plaćanje uzdržavanja u obliku mjesečnih obroka. Međutim, mjesečno uzdržavanje za jedno dijete ne može biti manje od pola minimalne mjesečne plaće koju je utvrdila estonska vlada (minimalna naknada iznosila je 2014. stoga 177,50 EUR po djetetu, a 2015. 195 EUR). Bez obzira na to, sud može, ako za to ima valjani razlog, smanjiti iznos uzdržavanja ispod minimalne mjesečne plaće koju je utvrdila vlada. Valjani razlozi u ovom slučaju mogu biti nesposobnost roditelja za rad ili postojanje obveze prema drugim uzdržavanim osobama.

Obveznik uzdržavanja može, ako za to ima valjani razlog, tražiti da mu se omogući plaćanje uzdržavanja na neki drugi način. Roditelji mogu postići detaljni sporazum o izvršavanju obveze uzdržavanja prema djetetu i utvrditi kako i u kojim vremenskim razmacima će se uzdržavanje plaćati.

Opseg uzdržavanja utvrđuje se na temelju potreba i uobičajenog načina života djeteta. Uobičajeni način života djeteta ovisi o financijskim sredstvima koje roditelji imaju na raspolaganju. Ako se osnova za plaćanje uzdržavanja promijeni, bilo koja od stranaka može sudu podnijeti zahtjev za povećanje ili smanjenje uzdržavanja. Državna pristojba za podnošenje zahtjeva za izmjenu iznosa uzdržavanja izračunava se na temelju predmetnog iznosa navedenog u zahtjevu i iznosa za koji će se uzdržavanje povećati.

Ako je izmjena odobrena, iznos uzdržavanja može se u načelu izmijeniti od trenutka donošenja odluka, odnosno ne mogu se izmijeniti neplaćeni zaostali iznosi uzdržavanja.

Iznos uzdržavanja u Estoniji automatski se mijenja ako je uzdržavanje utvrđeno u sudskoj odluci bilo povezano s minimalnom mjesečnom plaćom koju je utvrdila vlada i ako se njezin iznos u međuvremenu promijenio. Iznos minimalne prosječne plaće naveden je [ovdje](#).

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se u načelu plaća u novcu u određenim vremenskim razmacima. Osoba koja ima obvezu izvršavanja obveze uzdržavanja prema djetetovu može, ako za to postoji valjan razlog, tražiti da joj se dopusti plaćanje uzdržavanja na neki drugi način. Uzdržavanje se plaća u obliku doplatka koji plaća roditelj maloljetnog djeteta, posebno ako roditelj ne živi s djetetom ili ne sudjeluje u njegovom odgoju. Uzdržavanje se plaća unaprijed za svaki kalendarski mjesec. Iako je primatelj uzdržavanja dijete,

uzdržavanje se u načelu mora plaćati drugom roditelju. Uzdržavanje se može plaćati izravno djetetu ako su se roditelji tako dogovorili ili ako postoji sudska odluka u tome smislu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako je sudska odluka kojom se određuje uzdržavanje stupila na snagu i neposredno je izvršiva, ali drugi roditelj ne postupi u skladu s odlukom, potrebno je obratiti se ovršitelju. Ako obveznik uzdržavanja ne izvrši plaćanja navedena u sudskoj odluci u propisanom roku, ovršitelj pokreće ovrhu nad imovinom obveznika uzdržavanja na temelju zahtjeva osobe koja je poduzela mjere za osiguranje postupka. Za ovrhu imovine obveznika uzdržavanja potrebno je ovršitelju dostaviti sudska odluku i zahtjev za izvršenje. U zahtjevu za izvršenje moraju biti navedeni podaci o dužniku i njegovoj ili njezinoj imovini (boravište, kontaktni podaci, poznate informacije o imovini). Ako tužitelj želi da ovršitelj iskoristi sve mogućnosti predviđene u zakonu za naplatu duga, u zahtjevu za izvršenje mora biti navedeno da tužitelj podnosi zahtjev za naplatu na registriranoj nepokretnoj imovini obveznika uzdržavanja, pokretnoj imovini, kao i prava iz zahtjeva. U postupku izvršenja uzdržavanje djeteta ima prednost pred drugim zahtjevima i u cilju namire tražbine za uzdržavanje ovrhom se može zahvatiti imovina u znatnom iznosu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Osobe se oslobađaju od obveze uzdržavanja ako ne mogu plaćati uzdržavanje drugoj osobi bez ugrožavanja vlastitih uobičajenih životnih uvjeta, s obzirom na njihove druge obveze i imovinsko stanje. Unatoč tome, roditelji ne mogu biti oslobođeni obveze uzdržavanja svoje maloljetne djece. Sud može obveznika uzdržavanja osloboditi obveze plaćanja uzdržavanja, ograničiti vremensko razdoblje za izvršenje obveze uzdržavanja ili smanjiti iznos uzdržavanja ako bi bilo iznimno nepravilno tražiti izvršenje te obveze jer se, primjerice, uzdržavana osoba ne može sama uzdržavati zbog vlastitih nepromišljenih postupaka.

Naknada za štetu zbog neplaćanja uzdržavanja i neispunjenja obveza može se tražiti retroaktivno do najduže godine dana. Rok zastare za plaćanje uzdržavanja koje je utvrđeno kao obveza uzdržavanja iznosi tri godine za svaku pojedinu obvezu. Rok zastare počinje teći na kraju kalendarske godine u kojoj tražbina koja odgovara obvezi postaje naplativa. Obveza uzdržavanja osobna je obveza koja ističe u trenutku smrti uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja. Postoje iznimke u odnosu na predujmove i prebijene iznose.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Središnje tijelo za prekogranične sporove u vezi s uzdržavanjem je Ministarstvo pravosuđa. U Ministarstvu pravosuđa prekograničnim sporovima u vezi s uzdržavanjem bavi se Odsjek za međunarodnu pravosudnu suradnju u Odjelu kaznene policije.

Kada se sudu podnosi zahtjev za uzdržavanje moguće je tražiti [državnu pravnu pomoć](#). Ne postoje posebne organizacije ili tijela koji pružaju pomoć u slučaju zahtjeva za uzdržavanje obitelji.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Roditelj koji odgaja dijete ima pravo podnijeti zahtjev za doplatu za uzdržavanje Zavodu za socijalno osiguranje (*Sotsiaalkindlustu samet*). To uzdržavanje privremena je pomoć države roditelju koji sam odgaja i uzdržava dijete. Država plaća uzdržavanje u ime roditelja koji ne plaća uzdržavanja i kasnije od roditelja koji nije plaćao uzdržavanje naplaćuje taj iznos. Državni doplatka za uzdržavanje plaća se osobi u vezi sa sudskim postupkom o pitanju uzdržavanja. Uvjet za primanje državnog doplatka za uzdržavanje jest da osoba mora sudu podnijeti zahtjev za plaćanje uzdržavanja u hitnom postupku u vezi s platnim nalogom ili tužbu.

Državni doplatka za uzdržavanje plaća se najduže **90 dana**. Dnevna stopa za državni doplatka za uzdržavanje iznosi 1/3 dječjeg doplatka (3,20 EUR 2014.) i on se isplaćuje odjednom.

Više informacija o podnošenju zahtjeva za doplatu dostupno je [ovdje](#).

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Za ostvarivanje prava na uzdržavanje u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) No 4/2009 može se zatražiti pomoć Odsjeka za međunarodnu pravosudnu suradnju pri Ministarstvu pravosuđa.

Uzdržavanje u drugoj državi traži se podnošenjem zahtjeva za pokretanje postupka u vezi s uzdržavanjem Odsjeku za međunarodnu pravosudnu suradnju pri estonskom Ministarstvu pravosuđa i nadležnom tijelu druge države. Potrebno je priložiti presliku dječjih rodni listova ili sudsku presudu kojom se utvrđuje očinstvo. Ako nije utvrđeno očinstvo, to treba navesti u zahtjevu koji se šalje u drugu državu.

Obrazac zahtjeva dostupan je [ovdje](#).

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Odsjeku za međunarodnu pravosudnu suradnju pri estonskom Ministarstvu pravosuđa moguće se obratiti telefonom na +372 6 208 183, +372 6 208 186 i +372 6 208 190 ili e-poštom na [✉ central.authority@just.ee](mailto:central.authority@just.ee).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Zahtjev podnositelja koji ima boravište u drugoj državi najbrže će se riješiti obraćanjem odgovarajućem tijelu u državi boravišta koje će se obratiti estonskom Ministarstvu pravosuđa.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidi odgovor na 16. pitanje.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Haški protokol iz 2007. potvrdila je Europska unija čija je Estonija država članica od 1. svibnja 2004.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Vidi odgovor na 18. pitanje.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U prekograničnim predmetima u Europskoj uniji koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje, u skladu s Uredbom dostupna je državna pravna pomoć i državna pomoć u postupku. Time se osigurava da osobu u postupku zastupa stručna osoba, a plaćanjem sudskih troškova osigurava se njezin pristup pravosuđu. U pravilima o državnoj pravnoj pomoći i pomoći u postupku navedeno je da se primjenjuje nacionalno pravo, ako u Uredbi Vijeća (EZ) br. 4/2009 nije navedeno drugačije.

U načelu se ista jamstva primjenjuju na osobe koje imaju boravište u Estoniji i osobe koje žive u drugim državama članicama EU-a. U prekograničnim predmetima uzdržavanja, pravna pomoć i savjet te državna pravna pomoć i pomoć u postupku dostupni su od središnjeg tijela, odnosno, Odsjeka za međunarodnu pravosudnu suradnju pri Ministarstvu pravosuđa u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 i, u vezi s dijelovima koji nisu obuhvaćeni Uredbom, na temelju nacionalnog prava.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Uspostavljeno je središnje tijelo za slučajeve prekogranične pravosudne suradnje – Ministarstvo pravosuđa. Za ostvarivanje prava na uzdržavanje u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) No 4/2009 može se dobiti pomoć od Odsjeka za međunarodnu pravosudnu suradnju pri Ministarstvu pravosuđa koji provodi postupke u vezi s međunarodnim zahtjevima za pravnu pomoć.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 16/10/2017

Zahtjevi za uzdržavanje - Irska

SADRŽAJ

- [1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?](#)
- [2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?](#)

- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
 - 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
 - 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
 - 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
 - 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
 - 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
 - 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
 - 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
 - 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
 - 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
 - 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
 - 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
 - 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
 - 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
 - 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
 - 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
 - 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?
-

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Nalogom za uzdržavanje među bračnim drugovima od jednog se bračnog druga zahtijeva da drugom bračnom drugu povremeno ili jednokratno plaća uzdržavanje te, prema potrebi, da toj osobi u skladu s nalogom plaća uzdržavanje u korist uzdržavanih članova obitelji, ako postoje.

Nalogom za uzdržavanje djeteta od jednog se roditelja zahtijeva da drugom roditelju ili drugoj osobi koja ima skrbništvo nad djetetom povremeno ili jednokratno plaća uzdržavanje u skladu s nalogom za uzdržavanje djeteta.

Obveza uzdržavanja znači zahtjev za pružanje financijske potpore osobi i, ako se takva obveza izvršava sudskim putem, za ispunjavanje obveza iz bilo kojeg sudskog naloga koji se odnosi na uzdržavanje.

Plaćanju uzdržavanja podliježu sljedeće kategorije osoba:

- roditelji u pogledu svoje djece: da,

- djeca prema svojim roditeljima: općenito ne,
- razvedeni bračni drug drugom bračnom drugu: da,

ostalo:

- registrirani partneri i izvanbračni partneri u smislu Zakona o registriranom partnerstvu i određenim pravima i obvezama izvanbračnih partnera iz 2010. (*Civil Partnership and Certain Rights and Obligations of Cohabitants Act*),
- nevjenčani roditelj skrbniku svojeg djeteta.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Uzdržavano dijete mlađe od osamnaest godina, uzdržavano dijete mlađe od dvadeset i tri godine koje se redovito školuje ili dijete bilo koje dobi koje se uzdržava zbog invaliditeta.

Roditelji su obvezni financijski podupirati svoju djecu tako da njihove svakodnevne i povremene financijske potrebe mogu biti ispunjene.

Djeca se općenito ne mogu obvezati na plaćanje uzdržavanja svojim roditeljima osim u rijetkim i izvanrednim okolnostima u kojima se imovinska prava povjerena skrbniku mijenjaju nakon razvoda i prenose u posjed djece.

Razvedeni bračni drug može biti obvezan uzdržavati drugog bračnog druga ako je bračni drug koji je podnio zahtjev dokazao da ga je drugi bračni drug propustio uzdržavati na primjeren način s obzirom na okolnosti.

Registrirani partner ili izvanbračni partner u smislu Zakona o registriranom partnerstvu i određenim pravima i obvezama izvanbračnih partnera iz 2010. može biti obvezan uzdržavati drugog registriranog ili izvanbračnog partnera ako je registrirani ili izvanbračni partner koji je podnio zahtjev dokazao da ga je drugi partner propustio uzdržavati na primjeren način s obzirom na okolnosti.

Roditelji, bilo vjenčani ili ne, mogu sudu podnijeti zahtjev da drugi roditelj plaća uzdržavanje u pogledu njihove djece. To može učiniti i zakonski skrbnik, zdravstveni odbor ili bilo koja osoba s pravnim statusom u odnosu na uzdržavano dijete.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Sudu zahtjev obično podnosi uzdržavana osoba pokretanjem tužbe u parničnom postupku protiv druge osobe. U pogledu uzdržavanja djeteta, zahtjev obično podnosi roditelj ili druga osoba koja ima skrbništvo nad djetetom.

Informacije o postupcima koji se primjenjuju na zahtjeve za uzdržavanje općenito su dostupne u odjeljku Obiteljsko pravo na internetskoj stranici Sudske službe (www.courts.ie).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Obično je podnositelj zahtjeva u predmetu uzdržavanja roditelj koji skrbi za djecu. Podnositelji zahtjeva mogu biti i bivši bračni drugovi te djeca po vlastitom pravu. Stranke moraju imati dovoljan interes u predmetu koji im daje legitimaciju, odnosno *locus standi*, za podnošenje zahtjeva za dobivanje uzdržavanja. U slučaju srodnika ili bliske osobe bilo bi potrebno da osoba koja podnosi zahtjev ima određene pravne ovlasti za upravljanje poslovima rođaka ili bliskog prijatelja, kao što je npr. punomoć. Roditelji ili zakonski skrbnici mogu podnijeti zahtjev za uzdržavanje u ime maloljetnog djeteta.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Okružni sud nadležan je za izdavanje naloga za uzdržavanje djeteta do najvišeg iznosa od 150 EUR tjedno od bilo kojeg roditelja te za izdavanje naloga za uzdržavanje bračnog druga / registriranog partnera do najvišeg iznosa od 500 EUR tjedno. Ako se zahtijevaju viši iznosi, potrebno je zahtjev podnijeti regionalnom sudu ili Visokom sudu. Ako je bračni spor već pokrenut pred regionalnim ili Visokim sudom, zahtjev se podnosi tom sudu bez obzira na iznos koji se zahtijeva.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ne. Zahtjev se može podnijeti osobno ako podnositelj zahtjeva odluči da neće angažirati odvjetnika. Pravna pomoć dostupna je onim strankama u obiteljskopravnom sporu kojima je potrebna na temelju njihova imovinskog stanja.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Svi obiteljskopравни postupci u Irskoj oslobođeni su plaćanja sudskih pristojbi. Troškovi pravnog savjetovanja i zastupanja mogu biti različiti; međutim, pravna pomoć dostupna je na temelju imovinskog stanja.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Okružni sud nadležan je za izdavanje naloga za uzdržavanje djeteta do najvišeg iznosa od 150 EUR tjedno od bilo kojeg roditelja te za izdavanje naloga za uzdržavanje bračnog druga / registriranog partnera do najvišeg iznosa od 500 EUR tjedno. Ako se zahtijevaju viši iznosi, potrebno je zahtjev podnijeti regionalnom ili Visokom sudu.

Pri utvrđivanju uzdržavanja sud će razmotriti razumne potrebe uzdržavane osobe (osoba koja ima pravo na uzdržavanje) u odnosu na sposobnost plaćanja obveznika uzdržavanja (osoba kojoj je naloženo plaćanje uzdržavanja). Stranke mogu sudu podnijeti zahtjev za izmjenu naloga za uzdržavanje s obzirom na njihove promijenjene financijske okolnosti.

Nalog za uzdržavanje stupa na snagu na datum koji je naveden u nalogu, pri čemu taj datum može biti prije ili nakon datuma izdavanja naloga, ali ne smije biti prije datuma podnošenja zahtjeva za nalog.

U brakorazvodnim i sudskim postupcima pred regionalnim ili Visokim sudom uzdržavanje se može datirati unatrag najranije do datuma podnošenja zahtjeva.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se obično vrši izravnim plaćanjem uzdržavanoj osobi. Međutim, uzdržavane osobe imaju pravo primati uzdržavanje putem sudske pisarnice. Ako sud to smatra potrebnim, nadnice ili plaća obveznika uzdržavanja mogu se zaplijeniti ako se poslodavcu obveznika može naložiti da iznos uzdržavanja odbija od plaće radi prijenosa uzdržavanoj osobi.

Uzdržavanje se plaća osobi koja ima pravo na uzdržavanje ili onome tko upravlja uzdržavanjem u korist te osobe, kao što je roditelj ili zakonski skrbnik.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje, uzdržavana osoba može pokrenuti postupak pred sudom koji je izdao nalog za uzdržavanje ili pred okružnim sudom, ovisno o pravnom lijeku koji se zahtijeva.

Sud može izdati nalog kojim se zapljenjuju prihodi obveznika uzdržavanja kako je opisano u prethodnoj točki 1.

Ako se taj pravni lijek pokaže neuspješnim, sud može naložiti obvezniku uzdržavanja da uzdržavanoj osobi isplati dugovani iznos. Ako obveznik uzdržavanja ne postupi po nalogu, sud može naložiti da se novčani iznosi koje obvezniku uzdržavanja koji ne ispunjava svoju obvezu duguje druga osoba isplate uzdržavanoj osobi. Isto tako može naložiti prodaju predmeta koji pripadaju obvezniku radi isplate dugovanih iznosa.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Okružni je sud mjesto za izvršenje naloga izdanih u drugim državama članicama. Ima ovlasti u pogledu nepoštovanja (odjeljci 9.A i 9.B Zakona iz 1976.), ali samo u odnosu na naloge koje je izdao okružni sud. Nema ovlast za donošenje odluka o nepoštovanju naloga koji su izdani drugdje. Okružni je sud u stvarnosti ograničen na izdavanje naloga za zapljenu prihoda (ako je primjenjivo), naloga za zapljenu imovine ili naloga za naplatu putem trećih strana (rijetko primjenjivo).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Svaka uzdržavana osoba odgovorna je za podnošenje zahtjeva sudu za pomoć u naplati uzdržavanja. Iako su dostupni i drugi pravni lijekovi, kao što je posredovanje, sudovi imaju odgovarajuću i zakonitu nadležnost za donošenje odluka u pogledu neplaćanja uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne. Isključivo je obveznik odgovoran za uzdržavanje koje treba izravno plaćati ili se ono odbija na izvoru od njegove plaće.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Uredba 4/2009, koja se obično naziva Uredbom o uzdržavanju, obuhvaća prekogranične zahtjeve za uzdržavanje koji proizlaze iz obiteljskih odnosa. Njome se uspostavljaju opća pravila za cijelu Europsku uniju kako bi se osigurala naplata tražbina za uzdržavanje, čak i ako je obveznik uzdržavanja ili uzdržavana osoba u drugoj državi članici EU-a.

Konvencija UN-a o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu (Njujorška konvencija) u Irskoj je stupila na snagu u studenome 1995. donošenjem Zakona o uzdržavanju iz 1994. Cilj je te Konvencije olakšati naplatu uzdržavanja u ugovornim državama osobi koja živi u jednoj državi protiv osobe koja živi u drugoj.

Na temelju obaju instrumenata uspostavljena je mreža središnjih tijela u svakoj ugovornoj državi te podnositelji zahtjeva / uzdržavane osobe / podnositelji tužbe prosljeđuju svoj zahtjev središnjem tijelu koje će ga proslijediti odgovarajućem nadležnom sudu i, u nekim slučajevima, organizirati pravnu pomoć. Podaci za kontakt irskog središnjeg tijela za naplatu uzdržavanja u inozemstvu sljedeći su:

Department of Justice and Equality,

Bishop's Square,

Redmond's Hill,

Dublin 2,

Ireland.

Telefon: +353 (0)1 479 0200

Niskotarifni telefon: 1890 555 509

Telefaks: +353 (0)1 479 0201

E-pošta: [✉ mainrecov_inbox@justice.ie](mailto:mainrecov_inbox@justice.ie)

Podnositelj tužbe može dobiti pomoć od referenta okružnog suda u pogledu naloga okružnog suda. Podnositelji tužbe isto tako mogu tražiti pomoć u pravnom zastupanju. Možda ispunjavaju uvjete za pravnu pomoć te bi se u tom smislu trebali obratiti svojem lokalnom pravnom centru. Konačno, podnositelj tužbe može tražiti pomoć od FLAC-a (*Free Legal Advice Centre*, Centar za besplatne pravne savjete), neovisne dobrovoljne organizacije koja upravlja mrežom pravnih klinika diljem zemlje. Usluge koje se pružaju u tim klinikama povjerljive su i besplatne.

U prekograničnim slučajevima u kojima obveznik uzdržavanja živi u drugoj državi, podnositelj tužbe može podnijeti zahtjev preko središnjeg tijela za naplatu uzdržavanja (*Central Authority for Maintenance Recovery*) koje djeluje u okviru Ministarstva pravosuđa i ravnopravnosti.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Odgovarajuću sudsku pisarnicu ili organizaciju može se kontaktirati telefonom, poštom, e-poštom ili osobnim dolaskom. Podnositeljima tužbe savjetuje se da posjete internetsku stranicu svake organizacije radi dobivanja dodatnih informacija prilagođenih njihovoj lokaciji.

Podaci za kontakt sudskih pisarnica dostupni su na internetskim stranicama Sudske službe (www.courts.ie).

Za podatke za kontakt irskog središnjeg tijela za naplatu uzdržavanja u inozemstvu vidjeti pitanje 14.1. te internetsku stranicu Ministarstva pravosuđa i ravnopravnosti (www.justice.ie).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Vidjeti prethodno; točka 14.1.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidjeti prethodno; točka 14.2.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Podnositelj zahtjeva / podnositelj tužbe ne mora platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka. Podnositelji zahtjeva imaju koristi od besplatne pravne pomoći u tim pitanjima – nakon što irsko središnje tijelo zaprimi zahtjev, prema potrebi će ga proslijediti Odboru za pravnu pomoć.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Članak 51. odnosi se na radnje koje središnje tijelo poduzima s obzirom na zahtjeve podnesene na temelju Uredbe o uzdržavanju. U pogledu zahtjeva za potvrđivanje izvršivosti, irsko središnje tijelo sada ih zahtijeva od Ureda Glavnog suca Visokog suda. Irsko središnje tijelo zahtjeve za izvršenje prosljeđuje izravno okružnim sudovima. U pogledu pokretanja postupka, središnje tijelo osigurat će pravno zastupanje za podnositelja zahtjeva putem Odbora za pravnu pomoć.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 06/11/2018

Zahtjevi za uzdržavanje - Grčka

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Pojam „uzdržavanje” odnosi se na neposredne ljudske potrebe za preživljavanje, uglavnom na hranu. Međutim, pojmom uzdržavanje obuhvaćene su sve životne potrebe bez obzira na to odnose li se na odgoj, obrazovanje, kulturne ili slobodne aktivnosti osobe.

Obveze uzdržavanja uključuju plaćanje doprinosa – u načelu u novcu – kojima se zadovoljavaju životne potrebe korisnika.

Sljedeće osobe obvezne su osigurati uzdržavanje prema redoslijedu srodstva:

[a] bračni drug, čak i ako su razvedeni [ako postoji obveza uzdržavanja nakon razvoda];

[b] potomci prema precima prema redoslijedu nasljeđivanja bez oporuke;

[b] preci [roditelji, bake i djedovi: ako nema roditelja ili nisu sposobni] prema neoženjenoj djeci (biološkoj ili usvojenoj), u načelu, dok su maloljetni;

[b] braća i sestre prema braći i sestrama, a

posebni su slučajevi uzdržavanja sljedeći:

[c] uzdržavanje koje se plaća u slučaju rastave i nakon razvoda ili poništaja braka i

[d] uzdržavanje koje se plaća neudanoj majci djece rođene izvan braka prije priznavanja.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Dijete u načelu ima pravo primiti uzdržavanje od predaka [roditelja ili djedova i baka] do punoljetnosti, odnosno, dok ne navrší 18 godina.

Djeca imaju pravo primiti uzdržavanje nakon punoljetnosti dok studiraju ili pohađaju visoko obrazovanje ili tečaj stručne izobrazbe i ne mogu raditi zbog studija te nemaju osobne imovine kojom bi mogli zadovoljiti svoje potrebe za uzdržavanje.

Osoba ima pravo na uzdržavanje samo ako se ne može sama uzdržavati vlastitom imovinom ili radom prikladnim za svoje godine, zdravstveno stanje i općenito uvjete života, uzimajući u obzir, između ostalog, njezine obrazovne potrebe. Maloljetnici, čak i ako imaju vlastitu imovinu, imaju pravo na uzdržavanje od roditelja ako prihod od njihove imovine ili rada nije dovoljan da bi se mogli uzdržavati sami. Međutim, osoba nije obvezna osigurati uzdržavanje ako, s obzirom na svoje druge obveze, nije to u mogućnosti učiniti bez da ugrozi vlastito uzdržavanje. To se pravilo ne primjenjuje kada roditelj uzdržava maloljetnika, osim ako maloljetnik ima pravo da ga uzdržava neka druga osoba ili se može uzdržavati vlastitom imovinom.

U slučaju bivših bračnih drugova:

Bivši bračni drug koji se ne može uzdržavati vlastitim prihodom ili imovinom ima pravo tražiti uzdržavanje od drugog bračnog druga u sljedećim slučajevima: (1) ako je, u trenutku proglašenja razvoda, bračni drug koji podnosi zahtjev takve dobi ili zdravstvenog stanja da se od njega ne može tražiti da se bavi primjerenim zanimanjem koje bi mu omogućilo da se sam uzdržava, (2) ako bračni drug koji podnosi zahtjev mora skrbiti o maloljetniku i stoga se ne može baviti primjerenim zanimanjem, (3) ako bračni drug koji podnosi zahtjev ne može naći primjereno redovito zaposlenje ili mu je potrebna strukovna izobrazba; u svakom od tih slučajeva pravo traje najviše tri godine od datuma proglašenja razvoda, ili (4) u svakom drugom slučaju u kojem je dodjela uzdržavanja u trenutku proglašenja razvoda nužna na valjanoj osnovi.

Međutim, uzdržavanje se može uskratiti ako za to postoji dobar razlog, posebno ako je brak trajao kratko ili ako je bračni drug koji bi mogao imati pravo na uzdržavanje odgovoran za razvod ili se dobrovoljno doveo do siromaštva.

Oba bračna druga moraju jedno drugome dati točne informacije o imovini i prihodima ako su one važne za iznos uzdržavanja. Na zahtjev jednog od bračnih drugova podnesenog putem nadležnog državnog odvjetnika, svaki poslodavac, upravno tijelo ili porezna uprava moraju dostaviti sve odgovarajuće informacije koje imaju o imovini drugog bračnog druga, a posebno o njegovu prihodu.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

U načelu osoba koja ima pravo na uzdržavanje mora sudu podnijeti zahtjev u kojem traži uzdržavanje od obveznika uzdržavanja.

Ako se primjenjuje Konvencija iz New Yorka o naplati uzdržavanja u inozemstvu (Zakon 4421/1964), delegacija odgovorna za prijenos zahtjeva za uzdržavanje od uzdržavane osobe koja je rezident države stranke Konvencije tražit će od delegacije odgovorne za primanje takvog zahtjeva u odgovarajućoj državi stranci Konvencije u kojoj živi obveznik uzdržavanja, odnosno od Ministarstva pravosuđa u Grčkoj, da poduzme sve potrebne mjere kako bi uzdržavana osoba mogla naplatiti uzdržavanje. Ministarstvo pravosuđa u praksi povjerava odvjetniku zadaću osiguravanja priznavanja prava ili izvršenje presude koju je donio strani sud u korist stranog korisnika, koji može ostvarivati sve odgovarajuće pravne lijekove pred grčkim sudovima.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Umjesto maloljetnika koji u skladu sa zakonom [članak 63. CCP-a] ne mogu sami podnijeti zahtjev sudu za naplatu uzdržavanja protiv odgovorne osobe, takve postupke može pokrenuti osoba kojoj je dodijeljena roditeljska odgovornost [fizička osoba: roditelj ili druga osoba ili pravna osoba, na primjer, institucija].

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U postupcima radi ostvarivanja prava na uzdržavanje koje podnosi uzdržavana osoba protiv obveznika uzdržavanja nadležan je sudac pojedinac u prvom stupnju [članak 17. stavak 2. i članak 681.B Zakona o parničnom postupku].

Mjesnu nadležnost ima sud u mjestu prebivališta ili boravišta uzdržavane osobe [članak 39.A CCP-a] ili tuženik koji je obveznik uzdržavanja, ako je riječ o spojenom postupku s bračnim sporom ili sporovima između roditelja i djece, ili sud u mjestu u kojem su bračni drugovi imali posljednje zajedničko uobičajeno boravište.

U hitnom slučaju ili slučaju neposredne opasnosti uzdržavana osoba može tražiti od mjesno nadležnog suca pojedinca u prvom stupnju donošenje privremene mjere kojom joj se odobrava privremeno uzdržavanje do donošenja pravomoćne presude o tom pravu u redovnom postupku.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Za pokretanje postupka radi ostvarivanja prava na uzdržavanje nužno je imenovati odvjetnika koji ima punomoć.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U slučaju zahtjeva za uzdržavanje tuženik mora dati polog za sudske troškove tužitelja, koji ne smije biti viši od 300 EUR [članak 173. stavak 4. CCP-a]. Ako u takvim postupcima tuženik ne dostavi službeniku suda dokaz o uplati prije rasprave, smatrat će se da je tuženik odsutan te se protiv njega može donijeti presuda zbog ogluhe [članak 175. CCP-a].

Ako je njegov prihod vrlo nizak, tužitelj može tražiti pravnu pomoć u skladu sa Zakonom 3226/2004 podnošenjem odgovarajućih dokaza te zahtjeva za zasebnu sudsku mjeru sucu pojedincu u prvom stupnju.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud određuje uzdržavanje u trajanju od dvije godine uzimajući u obzir zahtjeve za primjerene životne uvjete i obrazovanje uzdržavane osobe te financijsku sposobnost obveznika uzdržavanja. Nakon dvije godine svaka stranka, odnosno uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja može podnijeti zahtjev za utvrđivanje novog iznosa uzdržavanja i u slučaju promjene okolnosti koje je sud uzeo u obzir, svaka stranka ima pravo zatražiti preispitivanje presude i izmjenu iznosa uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

U načelu se uzdržavanje plaća uzdržavanoj osobi mjesečno za prethodni mjesec.

Iznos uzdržavanja ne može se plaćati kao paušalni iznos, osim u slučaju uzdržavanja nakon razvoda [članak 1443. točka (b) Građanskog zakona].

Ako je uzdržavana osoba maloljetnik, ili dobiva pomoć suda, uzdržavanje se plaća njegovu roditelju ili zastupniku ili skrbniku kojeg je imenovao sud i koji će očito izvršavati odgovarajuće radnje u ime uzdržavane osobe.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja odbije plaćati uzdržavanje, uzdržavana osoba pokušat će ovršiti potraživanje protiv svoje imovine, ako je ima.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

- Pravo na uzdržavanje prestaje ako prestanu postojati uvjeti na temelju kojih je odobreno, ili u slučaju smrti uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja. Na potraživanje uzdržavane osobe protiv obveznika uzdržavanja primjenjuje se zastara u trajanju od pet godina, počevši od trenutka podnošenja potraživanja.
- Na potraživanja osoba [tj. ustanove] koje su platile uzdržavanje uzdržavanoj osobi umjesto izvornog obveznika uzdržavanja primjenjuje se zastara od pet godina [članak 250. stavak 17. Građanskog zakona].
- Neudana majka ima pravo potraživati troškove rođenja i uzdržavanja od djetetova oca ograničeno vrijeme [dva mjeseca prije rođenja i četiri mjeseca, ali ne više od godine dana [u iznimnim slučajevima], nakon rođenja, ako je sud utvrdio očinstvo i majka nema dovoljno sredstava. Potraživanje neudane majke odlazi u zastaru tri godine nakon rođenja, a ovrha se provodi i protiv očevih nasljednika.
- Za potraživanja za uzdržavanje dopuštena je ovrha do 1/2 plaće obveznika uzdržavanja i primjenjuje se i na pologe u kreditnim institucijama [članak 982. stavak 2. točka (d) i stavak 3. CCP-a].

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ne, osim u slučaju stranih korisnika koji se mogu obratiti Ministarstvu pravosuđa da im pomogne u ostvarivanju njihovih prava [vidi prethodni odgovor na pitanje 3.].

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne u Grčkoj.

[Osim ako institucija ili javna ili privatna pravna osoba skrbi o maloljetniku; u tom slučaju ona ima obvezu uzdržavanja i stoga se po službenoj dužnosti podvrgava [članak 1490. Građanskog zakona] pravima osobe koja ima pravo na uzdržavanje. Međutim, ni u kojim okolnostima ne može se tražiti plaćanje potraživanja uzdržavanja unaprijed, čak i ako ga je priznao sud, za maloljetnika koji ima pravo na uzdržavanje koje mu duguje drugi obveznik uzdržavanja.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s odredbama članaka 51. i 56. prethodno navedene Uredbe, središnje tijelo države članice osobe koja podnosi zahtjev za uzdržavanje: a) surađuje sa središnjim tijelom države članice obveznika uzdržavanja u pogledu slanja i zaprimanja predmetnih zahtjeva; (b) pokreće ili olakšava pokretanje postupka povodom tih zahtjeva. U vezi s takvim zahtjevima središnja tijela poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi: (a) prema potrebi osigurala pravnu pomoć ili olakšala osiguranje pravne pomoći; (b) pomogla pri pronalaženju obveznika uzdržavanja ili osobe koja ima pravo na uzdržavanje, ponajprije u skladu s člancima 61., 62. i 63. Uredbe; (c) pomogla pri pribavljanju podataka o dohotku i, prema potrebi, financijskoj situaciji obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine, ponajprije u skladu s člancima 61., 62. i 63.; (d) potakla postizanje mirnih rješenja u svrhu dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja, kad je to potrebno, i s pomoću posredovanja, mirenja ili sličnih postupaka; (e) olakšala redovito izvršenje odluka o uzdržavanju, uključujući i moguće zaostatke isplata; (f) olakšala naplatu i promptni prijenos isplata za

uzdržavanje; (g) olakšala pribavljanje dokaza u obliku isprava ili u drugom obliku, ne dovodeći pritom u pitanje Uredbu (EZ) br. 1206/2001; (h) osigurala pomoć pri utvrđivanju roditeljstva kad je to potrebno za naplatu tražbina za uzdržavanje; (i) pokrenula postupak ili olakšala njegovo pokretanje i ostvarila potrebne privremene mjere teritorijalnog karaktera čija je svrha osigurati ishod neriješenog zahtjeva za uzdržavanje; (j) olakšala uručivanje pismena u skladu s Uredbom (EZ) br. 1393/2007.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Obratite se Središnjoj službi Ministarstva pravosuđa na sljedećoj adresi: 96 Mesogeion Ave., Atena – Grčka, PC 11527, tel. +30. 210.7767322 civilunit@justice.gov.gr

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Grčku obvezuje Haški protokol od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja. U skladu s Protokolom obveze uzdržavanja uređene su pravom države članice uobičajenog boravišta uzdržavane osobe pa se ako uzdržavana osoba boravi u Grčkoj primjenjuje grčko pravo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U poglavlju V. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 predviđeno je pravo na pravnu pomoć, uključujući savjetovanje radi postizanja nagodbe prije pokretanja sudskog postupka, pravnu pomoć pri pokretanju postupka pred tijelom ili sudom i zastupanje na sudu, oslobađanje od sudskih troškova i honorara osoba ovlaštenih za obavljanje naloga u postupku ili pomoć za njihovo podmirenje. U državama članicama u kojima je stranka koja u postupku ne uspije dužna platiti troškove suprotne strane, ako primatelj pravne pomoći izgubi spor, to uključuje i troškove suprotne stranke ako bi pravna pomoć uključivala te troškove da je primatelj pravne pomoći uobičajeno boravio u državi članici suda pred kojim se vodi postupak, tumačenje, prijevod dokumenata koje zahtijeva sud ili nadležno tijelo i predočuje primatelj pravne pomoći koji su potrebni za rješavanje spora, putne troškove koje snosi primatelj pravne pomoći ako pravo ili sud predmetne države članice zahtijeva fizičku prisutnost osoba koje su uključene u predstavljanje primateljeva predmeta na sudu ili ako sud odluči da predmetne osobe ne mogu biti drukčije saslušane na način prihvatljiv za sud.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo, između ostalog, redovito komunicira s nadležnim tijelima u cilju: (a) lakšeg pronalaženja obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe (b) prikupljanja odgovarajućih podataka o prihodu i, ako je potrebno, drugim financijskim okolnostima obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, uključujući lokaciju imovine i (c) poticanja dobrovoljnog plaćanja uzdržavanja.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 14/09/2016

Zahtjevi za uzdržavanje - Španjolska

SADRŽAJ

- [1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?](#)
- [2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?](#)
- [3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?](#)

- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Pod uzdržavanjem se podrazumijeva sve što je nužno u pogledu prehrane, odjeće, smještaja i zdravstvene skrbi.

Uzdržavanjem je obuhvaćeno i obrazovanje i osposobljavanje uzdržavane osobe dok je ona maloljetna, pa čak i nakon što postane punoljetna ako se još uvijek redovno obrazuje. U slučaju razvoda, tijekom postupka zakonske rastave ili razvoda, uzdržavanje se može tražiti za djecu koja žive u roditeljskom domu i koja nisu financijski neovisna.

U iznos uzdržavanja uključeni su troškovi trudnoće i poroda, osim ako su pokriveni iz drugih izvora.

Postoji uzajamna obveza potpunog uzdržavanja među:

1. bračnim drugovima;
2. precima i potomcima.

Braći i sestrama trebali bi biti pokriveni samo nužni troškovi života, ako im je takva pomoć potrebna iz razloga koji se ne može pripisati uzdržavanoj osobi, uključujući, prema potrebi, pomoć koja je potrebna kako bi se mogli obrazovati.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Djeca, dok ne postanu punoljetna, što se u Španjolskoj događa kad navršše 18 godina, osim ako maloljetnik ima dovoljno vlastitih prihoda. Nakon punoljetnosti obveza se nastavlja prema djeci sve dok ne postanu financijski neovisna, dok ne završe studij ili ako su nezaposlena, ali ne svojom krivnjom. U odnosu na maloljetnike treba uzeti u obzir članke Građanskog zakona o zajedničkim učincima poništaja braka, rastave i razvoda (članci 90. i dalje).

Dok su djeca maloljetna, naknada je za uzdržavanje prioritet i neizbježna obveza.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Zahtevi se trebaju podnositi sudovima, a nadležni su prvostupanjski sudovi (*Juzgados de Primera Instancia*).

Koji su ključni elementi postupka?

Zahtevi se obrađuju na usmenoj raspravi (*juicio verbal*). Ako se uzdržavanje zahtijeva kao dopunska mjera u pogledu zakonske rastave ili razvoda, ili kao mjera povezana s odnosom roditelja i djeteta u slučaju raskida para, obrađuje se u okviru istog postupka na usmenoj raspravi te ima neka posebna obilježja.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Zahtjev mora podnijeti osobno predmetna stranka, osim u slučaju maloljetnika kada zahtjev podnosi osoba koja je zakonski odgovorna za maloljetnika, državno odvjetništvo (*el Fiscal*) ili agencija za zaštitu djece. Međutim, zahtjev može podnijeti zastupnik ako mu je izdana punomoć u nazočnosti javnog bilježnika, sudski službenik ili konzul u bilo kojoj španjolskoj diplomatskoj misiji u inozemstvu.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Opće je pravilo da su nadležni sudovi u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja. Ako postoji više zajedničkih obveznika uzdržavanja (majka i otac), nadležni su sudovi u mjestu boravišta jednog od njih. Ako obveznik uzdržavanja nema boravište u Španjolskoj, nadležni su sudovi u njegovu zadnjem mjestu boravišta u Španjolskoj. U svim drugim okolnostima nadležni su sudovi u mjestu boravišta uzdržavane osobe.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Tužitelja brani odvjetnik (*Abogado*), a zastupa pravni zastupnik ili odvjetnik nižeg ranga (*Procurador*).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U Španjolskoj se za podnošenje zahtjeva čija je jedina svrha ishoditi plaćanje uzdržavanja ne naplaćuje naknada, osim naknada koje naplaćuju odvjetnici, pravni zastupnici i stručnjaci, ako se upotrebljava njihova pomoć.

Naknade koje naplaćuju odvjetnici i zakonski zastupnici temelje se na iznosu potraživanja. Ako tužitelj ili obveznik uzdržavanja nemaju dovoljno financijskih sredstava, dostupna im je financijska pomoć za pokrivanje sudskih troškova i oni mogu imati pravo na besplatnu pravnu pomoć kako je utvrđeno u članku 3. Zakona 1/1996 od 10. siječnja 1996. o besplatnoj pravnoj pomoći. Pomoć se sastoji od usluga koje pruža odvjetnik ili pravni zastupnik kojeg je imenovao sud za podnošenje zahtjeva, a sve sudske troškove, kao što su naknade vještaka ili troškovi objave odluka, također plaća država.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

U većini slučajeva utvrđuju se redovita plaćanja koja se, u skladu sa zakonom, moraju unaprijed plaćati svaki mjesec. Dogovori o jednokratnim paušalnim plaćanjima nisu uobičajeni. To je slučaj samo ako je potrebno otplatiti zaostale iznose uzdržavanja, ako je dužnik osoba bez nepokretne imovine i to je najbolji način osiguranja budućih plaćanja ili na temelju dogovora između stranaka. Sud izračunava stvarne iznose plaćanja primjenom apstraktnog zakonskog pravila koje se temelji na razmjernosti triju aspekata: potrebama uzdržavane osobe; financijskim sredstvima obveznika uzdržavanja i financijskim sredstvima drugih osoba koje su dužne pridonijeti uzdržavanju (suobveznici uzdržavanja) jednako kao i glavni obveznik uzdržavanja. U sudskoj odluci kojom se određuje iznos uzdržavanja mora biti utvrđena osnova za buduća ažuriranja. Ažuriranje se provodi automatski, prolaskom vremena i ažurirani iznos mora provoditi osoba koja je odgovorna za uplate. Ako obveznik uzdržavanja ne ažurira plaćanje uzdržavanja, to će učiniti sud na zahtjev uzdržavane osobe. Iznos uzdržavanja može se prilagoditi (također na zahtjev predmetne

stranke) ako postoje znatne promjene činjenica na temelju kojih su se izvorno izračunavala plaćanja: iznosi se moraju povećati u slučaju poboljšanja financijske situacije obveznika uzdržavanja ili pogoršanja financijske situacije uzdržavane osobe i ako je potreban veći doprinos (na primjer, ako se bolest pogorša); iznosi se moraju smanjiti ako se pogorša situacija obveznika uzdržavanja ili povećaju sredstva uzdržavane osobe. Naposljetku, uzdržavanje se više ne mora plaćati ako su prestale postojati osnove za njegovo plaćanje.

Državno sudbeno vijeće (*Consejo General del Poder Judicial*, CGPJ) sastavilo je tablice za izračun iznosa naknade za uzdržavanje. Riječ je o smjernicama koje se temelje na potrebama djeteta, uzimajući u obzir prihod roditelja i broj djece u obitelji. Troškovi smještaja i obrazovanja isključeni su iz izračuna i stoga konačni iznos naknade mora biti prilagođen s obzirom na te troškove u svakom pojedinačnom slučaju. Vidjeti http://www.poderjudicial.es/cgpj/es/Poder_Judicial.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uobičajeno sredstvo plaćanja je novac. Međutim, postoje dvije iznimke: obveznik uzdržavanja može izabrati da će ispuniti svoju obvezu osiguravanjem hrane i smještaja uzdržavanoj osobi u svojem domu. Uporaba te mogućnost strogo je ograničena u sudskoj praksi kada nema jamstva dobrih odnosa. Plaćanje prijenosom robe ili prava iznimka je i primjereno je samo u slučaju otplate zaostalih plaćanja ako postoji rizik da će roba nestati ili ako obveznik uzdržavanja nema imovine. Uzdržavanje se plaća izravno uzdržavanoj osobi. Najuobičajeniji je način bankovni prijenos. Ako je uzdržavana osoba maloljetnik ili nema pravnu sposobnost, plaćanja se vrše njegovu pravnom zastupniku.

U postupcima povezanim s raspadom braka i odnosima roditelja i djece, sudovi će kao način plaćanja uzdržavanja prihvatiti izravno plaćanje uzdržavanoj osobi kad je riječ o određenim troškovima maloljetnog djeteta (npr. obrazovanje, zdravstveno osiguranje itd.).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

U tom slučaju uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev za izvršenje sudske odluke kojom je utvrđeno postojanje prava na plaćanje uzdržavanja. U Španjolskoj postoje sljedeći načini ovrhe: ovrha na plaći (osim minimalnog iznosa za preživljavanje u skladu s uputom suda); zadržavanje povrata poreza; ovrha bankovnih računa; zapljena davanja za socijalno osiguranje; zapljena robe i njezina javna prodaja. U određenim slučajevima kada nisu izvršena plaćanja uzdržavanja, to može biti proglašeno kaznenim djelom i počinitelj može biti kažnjen zatvorom.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U slučaju dugovanja za plaćanje uzdržavanja, nema količinskih ograničenja na ovrhu računa ili robe u vlasništvu obveznika uzdržavanja, za razliku od situacije s drugim dugovima. Postupci za ispunjenje sljedećih obveza ne mogu se pokrenuti nakon pet godina.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U slučaju zahtjeva za plaćanje uzdržavanja maloljetnicima ili osobama koje nemaju pravnu sposobnost, zastupanje može ponuditi državno odvjetništvo.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

„Jamstveni fond za plaćanje uzdržavanja”, uspostavljen Zakonom 42/2006 od 28. prosinca 2006. i reguliran Kraljevskim ukazom 1618/2007 od 7. prosinca 2007. fond je bez pravne osobnosti čija je svrha osigurati da maloljetnoj djeci bude plaćeno uzdržavanje koje im pripada u skladu sa sporazumom koji je odobrio sud ili odlukom suda u postupku zakonske rastave, razvoda, poništaja braka, utvrđivanja očinstva ili uzdržavanja plaćanjem iznosa koji će se smatrati predujmom.

Isplata predujma iz tog fonda može se ostvariti samo ako je odluku kojom se priznaje pravo na uzdržavanje donio španjolski sud.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da, u skladu s pravilima Europske unije i međunarodnim konvencijama o plaćanju uzdržavanja koje je ratificirala Španjolska, uzdržavana osoba može tražiti pomoć španjolskog središnjeg tijela koje ima sjedište u Ministarstvu pravosuđa.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Bilo kakvim komunikacijskim sredstvom s Odjelom za međunarodnu pravnu suradnju (*Subdirección General de Cooperación Jurídica Internacional*) pri Ministarstvu pravosuđa. Calle San Bernardo No 62, 28071 Madrid. Telefon: 00 34 91 3902228/2295 /4437. Faks: 00 34 91 3904457

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Uzdržavana osoba koja ima boravište u drugoj državi članici može se obratiti središnjem tijelu te države i dostaviti dokaze da joj je odobreno pravo na uzdržavanje i tražiti da se središnje tijelo obrati španjolskom središnjem tijelu i da potomje pokrene ovršni postupak u Španjolskoj. To je u skladu s pravilima Europske unije i međunarodnim konvencijama o plaćanju uzdržavanja koje je ratificirala Španjolska.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

U skladu s uvjetima koje su propisala nadležna tijela predmetne države.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, Europska unija (pa tako i Španjolska) ratificirala je protokol 8. travnja 2010.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, stranke koje sudjeluju u sporu na koji se primjenjuje ta Uredba imaju učinkovit pristup pravosuđu u drugoj državi članici, uključujući postupak izvršenja i žalbe ili preispitivanja, u skladu s uvjetima propisanim u odgovarajućem poglavlju. Nadalje, zamoljena država članica pruža besplatnu pravnu pomoć za sve zahtjeve uzdržavane osobe u skladu s člankom 56. o obvezama uzdržavanja koje proizlaze iz odnosa između roditelja i djeteta prema osobi mlađoj od 21 godine.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

U Zakonu 1/1996 od 10. siječnja 1996. o besplatnoj pravnoj pomoći dodano je Poglavlje VII. pod naslovom „Besplatna pravna pomoć u prekograničnim sporovima u Europskoj uniji”, u kojem se uređuje to pravo u odnosu na fizičke osobe bez obzira na to jesu li građani Europske unije ili državljani trećih zemalja koji zakonito borave u jednoj od država članica.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 30/05/2018

Zahtjevi za uzdržavanje - Francuska

SADRŽAJ

- **1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?**
- **2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?**
- **3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?**
- **4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?**
- **5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?**

- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

U francuskom zakonodavstvu obveza uzdržavanja znači obveza propisana zakonom, a prema kojoj osobe koje za to imaju sredstva moraju ispunjavati potrebe osobe s kojom su povezane obiteljskom ili bračnom vezom. Prema tome, različite osobe mogu ostvariti korist od uzdržavanja, uključujući:

- supružnik od supružnika (članci 212. i 214. Građanskog zakonika),
- djeca od roditelja (članci 203., 371.-2. i 373.-2.-2. Građanskog zakonika),
- očevi, majke i drugi preci od djece (članak 205. Građanskog zakonika),
- punci i svekri te punice i svekrve od zetova i snaha (članak 206. Građanskog zakonika),
- nadživjeli potrebiti bračni drug (članak 767. Građanskog zakonika).

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

U pogledu uzdržavanja djece ne postoji zakonska dobna granica: obveza roditelja u pogledu uzdržavanja i obrazovanja ne prestaje automatski kada dijete postane punoljetno (članak 371.-2. Građanskog zakonika). Valja razlikovati dva razdoblja:

- dok je dijete maloljetnik ili, ako se radi o punoljetnoj osobi, dok ne postigne financijsku neovisnost, roditelji su obvezni uzdržavati i obrazovati svoje dijete kako bi mu omogućili potrebne uvjete za razvoj i obrazovanje;
- nakon prestanka obveze uzdržavanja i obrazovanja primjenjuje se opći sustav uzdržavanja kojim se zahtijeva da podnositelj zahtjeva dostavi dokaze o svojim potrebama (članci 205. i 207. Građanskog zakonika).

Doprinos se može izravno platiti djetetu, u cijelosti ili djelomično, nakon što postane punoljetno.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Ako se uzdržavanje ne plaća dobrovoljno, osoba s pravom na uzdržavanje, njegov zastupnik ili glavni skrbnik mora pokrenuti pravni postupak u svrhu utvrđivanja iznosa koji je potrebno platiti i nalaganja dužniku da plati taj iznos.

Zahtjev za uzdržavanje može biti glavni predmet postupka ili se može podnijeti u okviru, na primjer, brakorazvodnog postupka ili postupka radi utvrđivanja načina izvršavanja roditeljske skrbi.

U pogledu zahtjeva za uzdržavanje za odrasle osobe, osoba koja zahtijeva uzdržavanje mora dokazati da za to ima potrebu i da ne može sama ispuniti vlastite potrebe. Međutim, ako je osoba koja ima pravo na uzdržavanja teško povrijedila obveze prema dužniku, sudac može osloboditi dužnika odgovornosti plaćanja čitavog duga uzdržavanja ili njegova dijela (članak 207. Građanskog zakonika).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Prema francuskom zakonodavstvu maloljetnici se ne smatraju osobama s pravom na uzdržavanje: samo roditelj ili treća strana koja se skrbi o djetetu može imati to svojstvo i može pokrenuti postupak protiv drugog roditelja ili obaju roditelja radi utvrđivanja doprinosa za obrazovanje i uzdržavanje djeteta.

Socijalna služba može djelovati u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje ako ta osoba to ne može sama učiniti na temelju članka 205. Građanskog zakonika (članak L 132-7 Zakona o socijalnom djelovanju i obitelji).

Bolnice i javne zdravstvene ustanove / ustanove za pružanje skrbi imaju pristup izravnom pravnom sredstvu protiv dužnika uzdržavanja za hospitalizirane osobe (članak L 6145-11 Zakona o javnom zdravlju).

Osobu pod skrbništvom mora zastupati njezin skrbnik (članak 475. Građanskog zakonika).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Postupak se mora pokrenuti pred **sucem za predmete obiteljskog prava** regionalnog suda (članak L. 213-3 Zakona o organizaciji pravosuđnog sustava).

Podložno primjeni odredaba Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, člankom 1070. Zakona o parničnom postupku predviđeno je da je nadležni sudac za predmete obiteljskog prava:

- sudac u mjestu u kojem se nalazi boravište obitelji;
- ako roditelji žive odvojeno, sudac u mjestu boravišta roditelja s kojim obično žive maloljetna djeca u slučaju zajedničkog skrbništva ili u mjestu boravišta roditelja koji sam izvršava roditeljsku skrb; u ostalim slučajevima sudac u mjestu boravišta osobe koja nije pokrenula postupak.

U slučaju zajedničkog postupka u skladu s odabirom roditelja nadležan je sudac u mjestu boravišta jedne od stranaka.

Međutim, ako se spor odnosi isključivo na naknadu za uzdržavanje, doprinos za uzdržavanje i obrazovanje djeteta, doprinos troškovima braka ili kompenzacijsku naknadu, može se utvrditi nadležnost suca u mjestu boravišta supružnika s pravom na uzdržavanje ili roditelja koji je glavni pružatelj skrbi za djecu, čak i ako se radi o punoljetnim osobama.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Postupak je usmene naravi te ne zahtijeva zastupanje: podnositelj zahtjeva može se osobno pojaviti pred sucem s potrebnim dokazima.

Postupak je moguće pokrenuti slanjem poziva (putem sudskog izvršitelja) ili jednostavnim zahtjevom koji se upućuje sudu.

Ako se uzdržavanje zahtijeva u okviru brakorazvodne parnice, podnositelja zahtjeva mora zastupati odvjetnik.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U prvostupanjskom postupku nema sudskih troškova. U slučaju podnošenja žalbe naplaćuje se pristojba u iznosu od 225 EUR.

Podnositelj zahtjeva može primiti pravnu pomoć u određenim financijskim okolnostima.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Doprinos za uzdržavanje i obrazovanje djeteta može imati sljedeće oblike:

- mjesečna uplata roditelju koji ima pravo na uzdržavanje (najčešće);
- izravno plaćanje troškova nastalih u korist djeteta;
- pravo na upotrebu nekretnine i stanovanje u nekretnini koja pripada dužniku ili ustupanje imovine na temelju prava plodouživanja ili dodjela osobi koja ima pravo na uzdržavanje imovine koja proizvodi prihode.

Doprinos se računa s obzirom na **sredstva svakog roditelja i potrebe djeteta**. Ministarstvo pravosuđa od 2010. objavljuje referentnu tablicu **koja je samo informativne naravi**, sastavljenu s obzirom na prihode dužnika i osobe s pravom na uzdržavanje, broj djece o kojima skrbi i opseg prava posjeta djeteta i kada dijete boravi kod njega. Sudac u svojoj odluci sustavno predviđa **indeksaciju** doprinosa (najčešće na temelju indeksa potrošačkih cijena za urbana kućanstva).

Ostali oblici alimentacije:

pri utvrđivanju iznosa **doprinosa bračnog druga troškovima braka** sudac mora uzeti u obzir sve troškove zainteresirane osobe koji odgovaraju korisnim ili potrebnim rashodima. Taj se doprinos isplaćuje u obliku financijske naknade, preuzimanja odgovornosti za zajam ili stanovanja u bračnom domu.

U pogledu **alimentacije koja se dodjeljuje bračnom drugu u brakorazvodnoj parnici na temelju obveze pružanja pomoći**, moguće je donijeti odluku o potpunom ili djelomično preuzimanju mjesečnih rata zajma; međutim, sudovi daju prednost plaćanju mjesečnog iznosa. Iznos te naknade utvrđuje se na temelju **životnog standarda koji može potraživati bračni drug koji podnosi zahtjev s obzirom na mogućnosti svojeg supružnika**.

Sredstva za uzdržavanje predaka ili roditelja supružnika dodjeljuju se isključivo u iznosu **razmjernom potrebama osobe koja ih potražuje te imovinskog stanja osobe koja ih duguje**. Sudac može, čak i po službenoj dužnosti te ovisno o predmetnim okolnostima, u takvu naknadu uključiti varijacijsku odredbu dopuštenu važećim zakonima (članak 208. Građanskog zakonika).

U pogledu uzdržavanja uvijek je moguće revidirati iznos naknade pod uvjetom da podnositelj zahtjeva dostavi dokaze o novom čimbeniku koji utječe na sredstva osobe koja ima pravo na uzdržavanje i/ili dužnika i/ili potrebe djeteta / osobe koja ima pravo na uzdržavanje.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Građanskim zakonikom ne daje se prednost nijednom načinu plaćanja. Načini plaćanja mogu se utvrditi sporazumom između stranaka. Ako strane ne postignu takav sporazum, sudac u svojoj odluci određuje način plaćanja.

Naknada za uzdržavanje plaća se izravno osobi koja ima pravo na uzdržavanje ili socijalnoj službi, bolnici ili javnim ustanovama za pružanje skrbi ili zdravstvenim ustanovama koje su pokrenule postupak u ime osobe koja ima pravo na uzdržavanje.

Potrebno je napomenuti da u slučaju doprinosa za uzdržavanje djeteta naknada za uzdržavanje može u cijelosti ili djelomično biti zamijenjena uplatom određenog novčanog iznosa ovlaštenom tijelu odgovornom za pružanju djetetu indeksiranog prihoda (članak 373-2-3 Građanskog zakonika). Jednako tako, sudac može odlučiti da se naknada za uzdržavanje izravno plaća odraslom djetetu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Vjerovnik koji ima nalog za izvršenje može se izravno obratiti sudskom izvršitelju kako bi potonji pokrenuo ovrhu nad imovinom dužnika (osim ovrhe nad nekretninom ili plaćom, za koje je potrebna prethodna sudska odluka). Kako bi pronašli informacije potrebne da pronađu dužnika ili njegovu imovinu, sudski izvršitelji imaju široke ovlasti za istraživanje kod nadležnih tijela.

Glavni postupci izvršenja koji su na raspolaganju osobi s pravom na uzdržavanje jesu sljedeći:

- **postupak izravnog plaćanja** (članci L 213-1 i R213-1 *et seq.* Zakona o građanskim izvršnim postupcima): tim postupkom omogućuje se naplata naknada za uzdržavanje za šest posljednjih mjeseci i tekuća naknada za uzdržavanje. Sudski izvršitelj obavješćuje treću stranu (poslodavca, bankovnu ustanovu ili bilo koju treću stranu koja je dužnik dužnika obveze uzdržavanja) o njezinoj obvezi da iznos naknade za uzdržavanje uplati izravno sudskom izvršitelju;
- **ovrha nad plaćom**(članci L 3252-1 i R 3252-1 *et seq.* Zakonika o radu): ovrhu mora odobriti sudac okružnog suda;
- **zapljena i uplata na bankovni račun** (članci L 211-1, L 162-1, R 211-1 i R 162-1 *et seq.* Zakonika o građanskim izvršnim postupcima) omogućuje provedbu ovrhe nad potraživanjima dužnika (najčešće se radi o ovrši nad bankovnim računom);
- **zapljena u svrhu prodaje** (članci L 221-1 i R 221-1 *et seq.* Zakonika o građanskim izvršnim postupcima): ovrha nad materijalnom pokretnom imovinom (televizor, vozilo itd.);
- **ovrha nad nekretninama** (članci L 311-1 i R 311-1 *et seq.* Zakonika o građanskim izvršnim postupcima): postupak se odnosi na nekretninu u vlasništvu dužnika. Prodaju imovine mora odobriti sudac u ovršnom postupku.

Troškove rada sudskog izvršitelja snosi isključivo dužnik naknade za uzdržavanje.

U kaznenom postupku moguće je osuditi dužnika za **napuštanje obitelji**. To je kazneno djelo kažnjivo kaznom od dvije godine zatvora i 15 000 EUR novčane kazne (članak 227-3 Kaznenog zakonika).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U području uzdržavanja zastara nastupa nakon pet godina počevši od dospijeca svakog plaćanja (članak 2224. Građanskog zakonika).

Postupak izravnog plaćanja ne može se primijeniti za zaostatke nastale tijekom više od šest mjeseci. Međutim, taj postupak ne isključuje upotrebu drugih postupaka ovrhe u svrhu naplate prethodnih zaostataka.

Ovršni postupci moraju biti ograničeni na ono što je nužno za naplatu duga i ne smije doći do zloupotrebe u odabiru tih mjera.

Za određenu je imovinu zakonom propisano da je neovršiva: naknade za uzdržavanje, pokretne nužne za život i rad dužnika, predmeti koji su neophodni osobama s invaliditetom, određeni socijalni i obiteljski doplatci. Mogu se ovršiti samo iznosi dostupni na bankovnim računima koji prelaze iznos minimalnog dohotka (doplatka za slabije plaćene osobe) za samca. U slučaju ovrhe nad plaćom ovršivi iznos utvrđuje se s obzirom na iznos plaće i broj uzdržavanih osoba dužnika.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Organizacije odgovorne za plaćanje obiteljskih naknada u određenim uvjetima mogu preuzeti prava osobe s pravom na uzdržavanje. U tom slučaju mogu pokrenuti postupke u ime i za račun osobe s pravom na uzdržavanje. Jednako tako, ako ne funkcionira privatni ovršni postupak, moguće je obratiti se državnom tužitelju kako bi pokrenuo postupak javne naplate putem javnog računovođe.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Organizacije nadležne za plaćanje obiteljskih naknada u određenim okolnostima mogu platiti osobi s pravom na uzdržavanje obiteljsku naknadu kao predujam dospjelog iznosa naknade za uzdržavanje.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako dužnik ima boravište u inozemstvu, a vjerovnik u Francuskoj, vjerovnik se može obratiti Uredu za naplatu naknada za uzdržavanje (fr. *Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires* (RCA)) Ministarstva vanjskih poslova i međunarodnog razvoja. Ured će stupiti u kontakt sa središnjim nadležnim tijelom zemlje boravišta dužnika kako bi naplatio dug.

Jednako tako, vjerovnik se može obratiti Fondu za obiteljske naknade (fr. *Caisse d'Allocations Familiales* (CAF)), koji može pružiti financijsku pomoć u slučaju neplaćanja dužnika, čak i ako se nalazi u inozemstvu.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Francuskom središnjem nadležnom tijelu moguće je obratiti se poštom, telefonom ili elektroničkom poštom:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tel.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Telefaks: +33 (0)1 43 17 81 97

E-pošta: [✉ recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr](mailto:recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr)

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ako dužnik ima boravište u Francuskoj, a vjerovnik u inozemstvu, potonji **mora kontaktirati sa središnjim nadležnim tijekom zemlje u kojoj ima boravište**. Središnje nadležno tijelo koje podnosi zahtjev potom se obraća francuskom središnjem nadležnom tijelu (Uredu za naplatu naknada za uzdržavanje Ministarstva vanjskih poslova) koje će poduzeti potrebne korake za naplatu duga.

Ako vjerovnik ima odluku o izvršenju, jednako tako može izravno uputiti sudskog izvršitelja da naplati dug (bez obraćanja središnjim nadležnim tijelima). U tom slučaju ne može upotrijebiti pomoć središnjeg nadležnog tijela.

Potrebno je napomenuti da, u slučaju nepostojanja sudske odluke kojom se utvrđuje načelo naknade za uzdržavanje, središnje nadležno tijelo države članice koje podnosi zahtjev može uputiti zahtjev za ishođenje odluke od Ureda za naplatu naknada za uzdržavanje kako bi se načelo naknade za uzdržavanje utvrdilo odlukom francuskog suda (Prilog VII. Uredbi (EU) br. 4/2009).

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Francuskom središnjem nadležnom tijelu moguće je obratiti se poštom, telefonom ili elektroničkom poštom:

Ministère des affaires étrangères et du développement international

Bureau de recouvrement des créances alimentaires

27, rue de la Convention

CS 91533

75732 Paris Cedex 15

Tel.: + 33 (0) 1 43 17 91 99

Telefaks: +33 (0)1 43 17 81 97

E-pošta: [✉ recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr](mailto:recouv-creances-alimentaires.fae-saj-pdp@diplomatie.gouv.fr)

Ako vjerovnik odluči izravno se obratiti sudskom izvršitelju, može pronaći podatke za kontakt nadležnih stručnjaka u rubrici „Traženje sudskog izvršitelja” („Trouver un huissier”) ili na mrežnoj stranici Nacionalne komore sudskih izvršitelja.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007?

Da

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Pravna pomoć može biti potpuna ili djelomična. Dodjeljuje se:

- automatski za djecu mlađu od 21 godine na temelju članka 46. Uredbe (EZ) br. 4/2009;
- u ostalim slučajevima, ako podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete o resursima utvrđene zakonom (Zakon br. 91-647 od 10. srpnja 1991. o pravnoj pomoći i Uredba br. 91-1266 od 19. prosinca 1991.).

Pravna pomoć u Francuskoj obuhvaća troškove odvjetnika koji je dodijeljen odlukom o pravnoj pomoći za sudski postupak, kao i troškove sudskog izvršitelja imenovanog istom odlukom za postupak naplate potraživanja.

Zahtjevi za sudsku pomoć u području obveza uzdržavanja slijede isti postupak kao i oni za ostale prekogranične sporove u smislu **Direktive Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003.**

Vjerovnik šalje zahtjev za pravnu pomoć sastavljen na francuskom jeziku Službi za pristup pravu i pravosuđu i pomoć žrtvama (fr. *Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes* (SADJAV)) na sljedeću adresu:

Ministère de la Justice

Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes

Bureau de l'aide juridictionnelle

13, Place Vendôme

75042 PARIZ cedex 01

Tel.: 01 44 77 71 86

Telefaks: 01 44 77 70 50

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Ured za naplatu naknada za uzdržavanje (RCA) potvrđuje primitak zahtjeva koji je podnijelo strano nadležno tijelo i dostavljenih dokaza. Provjerava je li spis potpun i provjerava točnost i iskoristivost dokumenata, osobito pravnih dokumenata. Kako bi predvidio moguće probleme kod izvršenja, Ured traži od nadležnog tijela podnositelja zahtjeva pojašnjenja i/ili druge izvatke ili prijevode izvadaka kada je to potrebno. Ured za naplatu naknada za uzdržavanje olakšava pokretanje postupka u području potraživanja predviđenih člankom 56. na način da ih šalje teritorijalno nadležnim pravosudnim tijelima.

Ured pomaže u pronalasku dužnika i olakšava potragu za informacijama o sredstvima dužnika na način da se obraća državnom tužitelju i službama Opće uprave za javne financije u skladu s člancima 61., 62. i 63 Uredbe (EU) br. 4/2009.

Središnje nadležno tijelo omogućuje i mirno rješavanje spora na način da stupa u izravan kontakt s dužnikom i šalje njegov prijedlog za dobrovoljno plaćanje vjerovniku putem središnjeg nadležnog tijela zemlje u kojoj vjerovnik ima boravište.

U slučaju neuspjeha mirnog rješavanja spora uvijek je moguć sudski postupak naplate, pod uvjetom da je strana odluka izvršiva u Francuskoj. Ured je u kontaktu sa sudskim izvršiteljima zaduženima za naplatu kako bi zajamčio dobro napredovanje izvršnih postupaka.

Ured sustavno traži provedbu prijenosa na bankovni račun.

Ako je za naplatu uzdržavanja potrebno utvrditi roditeljski odnos, Ured obavještuje vjerovnika o nadležnim tijelima koja provode taj postupak.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 01/06/2018

Zahtjevi za uzdržavanje - Hrvatska

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Uzdržavanje je dužnost i pravo roditelja i djece, bračnih i izvanbračnih drugova, srodnika u ravnoj lozi te pastorka i maćehe i očuha, kad je to predviđeno Obiteljskim zakonom. Navedene osobe međusobnom uzdržavanju pridonose prema svojim mogućnostima i potrebama uzdržavane osobe, uz uvjete i na način određen ovim Zakonom.

Roditelji su prvi dužni uzdržavati svoje maloljetno dijete. Radno sposoban roditelj ne može se osloboditi dužnosti uzdržavanja maloljetnog djeteta. Ako roditelj ne uzdržava maloljetno dijete, dužni su ga uzdržavati *baka i djed* po tom roditelju. *Maćeha ili očuh* dužni su uzdržavati maloljetnoga pastorka, ako dijete ne može ostvariti uzdržavanje od drugog roditelja.

Roditelji su dužni uzdržavati punoljetno dijete koje se školuje u srednjoj školi, odnosno polazi sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, odnosno program za osnovno obrazovanje ili program srednjoškolskog obrazovanja odraslih te redovito i uredno ispunjava svoje obveze, a najdulje do navršene dvadeset šeste godine života djeteta.

Punoljetno dijete koje je završilo navedeno obrazovanje, a ne može se zaposliti, roditelji su dužni uzdržavati godinu dana nakon prestanka obrazovanja ako dijete nije navršilo dvadeset šest godina. Obveza uzdržavanja punoljetnog djeteta prestat će i prije isteka godine dana od prestanka obrazovanja u trenutku kad dijete navrší dvadeset i šest godina.

Punoljetno dijete koje zbog teške i trajne bolesti ili invaliditeta nije sposobno za rad roditelji su dužni uzdržavati dok ta nesposobnost traje.

Punoljetno dijete je dužno uzdržavati roditelja koji nije sposoban za rad, a nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine. *Punoljetni pastorka* je dužan uzdržavati maćehu, odnosno očuha ako maćeha ili očuh nisu sposobni za rad, a nemaju dovoljno sredstava za život ili ih ne mogu ostvariti iz svoje imovine i ako su ga oni uzdržavali ili se brinuli o njemu dulje vrijeme. *Punoljetno unučje* je dužno uzdržavati baku, odnosno djeda, ako baka, odnosno djed nisu sposobni za rad, a nemaju dovoljno sredstava za život ili ih ne mogu ostvariti iz svoje imovine i ako su ga oni uzdržavali ili su se brinuli o njemu dulje vrijeme.

Bračni drug koji nema dovoljno sredstava za život ili ih ne može ostvariti iz svoje imovine, a nije sposoban za rad ili se ne može zaposliti, ima pravo na uzdržavanje od svojeg bračnog druga ako ovaj za to ima dovoljno sredstava i mogućnosti. Na uzdržavanje *izvanbračnih drugova* za vrijeme trajanja izvanbračne zajednice na odgovarajući se način primjenjuju pravila o uzdržavanju bračnih drugova.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji su prvi dužni uzdržavati svoje maloljetno dijete. Ako roditelj ne uzdržava maloljetno dijete, dužni su ga uzdržavati baka i djed po tom roditelju. Maćeha ili očuh dužni su uzdržavati maloljetnoga pastorka, ako dijete ne može ostvariti uzdržavanje od drugog roditelja.

Roditelji su dužni uzdržavati punoljetno dijete koje se školuje u srednjoj školi, odnosno polazi sveučilišni ili stručni studij u skladu s posebnim propisima, odnosno program za osnovno obrazovanje ili program srednjoškolskog obrazovanja odraslih te redovito i uredno ispunjava svoje obveze, a najdulje do navršene dvadeset šeste godine života djeteta.

Punoljetno dijete koje je završilo navedeno obrazovanje, a ne može se zaposliti, roditelji su dužni uzdržavati godinu dana nakon prestanka obrazovanja ako dijete nije navršilo dvadeset šest godina. Obveza uzdržavanja punoljetnog djeteta prestat će i prije isteka godine dana od prestanka obrazovanja u trenutku kad dijete navrší dvadeset i šest godina.

Punoljetno dijete koje zbog teške i trajne bolesti ili invaliditeta nije sposobno za rad roditelji su dužni uzdržavati dok ta nesposobnost traje.

Punoljetna je osoba koja je navršila osamnaest godina života.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Potrebno je obratiti se centru za socijalnu skrb i sudu.

Uzdržavanje se može urediti u postupku *obveznog savjetovanja*. Obvezno savjetovanje provodi se prije pokretanja postupka radi razvoda braka u kojem postoji zajedničko maloljetno dijete i prije pokretanja ostalih sudskih postupaka u ostvarivanju roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom. Na obvezno savjetovanje prije pokretanja postupka radi uređenja ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom u slučaju prestanka životne zajednice njegovih roditelja primjenjuju se na odgovarajući način odredbe Obiteljskog zakona o obveznom savjetovanju prije pokretanja postupka radi razvoda braka u kojem postoji zajedničko maloljetno dijete. Obvezno savjetovanje pokreće se na zahtjev stranke koji se podnosi centru za socijalnu skrb. Ako se roditelji nisu sporazumjeli o planu o zajedničkoj roditeljskoj skrbi, centar za socijalnu skrb će ih savjetovati da pokušaju postići sporazum u postupku obiteljske medijacije, sukladno odredbama Obiteljskog zakona.

Uzdržavanje se može odrediti u postupku *obiteljske medijacije* u kojem stranke nastoje sporazumno riješiti spor iz obiteljskih odnosa uz pomoć jednog ili više obiteljskih medijatora. Obiteljska medijacija je postupak u kojem članovi obitelji sudjeluju dobrovoljno, a iznimno je obavezan prvi sastanak obiteljske medijacije prije pokretanja postupka radi razvoda braka. Glavna svrha postupka obiteljske medijacije je postizanje plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi i drugih sporazuma u vezi s djetetom. Plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi ili drugi sporazum postignut u postupku obiteljske medijacije stječe svojstvo ovršne isprave ako ga sud na prijedlog stranaka u izvanparničnom postupku odobri. Obiteljska medijacije se može provoditi neovisno o sudskom postupku prije pokretanja sudskog postupka, za vrijeme njegova trajanja ili nakon dovršetka sudskog postupka.

Visina uzdržavanja kao obveza roditelja kod kojega dijete ne stanuje može se urediti i *Planom o zajedničkoj roditeljskoj skrbi*, koji roditelji mogu sastaviti samostalno, u postupku obveznog savjetovanja, kao i u postupku obiteljske medijacije. Kako bi stekao svojstvo ovršne isprave, plan o zajedničkoj roditeljskoj skrbi može se podnijeti sudu u izvanparničnom postupku radi provjere sadržaja te odobranja, sukladno odredbama Obiteljskog zakona.

Dijete može podnijeti zahtjev za uzdržavanje u *izvanparničnom pojednostavnjenom postupku za određivanje uzdržavanja*. Stranke u tom postupku su dijete i roditelj koji ne stanuje s djetetom. Dijete u postupku radi uzdržavanja zastupa roditelj s kojim dijete stanuje. Za odlučivanje u pojednostavnjenom postupku u stvarima uzdržavanja nadležan je, uz sud opće mjesne nadležnosti, i sud prebivališta, odnosno boravišta djeteta.

O uzdržavanju djeteta odlučuje se i u bračnom, maternitetskom odnosno paternitetskom sporu te u sporu o roditeljskoj skrbi, sukladno odredbama Obiteljskog zakona.

Bračni drugovi mogu sklopiti sporazum o uzdržavanju u slučaju razvoda braka. U sporazumu se mogu sporazumjeti o visini uzdržavanja, načinu ispunjavanja obveze te trajanju i prestanku obveze uzdržavanja. Bračni drugovi mogu sporazum o uzdržavanju sklopiti u pisanom obliku i predložiti da sud u izvanparničnom postupku odobri sporazum kako bi stekao svojstvo ovršne isprave.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Stranke u postupku radi uzdržavanja djeteta su dijete i osoba koja ga je prema ovom Zakonu dužna uzdržavati. Dijete zastupa roditelj s kojim dijete stanuje. Ako roditelj s kojim dijete stanuje pristane, u postupku radi uzdržavanja dijete zastupa centar za socijalnu skrb. Uz centar za socijalnu skrb, roditelj s kojim dijete stanuje ovlašten je i dalje poduzimati radnje u postupku. U slučaju suprotnosti radnji centra za socijalnu skrb i roditelja s kojim dijete stanuje sud će, uzimajući u obzir sve okolnosti, osobito dobrobit djeteta, procijeniti hoće li uzeti u obzir radnju centra za socijalnu skrb ili roditelja djeteta.

Centar za socijalnu skrb dužan je u ime djeteta pokrenuti i voditi postupak radi uzdržavanja, odnosno radi povećanja uzdržavanja ako roditelj s kojim dijete stanuje to pravo ne ostvaruje iz neopravdanih razloga dulje od tri mjeseca od dana kad je dijete steklo to pravo. Centar za socijalnu skrb zastupa dijete u postupku radi uzdržavanja ako se o djetetu skrbi druga fizička ili pravna osoba. U ovim slučajevima roditelji djeteta nisu ovlašteni uz centar za socijalnu skrb poduzimati radnje u postupku u ime djeteta odnosno kad centar za socijalnu skrb podnese tužbu u ime djeteta, prestaju ovlaštenja roditelja za zastupanje djeteta ovim postupcima.

Sukladno odredbama Zakona o parničnom postupku stranku kao punomoćnik može zastupati samo odvjetnik, ako zakonom nije drugačije određeno. Stranku kao punomoćnik može zastupati srodnik po krvi u pravoj liniji, brat, sestra ili bračni drug – ako je potpuno poslovno sposoban i ako se ne bavi nadripisarstvom.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Za suđenje u sporovima za zakonsko uzdržavanje, ako je tužitelj osoba koja traži uzdržavanje, nadležan je pored suda opće mjesne nadležnosti i sud na čijem području tužitelj ima prebivalište odnosno boravište. Ako je u sporovima za zakonsko uzdržavanje s međunarodnim elementom sud u Republici Hrvatskoj nadležan zato što tužitelj ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, mjesno je nadležan sud na čijem području tužitelj ima prebivalište. Ako nadležnost suda u Republici Hrvatskoj u sporovima o zakonskom uzdržavanju postoji zato što tuženik ima imovinu u Republici Hrvatskoj iz koje se može naplatiti uzdržavanje, mjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi ta imovina.

Za odobranje plana o zajedničkoj roditeljskoj skrbi nadležan je sud koji je opće mjesno nadležan za dijete.

Za odobranje sporazuma o uzdržavanju djeteta nadležan je sud koji je opće mjesno nadležan za dijete.

Za odobranje sporazuma o uzdržavanju bračnog druga nadležan je sud na čijem području bračni drugovi imaju zajedničko prebivalište. Ako bračni drugovi nemaju zajedničko prebivalište, nadležan je sud na čijem su području bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište. Ako je u stvarima odobranja sporazuma o uzdržavanju bračnog druga sud u Republici Hrvatskoj nadležan zato što su bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište u Republici Hrvatskoj, nadležan je sud na čijem su području bračni drugovi imali posljednje zajedničko prebivalište.

Za odlučivanje u pojednostavnjenom postupku u stvarima uzdržavanja nadležan je, uz sud opće mjesne nadležnosti, i sud prebivališta, odnosno boravišta djeteta.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Sukladno čl. 89. a Zakona o parničnom postupku stranke mogu poduzimati radnje u postupku osobno ili preko punomoćnika, ali sud može pozvati stranku koja ima punomoćnika da se pred sudom osobno izjasni o činjenicama koje treba utvrditi u parnici. Stranku kao punomoćnik može zastupati samo odvjetnik, ako zakonom nije drugačije određeno. Sukladno članku 89.a. stavku 3. stranku kao punomoćnik može zastupati srodnik po krvi u pravoj liniji, brat, sestra ili bračni drug – ako je potpuno poslovno sposoban i ako se ne bavi nadriparstvom.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sukladno članku 1. Zakona o sudskim pristojbama u postupku pred sudovima plaćaju se sudske pristojbe. Visina pristojbe utvrđena je Tarifom sudskih pristojbi.

Člankom 16. Zakona o sudskim pristojbama propisano je da su djeca kao stranke u postupcima radi uzdržavanja ili u postupcima o tražbinama na temelju toga prava oslobođeni od plaćanja pristojbi.

Sukladno članku 172. Zakona o parničnom postupku, pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka i pravo na stručnu pravnu pomoć stranka ostvaruje na način i uz uvjete propisane posebnim propisom kojim se uređuje besplatna pravna pomoć. Sukladno članku 176. kada je stranka ostvarila pravo na oslobođenje od plaćanja troškova postupka na temelju posebnog propisa kojim se uređuje pravna pomoć, a sud u postupku utvrdi da je stranka u stanju podmiriti troškove postupka odnosno pristojbe, sud će o tome bez odgode obavijestiti nadležno upravno tijelo.

Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći uređena je svrha, korisnici i vrste besplatne pravne pomoći, pružatelji pravne pomoći, uvjeti, postupak za ostvarivanje pravne pomoći, prekogranično ostvarivanje pravne pomoći, financiranje pravne pomoći i nadzor nad provedbom zakona. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći ne primjenjuje se ako je pravna pomoć osigurana na temelju posebnih propisa.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos uzdržavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje za dijete uvijek se određuje u novčanom iznosu.

Roditelj s kojim dijete stanuje svoj udio u obvezi uzdržavanja djeteta ispunjava kroz svakodnevnu skrb o djetetu, a roditelj koji ne stanuje s djetetom obvezu uzdržavanja djeteta ispunjava zadovoljavanjem materijalnih potreba djeteta u obliku novčanog uzdržavanja.

Ukupne materijalne potrebe djeteta koje sud utvrđuje u parničnom postupku odnose se na troškove stanovanja, prehrane, odijevanja, higijene, odgoja, obrazovanja, skrbi o djetetovu zdravlju i druge slične troškove djeteta. Ukupne materijalne potrebe djeteta određuju se prema životnom standardu roditelja koji ima obvezu plaćanja uzdržavanja.

Dijete može imati povećane materijalne potrebe ako mu je potrebna stalna pojačana skrb povezana sa zdravstvenim stanjem djeteta, što se mora uzeti u obzir prilikom određivanja uzdržavanja u parničnom postupku.

Ukupne mogućnosti roditelja obveznika uzdržavanja koje sud utvrđuje u parničnom postupku odnose se na prihode i imovinsko stanje roditelja koji ima obvezu plaćati uzdržavanje u vrijeme kad se uzdržavanje određuje.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi odlukom će jednom godišnje, a najkasnije do 1. travnja tekuće godine odrediti minimalne novčane iznose koji predstavljaju minimum iznosa ukupnih materijalnih potreba za mjesečno uzdržavanje maloljetnog djeteta u Republici Hrvatskoj, koje je dužan platiti roditelj koji ne stanuje s djetetom.

Minimalni iznos određuje se u postotku od prosječne mjesečne isplaćene neto plaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za proteklu godinu, i to:

1. za dijete do 6 godina, 17% prosječne plaće
2. za dijete od 7 do 12 godina, 20% prosječne plaće i
3. za dijete od 13 do 18 godina, 22% prosječne plaće.

Iznimno, potrebe maloljetnog djeteta za uzdržavanje mogu se utvrditi u iznosu nižem od zakonskog minimuma, ali ne manje od jedne polovice zakonskog minimuma:

1. ako je obveznik uzdržavanja dužan uzdržavati dvoje ili više djece ili
2. ako dijete vlastitim prihodima pridonosi svojem uzdržavanju.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrb odredit će odlukom jednom godišnje, a najkasnije do 1. travnja tekuće godine tablice o prosječnim potrebama maloljetnog djeteta u skladu s dobi djeteta, prihodima roditelja obveznika uzdržavanja prema platnim razredima i prosječnim troškovima života u Republici Hrvatskoj.

Osoba koja prima i osoba koja daje uzdržavanje može tražiti da sud povisi ili snizi iznos uzdržavanja, odluči o prestanku uzdržavanja ili promijeni način uzdržavanja određenog prijašnjom ovršnom ispravom ako su se okolnosti promijenile.

U Republici Hrvatskoj ne postoji institut indeksacije u sporovima koje se tiču uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje će se isplaćivati na način te osobi utvrđenoj u sudskoj odluci.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako dužnik dobrovoljno ne plati uzdržavanje, pokreće se i provodi ovršni postupak.

Ovrha radi ostvarenja tražbine uzdržavanja za dijete provest će se na plaći i drugim stalnim novčanim primanjima te na novčanim sredstvima po računu prije ovrhe radi naplate svih drugih tražbina neovisno o vremenu njihova nastanka.

Obveznik uzdržavanja može u zapisnik na ročištu pred sudom ili posebnom ovjerenom ispravom dati suglasnost da se radi naplate tražbine ovlaštenika uzdržavanja zaplijene njegova plaća, mirovina ili slično novčano primanje, u cijelosti ili djelomice, i da se isplate obavljaju izravno ovlašteniku uzdržavanja na način određen u toj ispravi. Takva isprava izdaje se u jednom primjerku i ima pravni učinak pravomoćnog rješenja o ovrsi.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Roditelj koji ne stanuje s maloljetnim djetetom i nije plaćao uzdržavanje za svoje maloljetno dijete dužan je isplatiti naknadu za uskraćeno uzdržavanje od nastanka tog prava pa do podnošenja tužbe. Tražbina djeteta prema roditelju koji ga nije uzdržavao zastarijeva za vrijeme od pet godina od dana nastanka obveze.

Sukladno članku 226. Zakona o obveznim odnosima tražbine povremenih davanja koja dospijevaju godišnje ili u kraćim razdobljima, pa bilo da se radi o sporednim povremenim tražbinama, kao što je tražbina kamata, bilo da se radi o takvim povremenim tražbinama u kojima se iscrpljuje samo pravo, kao što je tražbina uzdržavanja, zastarijevaju za tri godine od dospelosti svakoga pojedinog davanja.

Sukladno članku 233. Zakona o obveznim odnosima tražbine koje su utvrđene pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugoga nadležnog tijela javne vlasti, ili nagodbom pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, odnosno javnobilježničkim aktom, zastarijevaju za deset godina, pa i one za koje zakon inače predviđa kraći rok zastare.

Sukladno članku 235. Zakona o obveznim odnosima zastara ne teče između roditelja i djece dok traje roditeljsko pravo.

Sukladno članku 172. Ovršnog zakona od ovrhe su izuzeta: primanja po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja; primanja po osnovi naknade zbog tjelesnog oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju; primanja po osnovi socijalne skrbi; primanja po osnovi privremene nezaposlenosti; primanja po osnovi doplatka za djecu, osim ako posebnim propisom nije drukčije određeno; primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima; naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika; primanja po osnovi odličja i priznanja; roditeljske i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim zakonom nije drukčije određeno; ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.

Članak 173. Ovršnog zakona propisano je ograničenje ovrhe kako slijedi:

(1) Ako se ovrha provodi na plaći ovršenika, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, a ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, iznos u visini od jedne polovine prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, osim u slučaju ovrhe radi prisilne naplate novčanih iznosa za uzdržavanje djeteta u kojem slučaju je od ovrhe izuzet iznos koji odgovara iznosu od jedne četvrtine prosječne mjesečne isplaćene netoplaće po zaposlenom u pravnim osobama Republike Hrvatske za proteklu godinu.

Ako ovršenik prima plaću koja je manja od prosječne netoplaće u Republici Hrvatskoj, od ovrhe je izuzet iznos u visini dvije trećine plaće ovršenika, a ako se ovrha provodi radi naplate tražbine po osnovi zakonskog uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, iznos u visini jedne polovine netoplaće ovršenika.

(3) Prosječna netoplaća u smislu stavka 1. ovoga članka jest prosječan iznos mjesečne netoplaće isplaćene po jednom zaposlenom u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj, za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju je dužan utvrditi Državni zavod za statistiku i objaviti je u »Narodnim novinama«, najkasnije do 31. prosinca te godine. Tako utvrđeni iznos primjenjivat će se u idućoj godini.

(4) Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na ovrhu na naknadi umjesto plaće, naknadi za skraćeno radno vrijeme, naknadi zbog umanjenja plaće, mirovini, plaći vojnih osoba te na primanja osoba u pričuvnom sastavu za vrijeme vojne službe i na drugom stalnom novčanom primanju civilnih i vojnih osoba, osim na ovrhu na primanjima iz stavaka 5. i 6. ovoga članka.

(5) Ovrha na primanju invalida po osnovi novčane naknade za tjelesno oštećenje i doplatak za tuđu pomoć i njegu može se provesti samo radi naplate tražbine po osnovi zakonskoga uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja, i to do iznosa od jedne polovice toga primanja.

(6) Ovrha na primanju po osnovi ugovora o doživotnom uzdržavanju i doživotnoj renti te na primanju po osnovi ugovora o osiguranju života može se provesti samo na dijelu koji prelazi iznos osnovice na temelju koje se utvrđuje iznos pomoći za uzdržavanje.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Centar za socijalnu skrb dužan je voditi očevidnik svih odluka i sudskih nagodbi o uzdržavanju maloljetnog djeteta.

Kad centar za socijalnu skrb primi pravomoćnu sudsku odluku i sudsku nagodbu o uzdržavanju djeteta, dužan je roditelja s kojim dijete stanuje te roditelja koji je dužan plaćati uzdržavanje, odnosno drugu osobu iz članka 288. Obiteljskog zakona koja je dužna plaćati uzdržavanje na temelju sudske odluke, odnosno sudske nagodbe obavijestiti u pisanom obliku o pravima i dužnostima.

U predmetnoj obavijesti centar za socijalnu skrb će roditelja s kojim dijete stanuje:

1. upozoriti da je dužan obavijestiti centar za socijalnu skrb ako obveznik plaćanja uzdržavanja ne ispunjava svoju obvezu redovito i u cijelosti i
2. informirati o uvjetima prema kojima dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje sukladno posebnom propisu kojim se uređuje privremeno uzdržavanje.

U predmetnoj obavijesti centar za socijalnu skrb će roditelja koji je dužan plaćati uzdržavanje, odnosno drugu osobu iz članka 288. Obiteljskog zakona koja je dužna plaćati uzdržavanje na temelju sudske odluke, odnosno sudske nagodbe upozoriti:

1. da će podnijeti kaznenu prijavu protiv obveznika plaćanja uzdržavanja koji ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja u roku od petnaest dana od dana saznanja da se obveza uzdržavanja ne ispunjava redovito i u cijelosti i
2. na pravo Republike Hrvatske da traži povrat iznosa privremenog uzdržavanja koji su isplaćeni sukladno posebnom propisu kojim se uređuje privremeno uzdržavanje.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Kad centar za socijalnu skrb primi pravomoćnu sudsku odluku i sudsku nagodbu o uzdržavanju djeteta, roditelja s kojim dijete stanuje informirat će o uvjetima prema kojima dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje sukladno posebnom propisu kojim se uređuje privremeno uzdržavanje. Pravo na privremeno uzdržavanje, pod uvjetima propisanim Zakonom o privremenom uzdržavanju (Narodne novine, br. 92/14), ima dijete hrvatski državljanin koje ima prebivalište u Republici Hrvatskoj. U smislu Zakon o privremenom uzdržavanju, dijete je osoba do navršanih 18 godina života koju je roditelj dužan uzdržavati na temelju ovršne isprave.

Pravo na privremeno uzdržavanje ima dijete ako roditelj koji ne stanuje s djetetom ne ispunjava svoju obvezu uzdržavanja na temelju ovršne isprave, u cijelosti ili djelomično, i ako se učini vjerojatnim da baka i djed po tom roditelju ne pridonose djetetovu uzdržavanju najmanje u visini koja je Zakonom određena kao iznos privremenog uzdržavanja.

Pravo na privremeno uzdržavanje traje sve dok obveznik uzdržavanja ne počne izvršavati obvezu uzdržavanja najmanje u iznosu koji je Zakonom određen kao iznos privremenog uzdržavanja.

Dijete ima pravo na privremeno uzdržavanje u ukupnom trajanju od tri godine.

Privremeno uzdržavanje određuje se u iznosu od 50 % zakonskog minimuma uzdržavanja. Privremeno uzdržavanje ne može se odrediti u iznosu većem od iznosa uzdržavanja određenog ovršnom ispravom.

Isplatom iznosa privremenom uzdržavanja, Republika Hrvatska stupa u pravni položaj djeteta i na nju prelaze tražbine uzdržavanja u visini isplaćenog iznosa privremenog uzdržavanja, sa svim sporednim pravima. U postupku radi ostvarenja tražbine iz članka 25. ovoga Zakona Republiku Hrvatsku zastupa nadležno državno odvjetništvo.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da. Sukladno Zakonu o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnju u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja Središnje tijelo za provedbu Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 je ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi.

Nadležna tijela za postupanje na području primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 su sudovi i centri za socijalnu skrb, sukladno s propisanim djelokrugom i nadležnostima tih tijela.

Ako se stranka koja nastoji naplatiti uzdržavanje nalazi na području Republike Hrvatske, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi članici, stranka može zatražiti pomoć Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, koje je određeno Središnjim tijelom Republike Hrvatske.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Obraćanjem Središnjem tijelu i tijelima nadležnim za postupanje na području primjene Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009.

Kontakt podatci Središnjeg tijela:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

10000 Zagreb

Web: <http://www.mspm.hr/>

E-mail: ministarstvo@mdomsp.hr

Tel.: +385 1 555 7111

Fax: + 385 1 555 7222

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ne. Sukladno čl. 55. Uredbe Vijeća br. 4/2009, kad se dužnik nalazi u Republici Hrvatskoj, potrebno je uputiti zahtjev Središnjem tijelu Republike Hrvatske, putem Središnjeg tijela države u kojoj se nalazi podnositelj zahtjeva, a sve sukladno čl. 55. Uredbe Vijeća br. 4/2009.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Središnje tijelo države u kojoj se nalazi podnositelj zahtjeva upućuje zahtjev Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, koje je određeno Središnjim tijelom Republike Hrvatske za Uredbu Vijeća br. 4/2009.

Kontakt podatci Središnjeg tijela:

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Trg Nevenke Topalušić 1

1000 Zagreb

Web: <http://mdomsp.gov.hr>

E-mail: ministarstvo@mdomsp.hr

Tel.:+385 1 555 7111

Fax: +385 1 555 7222

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Podnositelj zahtjeva obraća se Središnjem tijelu države članice te se, u području obuhvaćenom Uredbom Vijeća br. 4/2009 pravna pomoć dodjeljuje u skladu s člancima 44. do 47., a prema potrebi se primjenjuju odredbe Zakona o besplatnoj pravnoj pomoći.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Donesen je Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja (Narodne novine br. 127/2013) te je Središnjim tijelom za provedbu Uredbe Vijeća br. 4/2009 određeno Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

Za daljnje informacije vidjeti:

1. Obiteljski zakon (Narodne novine br. 103/15)
2. Ovršni zakon (Narodne novine br. 112/12, 25/13, 93/14)
3. Zakon o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima (Narodne novine br. 53/91, 88/01)
4. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći (Narodne novine br. 143/2013)
5. Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 u području nadležnosti, mjerodavnog prava, priznanja i izvršenja odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obveze uzdržavanja (Narodne novine br. 127/2013)
6. Zakon o parničnom postupku (Narodne novine br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14)
7. Zakon o privremenom uzdržavanju (Narodne novine br. 92/14)

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 18/03/2019

Zahtjevi za uzdržavanje - Italija

Izvorna jezična inačica ove stranice nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- [1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?](#)

- 2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

U talijanskom pravnom sustavu postoje različiti nazivi, uvjeti i iznosi obiteljskih davanja ovisno o odnosu između obveznika uzdržavanja i uzdržavane osobe.

„Obbligazione alimentare” pružanje je materijalne pomoći osobi koja se ne može sama uzdržavati. Plaćaju je određene osobe utvrđene zakonom, kao dio njihove dužnosti obiteljske solidarnosti.

Pravila za ovakvu vrstu uzdržavanja utvrđena su u člancima 433. i dalje Građanskog zakonika. Ono se plaća u sljedećim slučajevima:

- postoji poseban pravni odnos između obveznika uzdržavanja i uzdržavane osobe;

– uzdržavanoj osobi, koja ne može sama zarađivati za život, potrebna je pomoć.

Obveznici uzdržavanja redom su sljedeće osobe:

- bračni drug,
- djeca,
- roditelji, ili ako njih nema, izravni srodnici po uzlaznoj liniji,
- zetovi i snahe,
- punci i punice, svekri i svekrve,
- braća i sestre.

Najbliži srodnik prema navedenoj ljestvici dužan je plaćati uzdržavanje; ako postoji više osoba iste razine, oni dijele odgovornost u skladu s njihovim financijskim okolnostima.

Plativi iznos razmjernan je potrebi osobe koja traži uzdržavanje i financijskim okolnostima osobe koja ga mora plaćati. Međutim, ovakva vrsta uzdržavanja ne bi trebala premašivati iznos nužan za pokrivanje osnovnih životnih potreba osobe, uzimajući u obzir njihov društveni položaj.

„Assegno di mantenimento” pružanje je financijske pomoći jednog bračnog druga drugome u slučaju rastave ili razvoda i svrha mu je osigurati da uzdržavana osoba može održati životni standard koji je imala u braku. „Assegno di mantenimento” ne ovisi o tome je li uzdržavana osoba potrebna i može se tražiti čak i ako je uzdržavana osoba zaposlena. Od njega se moguće odreći i može biti zamijenjen jednokratnim plaćanjem.

Budući da je cilj ove vrste uzdržavanja osigurati da bračni drug zadrži sličan životni standard kao i prije rastave, obično je riječ o višem iznosu od „assegno alimentare”. Međutim, „assegno di mantenimento” ne plaća se bračnom drugu koji se smatra odgovornim za rastavu.

Pojam „assegno di mantenimento” također se odnosi na financijsku potporu koju roditelji moraju plaćati za djecu kada se rastave ili razvedu.

Djeca imaju pravo na to da ih roditelji uzdržavaju razmjerno njihovim mogućnostima i u skladu s njihovom sposobnošću za obavljanje nekog zanimanja ili za rad kod kuće. U slučaju rastave ili razvoda, sud utvrđuje da se plaća redovito uzdržavanje i odlučuje o iznosu u skladu s potrebama djeteta, životnim standardom koji je dijete imalo dok je živjelo s oba roditelja, količinom vremena provedenog sa svakim roditeljem, financijskim mogućnostima oba roditelja i financijskom vrijednosti kućanskih poslova i skrbi o djetetu koje obavlja svaki roditelj.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Djeca imaju pravo na to da ih roditelji uzdržavaju do punoljetnosti razmjerno njihovim mogućnostima i u skladu s njihovom mogućnosti za obavljanje nekog zanimanja ili rada kod kuće. U slučaju rastave ili razvoda, sud utvrđuje obvezu redovitog plaćanja uzdržavanja (vidjeti prethodni odjeljak).

Ako je dijete punoljetno, ali još nije financijski neovisno, sudac može naložiti jednom ili oba roditelja da plaćaju redovito uzdržavanje, obično izravno djetetu. Ako dijete koje je postalo punoljetno i financijski neovisno opet zapadne u financijske teškoće, roditelji su odgovorni plaćati samo „obbligazione alimentare”.

Ako dijete koje je postalo punoljetno ima teški invaliditet, primjenjuju se pravila koja se primjenjuju na maloljetnu djecu.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Za ostvarivanje „alimenti” osoba mora podnijeti zahtjev (*atto di citazione*) sudu u mjestu u kojem živi i priložiti sve potrebne dokaze u obliku isprava.

Nakon pokretanja postupka od suda se može tražiti odobravanje privremenog uzdržavanja prije donošenja pravomoćne presude.

Uzdržavanje za djecu ili bračnog druga može se tražiti u zasebnom postupku ili kao dio postupka za rastavu ili razvod braka. Sud može odlučivati o uzdržavanju i na prvoj raspravi u postupku.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009, u pitanjima koja se odnose na obveze uzdržavanja u državama članicama nadležni su sljedeći sudovi:

a) sud mjesta u kojem tuženik ima uobičajeno boravište; ili

b) sud mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište; ili

c) sud koji je u skladu sa svojim pravom nadležan za postupke o statusu osobe čiji je predmet o uzdržavanju akcesoran tom postupku, osim ako nadležnost nije utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od strana; ili

d) sud koji je u skladu sa svojim pravom nadležan za postupke o roditeljskoj odgovornosti, ako je pitanje koje se odnosi na uzdržavanje akcesorno tom postupku, osim ako je nadležnost utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od strana.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Dokument kojim se pokreće postupak za uzdržavanje mora se podnijeti putem odvjetnika, koji stranku zastupa na sudu.

Pomoć odvjetnika nije nužna ako je odluka o uzdržavanju uključena u sporazum između dva bračna druga koji se rastavljaju. U tom slučaju sporazum se podnosi sudu koji ga provjerava i odobrava.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Osoba koja pokreće postupak pred građanskim sudom mora platiti sudsku pristojbu (*contributo unificato di iscrizione a ruolo*). Iznos pristojbe ovisi o vrsti i vrijednosti spora. Za naloge koje izdaje sud također se plaća sudska pristojba.

Međutim, nijedna od navedenih sudskih pristojbi ne plaća se u predmetima koji se odnose na uzdržavanje djece.

Stranke moraju platiti sudske troškove odvjetnika koji ih zastupaju na sudu.

Osobe koje nemaju dovoljno sredstava mogu tražiti imenovanje odvjetnika koji će im besplatno pomagati, a troškove će snositi država (pravna pomoć).

Podnositelj zahtjeva kvalificira se za pravnu pomoć ako ima godišnji oporezivi prihod od najviše 10 766,33 EUR. Ako predmetna osoba živi sa svojim bračnim drugom ili drugim članovima obitelji, ukupan godišnji prihod izračunava se zbrajanjem prihoda svih članova obitelji, uključujući podnositelja zahtjeva. U tom se slučaju gornja granica prihoda s obzirom na pravo na pravnu pomoć povećava za 1 032,91 EUR za svakog člana obitelji s kojim podnositelj zahtjeva živi.

Zahtjevi za pravnu pomoć podnose se Odvjetničkoj komori (*Consiglio dell'Ordine degli Avvocati*) u mjestu u kojem se nalazi sud nadležan za predmet. Zahtjevi se moraju podnositi na obrascima koji su dostupni u pisarnici Odvjetničke komore i na njezinom *web*-mjestu i moraju im se priložiti svi dokumenti koji su u njima navedeni.

U zahtjevu mora biti naveden temelj i pravna osnova za zahtjev i uz njega moraju biti priloženi dokazi u obliku isprava. Odvjetnička komora neće odobriti pravnu pomoć ako su zahtjevi koji se podnose sudu očito neutemeljeni.

Ako Odvjetnička komora prihvati zahtjev, predmetna osobi može odabrati odvjetnika s popisa ovlaštenih odvjetnika koji pružaju pravnu pomoć. Neke će Odvjetničke komore same odabrati odvjetnika koji će preuzeti predmet.

Zahtjev za pravnu pomoć može se podnijeti u bilo kojoj fazi postupka i važeći je za sve sljedeće stupnjeve, ako osoba i dalje nema dovoljno financijskih mogućnosti.

Ako je zahtjev za pravnu pomoć odbijen, predmetna osoba može ga ponovno podnijeti sudu nadležnom za predmet.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sudski nalog u kojem je naveden iznos uzdržavanja i kojim se nalaže plaćanje uzdržavanja izvršiv je i stoga čini ovršni nalog.

Sudskim nalogom kojim se proglašava pravo na uzdržavanje obvezniku uzdržavanja određuje se obveza plaćanja svega što je uzdržavanoj osobi potrebno za zadovoljavanje njezinih osnovnih životnih potreba (troškovi hrane, stanovanja i odjeće te troškovi za minimalnu količinu roba i usluga koji su potrebni za dostojanstveni život). Kada odlučuje o iznosu uzdržavanja koji će se plaćati, sud mora uzeti u obzir i financijske okolnosti obveznika uzdržavanja.

U sudskom nalogu u kojem je naveden iznos uzdržavanja koje će se plaćati razvedenom bračnom drugu mora se voditi računa i o standardu života za vrijeme trajanja braka.

U sudskom nalogu u kojem je naveden iznos uzdržavanja koje će se plaćati djeci koja su još uvijek maloljetna, ili djeci koja su postala punoljetna, ali nisu financijski neovisna, mora se voditi računa o njihovim obrazovnim potrebama.

Uzdržavanje se automatski prilagođava u skladu s indeksima ISTAT-a ili drugim parametrima koje su dogovorile stranke ili koji su navedeni u sudskom nalogu.

Plativi iznos uzdržavanja može se kasnije promijeniti ako uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja to zatraže od nadležnog suda koji je obično sud koji je donio izvorni nalog.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Način plaćanja utvrđuje sud.

U slučaju zakonske rastave, sud može odrediti trećim strankama koje su dužne plaćati obveznika uzdržavanja (npr. njegovom poslodavcu) da plaćaju dio novca izravno rastavljenom bračnom drugu, uključujući na redovnoj osnovi.

Uzdržavanje se mora plaćati osobi kojoj je određeno pravo na njega.

Uzdržavanje maloljetne djece obično se plaća bračnom drugu koji ima skrbništvo.

Uzdržavanje koje je sud odredio za djecu koja su postala punoljetna, ali nisu financijski neovisna, plaća se izravno toj djeci.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako osoba kojoj je određeno plaćanje uzdržavanja ne plaća uzdržavanje dobrovoljno, uzdržavanoj osobi dostupni su uobičajeni načini ovrhe financijskih obveza.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Pravo na uzdržavanje samo po sebi ne podliježe zastari. Pojedinačni dospjeli obroci koji nisu plaćeni podliježu petogodišnjem roku zastare (članak 2948. stavak 2. Građanskog zakonika). Nadalje, zastara se obustavlja između bračnih drugova i nositelja roditeljske odgovornosti nad uzdržanim osobama.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Italija nema organizaciju ili tijelo koje može pomoći uzdržanim osobama s naplatom uzdržavanja. Uzdržavana osoba mora pokrenuti postupak pred nadležnim sudom sama, ako je punoljetna, ili putem zakonskog zastupnika ako je mlađa od 18 godina, uz pomoć odvjetnika.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ne.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Osoba koja ima pravo da joj uzdržavanje plaća netko tko živi u drugoj državi može dobiti pomoć od talijanskog središnjeg tijela. Ta osoba mora podnijeti zahtjev za priznavanje ili za priznavanje i proglašenje izvršivosti sudske odluke kojom se priznaje njezino pravo na uzdržavanje u okviru sustava suradnje utvrđenog u poglavlju VII. Uredbe (EZ) br. 4/2009 putem središnjeg tijela u državi članici u kojoj obveznik uzdržavanja ima uobičajeno boravište.

Odjel za maloljetničko pravosuđe pri Ministarstvu pravosuđa (*Ministero della Giustizia - Dipartimento per la Giustizia Minorile*) središnje je tijelo u Italiji imenovano u skladu s člankom 49. Uredbe (EZ) br. 4/2009 za naplatu uzdržavanja u prekograničnim sporovima u europskom pravosudnom prostoru.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Talijanskom središnjem tijelu moguće se obratiti na sljedećoj adresi:

Ministero della Giustizia, Dipartimento per la Giustizia Minorile
Via Damiano Chiesa 23
00136 Rome

Tel. +39 668188325

Faks: +39 668808085

E-pošta: ✉ acitalia0409.dgm@giustizia.it

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ako uzdržavana osoba živi u inozemstvu i želi u Italiji izvršiti odluku kojom se priznaje njezino pravo na uzdržavanje, ona može tražiti pomoć od središnjeg tijela države članice u kojoj živi i putem tog tijela podnijeti zahtjev u skladu s člankom 56. primjenom sustava suradnje utvrđenog u poglavlju VII. Uredbe (EZ) No 4/2009.

Stoga se zahtjev ne može izravno slati talijanskom središnjem tijelu ili drugim nadležnim tijelima ili privatnim organizacijama u Italiji.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U odnosu na pristup pravosuđu u prekograničnim predmetima, neposredno se primjenjuje sustav predviđen u poglavlju V. Uredbe (EZ) br. 4/2009.

To znači da se u odnosu na zahtjeve za uzdržavanje podnesene primjenom sustava opisanog u poglavlju VII., koji proizlaze iz roditeljstva, primjenjuje sljedeći postupak:

- u predmetima koji se odnose na priznavanje ili priznavanje i proglašenje izvršivosti odluke donesene ili već priznate u državi članici, ako je uzdržavana osoba mlađa od 21 godine, pravna pomoć odobrava se automatski, bez obzira na prihod i na to djeluje li zahtjev utemeljenim, u skladu s općim pravilima (vidjeti odjeljak 7.);
- u ostalim vrstama predmeta (zahtjevi za donošenje ili izmjenu odluke), ako se zahtjev odnosi na osobu mlađu od 21 godine, za odobravanje pravne pomoći potrebno je ocijeniti utemeljenost zahtjeva, ali ne i razinu prihoda osobe;
- ako je podnositelj zahtjeva stariji od 21 godine, on može dobiti pravnu pomoć ako zadovoljava uobičajene uvjete u pogledu prihoda i utemeljenosti zahtjeva, u skladu s talijanskim pravom (vidjeti odjeljak 7.).

Za zahtjeve za uzdržavanje koje nije utemeljeno na roditeljstvu (tj. za zahtjeve koje podnosi bračni drug ili druga osoba koja je u srodstvu ili je povezana s obveznikom uzdržavanje) odobrava se pravna pomoć ako su ispunjeni uobičajeni uvjeti u pogledu prihoda i utemeljenosti zahtjeva, u skladu s talijanskim pravom (vidjeti odjeljak 7.).

Kriterij kontinuiteta primjenjuje se u svim slučajevima: podnositelj zahtjeva koji je dobio potpunu ili djelomičnu pravnu pomoć u državi članici podrijetla ima pravo na pravnu pomoć za predmete pokrenute pred talijanskim sudovima za priznavanje, izvršenje ili proglašenje izvršivosti odluke.

Ako su ispunjeni navedeni uvjeti, talijansko središnje tijelo šalje zahtjev za pravnu pomoć nadležnoj odvjetničkoj komori, zajedno sa svim nužnim dokumentima koje je priložio podnositelj zahtjeva.

Odvjetnička komora odlučuje treba li odobriti pravnu pomoć u skladu s prethodno objašnjenim kriterijima.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Talijansko središnje tijelo na sljedeće načine rješava zahtjeve za suradnju koji su poslani u okviru primjene poglavlja VII.:

- potiče prijateljska rješenja slanjem obveznicima uzdržavanja poziv da dobrovoljno ispune svoju obvezu uzdržavanja,
- traži od obveznika uzdržavanja da se obrate središnjem tijelu kako bi se odgovorili o postupcima za rješavanje predmeta,
- pronalazi obveznika uzdržavanja s pomoću baze podataka nacionalnog upisnika talijanskih općina (*Indice nazionale dei comuni italiani*) i zatvorske uprave (*Amministrazione penitenziaria*), ili obraćanjem nacionalnim matičnim uredima,
- prikuplja informacije o prihodima i imovini obveznika uzdržavanja, uz pomoć porezne policije (*polizia tributaria*),

- olakšava prikupljanje dokaza u obliku isprava u skladu s člankom 51. stavkom 2. točkom (g) Uredbe, u suradnji s pravosudnim tijelima,
- olakšava pružanje pravne pomoći kako je objašnjeno u prethodnim odjeljcima 7. i 18.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 22/01/2018

Zahtjevi za uzdržavanje - Cipar

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
 - 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
 - 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
 - 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
 - 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
 - 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
 - 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
 - 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
 - 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
 - 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
 - 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
 - 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
 - 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
 - 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
 - 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
 - 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
 - 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
 - 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
 - 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?
-

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

Njima su obuhvaćene uobičajene obveze uzdržavanja roditelja prema njihovoj maloljetnoj djeci, u skladu s njihovim financijskim mogućnostima, bez obzira na to jesu li zajedno ili su rastavljeni. Obveze uzdržavanja proširuju se na bivšeg bračnog druga ako se on ili ona ne mogu sami uzdržavati vlastitim financijskim sredstvima.

Uzdržavanje plaćaju roditelji svojoj djeci i/ili bivši bračni drugovi jedni drugima te odrasla djeca roditeljima ako se potonji ne mogu sami uzdržavati iz vlastite imovine ili dohotka.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatka za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveze uzdržavanja prestaju kada dijete postane punoljetno, odnosno, kada navrší 18 godina, osim ako se dijete nakon punoljetnosti ne može samo uzdržavati. To se primjenjuje u slučajevima kada dijete boluje od teške fizičke ili psihičke bolesti ili ne može raditi jer polazi nastavu u ustanovi visokog obrazovanja ili ustanovi za strukovnu izobrazbu ili ako muško dijete služi vojni rok.

U skladu s ciparskim zakonom i, posebno, člankom 34. Zakona o odnosima između roditelja i djece, Zakonom 216/90, odrasla djeca imaju obvezu uzdržavanja roditelja.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Trebali biste se obratiti sudu, posebno Obiteljskom sudu u mjestu boravišta.

Postupak se pokreće zahtjevom za naplatu uzdržavanja popraćenim izjavom koju podnositelj daje pod prisegom i koja se unosi u sudsku evidenciju. Zahtjev se dostavlja tuženiku (obvezniku uzdržavanja) koji ima pravo biti saslušan i podnijeti prigovor. Ako obje strane pristanu, donosi se odluka o uzdržavanju na temelju zajedničkog dogovora. U protivnom se zakazuje rasprava i sud donosi odluku na temelju svjedočenja obje strana.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Ako je uzdržavana osoba maloljetnik (tj. dijete mlađe od 18 godina), zahtjev ponosi skrbnik uzdržavane osobe (npr. maloljetnik), u ime i u korist uzdržavane osobe.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu s člankom 12. Zakona o obiteljskim sudovima br. 23/90 (kako je izmijenjen), ako je uzdržavana osoba maloljetnik, nadležan je sud u mjestu boravišta uzdržavane osobe ili obveznika uzdržavanja (članak 12. stavak 1. točka b). U svim ostalim slučajevima (tj. kada je uzdržavana osoba odrasla osoba), nadležan je sud u mjestu boravišta ili poslovanja podnositelja zahtjeva (uzdržavane osobe) ili obveznika uzdržavanja (članak 12. stavak 1. točka a).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Podnositelji zahtjeva mogu zahtjev sudu predati osobno ili putem odvjetnika.

Postupak je opisan u prethodnom odlomku 3.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Postupak podrazumijeva plaćanje pristojbi u obliku odvjetničkih naknada (ako podnositelja zastupa odvjetnik) i stvarnih sudskih troškova. Iznos se utvrđuje uredbama koje povremeno objavljuje Vrhovni sud Cipra. Točan iznos troška ovisi o trajanju i/ili složenosti postupka. Ako podnositelj nema dovoljno financijskih sredstava, on/ona može zatražiti besplatnu pravnu pomoć u skladu sa Zakonom 165(I)/2002, kako je izmijenjen.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Vrste uzdržavanja koje odobrava sud uključuju uzdržavanje djeteta koje plaća roditelj, uzdržavanje roditelja koje plaća dijete i uzdržavanje bivšeg bračnog druga. Iznos uzdržavanja izračunava se uzimajući u obzir potrebe uzdržavane osobe i financijske mogućnosti obveznika uzdržavanja. Uzdržavanje uključuje sve što je nužno za preživljavanje i dobrobit uzdržavane osobe i, dodatno, njegove/njezine troškove obrazovanja, ako je primjenjivo (članak 37. Zakona 216/90).

Sud može revidirati odluku o uzdržavanju na temelju zahtjeva podnositelja (ili njegovog/njezinog predstavnika) ako se promijene troškovi života ili obiteljske okolnosti uzdržavane osobe, ili ako se promijene uvjeti obveznika uzdržavanja (članak 38. stavak 1. Zakona 216/90).

Osim promjena okolnosti ili troškova, Zakonom (članak 38. stavak 2. Zakona 216/90) je predviđeno automatsko povećanje iznosa uzdržavanja od deset posto (10 %) svaka dvadeset i četiri (24) mjeseca, osim ako sud odluči drugačije.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se plaća mjesečno uzdržavanoj osobi ili njegovom skrbniku ili odvjetniku, bankovnim prijenosom, čekom ili gotovinom.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja kojem je odlukom određena obveza odbije tu obvezu platiti, uzdržavanje se naplaćuje na sličan način kao i zatezne kamate. Postupak uključuje izdavanje naloga za pritvor (članak 40. Zakona 216/90).

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U skladu s člankom 9. stavkom 3. Zakona 232/91, obveznik uzdržavanja oslobađa se obveze plaćanja dugovanja temeljem odluke o uzdržavanju za razdoblje duže od dvije godine.

Sva razdoblja odsutnosti obveznika uzdržavanja i Republike Cipra isključena su iz izračuna navedenog razdoblja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Na nacionalnoj razini nema takvog tijela ili organizacije.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Vidjeti prethodni odgovor.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da, u tom slučaju podnositelj/uzdržavana osoba može tražiti pomoć od središnjeg tijela Republike, odnosno, od Ministarstva pravosuđa i javnog reda.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Predmetna osoba ili njegov/njezin odvjetnik mogu se obratiti središnjem tijelu telefonom, pisanim putem (dopisom, faksom ili e-poštom) ili tražiti osobni sastanak.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ako se podnositelj/uzdržavana osoba nalazi u drugoj državi, a obveznik uzdržavanja nalazi se na Cipru, podnositelj zahtjeva može tražiti pomoć od Ministarstva pravosuđa i javnog reda, kao središnjeg tijela, putem relevantnog središnjeg tijela u državi u kojoj se nalazi, ali ne izravno.

U protivnom se on/ona može se izravno obratiti sudu putem svog odvjetnika.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

U posebnom slučaju moguće se obratiti središnjem tijelu Cipra telefonom ili pisanim putem (dopisom, faksom ili e-poštom) koje će pomoći sa slanjem pisanog zahtjeva za uzdržavanje nadležnom nacionalnom sudu.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, Cipar obvezuje Haški protokol iz 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Nakon provedbe nove Uredbe o uzdržavanju (Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009) zahtjevi se sada izravno šalju nadležnom sudu Republike putem središnjeg tijela Republike.

Pristup pravosuđu olakšava se i pružanjem pravne pomoći u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, tj. Zakonom 165(I)/2002, i u kontekstu relevantne Direktive EU-a o pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

U cilju osiguranja ispravne provedbe članka 51., središnje tijelo blisko surađuje s nadležnim tijelima države kako bi, među ostalim, dobilo tražene informacije, kao što su adresa stanovanja i poslovna adresa obveznika uzdržavanja, prihod i slično, pronašlo obveznika uzdržavanja i osiguralo dostavu sudskih pismena obvezniku uzdržavanja pribavljanjem i pružanjem valjane adrese za dostavu sudskim tijelima.

Unatoč pružanju pravne pomoći, prethodno navedene usluge, kao i slanje zahtjeva u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009, pružaju se podnositeljima putem središnjeg tijela, pa se stoga ne javlja pitanje pravne pomoći.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 17/07/2017

Zahtjevi za uzdržavanje - Latvija

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
 - 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
 - 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
 - 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
 - 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
 - 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
 - 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?
-

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

U latvijskom nacionalnom zakonodavstvu ne postoji sveobuhvatna definicija uzdržavanja, ali postoji zajedničko shvaćanje posebnih pitanja koja se odnose na uzdržavanje druge osobe. Na primjer, uzdržavanje djeteta odnosi se na troškove koje svaki roditelj mora plaćati za dijete, bez obzira na financijsku situaciju. Latvijska vlada utvrdila je najniži iznos uzdržavanja za dijete (*Minis tru kabinet*). Definicija uzdržavanja za dijete navedena je u Zakonu o fondu za jamstva za uzdržavanje.

Zajedničko shvaćanje mnogih pitanja koja se odnose na obveze uzdržavanja — koje se može nazivati različitim imenima, kao što je „uzdržavanje” (*uzturli dzekļi*) ili „resursi za osiguranje prethodne razine blagostanja” (*līdzekļi iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai*) — temelji se na sudskoj praksi razvijenoj u sudskim odlukama. Na primjer, opće je prihvaćeno da uzdržavanje između bračnih partnera znači dugoročnu financijsku pomoć koju jedan bračni partner pruža drugome čije su se materijalne okolnosti pogoršale.

Osobe koje imaju obvezu plaćanja uzdržavanja:

Roditelji imaju obvezu uzdržavati svoju djecu

Roditelji djeteta imaju obvezu uzdržavati svoje dijete dok ono ne bude moglo samo sebe uzdržavati. Stoga obveza uzdržavanja djeteta ne prestaje s punoljetnošću djeteta. Međutim, sud može ocijeniti treba li odobriti uzdržavanje ako je dijete postalo punoljetno i prekinulo je obrazovanje ili stručno usavršavanje i može se uzdržavati svojim radom, ali to ne čini. Treba imati na umu da obveza roditelja da uzdržavaju svoju djecu mora biti razmjerna financijskim mogućnostima roditelja. Bez obzira na to, svaki roditelj ima obvezu plaćati najniži iznos uzdržavanja koji je propisala vlada, bez obzira na svoje financijske mogućnosti. Obveza uzdržavanja djeteta obvezujuća je bez obzira na to živi li dijete s jednim ili oba roditelja ili odvojeno.

Uzdržavanje djeteta podrazumijeva osiguravanje hrane, odjeće, smještaja i zdravstvene skrbi, osobne skrbi, odgoja i obrazovanja (osiguranje psihičkog i fizičkog razvoja u skladu s djetetovom osobnošću, vještinama i interesima te pripremanje djeteta za koristan rad u društvu).

Djeca imaju obvezu uzdržavanja roditelja

Sva djeca imaju obvezu u jednakoj mjeri uzdržavati svoje roditelje. Ako su financijske mogućnosti djece različite, sud može utvrditi njihovu obvezu uzdržavanja roditelja u skladu s financijskim mogućnostima svakog djeteta.

Svaki bračni partner ima obvezu uzdržavati drugog bračnog partnera

U slučaju poništaja braka i ako je samo jedan od bivših bračnih partnera bio svjestan da je brak u trenutku sklapanja bilo moguće poništiti, drugi bračni partner, koji toga nije bio svjestan, ima pravo na potraživanje od prvog bračnog partnera u skladu s njegovim financijskim mogućnostima u cilju osiguranja prethodne razine blagostanja. U trenutku razvoda braka ili nakon njega bivši bračni partner može od drugog bračnog partnera tražiti sredstva u skladu s njegovim financijskim okolnostima u cilju osiguranja prethodne razine blagostanja.

U sljedećim slučajevima ne postoji obveza bivšem bračnom partneru osigurati sredstva za osiguranje prethodne razine blagostanja:

1. vrijeme koje je prošlo od razvoda ili poništaja braka jednako je trajanju razvedenog braka ili trajanju suživota u slučaju poništenog braka;
2. bivši bračni partner ponovno je sklopio brak;
3. bivši bračni partner ima dovoljne prihode da može sam sebe uzdržavati;
4. bivši bračni partner zbog rada odrekao uzdržavanja;
5. bivši bračni partner koji ima obvezu plaćati uzdržavanje nema dovoljno sredstava za život ili je postao neposposban za rad;
6. bivši bračni partner počinio je kazneno djelo protiv drugog bračnog partnera ili protiv života, zdravlja, slobode, imovine ili časti srodnika drugog bračnog partnera u silaznoj ili uzlaznoj liniji;
7. bivši bračni partner napustio je drugog bivšeg bračnog partnera u bespomoćnom stanju iako mu je mogao pomoći;
8. bivši bračni partner namjerno je ponio lažnu tužbu za kazneno djelo protiv jedne od osoba iz točke 6.;
9. bivši bračni partner živi nemoralno i rasipno;
10. jedan od bračnih partnera je umro ili se smatra umrlim;
11. postoje drugi važni razlozi.

Bake i djedovi imaju obvezu uzdržavanja unuka

Ako dijete nema roditelje ili ako roditelji ne mogu uzdržavati dijete, obveza prelazi na djedove i bake u jednakoj mjeri. Ako su financijske mogućnosti bake i djedova različite, sud može utvrditi njihove obveze u skladu s financijskim mogućnostima svakog djeda ili bake.

Unuci imaju obvezu uzdržavanja djedova i baka

Svi unuci, prema potrebi, imaju jednaku obvezu uzdržavanja djedova i baka. Ako su financijske mogućnosti unuka različite, sud može utvrditi njihove obveze uzdržavanja djedova i baka u skladu s financijskim mogućnostima svakog unuka.

Obveze uzdržavanja na temelju ugovora o uzdržavanju

Stranke se mogu dogovoriti da će plaćati uzdržavanje na temelju ugovora o uzdržavanju. U skladu s ugovorom o uzdržavanju, jedna stranka drugoj stranci osigurava neku materijalnu korist u gotovini ili u naravi, a druga stranka zauzvrat preuzima obvezu uzdržavanja prve stranke tijekom njezina života, osim ako je dogovoreno drugačije trajanje. Ako nije dogovoreno drugačije, uzdržavanje uključuje hranu, smještaj, odjeću i skrb. Ako je primatelj uzdržavanja maloljetnik, ono uključuje i odgoj i obrazovanje u ustanovi za obvezno obrazovanje.

Obveza uzdržavanja koja proizlazi iz osobne ozljede

Ako osoba koja je obveznik uzdržavanja u odnosu na neku drugu osobu umre zbog osobne ozljede, obveza prelazi na osobu koja je odgovorna za smrt oštećene stranke. O iznosu takve naknade odlučuje sud uzimajući u obzir dob umrle osobe, njegovu sposobnost da se uzdržava prije smrti i, naposljetku, potrebe osobe kojoj treba plaćati uzdržavanje. Ako osoba kojoj bi trebalo plaćati uzdržavanje ima dovoljno sredstava za život, nema potraživanja.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji djeteta imaju obvezu uzdržavati svoje dijete dok ono ne bude moglo samo sebe uzdržavati. Stoga obveza uzdržavanja djeteta ne prestaje s punoljetnošću djeteta. Međutim, sud može ocijeniti treba li odobriti uzdržavanje ako je dijete postalo punoljetno i prekinulo je obrazovanje ili stručno usavršavanje i može se uzdržavati svojim radom, ali to ne čini.

U latvijskom zakonodavstvu nije definirano što čini sredstva kojima će se osigurati prethodna razina blagostanja drugog bračnog partnera. Također nije definirano što uključuje obveza prema roditeljima ili bakama i djedovima.

U latvijskom zakonodavstvu uzdržavanje djeteta definirano je kao osiguravanje hrane, odjeće, smještaja i zdravstvene skrbi, osobne skrbi, odgoja i obrazovanja (osiguranje psihičkog i fizičkog razvoja u skladu s djetetovom osobnošću, vještinama i interesima i pripremanje djeteta za koristan rad u društvu). Opseg uzdržavanja ovisi o pravu djeteta na primjerene životne uvjete i o djetetovim stvarnim potrebama.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Kako bi osigurao bilo koji oblik uzdržavanja, podnositelj zahtjeva mora se obratiti sudu u skladu s postupkom utvrđenim u Zakonu o parničnom postupku. Podnositelj zahtjeva mora sudu podnijeti zahtjev i sve ostale potrebne isprave.

Djetetovi roditelji mogu sklopiti sporazum u obliku javnobilježničkog akta (*notarial akts*) u kojem je predviđeno mjesečno plaćanje uzdržavanja. Taj je sporazum građanska transakcija koja ima pravne posljedice jer obvezuje obje stranke na postupanje u skladu s odredbama pravnog ugovora i na usklađivanje s tim ugovorom. Ako jedan od djetetovih roditelja ne ispuni obveze iz sporazuma o plaćanju fiksnog iznosa uzdržavanja ili plaćanju uzdržavanja u određenim vremenskim razmacima, sporazum se može predati sudskom ovršitelju (*tiesu izpildītājs*) na ovrhu.

Latvija je uspostavila Fond za jamstva za uzdržavanje (*Uzturliedzekļu garantiju fonds*) u svrhu plaćanja uzdržavanja za maloljetnu djecu iz državnog proračuna. Nositelj imovine je Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje (*Uzturliedzekļu garantiju fonda administrācija*). Uprava Fonda izravno je podređena Ministarstvu pravosuđa.

Uzdržavanje se može dobiti iz Fonda za jamstva za uzdržavanje ako se prvo pokušalo naplatiti uzdržavanje sudskim postupkom: ako nije moguće ovršiti tražbinu, uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev upravi Fonda.

Uprava Fonda plaća predujmove uzdržavanja samo ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje plaćanje uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja koji je propisala vlada.

Uprava Fonda dužna je postupati kao ovršitelj duga protiv dužnika bez potrebe za donošenjem posebne sudske odluke za iznos uzdržavanja koji je isplaćen iz Fonda.

Sljedeći se postupak primjenjuje na dobivanje uzdržavanja od uprave Fonda za jamstva za uzdržavanje:

Podnositelj zahtjeva – dijete koje je uzdržavana osoba – može izravno upravi Fonda podnijeti zahtjev kojem su priloženi sljedeći dokumenti:

- preslika sudske odluke kojom se određuje uzdržavanje,
- potvrda koju je izdao ovršitelj i kojom se potvrđuje da se pokazalo nemogućim izvršiti odluku kojom se od obveznika uzdržavanja traži plaćanje uzdržavanja te da je obveznik uzdržavanja postupio u skladu sa sudskom odlukom kojom je određena plaćanje uzdržavanja, ali nije osigurao najniži iznos uzdržavanja koji je propisala vlada. Takva se potvrda mora dostaviti upravi Fonda u roku od mjesec dana od izdavanja,
- ako se traži uzdržavanje putem ovlaštenog zastupnika, isprava kojom se potvrđuje ovlaštenje.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Da, ovlašteni zastupnik može podnijeti zahtjev u ime srodnika ili bliske rodbine. U slučaju maloljetnika zahtjev mogu podnijeti njihovi zakonski zastupnici, odnosno, njihovi roditelji ili skrbnici.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Pravilima o nadležnosti predviđeno je da je za naplatu uzdržavanja bilo koje vrste nadležan okružni ili gradski sud (*rajona (pilsētas) tiesa*).

U Latviji je sud nadležan u skladu sa sljedećim:

- Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja („Uredba o uzdržavanju”),
- bilateralnim i multilateralnim ugovorima koji su obvezujući za Republiku Latviju,
- Zakonom o parničnom postupku, ako nisu primjenjive odredbe Uredbe o uzdržavanju ili odredbe bilateralnih i multilateralnih ugovora koji su obvezujući za Republiku Latviju.

U Zakonu o parničnom postupku predviđeno je da su sljedeći latvijski sudovi nadležni za zahtjeve za uzdržavanje:

- postupak se može pokrenuti na sudu u mjestu boravišta tuženika,
- ako tuženikovo mjesto boravišta nije poznato, ili tuženik nema trajno mjesto boravišta u Latviji, moguće je pokrenuti postupak na sudu mjesta u kojem se nalazi njegova nepokretna imovina ili na sudu u mjestu njegovog posljednjeg poznatog boravišta,
- postupak u vezi s naplatom uzdržavanja za djecu ili roditelje može se pokrenuti na sudu u mjestu boravišta tuženika,
- postupak u vezi s obvezama uzdržavanja koje proizlaze iz osobne ozljede također se može pokrenuti u mjestu boravišta tuženika ili u mjestu u kojem je nanesena ozljeda.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Podnositelj zahtjeva ne mora se koristiti uslugama odvjetnika ili nekog drugog posrednika za pokretanje postupka i podnošenje tužbe sudu. Podnositelj zahtjeva ne mora proći postupak mirenja prije razmatranja predmeta na sudu.

Međutim, tijekom priprema za suđenje sudac mora pokušati pomiriti stranke. Stoga se potiče stranke da postignu sporazum prije razmatranja predmeta na sudu.

Također je važno istaknuti da se stranke mogu dogovoriti o zahtjevima za uzdržavanje bez pokretanja sudskog postupka.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U skladu s člankom 43. Zakona o parničnom postupku sljedeće osobe oslobođene su plaćanje sudskih troškova državi (državna pristojba (*valsts nodeva*), sudska pristojba (*kancelejas nodeva*) i troškovi postupka (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)):

- tužitelji, u slučaju zahtjeva za plaćanje uzdržavanja za dijete ili roditelja i u slučaju zahtjeva za utvrđivanje očinstva ako je postupak pokrenut istovremeno sa zahtjevom za plaćanje uzdržavanja djeteta,
- podnositelji zahtjeva koji se odnose na priznanje ili priznanje i izvršenje odluke strane države u vezi s plaćanjem uzdržavanja za dijete ili roditelja,
- tužitelji, u odnosu na potraživanja koja proizlaze iz osobnih ozljeda čija je posljedica osakaćenje ili druga šteta za zdravlje i smrt osobe,
- tuženici u predmetima koji se odnose na smanjenje iznosa uzdržavanja za dijete ili roditelja koje je odredio sud.

Tužbeni zahtjev (*prasības pieteikumu*) može biti izvorni zahtjev ili protutužba, zahtjev podnesen u predmetu koji je već u tijeku s trećom strankom koja ima neovisno potraživanje u odnosu na predmet spora, zahtjev u posebnom sudskom postupku ili drugi zahtjev koji se podnosi sudu i koji je predviđen u mjerodavnom zakonodavstvu. Za podnošenje svake tužbe plaća se sljedeća pristojba:

- do 2134 EUR: 15 % traženog iznosa, ali ne manje od 71,14 EUR,
- od 2135 do 7144 EUR: 320,10 EUR plus 4 % traženog iznosa koji premašuje 2134 EUR,
- od 7115 EUR do 28 457 EUR: 519,30 EUR plus 3,2 % traženog iznosa koji premašuje 7114 EUR,
- od 28 458 do 142 287 EUR: 1202,28 plus 1,6 % traženog iznosa koji premašuje 28 457 EUR,
- od 142 288 do 711 435: 3023,56 EUR plus 1 % traženog iznosa koji premašuje 142 287 EUR,
- više od 711 435 EUR: 8715,04 EUR plus 0,6 % traženog iznosa koji premašuje 711 435 EUR.

U predmetima za naplatu uzdržavanja smatra se da je traženi iznos ukupni iznos koji se mora platiti u jednoj godini.

Pravnu pomoć stranim podnositeljima zahtjeva ili podnositeljima zahtjeva koji imaju pravo na pravnu pomoć u skladu s Uredbom o uzdržavanju u Latviji pruža središnje tijelo osnovano u skladu s Uredbom, odnosno, uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje. Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje pruža pravnu pomoć i usluge zastupanja pred latvijskim sudovima i tijelima za ovrhu domaćim uzdržavanim osobama i stranim uzdržavanim osobama koje imaju pravo na pomoć u skladu s Uredbom.

U slučajevima koji nisu predviđeni u Uredbi o uzdržavanju latvijska država odobrava pravnu pomoć osobi koja zbog svoje situacije ili imovine i prihoda ne može osigurati zaštitu svojih prava. Pravna pomoć odobrava se u skladu sa Zakonom o pravnoj pomoći.

U takvim je slučajevima pravna pomoć dostupna za pokrivanje troškova izrade dokumenata u postupku, za pravno savjetovanje tijekom sudskih postupaka i za zastupanje na sudu. U prekograničnim sporovima, povrh navedene pomoći, osoba ima pravo dobiti usluge sudskog tumača, usluge prevođenja određenih sudskih i izvansudskih isprava ili dokumenata koje je podnio tužitelj, a koji su nužni za donošenje odluke o predmetu i u određenim slučajevima čak i plaćanje troškova putovanja na sudske rasprave.

Država ne plaća sudske troškove. Troškovi uključuju državnu pristojbu, sudsku pristojbu i troškove postupka te iznose plative svjedocima i vještacima, troškove povezane s ispitivanjem svjedoka, troškove povezane s dostavom preslike zahtjeva tužitelja i sudskih poziva i slično. Međutim, nakon razmatranja materijalnih okolnosti osobe, sud je može u cijelosti ili djelomično osloboditi plaćanja sudskih troškova u državni proračun ili dopustiti obročno plaćanje.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Kada sud odobri uzdržavanje djeteta, on ga može odrediti u fiksnom iznosu ili u nekom drugom obliku, primjerice u hrani, odjeći, smještaju ili i jednom i drugome.

Kada procjenjuje i dodjeljuje konačni iznos uzdržavanja sud će prvo uzeti u obzir financijsko stanje stranaka, životne uvjete i njihove obiteljske okolnosti te će primjereno razmotriti sve dostavljene dokaze.

Kada odlučuje o plaćanju uzdržavanja za dijete, sud će ocijeniti sve okolnosti i dokaze u pojedinom predmetu i utvrditi iznos uzdržavanja. Najniži iznos uzdržavanja koji svaki roditelj mora osigurati u skladu s propisima koje je donijela Vlada iznosi 25 % minimalne mjesečne plaće svaki mjesec za svako dijete od rođenja do navršenih 7 godina života te 30 % minimalne mjesečne plaće koju je utvrdila vlada za svako dijete u dobi od 7 do 18 godina.

Za promjene već utvrđenog iznosa i razdoblja plaćanja te izuzeća od plaćanja predmetna stranka mora podnijeti novi zahtjev. Sud zatim može u novom postupku preispitati iznose plaćanja uzdržavanja na temelju promjena financijske situacije i obiteljskih okolnosti predmetnih stranaka te u skladu s time povećati ili smanjiti iznos uzdržavanja.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Obveznik uzdržavanja mora plaćati uzdržavanje uzdržavanoj osobi. Ako u ime maloljetnog djeteta zahtjev podnosi jedan od njegovih roditelja ili skrbnik, uzdržavanje se plaća toj osobi, a ne djetetu. Uzdržavanje se tradicionalno plaća u fiksnim iznosima u određenim vremenskim razdobljima, na primjer u obliku odbitka od plaće. Rjeđe su mogući i drugi oblici plaćanja.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plati uzdržavanje dobrovoljno, osoba kojoj je odobreno uzdržavanje mora ishoditi ovršni nalog (*izpild u raksts*) od suda koji je odlučivao o predmetu. Ovršni nalog ili ovršni nalog sastavljen u drugoj državi članici Europske nije mora se dostaviti sudskom ovršitelju na izvršenje (*tiesu izpildītājs*) u roku od 10 godina od stupanja na snagu sudske odluke ili presude suca, osim ako se primjenjuje zastara. (Ako su plaćanja u određenim razmacima vraćena uslijed sudske presude, ovršni nalog ostaje na snazi za cijelo vrijeme trajanja plaćanja u određenim razmacima, a rok zastare počinje teći od završnog dana svakog plaćanja). Ovršitelj pokreće postupak obvezne ovrhe na temelju pisanog zahtjeva stranke koja traži ovrhu. Sudski ovršitelj mora prihvatiti ovršni nalog ako se mjesto boravišta obveznika uzdržavanja ili njegova imovina ili radno mjesto nalaze u okrugu sudskog ovršitelja (*iecirknis*). Sudski ovršitelj može prihvatiti i ovršne naloge koji će se izvršavati u području nadležnosti regionalnog suda (*apgabaltiesa*) kojem je pripojen sudski ovršitelj i u čijem području sudski ovršitelj ima ovlasti djelovati.

Obvezne ovršne mjere uključuju sljedeće: ovrha na pokretnoj imovini koja pripada obvezniku uzdržavanja, uključujući imovinu u vlasništvu drugih osoba i na nepokretnoj imovini obveznika uzdržavanje koja se izvršava prodajom te imovine; ovrha iznosa koje obvezniku uzdržavanja duguju druge osobe (naknada za rad i istovjetna plaćanja, drugi prihod obveznika uzdržavanja, polozi u kreditnim institucijama); ovrha na nepokretnoj imovini koja pripada obvezniku uzdržavanja ili druge mjere utvrđene u presudi.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U skladu s člankom 570. Zakona o parničnom postupku ne može se ovršiti imovina obveznika uzdržavanja ako on radi, prima mirovinu ili stipendiju, a iznos koji treba ovršiti ne premašuje dio mjesečnog prihoda koji se u skladu sa zakonom može ovršiti. U Zakonu o parničnom postupku propisane su posebne kategorije imovine koja se ne može ovršiti, odnosno, određeni kućanski uređaji, oprema za kućanstvo ili nužna odjeća obveznika uzdržavanja i članova obitelji koji o njemu ovise. U skladu s člankom 594. Zakona o parničnom postupku, u cilju otplate duga oduzima se dio naknade za rad i istovjetnih plaćanja plaćenih dužniku podložno sljedećem:

- U predmetima za naplatu uzdržavanja za prehranu maloljetne djece ili u korist uprave Fonda za jamstva za uzdržavanje, dio plaće obveznika uzdržavanja i istovjetnih plaćanja u iznosu od 50 % minimalne mjesečne plaće mora ostati netaknut i za svako uzdržavano maloljetno dijete moraju se zadržati sredstva jednaka iznosu državnog davanja za socijalno osiguranje.

- U drugim predmetima za naplatu uzdržavanja iznos koji se oduzima od naknade za rad obveznika uzdržavanja i plaćanja istovjetnih tom iznosu može iznositi 50 %, ali minimalna mjesečna plaća mora ostati netaknuta i za svako ovisno maloljetno dijete moraju se zadržati sredstva jednaka iznosu državnog davanja za socijalno osiguranje.

U skladu s člankom 632. Zakona o parničnom postupku uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja mogu podnijeti obrazloženu pritužbu kojom osporavaju postupke sudskog ovršitelja u postupku izvršenja presude ili odbijanje ovršitelja da izvrši te radnje, osim u iznimnim okolnostima. Pritužba se podnosi okružnom ili gradskom sudu u mjestu u kojem se nalazi ured sudskog ovršitelja u roku od 10 dana od datuma kada su se dogodile osporene radnje ili, ako je podnositelj pritužbe pravovremeno obaviješten o vremenu i mjestu poduzimanja radnji, od datuma kada je podnositelj pritužbe saznao za takve radnje. U skladu s člankom 634. Zakona o parničnom postupku ako je ukinuta presuda koja je već izvršena i nakon ponovljenog suđenja donesena je presuda kojom se odbacuje zahtjev, ili je donesena odluka o prekidu sudskog postupka ili o tome da neće biti donesena odluka o predmetu, izvršenje presude poništava se i svi iznosi ovršeni od obveznika uzdržavanja u korist tužitelja u skladu s presudom ukidaju se i moraju se vratiti tuženiku.

U skladu s člankom 546. Zakona o parničnom postupku, ovršne isprave za pokretanje obvezne ovrhe mogu se podnijeti u roku od 10 godina od datuma stupanja na snagu sudske presude ili odluke, pod uvjetom da zakonom nisu propisani drugi rokovi zastare. Ako su plaćanja u određenim razmacima vraćena uslijed sudske presude, ovršni nalog ostaje na snazi za cijelo vrijeme trajanja plaćanja u određenim razmacima, a rok zastare počinje teći od završnog dana svakog plaćanja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Osoba može podnijeti zahtjev za uzdržavanje maloljetnika upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje plaćanje uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom o obvezi plaćanja, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja.

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, uzdržavanje od obveznika uzdržavanja koji se više ne nalazi u Latviji može se naplatiti podnošenjem zahtjeva upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje. Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje obavlja funkciju središnjeg tijela u Latviji za potrebe Uredbe.

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, osoba koja ima zakonsko pravo na uzdržavanje može podnijeti zahtjev Fondu za jamstva za uzdržavanje i zahtjev upućen drugoj državi članici Europske unije radi:

1. pribavljanja odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja u državi u kojoj tuženik ima mjesto boravišta;
2. prilagodbe iznosa uzdržavanja (povećanje ili smanjenje);
3. pribavljanja odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja i utvrđuje očinstvo u državi u kojoj je živi tuženik;
4. priznavanja odluke latvijskog suda kojom se nalaže naplata uzdržavanja, proglašenje uzdržavanja izvršivim te izvršenje.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Uprava Fonda može postupati u ime obveznika uzdržavanja djeteta ako je izvršenje sudske odluke kojom je određena obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja koji je propisala vlada. Ako uprava Fonda plati uzdržavanje, ona ima pravo poduzeti korake za naplatu plaćenih iznosa uz zakonske kamate (vidjeti 3. pitanje).

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ako tužitelj i dijete imaju prebivalište u Latviji, ali obveznik uzdržavanja ima boravište u drugoj državi, tužitelj može podnijeti zahtjev za uzdržavanje upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje ako je izvršenje sudske odluke kojom je određena obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja.

Ako obveznik uzdržavanja ima boravište u stranoj državi i u Latviji nema imovinu koja bi se mogla ovršiti, tužitelj bi trebao podnijeti zahtjev za priznanje i izvršenje sudske odluke u predmetnoj stranoj državi prije podnošenja zahtjeva upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje. Ako se pokaže da je izvršenje odluke u predmetnoj stranoj državi nemoguće, tužitelj može podnijeti zahtjev upravi Fonda tražeći da preuzme ulogu obveznika uzdržavanja u odnosu na ovršivo uzdržavanje.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje obavlja funkciju središnjeg tijela u skladu s Uredbom o uzdržavanju (vidjeti 3. i 13. pitanje), stoga se zainteresirane stranke za pomoć u okviru Uredbe mogu obratiti upravi Fonda.

Ako latvijski sud donese odluku o ovrši uzdržavanja, a osoba koja ima boravište u Latviji želi ostvariti priznanje i/ili izvršenje te odluke o drugoj državi članici Europske unije ili želi pribaviti sudsku odluku protiv obveznika uzdržavanja koji ima boravište u drugoj državi članici Europske unije, uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje može pomoći toj osobi da, u skladu s Uredbom o uzdržavanju, prosljedi odluku latvijskog suda predmetnoj stranoj državi radi priznanja i/ili izvršenja i za donošenje odluke o zahtjevu.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje može postupati umjesto obveznika uzdržavanja i platiti uzdržavanje maloljetnog djeteta te može dostaviti informacije o pitanjima uzdržavanja.

(vidi 3. i 13. pitanje)

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela 15, Rīga

LV-1010, Latvia

Tel.: +371 67830626

Faks: +371 67830636

Adresa e-pošte: ✉ pasts@ugf.gov.lv

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ako se uzdržavana osoba nalazi u drugoj državi članici EU-a, a obveznik uzdržavanja nalazi se u Latviji, uzdržavana osoba može podnijeti zahtjev središnjem tijelu države u kojoj ima prebivalište u skladu s Uredbom o uzdržavanju. Zahtjevom se može tražiti donošenje odluke kojom se određuje obveza plaćanja uzdržavanja u Latviji u mjestu u kojem živi obveznik uzdržavanja ili odluke kojom se nalaže plaćanje uzdržavanja usporedno s utvrđivanjem očinstva u Latviji ili odluke kojom se u Latviji proglašava izvršivom strana odluka kojom se nalaže plaćanje ili odluka kojom se provodi strana odluka. U skladu s Uredbom središnje tijelo strane države provodi nužne formalnosti i prosljeđuje zahtjev uzdržavane osobe latvijskom središnjem tijelu osnovanom u skladu s Uredbom. Latvijsko središnje tijelo – uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje – pomoći će stranom podnositelju zahtjeva da podnese odluku stranog suda na izvršenje ili priznanje i izvršenje u Latviji ili će pomoći tužitelju da podnese zahtjev za naplatu uzdržavanja latvijskom sudu u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja ili zahtjev za naplatu uzdržavanja u skladu s utvrđivanjem očinstva u Latviji.

Ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim parničnim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu sa sudskom odlukom kojom mu je određena obveza plaćanja, ali ne plati najniži iznos uzdržavanja, osoba koja ima prebivalište u Latviji zajedno s djecom, i svi imaju prijavljeno boravište u Latviji, može podnijeti zahtjev upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje zajedno sa zahtjevom za plaćanje uzdržavanja.

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, osoba mora podnijeti zahtjev središnjem tijelu države u kojoj ima boravište. Osoba koja ima boravište u Latviji može podnijeti zahtjev Upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje radi sljedećeg:

1. za osiguranje odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja u drugoj državi članici Europske unije u kojoj tuženik ima boravište;
2. za osiguranje odluke kojom se nalaže naplata uzdržavanja zajedno s utvrđivanjem očinstva u drugoj državi članici Europske unije u kojoj tuženik ima boravište;
3. ako je odluka kojom se nalaže plaćanje uzdržavanja već donesena, radi priznavanja te odluke i proglašenja njezine izvršivosti i ovrhe u drugoj državi članici Europske unije u kojoj tuženik ima boravište.

Ako je izvršenje sudske odluke kojom se određuje obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim parničnim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu sa sudskom odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati minimalni iznos uzdržavanja, osoba koja ima prebivalište u Latviji zajedno s djecom i svi su prijavili boravište u Latviji može podnijeti zahtjev upravi Fonda za jamstva za uzdržavanje zajedno sa zahtjevom za plaćanje uzdržavanja.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje (*Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācija*)

Adresa: Pulkveža Brieža iela. 15, Rīga

LV-1010, Latvia

Tel.: +371 67830626

Faks: +371 67830636

adresa e-pošte: [✉ pasts@ugf.gov.lv](mailto:pasts@ugf.gov.lv)

U skladu s Uredbom o uzdržavanju, uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje obavlja funkcije središnjeg tijela u Latviji.

Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje plaća predujmove uzdržavanja uzdržavanoj osobi umjesto obveznika uzdržavanja samo ako je izvršenje sudske odluke kojom je određena obveza plaćanja uzdržavanja u skladu s primjenjivim građanskim postupkom proglašeno nemogućim ili ako obveznik uzdržavanja postupi u skladu s odlukom kojom se nalaže plaćanje, ali ne plati najmanji iznos uzdržavanja koji je propisala Vlada.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Latviju obvezuje Haški protokol iz 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Latviju obvezuje Haški protokol iz 2007.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu s člankom 43. Zakona o parničnom postupku, sljedeće osobe oslobođene su plaćanja sudskih troškova državi:

- tužitelji, u slučaju zahtjeva za naplatu uzdržavanja za dijete ili roditelja i u slučaju zahtjeva za utvrđivanje očinstva ako je postupak pokrenut istovremeno sa zahtjevom za naplatu uzdržavanja djeteta,
- podnositelji zahtjeva, u odnosu na priznanje ili priznanje i izvršenje odluke strane države u vezi s plaćanjem uzdržavanja za dijete ili roditelja,
- tuženici u predmetima koji se odnose na smanjenje iznosa uzdržavanja za dijete ili roditelja koje je odredio sud.

Ako bivši bračni partner ili podnositelj zahtjeva koji traži priznanje ili priznanje i izvršenje strane sudske odluke u vezi s plaćanjem uzdržavanja za bivšeg bračnog partnera ili druge osobe podnese zahtjev za plaćanje u cilju osiguranja prethodne razine blagostanja, u skladu s četvrtim dijelom odjeljka 43., sud ili sudac, uzimajući u obzir financijsko stanje pojedinaca, mogu u potpunosti ili u cijelosti osloboditi podnositelja zahtjeva plaćanja sudskih troškova državi ili mogu odgoditi plaćanje sudskih troškova državi ili podijeliti plaćanje u obroke.

Pravnu pomoć stranim podnositeljima zahtjeva ili podnositeljima za zahtjeva koji imaju pravo na pravnu pomoć u skladu s Uredbom o uzdržavanju u Latviji pruža središnje tijelo osnovano u skladu s Uredbom, odnosno, uprava Fond za jamstva za uzdržavanje. Uprava Fonda za jamstva za uzdržavanje pruža pravnu pomoć i usluge zastupanja pred latvijskim sudovima i tijelima za ovrhu domaćim uzdržanim osobama i stranim uzdržanim osobama koje imaju pravo na pomoć u skladu s Uredbom.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Latvija je izmijenila nekoliko nacionalnih zakona i propisa kako bi omogućila središnjem tijelu osnovanim u skladu s Uredbom o uzdržavanju da ispuni funkcije iz članka 51. Izmijenjenim latvijskim zakonima i propisima osigurava se pružanje pravne pomoći prekograničnim obveznicima uzdržavanja ili podnositeljima zahtjeva koji imaju pravo na pravnu pomoć u skladu s Uredbom, uključujući zastupanje predmetne osobe na sudu ili pred izvršnim tijelima. Kako bi moglo utvrditi mjesto boravišta obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe u Latviji ili za prikupljanje informacija o obvezniku uzdržavanja ili uzdržavanoj osobi i lokaciji njihove imovine u Latviji, latvijsko središnje tijelo, odnosno uprava Fonda za jamstvo za uzdržavanje, ima izravni pristup različitim upisnicima u Latviji u kojima su navedene te informacije. Zahvaljujući informacijama koje može prikupiti izravno iz upisnika središnje tijelo može prikupiti dokumente i dokaze. U svrhe pokretanja ili olakšavanja postupaka, osiguranja nužnih privremenih mjera i prikupljanja dokaza, uprava Fonda ima pravo podnijeti zahtjev sudovima u Latviji u ime tužitelja ili podnositelja zahtjeva. Uprava Fonda može u ime tužitelja izravno sudu podnijeti zahtjev za utvrđivanje očinstva ako se on podnosi usporedno sa zahtjevom za plaćanje uzdržavanja.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 07/02/2019

Zahtjevi za uzdržavanje - Luksemburg

Izvorna jezična inačica ove stranice [fr](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.
Sljedeći jezici: [en](#) već su prevedeni.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
 - 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
 - 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
 - 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
 - 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
 - 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
 - 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
 - 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
 - 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
 - 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
 - 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
 - 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
 - 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
 - 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
 - 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
 - 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
 - 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
 - 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
 - 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?
-

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Pravilo da se „uzdržavanje ne može naknadno potraživati” znači da je uzdržavanje namijenjeno namirivanju trenutnih i budućih potreba, a ne povratu ranije nastalih troškova. To pravilo ima pravnu snagu relativne pretpostavke, odnosno pravilo se ne primjenjuje ako vjerovnik iznese dokaz da se morao zadužiti kako bi preživio, da nije ostao poslovno neaktivan ili nesposoban za rad.

Zahtjev za uzdržavanje podliježe naknadi samo ako je i potraživanje kojim se treba naknaditi zahtjev za uzdržavanje.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Podnositelj zahtjeva za uzdržavanje načelno se za potraživanje uzdržavanja treba obratiti nižem sudu (*Justice de Paix*). Ako je zahtjev za uzdržavanje podnesen u okviru brakorazvodne parnice ili postupka za rastavu braka, tada okružni sud (*Tribunal d'arrondissement*), odlučujući o zahtjevu za razvod ili rastavu braka, donosi odluke i o zahtjevu za uzdržavanje.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

U slučaju skrbništva, skrbnik može podnijeti zahtjev u ime roditelja ili maloljetnog djeteta.

Roditelj ili roditelji koji imaju skrbništvo nad maloljetnim djetetom mogu podnijeti zahtjev u njegovo ime.

Maloljetno dijete nema pravnu osobnost i ne može samostalno podnijeti zahtjev.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Za zahtjeve za isplatu ili reviziju naknade za uzdržavanje, podnositelj zahtjeva može, prema svojem izboru, pokrenuti postupak pred sudom svojeg prebivališta ili sudom prebivališta tuženika.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ako nije riječ o brakorazvodnoj parnici ili postupku za rastavu braka, podnositelj zahtjeva može pokrenuti sudski postupak pred nižim sudom pozivom koji protivnoj stranci dostavlja sudski izvršitelj (*huissier de justice*). Stranke u postupku ne treba zastupati odvjetnik.

Ako se naknada za uzdržavanje zahtijeva u okviru brakorazvodne parnice ili postupka za rastavu braka, sudski postupak se pokreće pred okružnim sudom sudskim pozivom koji protivnoj stranci dostavlja sudski izvršitelj. U tom je slučaju obvezno zastupanje odvjetnika.

U svakom slučaju, podnositelj zahtjeva sudu mora dostaviti dokumente kojima dokazuje svoje stanje potrebe. Riječ je, na primjer, o obračunima plaća, potvrdama o neoporezivanju, potvrdi o nezaposlenosti ili dugotrajnom bolovanju, najamnini, skrbništvu nad djecom te troškovima njihova uzdržavanja i obrazovanja, kreditu itd.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Među troškovima koje je moguće predvidjeti u slučaju sudskog postupka valja navesti sudske troškove i troškove postupka koje može djelomično ili u potpunosti snositi stranka koja izgubi u postupku. Valja, prema potrebi, predvidjeti nagradu za odvjetnika.

Osobe čiji se prihodi prema luksemburškom pravu smatraju nedostatnima mogu dobiti besplatnu pravnu pomoć. Da bi ostvarile pravo na tu potporu, moraju ispuniti obrazac koji je dostupan u središnjoj službi za socijalnu skrb i dostaviti ga mjesno nadležnom predsjedniku odvjetničke komore koji donosi odluku.

Pravna pomoć pokriva sve troškove sudskih postupaka, procedura ili aktivnosti za koje je dodijeljena. Primjerice, pokriva troškove biljega i naknada za registraciju, troškove pisarnice, odvjetničke honorare, troškove naknada koje se plaćaju sudskim izvršiteljima, javnobilježničke troškove i nagrade, troškove i honorare tehničara, troškove svjedoka, honorare prevoditelja i sudskih tumača, troškove potvrda o valjanosti propisa dotične države (*certificats de coutume*), putne troškove, troškove i pristojbe povezane s formalnostima upisa, hipoteke i ovrhe te, ako je potrebno, troškove objave u novinama.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

- **Oblik potpore**

Tijekom postupka i nakon donošenja odluke o razvodu ili rastavi braka, potpora se najčešće dodjeljuje u obliku naknade za uzdržavanje koja se plaća mjesečno. Međutim, potpora može biti i u obliku kapitala koji se može sastojati od novčanog iznosa ili odricanja od dobara u naravi.

Kada je riječ o doprinosu za uzdržavanje i obrazovanje djeteta, potpora može biti u obliku naknade za uzdržavanje koja se plaća mjesečno ili, djelomično ili u potpunosti, u obliku plaćanja nastalih troškova u korist djeteta. Naposljetku, potpora se može dodijeliti i u obliku prava na korištenje ili stanovanje.

Ako osoba koja mora platiti naknadu za uzdržavanje dokaže da je ne može platiti, sud može naložiti toj osobi da primi u svoj stambeni prostor te da hrani i uzdržava osobu kojoj duguje naknadu za uzdržavanje.

- **Procjena potpore**

Ne postoji referentna ljestvica. Iznos potpore procjenjuje se ovisno o sredstvima dužnika i potrebama vjerovnika.

- **Indeksacija**

Kako bi potporu prilagodio promjenama životnih troškova, sudac može, čak i po službenoj dužnosti, odlučiti da će se naknada za uzdržavanje indeksirati na temelju zakonom predviđene klauzule o izmjeni.

- **Revizija**

Ako se pojavi novi element, naknada za uzdržavanje može se revidirati, tj. smanjiti ili povećati, i ukinuti. Ako stranke nisu suglasne, sud odlučuje o oslobođenju od naknade ili o njezinu povećanju.

Načelo promjenjivosti naknade za uzdržavanje ovisno o potrebama vjerovnika ili imovini dužnika temelji se na javnom poretku. To načelo podrazumijeva da sudac ima pravo izmijeniti iznos naknade za uzdržavanje koji su stranke sporazumno utvrdile. To pravo ne postoji samo kada se promijeni situacija vjerovnika i dužnika, nego i kada se ona ne promijeni, ako sudac primijeti da je iznos nedovoljan ili prekomjeran.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Tijekom postupka i nakon donošenja odluke o razvodu ili rastavi braka naknada za uzdržavanje isplaćuje se supružniku korisniku.

Doprinos za uzdržavanje i obrazovanje djeteta jedan roditelj plaća drugome ili osobi kojoj je dijete povjereno. Kada je dijete punoljetno, sudac može odlučiti ili se roditelji mogu dogovoriti da će se taj doprinos djelomično ili u potpunosti plaćati izravno djetetu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Vjerovnik može na više načina prisiliti dužnika koji izbjegava plaćanje da plati naknadu za uzdržavanje:

U građanskom parničnom postupku:

vjerovnik ima nekoliko mogućnosti:

- Može pokrenuti postupak pred sudom kako bi mu se odobrilo da prima, ali ne od svojeg bivšeg supružnika i ne dovodeći u pitanje prava trećih osoba, dohotke dužnika, prihode od njegova rada te mirovine i rente koje prima te sve druge iznose koje mu duguju treće osobe u omjerima i uvjetima koje utvrdi sudac. Tu je odluku potrebno revidirati ako se okolnosti promijene.
- Može pokrenuti ovršne postupke, odnosno zapljene (na primjer na bankovnom računu), zapljene pokretnine (automobil, nakit itd.) te zapljene nekretnine (kuća, zemljište itd.).

U kaznenom postupku:

vjerovnik može podnijeti kaznenu prijavu protiv sljedećih kaznenih djela:

- Kazneno djelo napuštanja obitelji kažnjivo je kaznom zatvora od mjesec do godinu dana i novčanom kaznom od 251 do 2 500 EUR ili samo jednom od tih kazni (članak 391.a Kaznenog zakona). Ono podrazumijeva da dužnik ne ispunjava svoje obveze uzdržavanja koje je na temelju zakona dužan ispuniti prema vjerovniku, bilo da je odbio ispuniti te obveze, a mogao ih je ispuniti, bilo da ih svojom greškom ne može ispuniti.

Utvrđena je obveza uzdržavanja koju roditelji imaju prema svojem djetetu, koju međusobno imaju dva supružnika i koju posvojitelj ima prema posvojeniku. Kaznenim djelom obuhvaćeno je i nalaganje isplate naknade imovinske ili neimovinske štete nastale prestankom braka.

Prije započinjanja kaznenog progona luksemburški policijski službenik ispituje dužnika uzdržavanja, o čemu se sastavlja zapisnik. Ispitivanje nije potrebno ako prebivalište dužnika uzdržavanja nije poznato.

- Kazneno djelo prijevarne nesolventnosti kažnjivo je kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine i novčanom kaznom od 500 do 12 500 EUR ili samo jednom od tih kazni (članak 391.b Kaznenog zakona). Ono podrazumijeva da je dužnik čak i prije sudske odluke prouzročio svoju nesolventnost ili joj je dodatno pridonio povećanjem pasive ili smanjenjem aktive svoje imovine ili skrivanjem dijela svoje imovine, kako bi izbjegao izvršenje kazne koju je izrekao građanski sud u području uzdržavanja.

U svrhu primjene članka 391.b Kaznenog zakona, s takvom su kaznom izjednačene sudske odluke i sudski ovjereni ugovori o obvezi plaćanja usluga, potpora ili doprinosa za troškove bračnog života te odredbe o uzdržavanju iz sporazuma koji prethode sporazumnoj razvodu braka.

Treći podstavak ne primjenjuje se na kazneno djelo iz članka 391.b Kaznenog zakonika.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U roku od pet godina zastarijevaju tužbe za isplatu neplaćenih iznosa neprekidnih i doživotnih renti te naknada za uzdržavanje.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Državni fond solidarnosti (*Fonds national de solidarité*) može na zahtjev vjerovnika osigurati svaku naknadu za uzdržavanje koja se duguje supružniku, pretku ili potomku. Za iznose koje treba osigurati, na Državni fond solidarnosti prenose se udjeli i jamstva kojima raspolaže vjerovnik za osiguranje njegove naknade za uzdržavanje. Od trenutka kada je dužnik obaviješten o osiguranim iznosima, on te iznose treba isplatiti predsjedniku Državnog fonda solidarnosti.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Državni fond solidarnosti može pod određenim uvjetima isplatiti naknadu za uzdržavanje umjesto dužnika. Vjerovnik ili njegov zakonski zastupnik upućuje zahtjev za isplatu predsjedniku Državnog fonda solidarnosti.

Taj zahtjev odobrava predsjednik ili njegov zamjenik ako vjerovnik dokaže:

- da ima zakonito prebivalište u Luksemburgu i da on ili njegov zakonski zastupnik ondje borave pet godina;
- da je njegova naknada za uzdržavanje utvrđena sudskom odlukom izvršivom u Velikom Vojvodstvu Luksemburgu;
- da se stvarno provedenim ovršnim postupkom nije mogla ostvariti potpuna ili djelomična naplata naknade za uzdržavanje;
- da se nalazi u teškoj financijskoj situaciji.

Čak i ako uvjet iz točke (c) nije ispunjen, zahtjev se odobrava ako se čini da ovršni postupak neće biti uspješan ili ako dužnik boravi u inozemstvu. Za moguće prigovore nadležan je niži sud prebivališta vjerovnika pred kojim je potrebno pokrenuti postupak u roku od četrdeset dana od obavijesti o odluci predsjednika.

Vjerovnici imaju puno pravo na besplatnu pravnu pomoć. Od podnošenja zahtjeva dok Fond ne zaustavi isplate vjerovnik ne može podnijeti protiv dužnika tužbu za naplatu svoje naknade.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s Njujorškom konvencijom od 20. lipnja 1956. i Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja,

podnositelj zahtjeva koji se nalazi u Luksemburgu može se, ako se dužnik nalazi u inozemstvu, obratiti glavnom državnom odvjetniku.

Glavni državni odvjetnik, u svojstvu središnjeg tijela, prosljedit će zahtjev i priložene dokumente središnjem tijelu države u kojoj dužnik boravi kako bi to središnje tijelo pomoglo podnositelju zahtjeva da naplati potraživane naknade za uzdržavanje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Vjerovnik uzdržavanja upućuje zahtjev tijelu nadležnom za slanje, odnosno glavnom državnom odvjetniku putem različitih obrazaca iz Uredbe (EZ) br. 4/2009.

Glavni državni odvjetnik

Cité Judiciaire
Bâtiment CR
L-2080 Luxembourg

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva koji se ne nalazi u Luksemburgu mora uputiti zahtjev središnjem tijelu zemlje u kojoj se nalazi. Ne može izravno uputiti zahtjev luksemburškoj organizaciji ili tijelu.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ne primjenjuje se.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Vjerovnici uzdržavanja mlađi od 21 godine koji imaju pitanja u pogledu te Uredbe imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć, neovisno o odredbama nacionalnog prava.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Kako bi središnje tijelo moglo pružiti pomoć iz članka 51. Uredbe o obvezi uzdržavanja, Luksemburg je izglasao zakon od 3. kolovoza 2011. o provedbi te Uredbe i Uredbu Velikog Vojvodstva o izvršenju članaka 2. i 3. tog zakona od 3. kolovoza 2011. (*Mémorial A* br. 175 od 12. kolovoza 2011.).

Tim je zakonskim odredbama glavni državni odvjetnik dobio izravan pristup određenim bazama podataka.

Ostale poveznice

 [Legilux](#)

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 09/05/2017

[Zahtjevi za uzdržavanje - Mađarska](#)

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Obveza uzdržavanja u načelu podrazumijeva odgovornost izravnih srodnika jednih prema drugima:

– roditelj ima obvezu uzdržavanja djeteta, a dijete ima obvezu uzdržavanja roditelja,

– ako dijete koje ima pravo na uzdržavanje nema roditelja koji je obavezan plaćati uzdržavanje, obveza uzdržavanja tog djeteta prelazi na dalje srodnike,

– ako osoba koja ima pravo na uzdržavanje nema djece, za njezino su uzdržavanje odgovorni dalji potomci (odjeljak 4:196, stavci 1. do 4. Građanskog zakona).

Maloljetnike koji nemaju izravnog srodnika koji bi mogao imati obvezu plaćanja uzdržavanja moraju uzdržavati stariji brat ili sestra pod uvjetom da stariji brat ili sestra mogu ispuniti obvezu uzdržavanja, a da time ne ugroze svoje uzdržavanje, uzdržavanje svojeg bračnog druga ili životnog partnera ili svoje ovisne izravne srodnike (odjeljak 4:197 Građanskog zakona).

Bračni drugovi koji zajedno žive moraju uzdržavati u svojem kućanstvu ovisne maloljetnike drugog bračnog druga (pokćerku ili posinka) koje je u zajedničko kućanstvo doveo drugi bračni drug uz suglasnost bračnog druga kojih ih uzdržava (odjeljak 4:198 stavak 1. Građanskog zakona).

Pokćerke i posinci imaju obvezu uzdržavanja svojeg poočima ili pomajke koji ovise o uzdržavanju ako su ih poočim ili pomajka uzdržavali dulje vremensko razdoblje (odjeljak 4:199 stavak 1. Građanskog zakona).

Djeca koja su bila u udomiteljskoj obitelji imaju obvezu uzdržavanja osobe koja je za njih skrbila u svojem kućanstvu dulje vremensko razdoblje i nije tražila financijsku naknadu i koja nije njihov biološki roditelj, posvojitelj ili poočim ili pomajka (odjeljak 4:199 stavak 2. Građanskog zakona).

Uzdržavanje može tražiti jedan bračni drug od drugoga u slučaju zakonske rastave, ili od bivšeg bračnog druga u slučaju razvoda, ako bračni drug ne može sam sebe uzdržavati, ali ne svojom krivnjom (odjeljak 4:29 stavak 1. Građanskog zakona).

U slučaju zakonske rastave, bivši partner koji se ne može uzdržavati, ali ne svojom krivnjom, može tražiti uzdržavanje od svojeg bivšeg partnera, pod uvjetom da je veza trajala najmanje godinu dana i završila rođenjem djeteta (odjeljak 4:86 stavak 1. Građanskog zakona).

Postoje dvije vrste „uzdržavanja”: u naravi ili u gotovini (uzdržavanje).

U slučaju maloljetnika „obveza uzdržavanja” znači da roditelj djeteta ima pravo i obvezu skrbiti za svoje dijete u obitelji, odgajati dijete i osigurati uvjete potrebne za djetetov fizički, kognitivni, emocionalni i moralni razvoj – posebno za smještaj, hranu i odjeću – te za djetetov pristup obrazovanju i zdravstvenoj skrbi.

Roditelj koji skrbi za dijete i živi u istom kućanstvu kao i dijete zadovoljava djetetove potrebe u naravi, a roditelji koji živi odvojeno (ili u istom kućanstvu, ali ne pridonosi uzdržavanju djeteta) skrbi o djetetu uglavnom plaćanjem uzdržavanja.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Svi maloljetnici (osobe mlađe od 18 godina) imaju pravo na uzdržavanje pod pretpostavkom potrebe utvrđene zakonom. Djeca mlađa od 20 godina također imaju pravo na uzdržavanje, pod uvjetom da pohađaju srednje obrazovanje.

Djeca radne dobi (18 godina ili više) koja se dalje školuju imaju pravo na uzdržavanje bez obzira na pretpostavku potrebe ako im je uzdržavanje potrebno kako bi mogla nastaviti studij u razumnom roku. Dijete mora bez odlaganja obavijestiti roditelja o svojoj namjeri nastavka studija (odjeljak 4:220 stavak 1. Građanskog zakona).

Studij uključuje tečaj ili osposobljavanje koji su potrebni za stjecanje kvalifikacija za pripremu za određeno zanimanje te dodiplomski ili magistarski studij u okviru višeg obrazovanja ili višeg strukovnog obrazovanja koji se redovito pohađa.

U iznimnim opravdanim okolnostima, roditelji mogu imati obvezu osigurati uzdržavanje djeteta starijeg od 25 godina (odjeljak 4:220 stavak 5. Građanskog zakona).

Međutim, roditelji nemaju obvezu uzdržavanja odraslog djeteta koje pohađa studij ako se smatra da dijete ne zaslužuje uzdržavanje, ako vlastitom krivnjom ne ispunjuje svoje obrazovne i ispitne obveze ili ako bi se pružanjem uzdržavanja ugrozila mogućnost roditelja da uzdržava sam sebe ili maloljetno dijete. Za odraslo dijete također se smatra da ne zaslužuje uzdržavanje ako, bez opravdanog razloga, ne održava odnose s roditeljem koji ga je obvezan uzdržavati (odjeljak 4:220 stavci 3. i 4. Građanskog zakona).

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Iznos i oblik uzdržavanja uređeni su sporazumom između osobe koja ima pravo na uzdržavanje i osobe koja ima obvezu plaćati uzdržavanje (u slučaju uzdržavanja djeteta, to je roditelj). U slučaju da nema sporazuma, osoba koja ima pravo na uzdržavanje može tražiti od suda donošenje odluke o uzdržavanju. Ako roditelji nisu postigli sporazum, o naknadi za uzdržavanje djeteta odlučuje sud.

Sudski postupak u odnosu na uzdržavanje maloljetnika može podnijeti tijelo nadležno za skrbništvo, a u odnosu na uzdržavanje roditelja, uz njegovu ili njezinu suglasnost, nadležno okružno tijelo. Srodnici s obvezom uzdržavanja koji osiguravaju uzdržavanje ili skrbe o osobi koja ima pravo na uzdržavanje mogu pokrenuti sudski postupak protiv drugih stranaka koje imaju obvezu uzdržavanja.

Roditelji ili drugi pravni zastupnik djeteta koje ima pravo na uzdržavanje može tražiti plaćanje uzdržavanja unaprijed od tijela nadležnog za skrbništvo ako se uzdržavanje ne može naplatiti najmanje prethodnih šest mjeseci.

U zahtjevu mora biti navedeno da nema osnove za odbijanje plaćanja predujma te moraju biti navedeni razlozi i činjenice kojima se opravdava zahtjev.

Zahtjevu se moraju priložiti sljedeći dokumenti: odgovarajuće potvrde o plaći; pravomoćna sudska odluka kojom se utvrđuje uzdržavanje djeteta ili dokument kojim se dokazuje upis djeteta u redovno srednje obrazovanje, ako je primjenjivo; izvješće koje nije starije od šest mjeseci o zapljeni imovine u kojem je navedena obustava ovršnog postupka ili dokument kojim se dokazuje da je pokrenut postupak za naplatu neplaćenog iznosa uzdržavanja.

Nadležno tijelo za skrbništvo mora provjeriti da se uzdržavanje privremeno, odnosno najmanje šest mjeseci prije podnošenja zahtjeva, nije moglo naplatiti.

Plaćanje predujma uzdržavanja može se odobriti ako je osoba koja ima pravo na uzdržavanje tražila izvršenje obveze uzdržavanja utvrđene u sudskoj odluci, a ovrha na plaći, drugom redovnom prihodu ili drugoj imovini obveznika uzdržavanja nije bila uspješna ili je obustavljena ili ako djelomični plaćeni iznos ili naplaćeni iznos ne premašuju 50 % iznosa uzdržavanja koji je utvrdio sud.

U slučaju potrebe, tijelo nadležno za skrbništvo tražit će od suda ili ovršitelja informacije o ishodu ovršnog postupka koji je pokrenuo podnositelj zahtjeva. Ako je to potrebno u svrhe pojašnjenja činjenica, tijelo nadležno za skrbništvo tražit će pojedinosti o ovrsi od poslodavca.

U obavijesti o pokretanju postupka tijelo nadležno za skrbništvo tražit će od obveznika uzdržavanja da odmah plati uzdržavanje i da o tome dostavi izjavu.

Nadležno tijelo za skrbništvo obavijestit će o svojoj odluci poslodavca obveznika uzdržavanja, ovršni sud, neovisnog sudskog ovršitelja, ured državnog odvjetnika koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja, javnog bilježnika koji je nadležan u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja te porezno tijelo i ured lokalne uprave u Budimpešti ili okrugu koji osigurava predujam naknade uzdržavanja.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Da, roditelj ili drugi pravni zastupnik djeteta koje ima pravo na uzdržavanje može tražiti plaćanje predujma uzdržavanja od tijela nadležnog za skrbništvo.

Srodnici s obvezom uzdržavanja koji osiguravaju uzdržavanje ili skrbe o osobi koja ima pravo na uzdržavanje mogu pokrenuti sudski postupak protiv drugih stranaka koje imaju obvezu uzdržavanja.

Sudski postupak u odnosu na uzdržavanje maloljetnika može pokrenuti tijelo nadležno za skrbništvo, a u odnosu na uzdržavanje roditelja, uz njegovu ili njezinu suglasnost, nadležno okružno tijelo.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu s općim pravilima o nadležnosti, nadležan je sud u mjestu boravišta tuženika (obveznika uzdržavanja).

Ako nema boravište u Mađarskoj, nadležnost ovisi o mjestu boravišta tuženika. Ako mjesto boravišta tuženika nije poznato ili se nalazi u inozemstvu, nadležnost se određuje prema njegovu posljednjem mjestu prebivališta u Mađarskoj. Ako prebivalište nije moguće utvrditi ili tuženik nije imao prebivalište, nadležnost se utvrđuje na temelju prebivališta tužitelja ili, na temelju njegova ili njezina mjesta boravišta.

Ako mjesto rada i prebivalište tuženika nisu u istom mjestu, sud, na temelju zahtjeva tuženika podnesenog najkasnije na prvoj raspravi u predmetu, upućuje predmet nadležnom sudu u mjestu rada tuženika u cilju održavanja rasprave i donošenja presude (članak 29. Zakona o parničnom postupku).

Sudski postupak za utvrđivanje obveze uzdržavanja može se pokrenuti i pred nadležnim sudom u mjestu prebivališta tužitelja (članak 34. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

Popis nadležnih sudova dostupan je [ovdje](#).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Podnositelj zahtjeva ne mora pokretati postupak putem posrednika. Podnositelj zahtjeva može zahtjev podnijeti izravno sudu (nema obvezu uzeti zastupnika) (vidi pitanja 3., 4. i 5.).

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Bez obzira na svoje prihode i financijsku situaciju, stranke – osim ako su oslobođene plaćanja materijalnih troškova postupka u skladu sa zakonom, izravno ili opće primjenjivim aktom Europske unije ili međunarodnim ugovorom – imaju pravo na odgodu plaćanja troškova postupka pokrenutog radi zakonskog uzdržavanja, uključujući troškova naplate uzdržavanja od tijela koje plaća naknadu obveznika uzdržavanja ili od druge osobe, ukinuti ili izmijeniti iznos uzdržavanja, prekinuti ili ograničiti ovrhu uzdržavanja i, u slučaju prekograničnog uzdržavanja, prikupiti osobne podatke o obvezniku uzdržavanja.

U slučaju odgode plaćanja materijalnih troškova:

(a) država plaća troškove nastale u postupku (troškove svjedoka ili vještaka, tumača, administratora i odvjetnika, troškove održavanja rasprave i istrage provedene na licu mjesta itd.) osim troškova koji nisu obuhvaćeni odgodom te ih stoga stranka mora platiti unaprijed;

(b) stranci je odobrena odgoda plaćanja sudskih pristojbi.

Čak i ako nema međunarodnog ugovora ili uzajamnosti, i stranci imaju pravo na odgodu plaćanja materijalnih troškova.

Ako, u slučaju odgode plaćanja materijalnih troškova, sud naloži stranci da snosi troškove postupka, stranka mora snositi sve troškove koje je država platila unaprijed i troškove svih državnih pristojbi.

Pristojba za pokretanje postupka iznosi 6 % odnosno najmanje 15 000 HUF i najviše 1 500 000 HUF. U slučaju postupka povodom zahtjeva za uzdržavanje, osnovica za izračun pristojbe jednaka je neplaćenom iznosu uzdržavanja, ali nije viša od jedne godine uzdržavanja.

Ako nema dovoljno financijskih sredstava za plaćanje troškova postupka, stranka može sudu podnijeti zahtjev za oslobođenje od plaćanja.

Kako bi se olakšalo ostvarivanje njihovih prava, fizičke osobe (uključujući posrednike) koje nisu u mogućnosti snositi troškove postupka zbog svojih prihoda i financijske situacije bit će, na zahtjev, u potpunosti ili djelomično oslobođene plaćanja tih troškova.

Ako prihod stranke (plaća, mirovina ili ostali redovni financijskih prihodi) ne premašuje trenutni najmanji iznos mirovine utvrđen na temelju broja godina aktivne zaposlenosti i stranka nema imovine – osim uobičajenih predmeta u kućanstvu, uređaja i namještaja – mora biti oslobođena plaćanja troškova. Oslobođenje od plaćanja troškova mora se odobriti – bez ispitivanja njihovih prihoda i financijske situacije – strankama koje imaju pravo na davanja koja se dodjeljuju osobama radne dobi ili osobama koje žive u istom kućanstvu sa bliskim srodnikom koji ima pravo na davanja koja se dodjeljuju osobama radne dobi.

Oslobođenje od plaćanja troškova uključuje sljedeće koristi:

(a) oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi;

(b) oslobođenje od plaćanja troškova nastalih u postupku (naknade za svjedoke i vještake, tumače, administratora i odvjetnika, troškovi rasprave i istrage koja se provodi na licu mjestu) unaprijed i – ako nije drukčije predviđeno u primjenjivom pravu – općenito;

(c) oslobođenje od obveze plaćanja pologa za trošak postupka;

(d) zahtjev za odobrenje zastupanja po odvjetniku, ako je dopušteno zakonom.

Oslobođenje od plaćanja troškova odobrava sud, na zahtjev, i odlučuje i o povlačenju tog oslobođenja.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Ako roditelji nisu postigli dogovor, o uzdržavanju odlučuje sud.

Kod utvrđivanja iznosa uzdržavanja u obzir se mora uzeti sljedeće:

(a) opravdane potrebe djeteta (redovni troškovi potrebni za pokrivanje troškova uzdržavanja djeteta, liječničke skrbi, odgoja i obrazovanja);

(b) prihodi i financijska situacija obaju roditelja;

(c) ostala djeca koja žive u istom kućanstvu kao i roditelji (bez obzira jesu li to njihova vlastita djeca, posinak ili pokćerka ili pastorci) i djeca prema kojima roditelji imaju obvezu uzdržavanja;

(d) vlastiti prihod djeteta i

(e) davanja za zaštitu djeteta, obiteljska davanja, davanja za socijalno osiguranje koji se isplaćuju djetetu i roditelju za odgoj djeteta (odjeljak 4:218. stavak 2. Građanskog zakona).

Uzdržavanje se mora plaćati kao fiksni iznos. Sud može odlučiti da se iznos uzdržavanja mora automatski prilagođavati svake godine u skladu s rastom indeksa potrošačkih cijena koji svake godine objavljuje mađarski Državni ured za statistiku od 1. siječnja sljedeće godine (odjeljak 4:207 Građanskog zakona). Iznos uzdržavanja koje se plaća po djetetu određuje se u načelu kao 15 – 25 % prosječnog prihoda osobe koja ima obvezu plaćati uzdržavanje. U načelu, kod utvrđivanja prosječnog prihoda osobe koja ima obvezu plaćati uzdržavanje uzima se u obzir ukupni godišnji dohodak osobe tijekom godine koja prethodi pokretanju postupka za uzdržavanje (odjeljak 4:218 stavak 4. Građanskog zakona).

Ako bi se izmjenom sporazuma između stranaka ili okolnosti na kojima se temeljila sudska odluka o iznosu uzdržavanja ugrozio važan pravni interes neke od stranaka ako bi ta stranka nastavila plaćati uzdržavanje pod istim uvjetima, ta stranka može zatražiti promjenu iznosa uzdržavanja ili uvjeta plaćanja. Izmjenu dogovorenog uzdržavanja ne može tražiti stranka koja je u trenutku sklapanja sporazuma o uzdržavanju trebala predvidjeti promjenu svojih okolnosti ili stranka koja je osobno odgovorna za takvu promjenu.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Osoba koja ima obvezu plaćanja uzdržavanja mora unaprijed plaćati uzdržavanje osobi koja ima pravo na uzdržavanje u odgovarajućim vremenskim razmacima (npr. mjesečno).

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plati uzdržavanje dobrovoljno, uzdržavana osoba može pokrenuti sudski postupak i sud može naložiti ovrhu iznosa uzdržavanja. Zahtjev za uzdržavanje stariji više od šest mjeseci može se ovršiti retroaktivno ako je uzdržavana osoba imala valjani razlog zašto je kasnila sa svojim zahtjevom za ovrhu. Zahtjevi za uzdržavanje koji su stariji više od tri godine ne mogu se sudski ovršiti (odjeljak 4:208 stavak 3. Građanskog zakona).

Sudski postupak u odnosu na uzdržavanje maloljetnika može podnijeti tijelo nadležno za skrbništvo, a u odnosu na uzdržavanje roditelja, uz njegovu ili njezinu suglasnost, nadležno okružno tijelo (odjeljak 4:208 stavak 1. Građanskog zakona).

Srodnici s obvezom uzdržavanja koji osiguravaju uzdržavanje ili skrbe o osobi koja ima pravo na uzdržavanje mogu pokrenuti sudski postupak protiv drugih stranaka koje imaju obvezu uzdržavanja (odjeljak 4:208 stavak 2. Građanskog zakona).

U svojoj odluci kojom obvezuje osobu koja prima plaću da plati naknadu za uzdržavanje sud, na zahtjev uzdržavane osobe, traži izravno od poslodavca da ovrši iznos naveden u odluci i plati ga uzdržavanoj osobi.

Ako sud nije izdao izravni poziv već je stranka kasnije podnijela zahtjev za ovrhu na temelju sudske odluke ili sporazuma između stranaka koji je odobren sudskom odlukom, sud nalaže ovrhu uzdržavanja izdavanjem ovršnog naloga, ako se ovršenom plaćom može pokriti predmetni iznos.

Oduzeti iznos ne smije premašiti 50 % plaće zaposlenika. S davanja za nezaposlenost (davanje za nezaposlenost, davanje za nezaposlenost prije odlaska u mirovinu, doplatka na plaću ili naknada za tražitelja posla) za uzdržavanje se može oduzeti najviše 33 %.

Ako obveznik uzdržavanja nema redovne prihode ili se iznosom koji će se oduzeti od njegova dohotka ne pokriva iznos dugovanja, sud nalaže ovrhu izdavanjem dokumenta o ovrshi. U tom slučaju, ovrha se vrši ne samo na plaći već i na drugoj imovini koja je propisana u Ovršnom zakonu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Posjetite [web-mjesto](#) s informacijama o [Postupcima za izvršenje presuda](#).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Vidi odgovor na pitanje 10.

Roditelj ili drugi pravni zastupnik djeteta koje ima pravo na uzdržavanje može od tijela nadležnog za skrbništvo tražiti plaćanje uzdržavanja unaprijed, ako se uzdržavanje ne može naplatiti najmanje prethodnih šest mjeseci.

U obavijesti o pokretanju postupka tijelo nadležno za skrbništvo tražit će od obveznika uzdržavanja da odmah plati uzdržavanje i da dostavi izjavu o tome.

Nadležno tijelo za skrbništvo obavijestit će o svojoj odluci poslodavca obveznika uzdržavanja, ovršni sud, neovisnog sudskog ovršitelja, ured državnog odvjetnika koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja, javnog bilježnika koji je nadležan u mjestu boravišta obveznika uzdržavanja te porezno tijelo i ured lokalne uprave u Budimpešti ili okrugu koji osigurava predujam uzdržavanja.

Neplaćanje uzdržavanja kazneno je djelo. Osoba koja vlastitom krivnjom ne izvrši svoju zakonsku obvezu uzdržavanja utvrđenu u izvršivoj odluci nadležnog tijela bit će osuđena na kaznu od dvije godine zatvora.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Da (vidi pitanje 3.).

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Mađarsko ministarstvo pravosuđa pruža pomoć na zahtjev podnositelja koji žive u Mađarskoj u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4 /2009 i međunarodnim sporazumima i u stalnom je kontaktu sa središnjim tijelima odgovornima za pitanja uzdržavanja u drugim dotičnim državama članicama. Podnositelj može tražiti da se odluka o plaćanju uzdržavanja koju je donio mađarski sud izvrši u inozemstvu i – ako nema takve odluke – da se obveza plaćanja uzdržavanja utvrdi u inozemstvu, ili može tražiti povećanje iznosa uzdržavanja koji će se plaćati u inozemstvu. Formalni zahtjev ne podnosi se Ministarstvu pravosuđa, već nadležnom okružnom sudu prema mjestu prebivališta, mjestu boravišta ili mjestu rada podnositelja zahtjeva ili okružnom sudu koji je donio prvostupanjsku odluku čije se izvršenje traži. Nije potrebno imati odvjetnika za podnošenje zahtjeva ili pokretanje postupka u inozemstvu. Stranci koja nema pravnog zastupnika sud će pomoći da podnese zahtjev. Sud će zahtjev i potrebne podneske proslijediti Ministarstvu pravosuđa. Ministarstvo pravosuđa poslat će prevedeni zahtjev središnjem tijelu nadležnom za pitanja uzdržavanja u drugoj državi članici. Središnje tijelo poduzet će potrebne mjere za pokretanje postupka protiv obveznika uzdržavanja. Na temelju informacija koje dobije iz inozemstva, ministarstvo pravosuđa redovito obavješćuje podnositelja zahtjeva o napretku u postupku.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Ministarstvo pravosuđa, Odjel za međunarodno privatno pravo (*Igazságügyi Minisztérium, Nemzetközi Magánjogi Főosztály*)

Adresa: H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4.

Poštanska adresa: H-1357 Budapest, Pf.: 2.

Broj telefona: +36 (1) 795-4846;

Broj faksa: +36 (1) 795-0463;

E-pošta: [✉ nmfo@im.gov.hu](mailto:nmfo@im.gov.hu)

Web -mjesto: [✉ http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekekviteli-es-tartasdiijal-kapcsolatos-ugyek](http://igazsagugyiinformaciok.kormany.hu/nemzetkozi-gyermekekviteli-es-tartasdiijal-kapcsolatos-ugyek)

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ne, zahtjev se mora podnijeti središnjem tijelu odgovornom za pitanja uzdržavanja u državi članici boravišta podnositelja zahtjeva.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Središnja tijela država članica navedena su ovdje.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

-

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Ministarstvo pravosuđa će se, u vezi sa zaprimljenim zahtjevima, obratiti nadležnoj službi koja pruža pravnu pomoć kako bi ona dodijelila odvjetnika podnositelju zahtjeva koji živi u inozemstvu. U slučaju iz članka 46. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009, zajamčeno je potpuno oslobođenje od troškova, a troškove odvjetnika također plaća država. U slučajevima iz članka 47., stranke u skladu s mađarskim pravo imaju pravo na odgodu plaćanja materijalnih troškova. U skladu s tim pravom, država unaprijed plaća troškove nastale u postupku (npr. sudske pristojbe, troškove odvjetnika) bez obzira na financijsku situaciju dotične stranke, ali ako stranka ne bude uspješna u postupku, sud joj može naložiti vraćanje tih troškova. Ako podnositelj zahtjeva dokaže da zbog svoje financijske situacije ima pravo na potpuno oslobođenje od plaćanja troškova u skladu s mađarskim pravom, on neće morati platiti troškove čak ni ako izgubi spor.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Na provedbu Uredbe o uzdržavanju u Mađarskoj primjenjuje se [Zakon LXVII. iz 2011.](#)

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJN-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 05/10/2017

Zahtjevi za uzdržavanje - Nizozemska

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

- 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
 - 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
 - 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
 - 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
 - 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
 - 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?
-

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

Uzdržavanje je obveza sudjelovanja u životnim troškovima uzdržavane osobe. Obveza plaćanja uzdržavanja proizlazi iz krvnog i tazbinskog srodstva te iz (prethodne) bračne veze.

Tko mora plaćati doplatka za uzdržavanje drugoj osobi:

- roditelji svojoj djeci,
- djeca svojim roditeljima,
- razvedeni bračni drug drugom bračnom drugu (bivši registrirani partneri).

Obveza uzdržavanja koja postoji između bračnih drugova tijekom braka nastavlja se i nakon raskida braka. Presudom o razvodu braka ili kasnijom presudom sud može o trošku jednog bivšeg bračnog druga dodijeliti doplatka za uzdržavanje drugog bivšeg bračnog druga koji nema dovoljno prihoda za plaćanje životnih troškova (te ih, koliko se razumno može očekivati, ne može zaraditi), na zahtjev potonjega. Pri utvrđivanju doplatka za uzdržavanje sudac uzima u obzir potrebe jednog bivšeg bračnog druga i sredstva (financijska sredstva) drugog bračnog druga. Nefinancijski čimbenici kao što su trajanje braka ili trajanje zajedničkog života također mogu imati ulogu. Ako sud ne odredi vremensko ograničenje za obvezu uzdržavanja, obveza uzdržavanja automatski prestaje nakon 12 godina. Sud može produljiti to razdoblje na zahtjev bivšeg bračnog druga kojemu je potrebno uzdržavanje u slučajevima kad je potonji u posebnim financijskim poteškoćama. Nakon kratkog braka (ne duljeg od pet godina) u kojem nisu rođena djeca, trajanje obveze uzdržavanja u načelu nije duže od trajanja samog braka.

Prethodno se primjenjuje i u pogledu uzdržavanja bivših registriranih partnera.

Bivši se bračni drugovi o uzdržavanju mogu dogovoriti izvansudskom nagodbom. To je obično utvrđeno u sporazumu o razvodu. U praksi će sud potvrditi taj sporazum u presudi o razvodu. Takva vrsta potvrde uzdržavanoj osobi pruža veću pravnu sigurnost.

Druge kategorije obveze uzdržavanja:

Bračni drugovi / registrirani partneri

Bračni drugovi i registrirani partneri moraju zajednički pridonositi plaćanju kućanskih troškova, osim u iznimnim okolnostima. Mogu se dogovoriti i o drugim pitanjima u tom pogledu u predbračnom ugovoru ili ugovoru o registriranom partnerstvu.

Biološki otac / majčin životni partner

Biološki otac djeteta obavezan je plaćati uzdržavanje za dijete čiji je otac (a koje nije priznao) sve dok dijete ne uspostavi pravni obiteljski odnos s tim muškarcem ili bilo kojim drugim muškarcem (drugim riječima, sve dok nema zakonskog oca). Ista se obveza određuje i životnom partneru majke koji se svojevoljno upušta u odnose koji bi mogli dovesti do začeca.

Zajedničko skrbništvo

Osoba koja nije roditelj, ali skrbi se o djetetu zajedno s roditeljem djeteta ima obvezu uzdržavanja prema tom djetetu (članak 1: 253w Građanskog zakonika). Obveza uzdržavanja postoji do djetetova 21. rođendana kad prestaje zajedničko skrbništvo jer dijete postaje punoljetna osoba.

U kojim situacijama?

Općenito, obveza plaćanja doplatka za uzdržavanje postoji samo ako je uzdržavanoj osobi potrebna. Smatra se da je osobi potrebna pomoć ako nema dovoljno prihoda kako bi samu sebe uzdržavala te ako ih u razumnim okolnostima nije sposobna sama osigurati.

Iznimka

Iznimku od ovog pravila predstavljaju slučajevi obveze uzdržavanja koju imaju roditelji i biološki očevi prema svojoj maloljetnoj djeci i prema mlađoj odrasloj djeci (do 21 godine). U tim se slučajevima obveza uzdržavanja primjenjuje čak i ako uzdržavanoj osobi nije potrebna pomoć.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatku za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Kad je riječ o djeci mlađoj od 18 godina (maloljetnicima), roditelji moraju plaćati troškove skrbi i podizanja djece. To se odnosi na životne troškove i ostale troškove koji nastaju tijekom podizanja djeteta, kao što su obrazovanje i aktivnosti za vrijeme slobodnog vremena. Roditelji su u skladu sa svojim sredstvima obvezni snositi troškove skrbi i podizanja djeteta. Obveza se primjenjuje čak i ako dijete ima svoja sredstva i/ili prihode.

Kad je riječ o djeci od 18, 19 i 20 godina („mlađe odrasle osobe”), roditelji su obvezni plaćati životne troškove i troškove obrazovanja. Životni troškovi i troškovi obrazovanja znače isto što i troškovi skrbi i podizanja djeteta tijekom djetinjstva. Obveza uzdržavanja neovisna je o potrebama uzdržavanih osoba.

Produljena obveza uzdržavanja postoji i u ovoj kategoriji djece, čak i ako djeca imaju vlastite prihode od zaposlenja ili kapitala, ili ako su u braku. Međutim, bilo kakvi prihodi samog djeteta određuju u kojoj je mjeri djetetu potreban doplatku za uzdržavanje.

Kad je riječ o djeci od 21 godine i starijoj djeci, roditelji imaju obvezu uzdržavanja samo ako je ono djetetu potrebno te ako dijete nije sposobno brinuti se samo o sebi. Na primjer, ako je dijete fizički ili mentalno hendikepirano.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Iznos koji obveznik uzdržavanja mora platiti mogu utvrditi same stranke ili se može utvrditi ugovorom ili sudskom odlukom.

U okviru postupka za razvod braka sud često mora donijeti odluku i o uzdržavanju bivšeg bračnog druga ili djeteta.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Ne: zahtjev mora predati odvjetnik uzdržavane osobe. Uzdržavane osobe ne smiju podnijeti zahtjev bez odvjetnika. Maloljetno dijete zastupa njegov pravni zastupnik (obično roditelj).

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U tom se slučaju razlikuju međunarodna nadležnost suda (ima li nizozemski sud sudsku nadležnost?) i unutarnja nadležnost suda (koji je nizozemski sud nadležan?).

Međunarodna nadležnost u Europskoj uniji

U pogledu međunarodne nadležnosti nizozemskog suda, u okviru Europske unije primjenjuje se takozvana Uredba „[Bruxelles I](#)”. U toj su Uredbi sadržana pravila o nadležnosti sudova u pogledu zahtjeva za uzdržavanje.

U skladu s člankom 2. Uredbe, obveznika uzdržavanja (tuženik) koji ima boravište u Nizozemskoj, uzdržavana osoba (podnositelj zahtjeva) u načelu poziva pred nizozemski sud.

Uredba „Bruxelles I” sadržava i alternativno pravilo u pogledu obveza uzdržavanja. U članku 5. stavku 2. utvrđeno je da tuženik koji ima boravište na području određene države članice može dobiti sudski poziv iz druge države članice:

- sa suda u mjestu u kojemu je prebivalište ili uobičajeno boravište osobe koja ima pravo na uzdržavanje,
- ili ako je to dodatni uvjet koji se odnosi na zahtjev u pogledu statusa osoba u okviru obiteljskog prava, tj. postupak koji vodi sudac sa suda za razvode ili, na primjer sudac koji odlučuje o očinstvu, sa suda koji je nadležan za takve postupke, osim ako se nadležnost temelji isključivo na državljanstvu jedne od stranaka.

U skladu s prvom alinejom, uzdržavana osoba koja ima boravište u Nizozemskoj može primjerice uputiti sudski poziv obvezniku uzdržavanja čije je boravište u Francuskoj da se pojavi pred nizozemskim sudom koji ima međunarodnu nadležnost u skladu s člankom 5. stavkom 2. Nadležan je sud u mjestu prebivališta podnositelja zahtjeva.

Osim toga, u pogledu obveza uzdržavanja u Europskoj uniji, Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja na snazi je od 18. prosinca 2011.

Pravila o nadležnosti u Uredbi o uzdržavanju uvelike se podudaraju s onima iz Uredbe Bruxelles I. Općenito je pravilo da sud u mjestu uobičajenog boravišta tuženika ili uzdržavane osobe ima nadležnost u predmetima koji se odnose na uzdržavanje. Za razliku od Uredbe Bruxelles I, u primjeni Uredbe o uzdržavanju ne postoji zahtjev prema kojem se uobičajeno boravište tužitelja mora nalaziti na državnom području države članice.

Međunarodna nadležnost izvan Europske unije

U pogledu međunarodne nadležnosti nizozemskog suda izvan okvira Europske unije primjenjuje se sljedeće. Ako tuženik (uzdržavana osoba ili obveznik uzdržavanja) boravi izvan Europske unije, onda se prethodno navedena Uredba „Bruxelles I” ne primjenjuje, a nadležnost nizozemskog suda proizlazi iz Zakona o parničnom postupku (nizoz. *Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering*). Stoga je nizozemski sud za razvod braka ovlašten za sklapanje privremenih dogovora u pogledu razvoda braka ili donošenje dodatnih odredaba kao što su doplatak za uzdržavanje ili kontinuirani boravak u zajedničkom kućanstvu. U skladu s tim, nizozemski sud nadležan je odlučivati o neovisnom zahtjevu za doplatak za uzdržavanje ako bilo koji od podnositelja zahtjeva ili jedna ili više stranaka u postupku navedu da žive u Nizozemskoj ili ako je predmet na drugi način dovoljno povezan s pravnim sustavom Nizozemske, ako su izabrali nadležnost nizozemskog suda ili ako se dotična stranka pojavi pred sudom tijekom postupka te ne podnese prigovor nenadležnosti tog suda.

Unutarnja nadležnost

U pogledu unutarnje nadležnosti nizozemskog suda, u skladu s pravilom koje se odnosi na vrstu suda (prvostupanjski sud, žalbeni sud, nizozemski Vrhovni sud) predmeti u pogledu uzdržavanja u nadležnosti su prvostupanjskog suda. Nadležan sud utvrđuje se u skladu sa Zakonom o parničnom postupku. Nadležan je sud u mjestu boravišta bilo kojeg od podnositelja zahtjeva (jednog od njih) ili jedne od dotičnih stranaka navedenih u zahtjevu ili, ako ne postoji prebivalište jedne od stranaka, sud u mjestu boravišta jedne od njih.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Zahtjev za utvrđivanje, izmjenu ili ukidanje doplatka za uzdržavanje mora predati odvjetnik. Odvjetnik zastupa podnositelja zahtjeva tijekom ročišta. Imena i adrese odvjetnika nalaze se na [web-mjestu nacionalne odvjetničke komore](#).

Članovi [Društva obiteljskih odvjetnika i izmiritelja u postupcima razvoda braka](#) specijalizirani su, među ostalim, za razvode i uzdržavanje. Specijalizirani su i za mirenje u postupcima razvoda braka i sva povezana pitanja.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Potrebno je platiti naknadu za troškove nastale tijekom sudskog postupka. Riječ je o sudskoj pristojbi. Osim toga, snosit će se i troškovi odvjetnika i sudskog ovršitelja.

Ako stranka ne može pokriti (pune) troškove odvjetnika, u određenim okolnostima može ispunjavati uvjete za pravnu pomoć. To se naziva „predmet pravne pomoći”. Država plaća dio troškova, a stranka plaća „osobni doprinos”. Visina tog „osobnog doprinosa” ovisi o dohotku i financijskim sredstvima stranke. [Vijeće za pravnu pomoć](#) dodjeljuje pravnu pomoć. Zahtjev za pravnu pomoć stranka mora podnijeti Vijeću na području sudske nadležnosti (= nadležnosti žalbenog suda) kojoj pripada odvjetnički ured. U praksi zahtjev često podnosi odvjetnik ako mu se stranka obrati prije podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć.

Potrebno je predati i „Izjavu o dohotku i imovini” (koju može izdati općinsko tijelo u mjestu boravišta). Ta se izjava sa zahtjevom mora poslati Vijeću za pravnu pomoć koje će istražiti ispunjava li stranka uvjete za pravnu pomoć. Ako ih ispunjava, izdaje se dokaz o pravu na ostvarenje pravne pomoći. U takvim je slučajevima smanjena i sudska pristojba.

Pravo na pravnu pomoć primjenjuje se i u slučaju prekograničnih sporova, tj. ako podnositelj zahtjeva ne boravi u Nizozemskoj. To je propisano u europskoj [Direktivi o pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima](#). Pravna pomoć može se zatražiti pozivanjem na članke 23.A do 23.K Zakona o pravnoj pomoći (*Wet op de rechtsbijstand*), putem Vijeća za pravnu pomoć u Haagu, predajom standardnog obrasca priložena toj Direktivi koji je jednak u svim državama članicama.

Ako je potrebno, [Vijeće za pravnu pomoć](#) može pomoći odabirom odvjetnika. Adresa Vijeća navedena je u odgovoru na pitanje 14.2.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Sud će pri donošenju odluke uzeti u obzir potrebe osobe koja podnosi zahtjev za doplatu za uzdržavanje ili ga već prima i sredstva (financijska sredstva) osobe koja je obvezna plaćati doplatu za uzdržavanje ili ga već plaća. Potrebe i sredstva relativni su pojmovi. Sud je donekle slobodan donijeti odluku u skladu s okolnostima pojedinačnog predmeta. Smjernice je izradilo pravosuđe (tzv. standarde *Trema*) iako one nisu obvezujuće na sudu.

U sudskoj su odluci važni sljedeći dohoci i rashodi:

- dohodak iz radnog odnosa,
- dohodak od dodatnog rada,
- stipendije,
- socijalne naknade,
- mirovina,
- dohodak od iznajmljivanja,
- kamate i ostali dohoci od imovine,
- doprinos ostalih članova u izdacima za vođenje zajedničkog kućanstva,
- mogućnosti za povećanje dohotka (sposobnost zarađivanja),
- izjava o imovini,
- najamnina,
- otplata hipoteke i kamate te fiksni troškovi. Potrebno je navesti i dio hipoteke koji još nije otplaćen.
- police osiguranja,
- neizbježni redoviti putni troškovi,
- financijske obveze prema drugima,
- troškovi posebne zdravstvene skrbi uzdržavane osobe i/ili članova njezine obitelji,
- troškovi povezani s ostvarenjem dohotka,
- bilo kakve izjave o dugovanjima.

Zakonska indeksacija

Ministar pravosuđa svake godine u skladu sa zakonom određuje postotak povećanja doprinosa za uzdržavanje koji određuje sud ili doprinosa uređena ugovorom. Pri izračunu tog povećanja postotka, ministar uzima u obzir kretanje plaća u poslovnoj zajednici i državnom sektoru te kretanje plaća u ostalim sektorima. Postotak se objavljuje u *Staatscourant* [službeni list nizozemske vlade].

Brojne su iznimke u toj automatskoj prilagodbi doplataka za uzdržavanje. Stranke, kao i sud, mogu isključiti zakonsku indeksaciju ili uvesti drugu metodu indeksacije.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje bivših bračnih drugova plaća se izravno uzdržavanoj osobi. Doplatci za uzdržavanje maloljetne djece koje određuje sud, plaćaju se izravno roditelju (ili skrbniku) koji se brine o djetetu.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako je obveza uzdržavanja određena sudskim rješenjem, a obveznik uzdržavanja nije podmirio obvezu plaćanja doplatka za uzdržavanje djeteta, odnosno doprinos za uzdržavanje partnera, izvršenje odluke može se zatražiti putem [Nacionalnog ureda za naplatu doplatka za uzdržavanje](#) (LBIO) u Rotterdamu. Izvršenje odluke može pokrenuti i ovršitelj. Ako ne postoji sudsko rješenje, predmet se mora uputiti sudu. U tom je slučaju potrebno osigurati odvjetnika.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U slučaju ovrhe nad socijalnom naknadom ili plaćom, potrebno je uzeti u obzir stopu izuzeća od ovrhe. Rok zastare plaćanja mjesečnog doplatka za uzdržavanje jest pet godina. Ako postoji presuda u kojoj su navedena nepodmirena plaćanja, tj. ako zapravo postoji utvrđeni iznos, rok zastare iznosi 20 godina. Kako bi se spriječio istek potraživanja, rok zastare mora se ukinuti.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

U slučaju nepodmirenog doplatka za uzdržavanje za dijete, odnosno doplatka za uzdržavanje partnera nadležan je [Nacionalni ured za naplatu doplatka za uzdržavanje](#) (LBIO).

LBIO za to mora dobiti odobrenje uzdržavane osobe. Ako je potrebno, radi naplate nepodmirenih plaćanja LBIO može pokrenuti postupak ovrhe. LBIO može na primjer izvršiti ovrhu na plaći, socijalnim naknadama ili nepokretnoj ili pokretnoj imovini obveznika uzdržavanja.

Usluge LBIO-a besplatne su za obveznika uzdržavanja ako obje stranke imaju boravište u Nizozemskoj. Nakon primitka zahtjeva za naplatu najprije se nastoji spriječiti naplata troškova putem kratkog posredovanja i/ili iznošenjem obrazloženja. To uspješno prolazi u gotovo tri četvrtine predmeta. Međutim, kad LBIO preuzme naplatu, obveznik uzdržavanja plaća troškove naplate LBIO-u. LBIO određuje dodatnu pristojbu za izvršenje naplate. Ta dodatna pristojba iznosi 15 % mjesečnog dugovanog iznosa i nepodmirenog doplatka obveze uzdržavanja. Sve troškove izvršenja odluke također pokriva obveznik uzdržavanja.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Iako je LBIO državna institucija, doplatka za uzdržavanje ne isplaćuje se unaprijed. Država to može učiniti u slučaju doplatka za uzdržavanje za dijete ili u slučaju pravne pomoći.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

LBIO ima zadaće i u području međunarodne naplate doplatka za uzdržavanje. Te zadaće proizlaze iz uredbi i konvencija čija je potpisnica Nizozemska.

Nizozemska je stranka Konvencije UN-a o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu potpisane u New Yorku 20. lipnja 1956. Riječ je o konvenciji o uzajamnoj pravnoj pomoći čiji je cilj olakšati ostvarenje doplatka za uzdržavanje u međunarodnim predmetima. U tu je svrhu Konvencijom uspostavljen sustav institucija koje šalju i primaju zahtjeve, što uzdržanim osobama pomaže u potraživanju doplatka za uzdržavanje. LBIO je institucija u Nizozemskoj koja šalje i prima zahtjeve.

Svatko tko boravi u Nizozemskoj te ne uspijeva ostvariti doplatka za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja koji boravi u inozemstvu (tj. u zemlji koja je potpisnica Njujorške konvencije) može se pozvati na Njujoršku konvenciju. Konvencija se odnosi na doplatka za uzdržavanje djece, kao i na doplatka za uzdržavanje partnera.

Konvencija od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja na snazi je od 1. kolovoza 2014. u Europskoj uniji (osim u Danskoj) i u ostalim ugovornim državama. Osim u državama članicama EU-a Konvencija je na snazi i u Albaniji, Bosni i Hercegovini, Norveškoj i Ukrajini. Kad je riječ o odnosima među državama članicama EU-a, Uredba o uzdržavanju (Uredba (EZ) br. 4/2009) ima prednost.

Haška konvencija o uzdržavanju primjenjuje se na djecu mlađu od 21 godine. Njezino područje primjene može se proširiti i na ostale članove obitelji ako obje predmetne ugovorne države daju izjavu s takvim učinkom.

Za angažiranje LBIO-a potrebno je podnijeti obrazac sa zahtjevom za „[naplatu međunarodnog doplatka za uzdržavanje](#)”. Obrazac se može preuzeti na [web-mjestu LBIO-a](#).

Aktivnosti koje provode LBIO i same strane institucije u okviru Njujorške konvencije i Ugovora sa Sjedinjenim Američkim Državama u načelu su besplatne. Troškovi mogu nastati u okviru pravnih postupaka u inozemstvu ili u okviru naplate doplatka za uzdržavanje.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Kad je riječ o doplatku za uzdržavanje djeteta ili doplatku za uzdržavanje partnera:

Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen ([LBIO](#))

Postbus 8901,
3009 AX Rotterdam

Kad je riječ o pravnoj pomoći:

[Raad voor Rechtsbijstand](#),

Postbus 450,
2501 CL Haag

Broj telefona +31703701414

Kad je riječ o pravnoj pomoći u slučaju prekograničnih sporova:

Raad voor Rechtsbijstand

Regiokantoor Den Haag

n/r Jan Ouwehand

Laan van Meerdervoort 51B

2517 AE Den Haag

Tel.: 0031(0)88 787 1320

e-pošta: j.ouwehand@rvr.org

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

LBIO na zahtjev uzdržavanih osoba koje borave u inozemstvu izvršava naplatu doplatka za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja u Nizozemskoj. Ako uzdržavana osoba koja boravi u drugoj državi članici želi podnijeti zahtjev za naplatu doplatka za uzdržavanje od obveznika uzdržavanja koji boravi u Nizozemskoj, može se pozvati na sustav Konvencije. Zatim može podnijeti zahtjev instituciji za slanje u svojoj zemlji koja potom kontaktira instituciju za slanje u Nizozemskoj (LBIO). Institucija koja prima zahtjev zatim poduzima potrebne mjere za naplatu doplatka za uzdržavanje.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Za podatke za kontakt vidjeti odgovor na pitanje 14.2.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Potrebno je platiti naknadu za troškove nastale tijekom sudskog postupka. Riječ je o sudskoj pristojbi. Osim toga, snosit će se i troškovi odvjetnika i sudskog ovršitelja. Ako stranka ne može pokriti (pune) troškove odvjetnika, u određenim okolnostima može ispunjavati uvjete za pravnu pomoć. To se naziva „predmet pravne pomoći”. Država plaća dio troškova, a stranka plaća „osobni doprinos”. Visina tog „osobnog doprinosa” ovisi o dohotku i financijskim sredstvima stranke.

Vijeće za pravnu pomoć dodjeljuje pravnu pomoć. Zahtjev za pravnu pomoć stranka mora podnijeti Vijeću na području sudske nadležnosti (= nadležnosti žalbenog suda) kojoj pripada odvjetnički ured. U praksi zahtjev često podnosi odvjetnik ako mu se stranka obrati prije podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć. Potrebno je predati i „Izjavu o dohotku i imovini” (koju može izdati općinsko tijelo u mjestu boravišta). Ta se izjava sa zahtjevom mora poslati Vijeću za pravnu pomoć koje će istražiti ispunjava li

stranka uvjete za pravnu pomoć. Ako ih ispunjava, izdaje se dokaz o pravu na ostvarenje pravne pomoći. U takvim je slučajevima smanjena i sudska pristojba. Pravo na pravnu pomoć primjenjuje se i u slučaju prekograničnih sporova, tj. ako podnositelj zahtjeva ne boravi u Nizozemskoj. To je propisano u europskoj Direktivi o pravnoj pomoći u prekograničnim sporovima. Pravna pomoć može se zatražiti pozivanjem na članke 23.A do 23.K Zakona o pravnoj pomoći, putem Vijeća za pravnu pomoć u Haagu, predajom standardnog obrasca priložena toj Direktivi koji je jednak u svim državama članicama. Ako je potrebno, Vijeće za pravnu pomoć može pomoći odabirom odvjetnika.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Nema izmjena u skladu s člankom 51. Uredbe.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 12/09/2018

Zahtjevi za uzdržavanje - Poljska

Izvorna jezična inačica ove stranice [PL](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

U skladu s člankom 128. Zakona o obitelji i skrbništvu „obveza uzdržavanja” obveza je koja se određuje krvnim srodnicima u ravnoj lozi te braći i sestrama da osiguraju sredstva za život (uključujući odjeću, hranu, smještaj, gorivo i lijekove) i, ako je potrebno, sredstva za odgoj (uključujući brigu za fizički i psihički razvoj te osiguranje pristupa obrazovanju i kulturi).

„Uzdržavanje” je davanje u gotovini ili u naravi. Kada je riječ o djeci, obuhvaćen je i osobni doprinos njihovu odgoju i rad u zajedničkom kućanstvu u skladu s obvezom uzdržavanja.

„Zahtjev za uzdržavanje” pravo je osobe da traži od druge osobe ispunjenje obveze uzdržavanja.

U načelu obveza uzdržavanja nastaje iz različitih vrsta obiteljskih odnosa. Ovisno o vrsti obiteljskog odnosa, u poljskom pravu razlikuju se sljedeće vrste obveza uzdržavanja:

1. Obveza uzdržavanja između srodnika (uzdržavanje djeteta poseban je oblik te obveze): U slučaju srodnika, pravo na uzdržavanje imaju samo osobe koje imaju financijskih poteškoća. Roditelji moraju plaćati uzdržavanje djeci koja još ne mogu sama zarađivati za život, osim ako je prihod od imovine djeteta dovoljan za pokrivanje troškova djetetova uzdržavanja i odgoja. Djeca starija od 18 godina više nemaju pravo na uzdržavanje osim ako žele nastaviti obrazovanje i taj je izbor opravdan njihovim dotadašnjim rezultatima ili se obveza uzdržavanja mora održavati zbog zdravlja ili osobne situacije djeteta. Nadalje, roditelji ne moraju plaćati uzdržavanje djece koja su starija od 18 godina i koja, iako su spremna za zaposlenje, počnu studirati i zatim zanemare studij, ne ostvaruju odgovarajući napredak, ne dobivaju prolazne ocjene i ne prolaze ispite u propisanim rokovima i, iz tih razloga, ne završe studij u roku predviđenom u programu studija.

Ako nije moguće dobiti uzdržavanje ili ako ga je vrlo teško dobiti, plaćanje uzdržavanja može se odrediti drugim srodnicima (npr. djedovima i bakama djeteta koji su roditelji obveznika uzdržavanja koji se skriva).

2. Obveza koja nastaje posvajanjem: Ako se posvajanjem zasniva odnos isključivo između posvojitelja i posvojčeta, obveza uzdržavanja posvojitelja prema posvojčetu ima prednost nad obvezom uzdržavanja srodnika po uzlaznoj liniji te braće i sestara posvojčeta prema toj osobi, dok je obveza uzdržavanja posvojčeta prema njegovim srodnicima po uzlaznoj liniji te braći i sestrama na posljednjem mjestu. U protivnom se na posvojče primjenjuju pravila propisana u točki 1.

3. Obveza između osoba koje su u srodstvu preko braka (pomajka, poočim, polubrat i polusestra): Samo osobe u financijskim poteškoćama imaju pravo na uzdržavanje ako je u predmetnoj situaciji određivanje obveze uzdržavanja u skladu s načelima društvenih odnosa. U skladu s poljskim zakonodavstvom i sudskom praksom „financijske poteškoće” znači nemogućnost ispunjavanja razumnih potreba osobe iz vlastitih sredstava i vlastitim naporima.

4. Obveza između bračnih drugova tijekom braka: U skladu s člankom 27. Zakona o obitelji i skrbništvu članovi obitelji mogu tražiti pravo na „jednak standard života” svih članova obitelji.

5. Obveza između bračnih drugova nakon prestanka braka: Ako je utvrđeno da jedan bračni drug snosi isključivu odgovornost za poremećene bračne odnose, a razvodom se znatno pogoršava financijska situacija drugog bračnog druga, potonji može tražiti ispunjavanje svojih razumnih potreba, čak i ako ta osoba nije u financijskim teškoćama. U drugim slučajevima, bračni drug u financijskim teškoćama može tražiti uzdržavanje od bivšeg bračnog druga razmjerno svojim razumnim potrebama te zaradi i financijskim mogućnostima bivšeg bračnog druga. Obveza uzdržavanja prema bračnom drugu istječe kada taj bračni drug sklopi

novi brak. Međutim, ako uzdržavanje mora plaćati razvedeni bračni drug kojem nije utvrđena odgovornost za poremećene bračne odnose, obveza uzdržavanja istječe pet godina nakon donošenja odluke o razvodu, osim ako sud u iznimnim okolnostima produlji to petogodišnje razdoblje na zahtjev uzdržavane osobe,

6. Obveza oca djeteta rođenog izvan braka prema djetetovoj majci: Otac koji nije majčin suprug mora u skladu s vlastitim mogućnostima pridonositi troškovima povezanim s trudnoćom i rođenjem djeteta te troškovima tromjesečnog uzdržavanja majke u trenutku rođenja djeteta. Ako za to postoje važni razlozi, majka može tražiti da otac pridonosi njezinim troškovima uzdržavanja duže od tri mjeseca.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditelji moraju plaćati uzdržavanje djeci koja još ne mogu sama sebe uzdržavati. Djeca imaju obvezu nastaviti s obrazovanjem do 18 godine. Obično imaju pravo na uzdržavanje do punoljetnosti ili dok ne završe magistarski studij ili višu strukovnu školu.

Doplatak iz državnog fonda za uzdržavanje plaća se osobama koje ga imaju pravo primiti dok ne navrše 18 godina. Takve osobe imaju pravo na doplatak dok ne navrše 25 godina ako nastave s obrazovanjem u školama ili ustanovama visokog obrazovanja ili neograničeno vrijeme ako im je potvrđen teški invaliditet.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Da, moguće su sljedeće situacije:

1. osoba koja mora plaćati uzdržavanje dobrovoljno ispunjuje obvezu uzdržavanja;
2. stranke su se dogovorile oko obveze uzdržavanja;
3. ako osoba koja mora plaćati uzdržavanje ne ispunji svoju obvezu, zahtjev za uzdržavanje podnosi se okružnom sudu (*sąd rejonowy*) koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe (članak 32. Zakona o parničnom postupku) ili tuženika (članak 27. stavak 1. Zakona o parničnom postupku) ili se takav zahtjev podnosi tijekom postupka razvoda ili rastave koji se vodi na regionalnom sudu (*sąd okręgowy*).

Na zahtjev se ne plaća sudska pristojba. Međutim, on mora ispunjavati zahtjeve za predstavku, odnosno trebao bi uključivati ime suda kojem se podnosi; imena i prezimena stranaka, njihovih pravnih zastupnika i odvjetnika; vrstu predstavke; jasan opis zahtjeva; vrijednost potraživanja; opis činjenica na kojima se temelji zahtjev i, ako je potrebno, nadležnost suda; potpis stranke ili njezina pravnog zastupnika ili odvjetnika (mora biti uključena punomoć); popis priloga; mjesto prebivališta ili sjedišta stranaka, njihove pravne zastupnike i odvjetnike i opis potraživanja. Na naknadnim podnescima treba biti naveden urudžbeni broj.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Sljedeće osobe mogu podnijeti zahtjev za uzdržavanje u ime uzdržavane osobe:

- odvjetnik (osim odvjetnika i pravnog savjetnika, sljedeće osobe mogu djelovati kao odvjetnik: roditelji, bračni drug, braća i sestre, srodnici po uzlaznoj liniji ili osobe povezane s uzdržavanom osobom na temelju posvojenja te osoba koja upravlja imovinom uzdržavane osobe);
- predstavnik lokalnog državnog tijela nadležnog za socijalnu pomoć (u skladu sa Zakonom od 12. ožujka 2004. o socijalnoj pomoći (*Journal of Laws (Dziennik Ustaw) 2004.*, br. 64, točka 593.), ti predstavnici upravitelji su općinskih centara za socijalnu pomoć ili okružnih centara za pomoć obiteljima);
- predstavnik socijalne organizacije koja pruža pomoć obiteljima (te su organizacije navedene u Uredbi Ministra pravosuđa od 10. studenoga 2000. (*Journal of Laws 2000.*, br. 100, točka 1080.));
- državni odvjetnik ako je to potrebno u skladu s vladavinom prava i javnim interesom.

Pravni zastupnici postupaju u ime maloljetnika koji imaju pravo na uzdržavanje. Međutim, nakon punoljetnosti djeca moraju samostalno postupati.

Osoba koja živi s uzdržavanom osobom ili koja je njezin poznanik, ne može postupati u ime uzdržavane osobe ako nije jedna od prethodno navedenih osoba.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

U skladu sa Zakonom o parničnom postupku, za predmete uzdržavanja stvarnu nadležnost imaju okružni sudovi. Mjesna nadležnost utvrđuje se na temelju mjesta boravišta uzdržavane osobe ili mjesta boravišta tuženika. Sudovi koji su nadležni u

određenim općinama navedeni su u Uredbi Ministra pravosuđa od 25. listopada 2012. o utvrđivanju sjedišta i nadležnosti žalbenih, regionalnih i okružnih sudova (*Journal of Laws* 2012., točka 1223.).

Za predmete koji se odnose na priznavanje odluka sudova država članica EU-a u Poljskoj nadležni su regionalni sudovi (članak 1151.¹ stavak 1. Zakona o parničnom postupku) ako je odluka donesena prije nego što je za državu u kojoj je donesena postao obvezujuć Haaški protokol od 23. studenoga 2007. o pravu primjenjivom na obveze uzdržavanja (SL L 331, 16.12.2009., str. 17).

Strane presude donesene nakon 18. lipnja 2011. u državama članicama EU-a, osim u Hrvatskoj, Danskoj i Ujedinjenoj Kraljevini, okružni sud mora proglasiti izvršivima u skladu s člankom 1153.¹¹ Zakona o parničnom postupku.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

U postupcima povezanim s uzdržavanjem nije obvezno zastupanje po odvjetniku. Stranke se mogu zastupati same ili ih mogu zastupati stručni posrednici.

Za detaljne informacije o mogućnosti imenovanja odvjetnika po službenoj dužnosti koji će postupati u ime uzdržavane stranke vidi točke 7. i 20.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

U skladu s poljskim pravom, stranka koja traži uzdržavanje i tuženik u predmetu koji se odnosi na smanjenje uzdržavanja oslobođeni su plaćanja sudskih troškova (članak 96. stavci 1. i 2. Zakona od 28. srpnja 2005. o sudskim troškovima u građanskim predmetima (*Journal of Laws* 2005., br. 167. točka 1398., kako je izmijenjen)). Takve su osobe u potpunosti oslobođene plaćanja sudskih troškova, što znači da nemaju nikakvih sudskih troškova, troškova žalbe ili izvršenja.

Osim toga, stranka koja je oslobođena plaćanja sudskih troškova može tražiti pravnu pomoć imenovanjem odvjetnika po službenoj dužnosti. Ako je zahtjev za imenovanje odvjetnika prihvaćen, troškove odvjetnika stranke kojoj je imenovan odvjetnik pokriva suprotna stranka. Ako ta osoba izgubi spor, troškovi odvjetnika snose se iz državnog proračuna.

Na prava državljana država članica u tom pogledu primjenjuje se Zakon od 17. prosinca 2004. o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije (*Journal of Laws* 2005., br. 10, točka 67., kako je izmijenjen). Informacije o tom zakonu navedene su među informacijama o pravnoj pomoći koje je Poljska dostavila.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Iznos uzdržavanja ovisi o prihodima i financijskim mogućnostima osobe koja ga mora plaćati i o razumnim potrebama uzdržavane osobe. Razumne potrebe uzdržavane osobe uključuju sve potrebno za njezino uzdržavanje u smislu materijalnih i nematerijalnih (kulturnih i duhovnih) potreba. Potrebe maloljetnika uključuju i troškove njihova odgoja. Pri procjeni prihoda i financijskih mogućnosti osoba koje su obvezne plaćati uzdržavanje ne uzima se u obzir prihod koji stvarno zarađuju već prihod koji bi mogli zaraditi da su u potpunosti iskoristili svoju sposobnost privređivanja koja se uzima u obzir. To znači da se čak i nezaposlenoj osobi koja ne zarađuje redovite prihode može odrediti plaćanje uzdržavanja i ta će se plaćanja ovršiti.

U slučaju promjene okolnosti, može se tražiti izmjena sudske odluke ili ugovora o uzdržavanju. Takvu izmjenu može zatražiti bilo koja stranka u odnosu uzdržavanja. Ovisno o stvarnim okolnostima, stranka može tražiti ukidanje obveze uzdržavanja ili smanjenje ili povećanje iznosa uzdržavanja. Iznos uzdržavanja može se izmijeniti ako su se povećale ili smanjile razumne potrebe uzdržavane osobe ili sposobnost zarađivanja obveznika uzdržavanja.

U Poljskoj ne postoji fiksni iznos uzdržavanja i uzdržavanje se ne izračunava kao fiksni postotak zarade obveznika uzdržavanja. Minimalna plaća 2014. iznosila je bruto 1 680 PLN (oko 400 EUR). Prosječna naknada 2013. iznosila je bruto 3 650 PLN (oko 900 EUR) mjesečno. U praksi u većini slučajeva iznos uzdržavanja koji dodjeljuju sudovi iznosi od 300 PLN do 1 000 PLN mjesečno po djetetu. Iznos uzdržavanja ne podliježe automatskoj indeksaciji ovisno o dobi djeteta ili inflaciji.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Osoba koja je imenovana obveznikom uzdržavanja u ovršnom nalogu dužna je plaćati uzdržavanje. U načelu se uzdržavanje dodijeljeno u Poljskoj plaća zakonskom zastupniku maloljetnika (u gotovini ili bankovnim prijenosom) u poljskim zlotima svaki mjesec, obično do 10. u mjesecu. U slučaju zakašnjelog plaćanja, u presudama su predviđene zakonske kamate (po stopi od 13 % godišnje od 2008.) na iznos dugovanja (vidi informacije koje je Poljska dostavila o zakonskoj kamati).

U načelu obvezu uzdržavanja snosi isključivo obveznik uzdržavanja. Ako ta osoba ne plati dobrovoljno, uzdržavana osoba može od nadležnog tijela za ovrhu (obično od ovršitelja) zatražiti pokretanje ovršnog postupka. Ovrha se može pokrenuti i po službenoj dužnosti na zahtjev prvostupanjskog suda koji je odnio odluku o iznosu uzdržavanja. Uzdržavana osoba može podnijeti nalog za ovrhu poslodavcu obveznika uzdržavanja ili ustanovi koja isplaćuje njegovu mirovinu i tražiti oduzimanje iznosa uzdržavanja od iznosa koji se isplaćuje obvezniku uzdržavanja. Takav zahtjev obvezujući je za agenciju za plaćanje.

Za pokretanje ovrhe na nekretninama obveznika uzdržavanja potrebno je podnijeti poseban zahtjev.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne ispuni svoju obvezu plaćanja uzdržavanja dobrovoljno, može biti prisiljen to učiniti (vidi točku 9.).

Nadalje, u skladu s člankom 209. Građanskog zakona, uporno izbjegavanje plaćanja uzdržavanja kazneno je djelo kažnjivo novčanom kaznom, kaznom koja ne uključuje zatvor ili zatvorom do dvije godine.

U članku 5. stavku 3. točki 3. Zakona od 7. rujna 2007. o pomoći uzdržanim osobama (*Journal of Laws* 2009., br.1, točka 7., kako je izmijenjen) predviđeno je da nadležno tijelo može tražiti oduzimanje vozačke dozvole obveznika uzdržavanja.

Ako ovrha nije uspješna, ovršitelj može tražiti upis obveznika uzdržavanja u upisnik nesolventnih obveznika uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U skladu s člankom 1083. stavkom 2. Zakona o parničnom postupku, neplaćeni iznosi uzdržavanja mogu se u potpunosti pokriti ovrhom na bankovnom računu.

U skladu s člankom 833. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku, naknada za rad podliježe ovrhi u mjeri propisanoj u Zakonu o radu. U načelu je moguće ovršiti 60 % plaće. Moguće je ovršiti i do tri petine iznosa koje je dodijelila državna riznica u posebne svrhe, posebno bespovratna sredstva i potpora (članak 831. stavci 1. i 2. Zakona o parničnom postupku).

U skladu s člankom 829. Zakona o parničnom postupku, sljedeće stavke nije moguće ovršiti:

- kućanske predmete i svakodnevnu odjeću koji su nužni obvezniku uzdržavanja i uzdržanim članovima obitelji te odjeću nužnu za pružanje usluge ili za stručni rad,
- alate i predmete koji su obvezniku uzdržavanja nužni za obavljanje plaćenog posla, osim motornih vozila,
- jednomjesečne zalihe hrane i goriva koji su potrebni obvezniku uzdržavanja i uzdržanim članovima obitelji,
- novac potreban za uzdržavanje obveznika uzdržavanja i njegove obitelji dva tjedna,
- predmete nužne za učenje, osobne dokumente, ukrase, predmete koji se upotrebljavaju za prakticiranje vjere i svakodnevne predmete koji bi se mogli prodati jedino znatno ispod njihove vrijednosti, ali imaju veliku vrijednost za obveznika uzdržavanja.

Nadalje, u članku 831. Zakona o parničnom postupku propisano je da se ne mogu ovršiti davanja za socijalnu pomoć u smislu Zakona od 12. ožujka 2004. o socijalnoj pomoći (*Journal of Laws* 2013., točka 182., kako je izmijenjen) i potraživanja obveznika uzdržavanja iz državnog proračuna ili nacionalnog zavoda za zdravstveno osiguranje (*Narodowy Fundusz Zdrowia*) za isplatu davanja za zdravstvenu skrb u smislu Zakona od 27. kolovoza 2004. o davanjima za zdravstvenu skrb koja se financiraju iz javnih sredstava (*Journal of Laws* 2008., br.164, točka 1027., kako je izmijenjen) prije nego što su isplaćena ta davanja, do 75 % svake isplate.

U članku 137. stavku 1. Zakona o obitelji i skrbništvu propisano je da se na potraživanja uzdržavanja primjenjuje zastara od tri godine.

U članku 121. stavku 1. Građanskog zakona propisano je da zastara ne počinje teći i, ako je počela teći, obustavlja se za potraživanja djece protiv roditelja za vrijeme trajanja roditeljske odgovornosti.

Ako obveznik uzdržavanja osporava valjanost obveze uzdržavanja prema odraslom djetetu, ovršitelj može tražiti od tužitelja da dostavi potvrdu da nastavlja obrazovanje, da ne zarađuje ili da se liječi i da mu je stoga još uvijek potrebna financijska potpora obveznika uzdržavanja.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Kako je navedeno u točki 4., zahtjev za uzdržavanje mogu u ime uzdržavane osobe podnijeti, među ostalim, ravnatelj centara za socijalnu pomoć, određene socijalne organizacije, predstavnici lokalnih tijela odgovornih za socijalnu pomoć te u nekim

slučajevima i državni odvjetnici. Ti subjekti mogu također podržati tužitelja sudjelovanjem u postupku uzdržavanja koji je već u tijeku. Njihova je uloga da podrže uzdržavanu osobu u postupcima pred sudom.

Regionalni sudovi pomažu uzdržanim osobama da podnesu zahtjev za naplatu uzdržavanja u inozemstvu.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

U Zakonu od 7. rujna 2007. o pomoći uzdržanim osobama (*Journal of Laws* 2009., br. 1, točka 7. kako je izmijenjen) propisana su pravila za državnu pomoć uzdržanim osobama u slučajevima neuspješne ovrhe.

Doplata iz fonda za uzdržavanje može se dobiti samo ako obiteljski prihod po osobi ne premašuje 725 PLN (otprilike 170 EUR) mjesečno. Zahtjev se podnosi općinskom ili gradskom uredu koji je nadležan u mjestu boravišta uzdržavane osobe.

Međutim, ako osoba koja ima pravo na predujam za uzdržavanje živi u ustanovi koja pruža cjelodnevno uzdržavanje (npr. centar za socijalnu skrb, ustanova za odgoj i obrazovanje, pritvor za mlade ili odgojni centar) ili kod skrbnika, ušla je u brak ili ima dijete i ima pravo na davanje za obitelj, toj se osobi predujam neće odobriti.

Taj se zakon primjenjuje samo ako uzdržavana osoba živi u Poljskoj u razdoblju u kojem se dodjeljuju predujmovi.

Više informacija dostupno je na <http://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/fundusz-alimentacyjny/swiadczenia-z-funduszu-alimentacyjnego/>

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

Ako obveznik uzdržavanja ima boravište u inozemstvu, a uzdržavana osoba živi u Poljskoj, regionalni sud nadležan u mjestu prebivališta uzdržavane osobe pomaže toj osobi da podnese zahtjev za uzdržavanje pružanjem informacija i pomoći potrebnih za ispunjavanje potrebnih isprava i provjeravanjem formalne točnosti zahtjeva.

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Dio A zahtjeva koji se podnosi u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja ispunjava regionalni sud.

Sąd Okręgowy	Adres do korespondencji	Tel ++48	Faks ++48	Poczta elektroniczna
Sąd Okręgowy w Białymstoku	ul. Marii Skłodowskiej-Curie 1 15-950 Białystok	85 7459220	85 7424640	oz@bialystok.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bielsku-Białej	ul. Cieszyńska 10 43-300 Bielsko-Biała	33 4990424 33 4990488	33 4990488	bpokusa@bielsko-biala.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Bydgoszczy	ul. Wały Jagiellońskie 2 85-128 Bydgoszcz	52 3253155	52 3253255	oz@bydgoszcz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Częstochowie	ul. Dąbrowskiego 23/35 42-200 Częstochowa	34 3684425	34 3684427 34 3684708	prezes@czestochowa.so.gov.pl so.czystochowa@czestochowa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Elblągu	pl. Konstytucji 1 82-300 Elbląg	55 6112409 55 6112408	55 6112215	oddzial.administracyjny@elblag.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Gdańsku	ul. Nowe Ogrody 30/34 80-803 Gdańsk	58 3213141 58 3213119	58 3213140 58 3213119	section.oz@gdansk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy	ul. Kościuszki 15	32 3380052	32 3380102	oz@gliwice.so.gov.pl

w Gliwicach	44-100 Gliwice			
Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim	ul. Mieszka I 33 66-400 Gorzów Wielkopolski	95 7256718	95 7202807 95 7256790	msamolak@gorzow-wlkp.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze	ul. Wojska Polskiego 56 58-500 Jelenia Góra	75 6415113	75 6415113	oz@jelenia-gora.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kaliszu	al. Wolności 13 62-800 Kalisz	62 7657700	62 7574936	administracja2@kalisz.so.gov.pl administracja@kalisz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Katowicach	ul. Francuska 38 40-028 Katowice	32 6070183 32 6070498	32 6070184 32 6070211	obrot_zagraniczny@katowice.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Kielcach	ul. Seminaryjska 12 a 25-372 Kielce	41 3402320 41 3402320	41 3402320 41 3402320	oz@kielce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koninie	ul. Energetyka 5 62-510 Konin	63 2451443 63 2423022 +172	63 2426569	oz@konin.so.gov.pl administracja@konin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Koszalinie	ul. Waryńskiego 7 75-541 Koszalin	94 3428750	94 3428897	administracja@koszalin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krakowie	ul. Przy Rondzie 7 31-547 Kraków	12 6195697 12 6195241 12 6195648 12 6195648	12 6195373	oz@krakow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Krośnie	ul. Sienkiewicza 12 38-400 Krosno	13 4373671	13 4373673	Obrot.zagr@krosno.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Legnicy	ul. Złotoryjska 40 59-220 Legnica	76 7225936	76 7225936 76 7225912	oz@legnica.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Lublinie	ul. Krakowskie Przedmieście 43 20-076 Lublin	81 4601004	81 4601004	mstec@so.lublin.gov.pl mzarzeczny@so.lublin.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łomży	ul. Dworna 16 18-400 Łomża	86 2163807	86 2166753	sekretariat@lomza.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Łodzi	pl. Dąbrowskiego 5 90-921 Łódź	42 6778799	42 6778978	oz@lodz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Nowym Sączu	ul. Pijarska 3 33-300 Nowy Sącz	18 4482145		alimenty@nowy-sacz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Olsztynie	Ul. Dąbrowszczaków 44A 10-001 Olsztyn	89 5216049	89 5216160	oz@olsztyn.so.gov.pl

Sąd Okręgowy w Opolu	pl. Daszyńskiego 1 45-064 Opole	77 5418134		Obrot.zagr@opole.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Ostrołęce	ul. Gomulickiego 5 07-410 Ostrołęka	29 7650130	29 7650181	sekretariat@ostroleka.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim	ul. Słowackiego 5 97-300 Piotrków Trybunalski	44 6494121 44 6494159	44 6478919	administracja@piotrkow-tryb.so.gov.pl biblioteka@piotrkow-tryb.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Płocku	pl. Narutowicza 4 09-404 Płock	24 2697220 24 2697220 24 2697364	24 2625253	so.plock.oz@plock.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Poznaniu	al. Marcinkowskiego 32 61-745 Poznań	61 8566205	61 8528751	opzagr@poznan.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Przemysłu	ul. Konarskiego 6 37 - 700 Przemyśl	16 6761336	16 6761353	m.telega@przemysl.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Radomiu	ul. Marszałka J. Piłsudskiego 10 26-600 Radom	48 3680288	48 3680287	wizytacje@radom.so.gov.pl wizytacja@radom.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Rzeszowie	pl. Śreniawitów 3 35-959 Rzeszów	17 8756394	17 8756349	e.czudec@rzeszow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Siedlcach	ul. Sądowa 2 08-110 Siedlce	25 6407846	25 6407812	poczta@siedlce.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Sieradzu	al. Zwycięstwa 1 98-200 Sieradz	43 8266650 43 8266607 43 8271287	43 8271014	sekretariat@sieradz.so.gov.pl administracja@sieradz.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Słupsku	ul. Zamenhofa 7 76-200 Słupsk	59 8469422 59 8469424	59 8469424	rzecznik.prasowy@slupsk.so.gov.pl poczta@slupsk.so.gov.pl administracja@slupsk.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Suwałkach	ul. Waryńskiego 45 16-400 Suwałki	87 5631213	87 5631303	oz@suwalki.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Szczecinie	ul. Kaszubska 42 70-952 Szczecin	91 4830147 91 4830170 91 4830170	91 4830170 91 4830170	administracyjny@szczecin.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Świdnicy	pl. Grunwaldzki 14 58-100 Świdnica	74 8518 287	71 8518270	sekretarz@swidnica.so.gov.pl

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu	ul. Sienkiewicza 27 39-400 Tarnobrzeg	15 8234880+425		rojek@tarnobrzeg.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Tarnowie	ul. J. Dąbrowskiego 27 33-100 Tarnów	14 6887409		sad_okregowy@tarnow.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Toruniu	ul. Piekary 51 87-100 Toruń	56 6105609		oz@so.torun.pl
Sąd Okręgowy w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 6544443	22 6544411	karcz.19wiz@warszawa.gov.pl a.kowalczyk@warszawa.so.gov.pl
Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie	al. Solidarności 127 00-951 Warszawa	22 4404040	22 4401066	oz@warszawapraga.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Włocławku	ul. Wojska Polskiego 22 87-800 Włocławek	54 4120353	54 4118575	oz@wloclawek.so.gov.pl
Sąd Okręgowy we Wrocławiu	ul. Sądowa 1 50-950 Wrocław	71 3704391	71 3704391	oz@wroclaw.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zamościu	ul. Akademicka 1 22-400 Zamość	84 6382970 84 6393 359	84 6382970 84 6393359	prezes@zamosc.so.gov.pl
Sąd Okręgowy w Zielonej Górze	pl. Słowiański 1 65-958 Zielona Góra	68 3220221	68 3220193	oz@zielona-gora.so.gov.pl

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

U članku 55. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja nije propisano da se zahtjevi moraju podnositi putem središnjeg tijela države u kojoj žive podnositelji zahtjeva. Zahtjevi se mogu slati izravno nadležnom poljskom sudu (tako su ispunjeni formalni zahtjevi propisani u poglavljima IV. i VI. Uredbe i Zakonu o parničnom postupku).

Podaci o agencijama za prosljeđivanje dostupni su na:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/wspolpraca-miedzynarodowa/alimenty/>

Agencije stranih zemalja za prosljeđivanje zahtjeva navedene u izjavama priloženima Uredbi pružaju uzdržavanoj osobi sve potrebne informacije, pomažu mu da ispuni sve potrebne isprave, provjeravaju formalnu točnost zahtjeva te osobe i prosljeđuju zahtjev u inozemstvo.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Ako je sud dodijelio uzdržavanje i na predmet se primjenjuje Uredba (EZ) br. 4/2009, tužitelj koji živi u inozemstvu može upotrijebiti postupak predviđen u toj Uredbi i podnijeti zahtjev nadležnoj agenciji za prosljeđivanje zahtjeva države u kojoj živi ili nadležnom sudu podnijeti zahtjev za proglašenje izvršivosti strane odluke (vidi točku 5.). Zahtjevi za izvršenje podnose se uredu bilo kojeg sudskog ovršitelja.

Ako su Poljska i država u kojoj tužitelj živi stranke konvencije ili bilateralnog sporazuma o priznavanju i izvršenju sudskih odluka u predmetima uzdržavanja, takva se pomoć pruža u mjeri predviđenoj u tom sporazumu. U načelu je u bilateralnim sporazuma predviđeno podnošenje zahtjeva poljskom sudu izravno ili putem suda u državi u kojoj je odluka donesena. U potonjem slučaju zahtjeve prosljeđuju središnja tijela, a to su najčešće Ministarstvo pravosuđa ili tijela na koja se primjenjuje Konvencija iz New Yorka:

<http://treaties.un.org/doc/Publication/MTDSG/Volume%20II/Chapter%20XX/XX-1.en.pdf>

Podaci o sudovima dostupni su na:

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

a podaci o sudskim izvršiteljima dostupni su na: <http://komornik.pl/>

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da, od 18. lipnja 2011.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U Poljskoj se primjenjuju odredbe Zakona od 17. prosinca 2004. o pravu na pomoć u građanskim postupcima koji se vode u državama članicama Europske unije (*Journal of Laws* 2005., br. 10, točka 67., kako je izmijenjen) i Direktiva Vijeća 2003/8/EZ od 27. siječnja 2003. o unapređenju pristupa pravosuđu u prekograničnim sporovima utvrđivanjem minimalnih zajedničkih pravila o pravnoj pomoći u takvim sporovima (SL L 26/41, 31.1.2003., str. 90.), kojima se dopunjuju odredbe Zakona o parničnom postupku i Zakona o sudskim troškovima u parničnim predmetima. Stranka koja želi dobiti posebnu vrstu pomoći (npr. imenovanje odvjetnika, prijevod isprava, nadoknadu putnih troškova) trebala bi o tome jasno obavijestiti sud uporabom obrasca EU-a (https://e-justice.europa.eu/content_legal_aid_forms-157-pl.do) ili poljskog obrasca (<http://ms.gov.pl/pl/dzialalnosc/broszury-i-publikacje/obywatel-w-postepowaniu-cywilnym/>).

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku (*Journal of Laws* 2011., br. 129, točka 735.) u skladu s kojim poljsko središnje tijelo može tijelu koje je nadležno za obveznika uzdržavanja naložiti provođenje istrage za potrebe uzdržavanja donesen je 28. travnja 2011. Ako obveznika uzdržavanja ili sudionika nije moguće pronaći, Ministarstvo pravosuđa konzultira središnje i lokalne upisnike i evidenciju kako bi utvrdilo koji je sud ili sudski izvršitelj nadležan ili kako bi odgovorilo na zahtjev za posebne mjere. Trenutačno se ne planiraju izmjene zakonskih osnova, financiranja i zaposlenika u središnjim tijelima kako bi se osiguralo obavljanje radnji opisanih u članku 51.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 04/10/2016

Zahtjevi za uzdržavanje - Rumunjska

Izvorna jezična inačica ove stranice [ro](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutačno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Pravna obveza pružanja uzdržavanja zahtjev je koji je propisan zakonom u skladu s kojim jedna osoba mora drugoj osigurati nužna sredstva za život, uključujući sredstva za zadovoljenje duhovnih potreba, i, u slučaju obveze roditelja da uzdržavaju maloljetnu djecu, sredstva za odgoj, obrazovanje i stručno usavršavanje.

Obveza uzdržavanja postoji između bračnih drugova, srodnika u izravnoj liniji, braće i sestara i određenih drugih osoba navedenih u zakonu (članak 516. rumunjskog Građanskog zakona).

Obveza uzdržavanja postoji između bivših bračnih drugova (članak 398. Građanskog zakona). Ne treba je miješati s naknadom ili odštetom.

Bračni drug koji je pridonio uzdržavanju djeteta drugog bračnog druga obavezan je osigurati uzdržavanje djeteta do njegove punoljetnosti, ali samo ako su biološki roditelji djeteta umrli, nestali ili potrebiti (članak 517. stavak 1. Građanskog zakona). S druge strane, dijete može imati obvezu uzdržavati osobu koja je njega uzdržavala tijekom 10 godina (članak 517. stavak 2. Građanskog zakona).

Nasljednici osobe koja je imala obvezu uzdržavati maloljetnika ili koja je plaćala uzdržavanje bez zakonske obveze da to čini obvezni su, ovisno o vrijednosti naslijeđene imovine, nastaviti plaćati uzdržavanje ako su roditelji maloljetnika umrli, nestali ili potrebiti, ali samo do punoljetnosti uzdržavane osobe.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveza uzdržavanja između roditelja i djece uređena je člancima 499. i 525. Građanskog zakona. Maloljetnici koji traže uzdržavanje od roditelja smatraju se potrebitima ako se ne mogu uzdržavati svojim radom, čak i ako imaju imovinu. Međutim, ako roditelji ne mogu plaćati uzdržavanje bez ugrožavanja vlastitog preživljavanja, obiteljski sud može pristati na to da se uzdržavanje osigura prodajom imovine djeteta, osim ključne robe.

Roditelji imaju obvezu uzdržavati dijete koje je postalo punoljetno (obično s 18 godina) do kraja studija, ako nastavlja studij, ali najkasnije do 26 godine.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Tužitelj uzdržavana osoba mora zahtjev podnijeti nadležnom sudu u svojem mjestu prebivališta ili u mjestu prebivališta tuženika obveznika uzdržavanja. Sudski poziv za utvrđivanje iznosa uzdržavanja može se izdati zasebno ili tijekom postupka za razvod, utvrđivanje očinstva, ostvarivanje roditeljske odgovornosti nad maloljetnim djetetom ili utvrđivanja prebivališta maloljetnika. Predsjednik suda može odrediti prijelazne mjere koje se primjenjuju do donošenja odluke o materijalnom postupku koji se odnosi na rastavu braka. Prvostupanjski postupak sastoji se od nekoliko faza. U pisanoj fazi podnose se poziv, tužba i protutužba. Mogu se odrediti privremene mjere kao što su zalog ili pljenidba. Pozivaju se stranke i šalju im se dokumenti u postupku. Usmena faza sastoji se od sudske rasprave na kojoj se može odlučivati o iznimkama u postupku i o obrađenim dokazima. Nakon toga slijedi faza odlučivanja i donošenje sudske odluke.

U slučaju sporazumnog razvoda, koji može proglasiti javni bilježnik, bračni drugovi mogu se dogovoriti o svim učincima razvoda, uključujući o doprinosu svakog roditelja troškovima odgoja, obrazovanja, studiranja i stručnog usavršavanja djece.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Stranke u postupcima za utvrđivanje uzdržavanja mogu imati zastupnika. Međutim, ako se zahtjev za uzdržavanje podnosi u vezi s brakorazvodnom parnicom, bračni drugovi mogu imati zastupnike u postupku za razvod samo u određenim slučajevima koji su posebno predviđeni u članku 920. Zakona o parničnom postupku.

Ako se za utvrđivanje/povećanje/smanjenje uzdržavanja podnosi zaseban zahtjev, stranke u tradicionalnom smislu može zastupati odvjetnik ili neki drugi zastupnik. Ako ih zastupa zastupnik koji nije odvjetnik, on ne smije na raspravi iznijeti završnu riječ. Maloljetnika zastupa njegov pravni zastupnik (roditelj ili, iznimno, druga osoba koja ostvaruje roditeljsku odgovornost). Zahtjev koji se odnosi na punoljetno dijete podnosi to dijete osobno.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Mjesno nadležni sud (za mjesto boravišta tuženika obveznika uzdržavanja ili tužitelja uzdržavane osobe) može se utvrditi upućivanjem na rumunjski pravosudni atlas koji je objavljen na web-mjestu Ministarstva pravosuđa na portalu za sudove <http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ne, jer nije obvezno da tužitelja zastupa odvjetnik ili da mu pomaže.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za zahtjeve za utvrđivanje ili izmjenu uzdržavanja ne plaćaju se sudske pristojbe. Pomoć ili zastupanje po odvjetniku uključuje troškove, ali njihovo plaćanje nije obvezno. Ako predmetna stranka nema dovoljne prihode, ona može zatražiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova odvjetnika ili drugih sudskih troškova.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Uzdržavanje se dodjeljuje u skladu s potrebama podnositelja zahtjeva i u skladu sa sredstvima osobe koja ga mora plaćati. U načelu se uzdržavanje dodjeljuje u naravi i njime se pokrivaju svi životni troškovi. U većini slučajeva, međutim, sudovi u praksi

određuju iznos uzdržavanja u novcu, kao fiksni iznos ili kao postotak mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja (članak 530. Građanskog zakona). Uzdržavanje u fiksnom iznosu prilagođava se u skladu sa zakonom, ovisno o inflaciji, svaka tri mjeseca.

Ako je za uzdržavanje odgovoran roditelj, iznos uzdržavanja određuje se kao četvrtina neto prihoda tog roditelja za jedno dijete, trećina za dvoje djece i polovina za troje ili više djece. U skladu sa zakonom, iznos uzdržavanja koji se isplaćuje djeci, u kombinaciji s uzdržavanjem koje se isplaćuje drugim osobama, ne smije premašivati pola neto mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja (članak 529. Građanskog zakona).

U slučaju promjena imovinskog stanja osobe koja plaća uzdržavanje ili potreba osobe koja prima uzdržavanje, obiteljski sud može u novom postupku povećati ili smanjiti iznos uzdržavanja ili naložiti prestanak plaćanja, ovisno što se primjenjuje (članak 531. Građanskog zakona).

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje se dodjeljuje u naravi i njime se osigurava pokrivanje svih životnih troškova i, ako je primjenjivo, troškova obrazovanja, studiranja i stručnog usavršavanja (članak 530. Građanskog zakona). Ako se obveza uzdržavanja u naravi ne ispunjuje dobrovoljno, obiteljski sud određuje plaćanje uzdržavanja u novcu. Uzdržavanje se može odrediti kao fiksni iznos ili kao postotak neto mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja.

Uzdržavanje se plaća u redovitim obrocima na datume koje su stranke dogovorile ili, ako nema takvog dogovora, na datume određene u sudskoj odluci. Stranke se mogu dogovoriti ili, ako postoje čvrsti razlozi za to, obiteljski sud može odlučiti da će se uzdržavanje platiti unaprijed kao paušalni iznos kojim se pokrivaju potrebe uzdržavanja uzdržavane osobe na duže vrijeme ili za cijelo vrijeme trajanja uzdržavanja, pod uvjetom da obveznik uzdržavanja ima dovoljno sredstava za ispunjenje te obveze (članak 533. Građanskog zakona).

Uzdržavanje propisano maloljetniku plaća se zakonskom zastupniku maloljetnika.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Budući da se u većini slučajeva uzdržavanje određuje u gotovini, najčešći je način ovrhe ovrha na plaću (mjesečni dohodak). Rjeđi je način ovrhe prisilna prodaja pokretne i nepokretne imovine obveznika uzdržavanja.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U odnosu na naplatu potraživanja za uzdržavanje, u članku 729. Zakona o parničnom postupku predviđeno je da se na ime dugovanog iznosa uzdržavanja može ovršiti najviše pola neto mjesečnog dohotka obveznika uzdržavanja. Ako postoji nekoliko postupaka naplate istog iznosa, ovršni iznos ne smije premašivati pola neto mjesečnog dohotka, bez obzira na prirodu potraživanja.

Ako uzdržavana osoba istodobno podnese zahtjeve za zapljenu pokretne ili nepokretne imovine čija vrijednost očito premašuje iznos koji treba platiti, ovršni sud može ograničiti ovrhu na određenu imovinu (članak 701. Zakona o parničnom postupku).

Naplata ovrhom obustavlja se, na primjer, kada je obveza navedena u ovršnom nalogu u potpunosti ispunjena i kada su plaćene pristojbe za ovrhu, ako se ovrha ne može izvršiti ili nastaviti zbog nedovoljno imovine koja se može ovršiti ili nemogućnosti ovrhe na toj imovini i ako je ovrha ukinuta (članak 702. Zakona o parničnom postupku).

Zastara prava na ovrhu iznosi tri godine. Ovršnom sudu može se podnijeti žalba protiv naplate ovrhom. Nadležni sud može obustaviti ovrhu do donošenja odluke o žalbi protiv naplate ovrhom (članak 711. i dalje Zakona o parničnom postupku).

Ako su ovršni nalog ili sama naplata ovrhom poništeni, predmetna stranka ima pravo na ukidanje ovrhe povratom u prethodno stanje (članak 722. i dalje Zakona o parničnom postupku).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Nije primjenjivo.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Nije primjenjivo.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

U skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009, Haškom konvencijom iz 2007. ili Konvencijom iz New Yorka iz 1956., podnositelj može podnijeti svoj zahtjev za uzdržavanje putem rumunjskog Ministarstva pravosuđa ako obveznik uzdržavanja živi u jednoj od država članica EU-a koja je stranka Haške konvencije iz 2007. ili Konvencije iz New Yorka iz 1956.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Ministerul român al Justiției (rumunjsko Ministarstvo pravosuđa)

17 Str. Apolodor , Sector 5

Bucharest 050741

Direcția Drept Internațional și Cooperare Judiciară

(Uprava za međunarodno pravo i pravosudnu suradnju)

Faks: 0372041077

E-pošta: [✉ ddit@just.ro](mailto:ddit@just.ro)

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Ne, podnositelj zahtjeva mora se obratiti središnjem tijelu za prosljeđivanje zahtjeva u svojoj državi koje je određeno u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009, Haškom konvencijom iz 2007. ili Konvencijom iz New Yorka iz 1956.

Središnje tijelo koje prosljeđuje zahtjev iz države obveznika uzdržavanja može se obratiti rumunjskom središnjem tijelu primatelju:

- rumunjsko Ministarstvo pravosuđa za zahtjeve koji se podnose u skladu s Uredbom (EZ) br. 4/2009 i Haškom konvencijom iz 2007. ili
- Odvjetnička komora u Bukureštu (Baroul București) za zahtjeve koji se podnose u skladu s Konvencijom iz New Yorka iz 1956.

Zatim se podnosi zahtjev nadležnom sudu.

Obveznik uzdržavanja koji živi u inozemstvu može svoj zahtjev podnijeti izravno, osobno ili putem odvjetnika rumunjskom sudu koji je nadležan u mjestu boravišta tuženika ili obveznika uzdržavanja.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Obveznik uzdržavanja koji živi u inozemstvu može svoj zahtjev podnijeti izravno, osobno ili putem odvjetnika rumunjskom sudu koji je nadležan u mjestu boravišta tuženika ili obveznika uzdržavanja. Pojediniosti o nadležnom rumunjskom sudu dostupne su na sudskom portalu [✉ http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx](http://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx) na temelju mjesta prebivališta tuženika ili obveznika uzdržavanja.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da. u skladu s člankom 2612. rumunjskog Građanskog zakona, pravo primjenjivo na obvezu uzdržavanja utvrđuje se u skladu s pravom Europske unije, odnosno Haškim protokolom od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Nije primjenjivo.

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U skladu sa *Zakonom br. 36/2012 o određenim mjerama nužnima za primjenu određenih uredbi i odluka Vijeća Europske unije i instrumenata privatnog međunarodnog prava u području obveza uzdržavanja*, nakon primitka zahtjeva za uzdržavanje ili određenih mjera, Ministarstvo pravosuđa prosljeđuje ih na rješavanje nadležnom tijelu koje posjeduje osobne podatke, nadležnoj lokalnoj odvjetničkoj komori, Komori sudskih ovršitelja ili, ako je primjenjivo, nadležnom sudu.

U slučaju zahtjeva koji se podnose putem središnjeg tijela u skladu s uvjetima iz članka 46. Uredbe, besplatna i potpuna pravna pomoć može se odobriti podnositeljima zahtjeva za uzdržavanje koji još nisu navršili 18 godina ili koji nastavljaju studij, ali ne nakon 21. godine, i podnositeljima zahtjeva za uzdržavanje koji su ranjive osobe.

Ministarstvo pravosuđa šalje zahtjeve zaprimljene iz inozemstva izravno nadležnoj lokalnoj odvjetničkoj komori. Predsjednik odvjetničke komore odmah donosi obveznu odluku po službenoj dužnosti kojom određuje odvjetnika. Imenovani odvjetnik podnosi zahtjev za pravnu pomoć, uključujući za plaćanje naknade sudskog ovršitelja.

Potom, nakon ishođenja ovršnog naloga, imenovani odvjetnik traži od suda da odobri pravnu pomoć u obliku plaćanja naknade sudskog ovršitelja. Odvjetnik podnosi zahtjev za naplatu ovrhom, ovršni nalog i odluku predsjednika odvjetničke komore nadležnom lokalnom sudskom ovršitelju.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Rumunjska je donijela *Zakon br. 36/2012 o određenim mjerama nužnima za primjenu određenih uredbi i odluka Vijeća Europske unije i instrumenata privatnog međunarodnog prava u području obveza uzdržavanja*.

Ministarstvo pravosuđa određeno je kao rumunjsko središnje tijelo koje prosljeđuje zahtjeve predviđene u člancima 53. i 56. Uredbe. Po primitku potrebne prateće dokumentacije od obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, Ministarstvo pravosuđa ispunjuje Dio A zahtjeva i može uzdržavanoj osobi ili obvezniku uzdržavanja pomoći s ispunjavanjem Dijela B zahtjeva.

Ministarstvo pravosuđa središnje je tijelo određeno za primanje zahtjeva za posebne mjere i za uzdržavanje. *Po primitku zahtjeva, ono ih šalje na rješavanje nadležnom tijelu ili tijelu koje obrađuje osobne podatke, nadležnoj lokalnoj odvjetničkoj komori, Komori sudskih ovršitelja ili, ako je primjenjivo, nadležnom sudu.*

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 07/01/2016

Zahtjevi za uzdržavanje - Slovačka

Izvorna jezična inačica ove stranice [sk](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
 - 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
 - 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
 - 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
 - 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
 - 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?
-

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatak za uzdržavanje?

Plaćanja i obveze uzdržavanja temelje se izravno na Zakonu br. 36/2005 kojim se uređuju pitanja obitelji i izmjenjuju određeni drugi zakoni („Obiteljski zakon”). U skladu s Obiteljskim zakonom postoje sljedeće vrste obveza uzdržavanja:

- a) obveza uzdržavanja roditelja prema svojoj djeci;
- b) obveza uzdržavanja djece prema svojim roditeljima;
- c) obveza uzdržavanja između drugih srodnika;
- d) obveza uzdržavanja između bračnih drugova;
- e) alimentacija;
- f) potpora koja se plaća neudanoj majci za uzdržavanje i pokrivanje određenih troškova.

Pojmom uzdržavanja u širem značenju obiteljsko-pravni se odnosi gospodarske prirode teoretski smještaju među područja specifična imovinskim odnosima u obiteljskom pravu. Njihova ovisnost o postojanju osobnog obiteljsko-pravnog odnosa tu je posebno uočljiva.

2 Do koje godine dijete može primiti doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Obveza uzdržavanja roditelja prema djeci njihova je zakonska dužnost **koja postoji sve dok djeca ne budu mogla sama sebe uzdržavati**. Činjenica da je dijete završilo obvezno školovanje ne znači nužno da je steklo sposobnost da samo ispunjava svoje potrebe. Postojanje trajne obveze uzdržavanja roditelja prema djeci ovisit će o sposobnostima djece, prilikama i financijskoj situaciji tijekom djetetova osposobljavanja za buduće zanimanje, odnosno za vrijeme njegovog studija. **Punoljetnost nema zakonskog utjecaja na trajanje obveze uzdržavanja. Trenutak kada dijete postaje zakonski sposobno „uzdržavati samo sebe” razlikuje se od slučaja do slučaja**, a sud svaki slučaj razmatra zasebno. Sposobnost samostalnog uzdržavanja općenito se tumači kao sposobnost ispunjavanja svih potreba ili odgovarajućih životnih troškova povezanih s neovisnim životom (tj. uporaba vlastitog novca). Ta mogućnost mora biti održiva. Povremeni prihod ne može se smatrati osnovom za utvrđivanje sposobnosti osobe da zadovoljava vlastite potrebe.

U praksi se sudovi oslanjaju na činjenicu da je obveza roditeljskog uzdržavanja fleksibilna jer krvni odnosi nisu vremenski ograničeni i stoga bi se ta obveza mogla obnoviti ako dijete, primjerice, odluči kasnije studirati ili ako se ne upiše na fakultet odmah

nakon srednje škole. U skladu sa sudskom praksom – s obzirom na trenutačni manjak prilika za zapošljavanje za mlade koji su tek diplomirali i one koji su napustili školovanje – dodatni tečajevi na temelju kojih će poslije moći naći zaposlenje u području koje nije ono u kojem su studirali također se mogu smatrati trajnom strukovnom izobrazbom djeteta.

Kada dijete počne ostvarivati redovit prihod od zaposlenja, poslovnog pothvata i slično, jednostavnije je prosuditi o prestanku obveze uzdržavanja. S obzirom na situaciju na tržištu rada, postojanje brojnih drugih vrsta studija i obrazovnih institucija, potrebu za učenjem stranih jezika kako bi dijete moglo obrazovanje primijeniti u praksi, tečajeve za prekvalifikacije, trajno obrazovanje, studij u inozemstvu i potrebu za boljim kvalifikacijama, bit će teže sudovima utvrditi trenutak kada dijete može samo sebe uzdržavati. Neki od tih oblika (trajne izobrazbe) mogu biti opravdani, posebno ako roditelj koji ih plaća ima dovoljno sredstava. Usporedno s tim moraju se uzeti u obzir interesi djeteta koji se odražavaju u njegovim sposobnostima i talentima kako bi dijete moglo naučiti odgovarajuće vještine za buduće zaposlenje. Međutim, legitimno je tražiti stjecanje tih vještina u ranoj dobi kako bi se spriječila zlorporaba roditeljskog uzdržavanja samo zato što dijete nije voljno raditi (koja se odražava, primjerice, u tome što djeca namjerno gube posao).

Dobna granica od 18 godina važna je kada je promatramo iz perspektive pokretanja sudskog postupka. Do punoljetnosti djeteta sud može pokrenuti postupak po službenoj dužnosti. Nakon toga se postupak može pokrenuti samo zahtjevom. Zahtjev, koji podnosi odraslo dijete, može biti usmjeren na jednog ili oba roditelja i u njemu mora biti naveden traženi iznos uzdržavanja i vrijeme od kojeg se isplaćuje. Sud mora ostati strogo u granicama zahtjeva za uzdržavanje odraslog djeteta jer, u tom slučaju, on ne rješava predmet zaštite maloljetnika u skladu s člankom 176. i dalje Zakona o parničnom postupku, već je to redovni parnični postupak.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Ako obveznik uzdržavanja i uzdržavana osoba ne uspiju postići dogovor, o obvezi uzdržavanja odlučuje nadležni okružni sud. Osim u slučajevima koji se odnose na obvezu uzdržavanja roditelja prema maloljetnoj djeci, sud pokreće postupak na temelju zahtjeva koji podnosi uzdržavana osoba (tužitelj) protiv obveznika uzdržavanja (tuženika). Postupke za uzdržavanje maloljetnog djeteta može pokrenuti sud na vlastitu inicijativu (*ex officio*) (članak 81. stavak 1. Zakona o parničnom postupku), ali u tom slučaju sud ima dužnost skrbiti za maloljetnike.

Svatko može poduzimati radnje pred sudom neovisno, kao stranka u postupku (tj. ima postupovnu sposobnost) ako ima sposobnost stjecati prava i preuzimati obveze vlastitim postupcima. Fizičke osobe koje nisu sposobne same sebe zastupati pred sudom (npr. maloljetna djeca) mora zastupati zakonski skrbnik (članak 22. Zakona o parničnom postupku).

Uz pravno zastupanje, u Zakonu o parničnom postupku razlikuje se zastupanje stranaka u postupku na temelju punomoći i zastupanje na temelju sudske odluke.

Maloljetno dijete ne može zastupati roditelj u predmetima koji se odnose na zakonske akte koji bi mogli uzrokovati sukob interesa između interesa roditelja i interesa maloljetnog djeteta ili između interesa više maloljetne djece koju zastupa isti roditelj. U toj situaciji sud imenuje skrbnika *ad litem* da zastupa dijete u postupku ili u vezi s određenim pravnim aktom.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Vidi odgovor na pitanje 3.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Mjesna nadležnost utvrđena je u člancima 84. do 89.b Zakona o parničnom postupku. Nadležnost *in rem* uređena je u člancima 9. do 12. Zakona o parničnom postupku. Okružni sudovi uvijek imaju mjesnu nadležnost u prvom stupnju (iznimke od tog pravila propisane su u Zakonu o parničnom postupku). U načelu je nadležan sud u mjestu prebivališta tuženika (tj. osobe protiv koje je podnesen zahtjev), odnosno primjenjuje se pravilo mjesne nadležnosti na temelju redovnog suda tuženika. Za tuženika je nadležan onaj sud u čijoj nadležnosti on ima prebivalište ili, ako osoba nema prebivalište, sud u čijoj nadležnosti osoba boravi. U Zakonu o parničnom postupku izričito su predviđeni posebni slučajevi u kojima se to pravilo ne primjenjuje. **Za rješavanje zahtjeva za uzdržavanje nadležan je sud u mjestu u kojem maloljetno dijete boravi u skladu s dogovorom roditelja ili sudskim nalogom ili u kojem dijete boravi iz drugih bitnih razloga** (to se naziva isključivom mjesnom nadležnosti u skladu s člankom 88. stavkom 1. točkom (c) Zakona o parničnom postupku).

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Vidi odgovore na pitanja 3. i 4.

Tužitelj (uzdržavana osoba) koji ima postupovnu sposobnost može nadležnom sudu podnijeti zahtjev za pokretanje postupka izravno, odnosno bez zastupnika.

U članku 43. stavku 3. Zakona o parničnom postupku propisane su opće pojedinosti o zahtjevu za pokretanje postupka: sudu kojem se podnosi zahtjev, osobi koja podnosi zahtjev, predmetu na koji se odnosi i onome što tužitelj traži, kao i opis i datum.

Osim općih pojedinosti, u zahtjevu za pokretanje postupka moraju biti navedene određene informacije iz članka 79. Zakona o parničnom postupku. U zahtjevu za pokretanje postupka uzdržavanja mora biti naveden i traženi iznos uzdržavanja te razdoblje u kojem bi se trebalo isplaćivati. Zahtjev za donošenje rješenja o uzdržavanju za odraslu osobu obvezujući je za sud jer se ne odnosi na predmet zaštite maloljetnog djeteta u smislu članka 176. i dalje Zakona o parničnom postupku, već na redovni parnični postupak.

Zahtjevi se mogu podnositi u papirnatom obliku, usmeno u sudskoj pisarnici ili elektroničkim sredstvima, uključujući faks. Zahtjevi koji se odnose na osnovanost predmeta koji su podneseni elektroničkim sredstvima komunikacije moraju se naknadno dostaviti u papirnatom obliku ili se iznijeti usmeno u pisarnici suda u roku od tri dana. Ta se obveza ne primjenjuje na zahtjeve potpisane naprednim elektroničkim potpisom. Izvornik zahtjeva podnesenog faksom mora se dostaviti u roku od tri dana. Zahtjevi koji nisu podneseni u navedenom roku ne uzimaju se u obzir.

Potrebno je podnijeti odgovarajući broj primjeraka zahtjeva, uključujući priloge, kako bi po jedan primjerak mogli zadržati sud i svaka stranka, uključujući priloge, ako je potrebno. Ako stranka ne osigura propisani broj primjeraka i priloga, sud će napraviti preslike na trošak stranke.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Na pristojbe koje se plaćaju za određene radnje ili postupke koje provodi sud primjenjuje se Zakon Slovačkog nacionalnog vijeća br. 71/1992 o sudskim pristojbama i izvacima iz kaznene evidencije. Pristojbe se naplaćuju u skladu s cjenikom sudskih pristojbi. U tom je zakonu predviđeno i oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi na temelju osobnih okolnosti ili predmeta spora.

U kontekstu uzdržavanja važne su sljedeće odredbe:

Postupci koji se odnose na sudsku zaštitu djeteta oslobođeni su na temelju predmeta spora. To znači da se za postupke koji se odnose na uzdržavanje maloljetnog djeteta također ne plaćaju sudske pristojbe.

Na temelju kriterija osobnih okolnosti, oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi primjenjuje se na sljedeće:

- tužitelje u postupcima za izdavanje rješenja o uzdržavanju, u postupcima za povećanje iznosa uzdržavanja i postupcima za plaćanje zateznih kamata na uzdržavanje i postupcima za priznavanje ili proglašenje izvršnosti stranog rješenja o uzdržavanju;
- neudane majke u postupcima za plaćanje uzdržavanja i određenih troškova povezanih s trudnoćom i rođenjem djeteta.

U točki 8. tarife sudskih pristojbi izričito su navedene pristojbe za postupke koji se odnose na zahtjeve za uzdržavanje između bračnih drugova i zahtjeve za plaćanje alimentacije:

Točka 8.	
a) za zahtjeve kojima se traži uzdržavanje između bračnih drugova, alimentacija i zahtjeve za uzdržavanje između srodnika te za zahtjeve kojima se traži povećanje iznosa uzdržavanja	2 % vrijednosti potraživanja, odnosno najmanje 16,50 EUR
b) za zahtjeve kojima se traži smanjenje ili ukidanje uzdržavanja između bračnih drugova, alimentacija ili zahtjeve za uzdržavanje između drugih srodnika	2 % vrijednosti potraživanja, odnosno najmanje 16,50 EUR

Ako u tarifi sudskih pristojbi nije predviđena određena stopa, a predmet nije obuhvaćen kategorijom osobnih okolnosti ni kategorijom predmeta spora, primjenjuju se pristojbe iz točke 1. tarife sudskih pristojbi:

Točka 1.	
Za zahtjev za pokretanje postupka, osim ako nije predviđena posebna stopa,	
a) vrijednost (plaćanje) potraživanja ili vrijednost predmeta spora	6 %, odnosno najmanje 16, 50 EUR, najviše 16 596,50, u trgovačkim sporovima najviše 33 193,50

Sud svaku stranku koja zatraži pravnu pomoć i ispunjuje kriterije za oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi upućuje na Centar za pravnu pomoć (*Centrum právnej pomoci*). Sud također stranku obavješćuje o toj mogućnosti (članak 30. Zakona o parničnom postupku). U skladu s člankom 138. stavkom 1. Zakona o parničnom postupku sud može stranci odobriti potpuno ili djelomično oslobođenje od sudskih pristojbi ako je to opravdano s obzirom na situaciju stranke te ako pokrenuti postupak nije arbitraran i ako stranka ne ostvaruje ili brani pravo za koje ne postoji nikakva mogućnost uspjeha. Ako sud ne odluči drukčije, oslobođenje se primjenjuje na cijeli postupak i retroaktivno. Međutim, pristojbe plaćene prije odluke o oslobođenju ne nadoknađuju se.

Članak 138. stavci 2. do 6. Zakona o parničnom postupku:

(2) *Sljedeće se prilaze zahtjevu kao dokaz o situaciji stranke:*

a) *ispunjeni obrazac čiji je predložak objavljen na web-mjestu Ministarstva pravosuđa ili*

b) *odluka o teškoj financijskoj situaciji u skladu s posebnim zakonom.*

(3) *Predsjednik sudskog vijeća ili sudac pojedinac na sljedećoj raspravi obavješćuje druge stranke o oslobođenju od plaćanja sudskih pristojbi.*

(4) *Ako je stranci dodijeljena pravna pomoć u skladu s posebnim zakonom, takva odluka podrazumijeva oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi u iznosu u kojem je dodijeljena pravna pomoć.*

(5) *Sud može ukinuti oslobođenje od plaćanja sudskih pristojbi u bilo kojem trenutku tijekom postupka, čak i retroaktivno, ako postane očito prije konačnog zaključenja postupka da okolnosti stranke nisu bile takve da bi oslobođenje moglo biti opravdano.*

(6) *Ako je stranci koja je oslobođena plaćanja sudskih pristojbi imenovan zastupnik, oslobođenje se, u mjeri u kojoj je dodijeljeno, primjenjuje i na troškove i naknadu koja se plaća zastupniku.*

Mehanizam za pružanje pravne pomoći i način na koji Centar za pravnu pomoć pruža pomoć fizičkoj osobi koja zbog financijskih poteškoća ne može iskoristiti pravne usluge kao bi ostvarila i obranila svoja prava kao i iznos pravne pomoći uređeni su Zakonom br. 327/2005 o pružanju pravne pomoći osobama u financijskim teškoćama i izmjeni Zakona br. 586/2003 o pravnim zanimanjima i izmjeni Zakona br. 455/1991 o licenciranim obrtima (Zakon o obrtništvu), kako je izmijenjen Zakonom br. 8/2005. U prethodno navedenom zakonu utvrđeni su kriteriji za pružanje pravne pomoći, postupak koji moraju slijediti fizičke osobe i nadležna tijela u postupcima podnošenja zahtjeva za pravnu pomoć i institucije za pružanje pravne pomoći.

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

U Slovačkoj u zakonu nije predviđen poseban iznos uzdržavanja.

U obiteljskim stvarima sudovi uvijek moraju razmatrati svaki predmet zasebno ovisno o posebnim okolnostima i stoga u zakonu nije propisan konkretan iznos uzdržavanja. U obiteljskim stvarima više nego u bilo kojem drugom području ne mogu se zakonom precizno i izričito obuhvatiti razne životne okolnosti.

U skladu s člankom 75. stavkom 1. Obiteljskog zakona, kada utvrđuje iznos uzdržavanja, sud uzima u obzir **zakonite potrebe uzdržavane osobe**, kao i **mogućnosti, prilike i financijsku situaciju obveznika uzdržavanja**. Sud također razmatra mogućnosti, prilike i financijsku situaciju obveznika uzdržavanja u slučajevima kada obveznik uzdržavanja napusti dobar posao ili se odrekne stabilnog izvora prihoda, iako za to nema valjan razlog. On uzima u obzir i nerazumne financijske rizike koje poduzima obveznik uzdržavanja.

U pogledu uzdržavanja između roditelja i djeteta, uzdržavanju djece moraju pridonijeti oba roditelja u skladu sa svojim mogućnostima, prilikama i financijskom situacijom. Dijete ima pravo na jednak životni standard koji ima njegov roditelj. Kada utvrđuje iznos uzdržavanja koji će se plaćati, sud uzima u obzir činjenicu koji roditelj osobno skrbi o djetetu i u kojoj mjeri. Ako roditelji dijele skrbništvo nad maloljetnim djetetom, sud pri utvrđivanju iznosa uzdržavanja uzima u obzir i vrijeme boravka sa svakim roditeljem ili može odlučiti da neće dodijeliti uzdržavanje dok dijete naizmjenice živi s jednim i drugim roditeljem.

U članku 62. stavku 3. Obiteljskog zakona utvrđen je **minimalni iznos uzdržavanja** (trenutačno 27 EUR): *Bez obzira na mogućnosti, prilike i financijske okolnosti, svaki roditelj mora ispuniti minimalnu obvezu uzdržavanja, koja iznosi 30 % minimalnih životnih troškova maloljetnog ili uzdržavanog djeteta u skladu s primjenjivim zakonom.*

U skladu s člankom 78. Obiteljskog zakona, **u slučaju promjene okolnosti dogovori i sudska rješenja u vezi sa zahtjevima za uzdržavanje mogu se revidirati**. Osim u slučaju uzdržavanja za maloljetno dijete (*vidi* članak 163. stavak 2. Zakona o parničnom postupku), rješenja za uzdržavanje mogu se izmijeniti ili ukinuti samo na temelju zahtjeva. Ako se iznos uzdržavanja za maloljetno dijete retroaktivno ukine ili smanji za određeno prethodno razdoblje, nema povrata potrošenog iznosa uzdržavanja. U slučaju promjene okolnosti, u obzir se uvijek uzima trošak života.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje u načelu plaća obveznik uzdržavanja uzdržavanoj osobi.

U skladu s člankom 76. Obiteljskog zakona, zahtjevi za uzdržavanje plaćaju se u redovitim mjesečnim obrocima mjesec dana unaprijed. Kad je riječ o zahtjevima za uzdržavanje prebijanje s uzajamnim potraživanjima moguće je samo po dogovoru. Zahtjevi za uzdržavanje maloljetne djece ne mogu se prebijati. Ako obveznik uzdržavanja kasni s plaćanjem uzdržavanja koje je odredio sud, uzdržavana osoba ima pravo tražiti plaćanje zatezних kamata na neplaćeni iznos u skladu s odredbama građanskog prava. Plaćanjem uzdržavanja prvo se pokriva glavnica, a zatim, kada je glavnica potpuno otplaćena, otplaćuju se zatezne kamate.

U vezi s uzdržavanjem maloljetne djece, sudovi su utvrdili sudsku praksu u skladu s kojom roditelj koji nema skrbništvo mora plaćati uzdržavanje roditelju koji skrbi o djetetu i to mora učiniti do određenog datuma svaki mjesec.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ovrhu uzdržavanja izvršavaju sudski ovršitelji. Ovršni postupak pokreće se zahtjevom za ovrhu. Na postupak se primjenjuje Zakon Nacionalnog vijeća Slovačke Republike br. 233/1995 o sudskim službenicima i ovršnim radnjama (Zakon o ovršnom postupku) i kojim se izmjenjuju određeni drugi zakoni, kako je izmijenjen. Obveze uzdržavanja najčešće se naplaćuju ovrhom na plaću ili drugi dohodak obveznika uzdržavanja. Ako je donesen ovršni nalog kojim se određuje plaćanje određenog iznosa novca, za naplatu dospjelog uzdržavanja dostupne su druge mogućnosti osim ovrhe na plaću ili drugi dohodak: zadužnica protiv treće osobe, prodaja pokretne imovine, prodaja vrijednosnica, prodaja nepokretne imovine, prodaja trgovačkog društva ili nalog za oduzimanje vozačke dozvole. Posljednja navedena mogućnost posebno je važna u kontekstu naplate uzdržavanja. Sudski ovršitelj može naložiti oduzimanje vozačke dozvole svakome tko ne postupi u skladu sa sudskim rješenjem o uzdržavanju. Sudski ovršitelj dostavlja ovršne naloge za oduzimanje vozačke dozvole nadležnoj policijskoj upravi. Kada više ne postoje osnove za ovrhu, sudski ovršitelj odmah izdaje nalog za vraćanje vozačke dozvole.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U članku 77. Obiteljskog zakona predviđeno je da nema zastare za naplatu potraživanja na osnovi uzdržavanja. Međutim, uzdržavanje se može odobriti tek od datuma pokretanja sudskog postupka. Uzdržavanje maloljetnog djeteta može se odrediti najviše tri godine retroaktivno od datuma pokretanja postupka, ali moraju postojati razlozi kojima se može opravdati taj posebni slučaj. Prava na pojedinačna redovita plaćanja uzdržavanja podliježu zastari.

U članku 101. Građanskog zakona (Zakon br. 40/1964) utvrđeni su sljedeći rokovi zastare:

(1) Pravo dodijeljeno pravomoćnom sudskom odlukom ili odlukom drugog tijela odlazi u zastaru deset godina od datuma kada je odgovorna stranka trebala izvršiti odluku. Pravo koje je dužnik potvrdio u pisanom obliku u pogledu osnova i iznosa plaćanja odlazi u zastaru deset godina od datuma potvrde. Međutim, ako je u potvrdi naveden rok izvršenja, rok zastare počinje teći po isteku tog roka.

(2) Isti se rok zastare primjenjuje i na pojedinačne obroke na koje je podijeljeno plaćanje u odluci ili u potvrdi. Rok zastare pojedinog obroka počinje teći od datuma dospijeca tog obroka. Ako dug dospije u cijelosti zbog neplaćanja jednog obroka, desetogodišnji rok zastare počinje teći od datuma dospijeca naplaćenog obroka.

(3) Kamate i redovito izvršenje odlaze u zastaru u roku od tri godine. Međutim, u slučaju pravomoćnosti ili pisane potvrde, taj rok zastare primjenjuje se samo na kamate i redovito izvršenje koji dospijevaju nakon pravomoćnosti odluke ili nakon potvrde.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ne postoji posebno tijelo koje pruža „potporu” ili pomoć s naplatom uzdržavanja u nacionalnim predmetima.

U predmetima koji uključuju stranu državu, pomoć može pružiti Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih (*Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže*). Centar pomaže s naplatom uzdržavanja u slučajevima kada obveznik uzdržavanja djeteta živi u inozemstvu, a uzdržavana osoba u Slovačkoj i obrnuto, odnosno ako uzdržavana osoba živi u inozemstvu i naplaćuje uzdržavanje od dužnika koji ima uobičajeno boravište u Slovačkoj.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

U Zakonu br. 201/2008 o zamjenskom uzdržavanju i izmjeni Zakona br. 36/2005 o obitelji i izmjeni određenih zakona, u smislu Odluke br. 615/2006 ustavnog suda Slovačke Republike (*Ústavný súd*), predviđen je mehanizam kojim država može uzdržavanjem osobama isplatiti zamjensko uzdržavanje (Ured za radne odnose, socijalna pitanja i obitelj– *úrad práce, sociálnych vecí a rodiny*). Zamjenskim uzdržavanjem pridonosi se uzdržavanju uzdržavanog djeteta u slučajevima kada obveznik uzdržavanja ne izvrši plaćanje koje mu je određeno u pravomoćnoj sudskoj odluci ili u sporazumu koji je odobrio sud.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Da.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih osnovalo je slovačko Ministarstvo rada, socijalne skrbi i obitelji, koje njime izravno upravlja kao državnom organizacijom koja pruža pravnu zaštitu djeci i mladima u odnosima sa stranom državom. Centar pokriva cijelu Slovačku i počeo je s radom 1. veljače 1993.

U skladu sa Zakonom br. 195/1998 o socijalnoj pomoći, kako je izmijenjen, Centar je 1. srpnja 1998. postao nadležno državno tijelo za socijalnu pomoć.

Kontaktni podaci/Adresa:

Špitálska 8, P. O. BOX 57, 814 99 Bratislava,

E-pošta: [✉ cipc@cipc.gov.sk](mailto:cipc@cipc.gov.sk), [✉ info@cipc.gov.sk](mailto:info@cipc.gov.sk),

Tel.: +421 2 2046 3208, +421 2 2046 3248,

Faks: +421 2 2046 3258, telefonski broj dostupan 24 sata dnevno (samo za hitne slučajeve): +421 915 405 954.

Centar je središnje tijelo u Slovačkoj Republici u skladu s Uredbom Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja („Uredba o uzdržavanju”) i u skladu s Haškom konvencijom o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja iz 2007.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Zahtjev iz inozemstva ne može se uputiti izravno Centru. Osoba koja živi u drugoj državi i traži plaćanje uzdržavanja mora se obratiti nadležnom tijelu u toj državi koje će potom proslijediti zahtjev slovačkom centru.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

—

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Za Slovačku Republiku obvezujući je Haški protokol o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja od 23. studenoga 2007.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

—

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

U slučajevima prekograničnog uzdržavanja pružanje pravne pomoći ovisi o primjeni članka 44. stavka 3. Uredbe o uzdržavanju. Slovačko središnje tijelo, **Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih**, usluge pruža **besplatno**. U redovnim postupcima za donošenje rješenja o uzdržavanju i za izmjenu rješenja o uzdržavanju u Slovačkoj nije potrebna pravna pomoć.

U slučajevima kada je u postupcima potrebna pravna pomoć, besplatna pravna pomoć pruža se mladima od 21 godine u skladu s člankom 46. Tu vrstu pravne pomoći pruža **Centar za pravnu pomoć** u skladu sa Zakonom br. 327/2005 o pružanju pravne pomoći osobama u financijskim teškoćama, kako je izmijenjen.

U slučajevima koji nisu obuhvaćeni člankom 46., pravna pomoć pruža se u skladu s navedenim zakonom ako tužitelj ispunjuje kriterije prihvatljivosti za besplatnu pravnu pomoć utvrđene u tom zakonu.

Tužitelji koji ne ispunjuju uvjete moraju platiti sudske pristojbe u skladu sa Zakonom br. 71/1992 o sudskim pristojbama i izvacima iz kaznene evidencije. Za predmete koji se odnose na uzajamno uzdržavanje roditelja i djece ne plaćaju se sudske pristojbe u skladu s tim Zakonom. Tužitelji koji osobno podnose zahtjev za uzdržavanje ili za povećanje uzdržavanja također su oslobođeni plaćanja sudskih pristojbi. Nadalje, svi tužitelji plaćaju troškove postupka koji su nastali njima ili njihovim zastupnicima. Stranke

dijele zajedničke troškove postupka razmjerno njihovu sudjelovanju u predmetu i postupku. U predmetima za uzdržavanje odraslih osoba, sudovi uspješnim tužiteljima dodjeljuju troškove nužne za ostvarivanje ili obranu prava protiv stranke koja nije bila uspješna u postupku.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Središnje tijelo iz članka 49. stavka 1. Uredbe o uzdržavanju jest Centar za međunarodnu pravnu zaštitu djece i mladih, koji je osnovan 1. veljače 1993. Nije bilo potrebno donijeti posebne mjere u odnosu na aktivnosti iz članka 51. Uredbe o uzdržavanju jer je Centar djelovao kao agencija za slanje i agencija za zaprimanje u skladu s međunarodnim sporazumima (posebno Konvencijom o naplati tražbina za uzdržavanje u inozemstvu od 20. lipnja 1956.) prije početka primjene Uredbe o uzdržavanju, zbog čega su u Centru bile potrebne samo manje ustrojstvene promjene (u pogledu osoblja).

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 14/01/2019

Zahtjevi za uzdržavanje - Finska

Izvorna jezična inačica ove stranice nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?
- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
- 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
- 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
- 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
- 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
- 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
- 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
- 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

- 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
- 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
- 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
- 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?

Odredbe o uzdržavanju djece propisane su u (finskom) Zakonu o uzdržavanju djece (704/1975).

U skladu s tim zakonom dijete ima pravo na primjereno uzdržavanje. To znači zadovoljavanje materijalnih i psiholoških potreba djece u različitim fazama razvoja i pokrivanje troškova njihova odgoja i obrazovanja, prema potrebi, kao i drugih povezanih troškova.

Dijete ima pravo primati uzdržavanje od svojih roditelja, koji su za to odgovorni u skladu sa svojim mogućnostima. Ako roditelj zanemari svoju ulogu u uzdržavanju djeteta ili ako dijete ne živi trajno s roditeljem, tom se roditelju može odrediti obveza plaćanja uzdržavanja za dijete.

Roditelji nemaju pravo primati uzdržavanje od svog djeteta.

U (finskom) Zakonu o braku (234/1929) propisane su odredbe o plaćanju uzdržavanja bračnom partneru.

U braku svaki bračni partner pridonosi zajedničkim troškovima kućanstva i uzdržavanju drugog bračnog partnera, ovisno o mogućnostima.

Ako bračni partner zanemaruje svoju obvezu plaćanja uzdržavanja ili ako bračni partneri žive odvojeno, jednome od njih može se odrediti obveza plaćanja uzdržavanja drugome.

Stranka ima nakon razvoda obvezu plaćanja uzdržavanja svom bivšem bračnom partneru ako su stranke o tome sklopile sporazum i ako ga je potvrdio odjel za socijalnu skrb tijela lokalne uprave. Sud u slučaju razvoda braka može jednoj stranci naložiti da plaća uzdržavanje drugoj stranci kojoj je to potrebno. Međutim, u finskoj sudskoj praksi rijetko se jednoj stranci određuje plaćanje uzdržavanja bračnom partneru. Stranke se u načelu nakon razvoda uzdržavaju samostalno.

Pravo bračnog partnera na primanje uzdržavanja od bivšeg partnera prestaje ako uzdržavana stranka sklopi novi brak.

Ono što je propisano u zakonu u vezi s bračnim partnerima primjenjuje se i na odgovarajuće stranke u registriranom partnerstvu.

Stranke nemaju obvezu jedna drugoj plaćati uzdržavanje u kontekstu bilo kakvih drugih posebnih odnosa.

2 Do koje godine dijete može primati doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Pravo djeteta na uzdržavanje od roditelja prestaje kada dijete navrší 18 godina.

Roditelji su odgovorni pokriti troškove obrazovanja djece nakon što su djeca navršila 18 godina ako se to smatra razumnim. To je, međutim, rijetka pojava u finskoj sudskoj praksi.

Vidjeti i 1. pitanje.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

Uzdržavana stranka i obveznik uzdržavanja mogu se obratiti Općinskom odboru za socijalnu skrb koji može pomoći s izradom sporazuma o iznosu uzdržavanja.

Ako djetetovi roditelji žele sklopiti pisani sporazum o plaćanju uzdržavanja za dijete i zatraže od Općinskog odbora za socijalnu skrb da potvrdi taj sporazum, oni moraju taj sporazum sklopiti koristeći se obrascem koji je odobrilo Ministarstvo pravosuđa. Ti se obrasci mogu pribaviti od odjela za socijalnu skrb tijela lokalne uprave. Nadležna tijela na zahtjev će pomoći roditeljima da izrade sporazum i ispune obrazac. Sporazum koji je odobrio Općinski odbor za socijalnu skrb neposredno je izvršiv, kao i sudska odluka.

U članku 8.(a) Zakona o uzdržavanju djece navedeno je da, ako dijete ili obveznik uzdržavanja nemaju prebivalište u Finskoj, Općinski odbor za socijalnu skrb može potvrditi sporazum o uzdržavanju ako je za predmet nadležan sud u Finskoj u smislu članaka 3. ili 6. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i ako su se stranke dogovorile da bi se na obveze uzdržavanja u skladu s člankom 7. Haškog protokola od 23. studenog 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja trebali primjenjivati finski zakoni.

Ako se uzdržavanje osporava, uzdržavana stranka i obveznik uzdržavanja mogu se obratiti sudu podnošenjem zahtjeva za pokretanje sudskog postupka. (Vidi „[Pokretanje sudskog postupka – Finska](#)”).

Bračni drugovi mogu sastaviti neformalni pisani sporazum o uzdržavanju i tražiti od odjela za socijalnu skrb tijela lokalne uprave da ga potvrdi. To će tijelo na zahtjev pomoći strankama sa sastavljanjem sporazuma.

Postupak u vezi s uzdržavanjem između bračnih partnera može se pokrenuti na temelju zahtjeva za pokretanje sudskog postupka. (Vidi „[Pokretanje sudskog postupka – Finska](#)”).

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 i njezina pravila o nadležnosti primjenjuju se na prekogranične slučajeve uzdržavanja.

Za pitanja koja se odnose na obvezu plaćanja uzdržavanja u državama članicama nadležni su sljedeći sudovi:

a) sud mjesta u kojem tuženik ima uobičajeno boravište ili

b) sud mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište ili

c) sud koji je u skladu sa svojim pravom nadležan za postupke o statusu osobe čiji je predmet o uzdržavanju povezan s tim postupkom, osim ako nadležnost nije utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranka ili

d) sud koji je u skladu sa svojim pravom nadležan za postupke o roditeljskoj odgovornosti, ako je pitanje koje se odnosi na uzdržavanje dodatno tom postupku, osim ako je nadležnost utemeljena isključivo na državljanstvu jedne od stranka.

Ako nije riječ o prekograničnom predmetu, pravila o nadležnosti propisana su u (finskom) Zakonu o sudskom postupku (4/1734).

U skladu s poglavljem 10. člankom 1. Zakona o sudskom postupku, ispitivanje zahtjeva za uzdržavanje protiv fizičke osobe provodi okružni sud koji je nadležan u mjestu boravišta ili prebivališta te osobe. U skladu s člankom 9. zahtjev za uzdržavanje može ispitati i okružni sud koji je nadležan u mjestu boravišta ili prebivališta osobe koja traži ili prima uzdržavanje.

Ako se predmet odnosi na razvod ili prestanak suživota s tim postupkom mogu biti povezani zahtjevi u vezi sa sporazumom o uzdržavanju, skrbništvu nad djecom, pravima posjećivanja itd. U tom slučaju nadležan je sud koji je odlučivao o razvodu.

Ako se zahtjev za uzdržavanje podnosi u vezi s postupkom koji se odnosi na skrbništvo nad djetetom ili utvrđivanje očinstva, sudski postupak u vezi s uzdržavanjem može se pokrenuti na istom sudu.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Tužitelj može pokrenuti postupak bez pomoćnika (odvjetnika) (Vidi „[Pokretanje sudskog postupka – Finska](#)”). Međutim, stranci u sudskom postupku obično je potrebna stručna pomoć pa se savjetuje uporaba pomoćnika ili odvjetnika.

U prekograničnim predmetima uzdržavanja, uključene stranke mogu pitanje uputiti središnjem tijelu.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Za pokretanje sudskog postupka plaća se naknada. Sud naplaćuje naknadu i predmetni iznos (86 - 200 EUR) ovisi o sudu i potrebi za razmatranjem predmeta ([Pristojbe koje naplaćuju okružni sudovi](#)).

U (finskom) Zakonu o pravnoj pomoći (257/2002) i (finskom) Zakonu o Finskom središnjem tijelu nadležnom za određena međunarodna pitanja uzdržavanja (1076/2010) propisane su odredbe o pravu podnositelja zahtjeva na pravnu pomoć. Podnositelj zahtjeva koji živi u inozemstvu može dobiti pravnu pomoć i u slučajevima uzdržavanja na temelju posebnog uzajamnog sporazuma. Postoje takvi sporazumi između Finske i određenih država u Sjedinjenim Američkim Državama i određenih pokrajina u Kanadi.

Više informacija o pravnoj pomoći u Finskoj dostupno je na: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Odredbe o plaćanju uzdržavanja za dijete propisane su u (finskom) Zakonu o uzdržavanju djece (704/1975).

Uzdržavanje se u načelu plaća u gotovini unaprijed za svaki mjesec, ako nije drugačije dogovoreno ili predviđeno. Iznimno se može odrediti plaćanje paušalnog iznosa ili plaćanje u obliku pokretne ili nepokretne imovine.

U Finskoj se iznos plativog uzdržavanja za dijete ne određuje na temelju tablice. O svakom se slučaju odlučuje zasebno. U skladu s člankom 1. Zakona, dijete ima pravo na primjereno uzdržavanje. To znači zadovoljavanje materijalnih i psiholoških potreba djece u različitim fazama razvoja i pokrivanje troškova njihova odgoja i obrazovanja, prema potrebi, te drugih povezanih troškova. U skladu s člankom 2. roditelji su odgovorni za uzdržavanje djece u skladu sa svojim mogućnostima. Pri ocjenjivanju tih mogućnosti uzima se u obzir njihova dob, sposobnost za rad, vjerojatnost da će pronaći posao za koji će primati plaću, imovina i sredstva koja imaju na raspolaganju i drugi aspekti njihove pravne odgovornosti za uzdržavanje. Kada se ocjenjuje opseg odgovornosti roditelja za uzdržavanje uzimaju se u obzir i sposobnosti i mogućnosti djeteta da preuzme odgovornost za vlastito uzdržavanje i čimbenici zbog kojih se ne može očekivati da roditelji preuzmu troškove uzdržavanja djeteta ili se povezani troškovi svode na najnižu moguću mjeru.

Plativ iznos uzdržavanja automatski se povećava u skladu s povećanjem troškova života. Daljnje odredbe o automatskom povećanju propisane su u (finskom) Zakonu o povezivanju određenih plaćanja uzdržavanja s indeksom troškova života (583/2008).

Iznos uzdržavanja i način plaćanja mogu se izmijeniti na temelju sporazuma ili sudske odluke u slučaju bitnih promjena okolnosti koje su postojale u trenutku kada je uzdržavanje odobreno zbog kojih se promjena smatra razumnom s obzirom na situaciju djeteta i roditelja koji plaća uzdržavanje.

U Zakonu o braku propisane su odredbe o plaćanju uzdržavanja bračnom partneru. Međutim, u finskoj sudskoj praksi rijetko se jednoj stranci određuje plaćanje uzdržavanja bračnom partneru. Stranke se u načelu nakon razvoda uzdržavaju same.

Plaćanje uzdržavanja u gotovini može se odrediti na neodređeno vrijeme ili do isteka određenog vremenskog razdoblja utvrđenog u sporazumu, odluci ili presudi. Međutim, može se odrediti plaćanje uzdržavanja kao paušalnog iznosa ako je to opravdano osobnim financijskim stanjem stranke koja ima obvezu plaćanja uzdržavanja i drugim čimbenicima. Može se odrediti i plaćanje uzdržavanja u obliku pokretne ili nepokretne imovine.

Iznos uzdržavanja automatski se povećava u skladu s povećanjem troškova života. Daljnje odredbe o automatskom povećanju propisane su u (finskom) Zakonu o povezivanju određenih plaćanja uzdržavanja s indeksom troškova života (583/2008).

Odluka ili presuda koju je donio sud ili sporazum koji su sklopila dva bračna partnera mogu se izmijeniti ako se to smatra opravdanim zbog izmijenjenih okolnosti. Međutim, odluku, presudu ili sporazum kojim je određeno plaćanje uzdržavanja u obliku paušalnog iznosa nije moguće izmijeniti kada je uzdržavanje već plaćeno. Sporazum o uzdržavanju sklopljen između dva bračna partnera može se izmijeniti ako se smatra neodrživim. U skladu sa zakonom, obveza plaćanja uzdržavanja u određenim vremenskim razmacima prestaje ako uzdržavana stranka ponovno sklopi brak.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanje za dijete plaća se djetetovom skrbniku (na njegov bankovni račun).

Uzdržavanje za bračnog partnera plaća se samom bračnom partneru (na njegov bankovni račun).

Uzdržavanje se u načelu plaća u gotovini unaprijed za svaki mjesec, ako nije drugačije dogovoreno ili predviđeno. Iznimno se može odrediti plaćanje paušalnog iznosa ili plaćanje u obliku pokretne ili nepokretne imovine.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Ako obveznik uzdržavanja ne plaća iznos uzdržavanja koji mu je odredio sud ili koji je utvrđen u sporazumu, uzdržavana stranka ili, ako su ispunjeni određeni uvjeti, finski Zavod za socijalno osiguranje (Kela) (vidjeti 12. pitanje), ima pravo pokrenuti postupak za izvršenje obveze uzdržavanja.

Uzdržavana stranka može tražiti od sudskog ovršitelja izvršenje sporazuma ili odluke o uzdržavanju u skladu s (finskim) Ovršnim zakonom. Odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela također može davati savjete u pitanjima povezanim s obiteljskim pravom.

Ako bračni partner kojem je određena obveza uzdržavanja ne izvršava svoju obvezu, kršeći time sporazum koji je ovjerio odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela, ili sudsku odluku ili presudu, uzdržavana stranka može zatražiti od sudskog ovršitelja da izvrši sporazum ili odluku/presudu u skladu s Ovršnim zakonom.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

Ovrha i pravila o zaštiti obveznika uzdržavanja

Ako je predmet upućen agenciji za ovrhe, obvezniku uzdržavanja prvo se šalje obavijest o postupku i opomena za plaćanje. U načelu se obvezniku uzdržavanja mora dati prilika da izvrši plaćanje na temelju opomene.

Ako obveznik ne izvrši plaćanje na temelju opomene ili se dobrovoljno ne obrati agenciji za ovrhu u vezi s plaćanjem, agencija za ovrhu pokreće istragu o prihodima obveznika uzdržavanja i o njegovoj imovini pregledom registriranih podataka.

Radnje koje se poduzimaju u okviru istrage o prihodima i imovini obveznika uzdržavanja i sve naknade istrage strogo su uređene.

U većini slučajeva ovrha se izvršava nad prihodom i sredstvima na bankovnom računu obveznika uzdržavanja. U načelu je moguće ovršiti trećinu obveznikove plaće, mirovine, davanja za nezaposlene ili naknada za rodiljni dopust. Božićnice, dodatne povlastice, provizije, naknade, honorari i druge nagrade u obliku plaćanja također se smatraju prihodom. Ovršeni iznos izračunava se na temelju neto zarade. Nisu prihvatljiva davanja za socijalnu pomoć i socijalnu skrb kao što su smještaj i dječji doplatk. Umjesto povremene ovrhe prihoda može se dogovoriti i plan obročne otplate.

Ovrhama i planovima obročne otplate uvijek se uzima u obzir dio dužnikove imovine koji je zaštićen zakonom: drugim riječima, preostali iznos za preživljavanje. Zaštićeni dio prihoda revidira se u skladu s nacionalnim indeksom mirovina. Dogovoreni zaštićeni iznosi te primjeri slučajeva dostupni su ovdje: <https://oikeus.fi/ulosotto/en/index/velallisenaulosotossa/palkanulosmittaus.html>

Obveznik uzdržavanja ima pravo žalbe iako postupak naplate duga neće biti zaustavljen ako sud to nije zasebno naredio.

Zastara za plaćanje neplaćenog iznosa uzdržavanja

U članku 16. točki (c) Zakona o uzdržavanju djece navedeno je da se iznos uzdržavanja koji se plaća u određenim vremenskim razmacima i zatezne kamate za taj iznos moraju naplatiti od obveznika uzdržavanja unutar pet godina od početka godine koja slijedi nakon one u kojoj dospijeva plaćanje. U protivnom se stranka odriče od prava na plaćanje. Uzdržavanje plaćeno u paušalnom iznosu i zatezne kamate na taj iznos moraju se, s druge strane, naplatiti u roku od pet godina od dospijeca iznosa uzdržavanja i, najkasnije, u roku od pet godina od trenutka kada je uzdržavana osoba postala punoljetna.

Slično tomu, zavod Kela mora od obveznika uzdržavanja naplatiti iznos uzdržavanja koji je platio u roku od pet godina od početka godine koja slijedi nakon godine dospijeca iznosa uzdržavanja za koje je davanje plaćeno zbog ogluhe. U protivnom gubi pravo na taj iznos ((finski) Zakon o uzdržavanju djece, 580/2008, članak 22.).

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Ako obveznik uzdržavanja ne plaća uzdržavanje u skladu s dogovorom, uzdržavana stranka mora zatražiti od sudskog ovršitelja da ovrši neplaćeni iznos. Agencija za ovrhu daje smjernice za sastavljanje takvog zahtjeva. Odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela također može davati savjete u pitanjima povezanim s obiteljskim pravom. Vidjeti 13. i 14. pitanje Agencija za ovrhu ne naplaćuje ovrhu iznosa uzdržavanja. Više pojedinosti o postupku dostupno je ovdje: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/hakemusasiat/perheasiat/childcustodyandrightofaccess.html>

Ako uzdržavanoj osobi finski Zavod za socijalno osiguranje (Kela) plaća dječji doplatk zbog neispunjenja obveze plaćanja uzdržavanja, ta stranka ne može pokrenuti postupak za ovrhu plaćanja uzdržavanja. Ako Kela plaća dječji doplatk, ona preuzima pravo na uzdržavanje u iznosu koji odgovara iznosu plaćenom u obliku dječjeg doplatka (*pravo na naknadu*) (Zakon o uzdržavanju djece 580/2008, članak 19.). Ako je dogovoreni iznos uzdržavanja veći od iznosa dječjeg doplatka koji je platio zavod Kela, a

obveznik uzdržavanja nije izvršio obvezu plaćanja uzdržavanja, zavod Kela plaća u cijelosti iznos uzdržavanja za dijete i u potpunosti od te stranke ovršuje neplaćeni iznos uzdržavanja. U slučaju uspješnog ishoda, zavod Kela platit će nakon naplate duga roditelju koji ima skrbništvo nad djetetom razliku između uzdržavanja i dječjeg doplatka.

U prekograničnim predmetima u vezi s naplatom uzdržavanja, uključene stranke mogu pitanje uputiti središnjem tijelu.

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ako obveznik uzdržavanja ne izvrši plaćanje dugovanog iznosa u skladu sa sporazumom o uzdržavanju ili odlukom koja se odnosi na dijete koje ima boravište u Finskoj, dijete ima pravo na dječji doplatka od finskog Zavoda za socijalno osiguranje (Kela). Informacije o iznosu dječjeg doplatka koji plaća Kela dostupne su na njezinom web-mjestu na sljedećoj poveznici: <http://www.kela.fi/web/en/right-to-unemployment-benefits> Elatustuen Elatustuen Elatustuen Elatustuen (Zakon o povezivanju određenih plaćanja uzdržavanja s indeksom troškova života (583/2008)).

Dječji doplatka može se dobiti ako je iznos uzdržavanja za dijete utvrđen u skladu sa sporazumom o uzdržavanju ili u odluci u iznosu manji od iznosa dječjeg doplatka koji se trenutačno plaća zbog financijskih teškoća bračnog partnera koji ima obvezu plaćanja uzdržavanja. U takvim će slučajevima Kela platiti razliku između dječjeg doplatka i iznosa uzdržavanja. Dijete će povrh toga dobiti od obveznika uzdržavanja iznos uzdržavanja naveden u sporazumu o uzdržavanju ili u odluci. Ako obveznik uzdržavanja ne može plaćati uzdržavanje, može se navesti da je predmetni iznos 0 EUR. U tom će slučaju Kela u cijelosti plaćati iznos dječjeg doplatka.

U Zakonu o uzdržavanju djece (580/2008) propisane su odredbe o zahtjevima koji se primjenjuju na primanje dječjeg doplatka. Plaćanje dječjeg doplatka odobrava se na temelju zahtjeva djetetova skrbnika ili zakonskog zastupnika ili nekoga tko skrbi o djetetu u dobroj vjeri. Dijete koje je navršilo 15 godina također može podnijeti zahtjev za dječji doplatka ako živi samo. Plaćanje dječjeg doplatka ne utječe na obvezu predmetne stranke u vezi s plaćanjem iznosa uzdržavanja u cijelosti. Kada Kela odluči platiti dječji doplatka zbog neplaćanja uzdržavanja, ona ima pravo i obvezu ovršiti sve neplaćene iznose uzdržavanja od predmetne stranke.

Bračni partner koji ima pravo na uzdržavanje može primati naknadu za uzdržavanje samo od svog bračnog partnera.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Ministarstvo pravosuđa središnje je tijelo u Finskoj u odnosu na međunarodne instrumente za naplatu uzdržavanja (vidi, primjerice, Uredbu Vijeća (EZ) br. 4/2009 o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja i Hašku konvenciju o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja iz 2007.). Dužnosti središnjeg tijela uključuju primanje zahtjeva za uzdržavanje, prosljeđivanje zahtjeva nadležnim tijelima i pokretanje postupaka u vezi s tim zahtjevima.

Ako obveznik uzdržavanja boravi u državi u kojoj su na snazi međunarodni instrumenti za naplatu uzdržavanja, podnositelj zahtjeva može se obratiti Ministarstvu pravosuđa radi naplate uzdržavanja u toj stranoj državi. Podnositelje zahtjeva potiče se, prema potrebi, da se obrate svojim lokalnim uredima za pravnu pomoć ili privatnim odvjetnicima (na primjer, u vezi s time kako pripremiti dokumente zahtjeva). Odjel za socijalnu skrb lokalnog nadležnog tijela također može davati savjete u pitanjima povezanim s obiteljskim pravom.

Ako uzdržavanoj osobi dječji doplatka isplaćuje finski Zavod za socijalno osiguranje (Kela) zbog neispunjenja obveze plaćanja uzdržavanja, Kela preuzima pravo na plaćanje uzdržavanja u iznosu koji je jednak iznosu koji je isplatila u obliku dječjeg doplatka (*pravo na naknadu*) (Zakon o uzdržavanju djeteta 580/2008, članak 19.). U tom će slučaju Kela naplatiti neplaćeni iznos uzdržavanja u ime uzdržavane stranke koja u tim okolnostima ne može pokrenuti postupak za naplatu duga. Ako je dogovoreni iznos uzdržavanja veći od doplatka koji je isplatila Kela, Kela će isplatiti cijeli iznos dječjeg doplatka i neplaćeni iznos uzdržavanja naplatiti će u cijelosti od obveznika uzdržavanja. U slučaju uspješnog ishoda, zavod Kela platit će, nakon naplate duga, roditelju koji ima skrbništvo nad djetetom razliku između uzdržavanja i dječjeg doplatka.

Bračni partner koji ima pravo na uzdržavanje može primati naknadu za uzdržavanje samo od svog bračnog partnera. Bračni partner koji ima pravo na uzdržavanje može se obratiti ovršitelju i pokušati saznati ima li bračni partner koji boravi u inozemstvu u Finskoj neku imovinu koja bi se mogla zaplijeniti u skladu s Ovršnim zakonom. Ona može također zatražiti pomoć od Ministarstva pravosuđa u naplati uzdržavanja u inozemstvu.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt Ministarstva pravosuđa:

Adresa: Oikeusministeriö PL 25
00023 Valtioneuvosto

Telefon: +358 29516001

Faks: +358 9 1606 7524

Adresa e-pošte: central.authority@om.fi

Web-mjesto Ministarstva pravosuđa nalazi se sljedećoj poveznici: <https://oikeusministerio.fi/en/frontpage>

Podaci za kontakt finskog Zavoda za socijalno osiguranje (Kela):

Kela ima zasebni odjel za međunarodnu naplatu uzdržavanja koji se nalazi u Helsinkiju

Adresa: Kelan perintäkeskus,
Helsingin perintäyksikkö,
Kansainvälinen erityisperintä
PL 50,
00601 Helsinki

Telefon: +35840 354 5469

Faks +358 20 635 3330

Adresa e-pošte: kv.erityisperinta@kela.fi

Web-mjesto zavoda Kela dostupno je na: <http://www.kela.fi/web/en>

Web-mjesta ureda za pravnu pomoć mogu se pronaći ovdje: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

Podaci za kontakt odjela za socijalnu skrb tijela lokalne uprave mogu se pronaći u telefonskom imeniku ili pozivom finskoj službi za informacije o telefonskim brojevima. Kod pozivanja tog broja potrebno je navesti koji odjel za socijalnu skrb tijela lokalne uprave tražite. Finska ima otprilike 320 tijela lokalne uprave (općina).

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Podnositelj zahtjeva u drugoj državi dobit će najbolju uslugu ako se obrati nadležnom središnjem tijelu u toj državi koje će se potom obratiti finskom Ministarstvu pravosuđa. (Vidjeti 13., 14. i 15. pitanje)

Podnositelj zahtjeva može se i izravno obratiti finskim nadležnim tijelima.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidi odgovore na 15. pitanje.

Uzdržavanoj osobi (dijete ili bračni partner) i obvezniku uzdržavanja koji žive u različitim državama može pomoći Ministarstvo pravosuđa ili nadležna tijela u stranoj državi. Podnositelj zahtjeva (dijete kojem je to dopušteno ili bračni partner) može tražiti od Ministarstva izvršenje presude i odluke donesene u drugoj državi ili odobrenog sporazuma o uzdržavanju sklopljenog u drugoj državi i plaćanje uzdržavanja dobivenog ovrhom na bankovni račun koji je navela uzdržavana osoba. Međutim, Ministarstvo pravosuđa ne može platiti uzdržavanje umjesto obveznika uzdržavanja.

Zbog različitih međunarodnih sporazuma (kao što su Uredba EU-a o uzdržavanju, Haška konvencija iz 2007., bilateralni sporazumi i slično) funkcije Ministarstva pravosuđa, kao središnjeg tijela, proširuju se, primjerice, i na pomoć u pronalaženju obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe, prikupljanje informacija o prihodu obveznika uzdržavanja ili uzdržavane osobe i pomoć s utvrđivanjem roditeljstva, ako je to potrebno u postupku naplate uzdržavanja.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Ako Ministarstvo pravosuđa, ili osoba koju je ono ovlastilo, u sklopu svoje funkcije središnjeg tijela za potrebe različitih međunarodnih sporazuma, zastupa podnositelja zahtjeva pred sudom ili drugim nadležnim tijelom u Finskoj, podnositelju se pravna pomoć pruža besplatno, bez obzira na odredbe o uvjetima za dobivanje pravne pomoći koje su propisane u drugim zakonima.

To se primjenjuje na pitanja koja se odnose na sljedeće:

- (1) utvrđivanje da se odluka o uzdržavanju donesena u stranoj državi priznaje i da može biti izvršena u Finskoj;
- (2) utvrđivanje očinstva;
- (3) određivanje roditelju obveze plaćanja uzdržavanja za dijete;
- (4) promjenu dogovorenog iznosa uzdržavanja za dijete ako je podnositelj zahtjeva dijete ili djetetov zastupnik.

Ono što je propisano u točkama 2. – 4. primjenjuje se samo ako je dijete u trenutku pokretanja postupka mlađe od 21 godine.

Ako Ministarstvo pravosuđa, ili osoba koju je ono ovlastilo, u sklopu svoje funkcije središnjeg tijela u okviru različitih međunarodnih sporazuma, zastupa podnositelja zahtjeva u postupku izvršenja odluke o uzdržavanju, podnositelj zahtjeva nema pravo na pokrivanje troškova ovrhe.

U drugim slučajevima podnositelj zahtjeva može tražiti javnu pravnu pomoć. Pravna pomoć znači da podnositelj zahtjeva može dobiti usluge pomoćnika (odvjetnika) za rješavanje pravnog pitanja, što u cijelosti ili djelomično financira država. Pravna pomoć može se dobiti u svim vrstama sudskih postupaka. Ona je u načelu ograničena samo na predmete o kojima se sudi u Finskoj. Zahtjev za pravnu pomoć može se podnijeti bilo kojem uredu za pravnu pomoć bez obzira na to gdje podnositelj zahtjeva živi. Najpraktičnije rješenje jest obratiti se najbližem uredu. Podnositelji zahtjeva moraju dostaviti raščlambu svojih prihoda, prijavljenih rashoda i imovine i dugova. Mora također biti opisan predmet za koji se traži pravna pomoć te pojedinosti o osiguranju za sudske troškove koje ima podnositelj zahtjeva. Dodatne informacije dostupne su na: <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>

Finska tijela za ovrhu ne naplaćuju ovrhu uzdržavanja.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Ministarstvo pravosuđa imenovano je središnjim tijelom u skladu s člankom 51. Uredbe. Dodatne odredbe o njegovim zadaćama utvrđene su u Zakonu o finskom središnjem tijelu u određenim međunarodnim pitanjima povezanim s uzdržavanjem (1076/2010).

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 10/10/2016

Zahtjevi za uzdržavanje - Švedska

SADRŽAJ

- 1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatu za uzdržavanje?
- 2 Do koje godine dijete može primiti doplatu za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?
- 3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?
- 4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?
- 5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?
- 6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?
- 7 Moram li platiti pristojbu za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

- 8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?
 - 9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?
 - 10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?
 - 11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.
 - 12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?
 - 13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?
 - 14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:
 - 14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?
 - 14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?
 - 15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:
 - 15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?
 - 15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?
 - 16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?
 - 17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?
 - 18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?
 - 19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?
-

1 Što u praksi znače koncepti „uzdržavanje” i „obveza uzdržavanja”? Koje osobe moraju drugim osobama plaćati doplatka za uzdržavanje?

U švedskom zakonodavstvu predviđena je obveza uzdržavanja djece, bračnih drugova i razvedenih bračnih drugova. Odredbe o obvezi uzdržavanja bračnih drugova primjenjuju se i na izvanbračne partnere.

Djeca

Roditelji su odgovorni za uzdržavanje svoje djece u skladu s razumnim potrebama djeteta i zajedničkom financijskom sposobnošću roditelja. Roditelj koji nije u mogućnosti pridonijeti uzdržavanju djeteta nema obvezu plaćati uzdržavanje.

Roditelj koji nema skrbništvo nad djetetom i ne živi stalno s djetetom mora ispuniti svoju obvezu uzdržavanja plaćanjem uzdržavanja. Roditelj koji dijeli skrbništvo s drugim roditeljem također može biti odgovoran plaćati uzdržavanje. To je slučaj ako dijete stalno živi samo s jednim roditeljem bez obzira na to je li ta osoba samac ili živi s novim partnerom.

Osoba koja trajno živi s djetetom druge osobe i s roditeljem koji ima skrbništvo na djetetom također je odgovorna za uzdržavanje tog djeteta ako su stranke vjenčane ili imaju zajedničko dijete. Međutim, pomajka ili poočim odgovorni su za uzdržavanje samo ako dijete ne može uzdržavati drugi roditelj, odnosno, ne onaj s kojim poočim ili pomajka žive. Iznos uzdržavanja određuje se rješenjem suda ili sporazumno.

Uzdržavanje se plaća unaprijed za svaki kalendarski mjesec. Međutim, sud se može odlučiti za drukčiji način plaćanja ako za to postoje posebni razlozi.

Stranke se mogu također dogovoriti da će se budući iznosi uzdržavanja plaćati kao paušalni iznos ili za razdoblja duža od tri mjeseca. Takav sporazum važeći je samo ako je sastavljen u pisanom obliku i u nazočnosti dvaju svjedoka. Ako je dijete mlađe od 18 godina, sporazum mora odobriti i Odbor za socijalnu skrb.

Ako je dijete mlađe od 18 godina, uzdržavanje u obliku paušalnog iznosa plaća se Odboru za socijalnu skrb. Iznos plaćen Odboru mora se upotrijebiti za kupnju anuiteta za dijete od osiguravajuće kuće u iznosu koji odgovara obvezi uzdržavanja, osim ako je to zabranjeno u sporazumu ili Odbor smatra da se taj iznos može upotrijebiti na drugi primjeren način za uzdržavanje djeteta.

Postupak utvrđivanja iznosa uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja.

Potraživanja za utvrđena plaćanja uzdržavanja postaju neovršiva (odlaze u zastaru) pet godina od datuma dospelja plaćanja.

Bračni drugovi

Za vrijeme trajanja braka oba su bračna druga odgovorna za zajedničko uzdržavanje. Ako jedan od bračnih dugova ne može sam sebe u potpunosti uzdržavati, njegov bračni drug također ima obvezu pridonositi osobnim potrebama tog bračnog druga.

Nakon razvoda primjenjuje se načelo da je svaki bračni drug odgovoran za vlastito uzdržavanje. Međutim, ako je jednom od bračnih drugova potreban novac za uzdržavanje u prijelaznom razdoblju, on ima pravo na razumno uzdržavanje od drugog bračnog druga, ovisno o sposobnosti tog bračnog druga i drugim okolnostima. U iznimnim okolnostima, bračnom drugu može biti odobreno uzdržavanje na duže vremensko razdoblje.

Ako se bračni drugovi ne mogu dogovoriti oko uzdržavanja, spor se može riješiti na sudu.

Nakon razvoda, uzdržavanje se plaća u redovitim obrocima. Međutim, sud može odrediti plaćanje uzdržavanja u paušalnom iznosu ako za to postoje posebni razlozi, npr. ako bračni drug mora uplatiti mirovinu.

Postupak utvrđivanja uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja.

Potraživanja za uzdržavanje postaju neovršiva (odlaze u zastaru) tri godine od datuma dospelja plaćanja.

2 Do koje godine dijete može primati doplatak za uzdržavanje? Postoje li različita pravila za uzdržavanje maloljetnika i odraslih osoba?

Roditeljska obveza uzdržavanja u načelu prestaje kada dijete navrší 18 godina. Međutim, ako dijete još nije završilo obvezno srednje obrazovanje, obveza uzdržavanja primjenjuje se dok traje školovanje djeteta, a najdulje do njegova 21. rođendana. U ovom kontekstu škola znači obvezno obrazovanje ili više srednje obrazovanje ili neko drugo usporedivo opće obrazovanje.

3 Moram li se prijaviti ovlaštenom nadležnom tijelu ili sudu kako bih dobio uzdržavanje? Koji su glavni elementi tog postupka?

U Švedskoj ne postoji posebno državno tijelo koje određuje iznos uzdržavanja ili ga pomaže odrediti. Uzdržavanje se utvrđuje sporazumom ili sudskim rješenjem. Ako stranke ne postignu sporazum, tužitelj mora podnijeti tužbu okružnom sudu i zatražiti sudski poziv.

4 Je li moguće podnijeti zahtjev u ime rođaka (ako jest, do kojeg koljena) ili djeteta?

Roditelj koji ima skrbništvo može tražiti uzdržavanje u ime maloljetnog djeteta. Ako je imenovan posebni skrbnik, on također ima pravo postupati u ime djeteta.

5 Ako namjeravam pokrenuti sudski postupak, kako da znam koji je sud nadležan?

Pravila o nadležnosti navedena su u Zakonu o roditeljstvu, Obiteljskom zakonu i Zakonu o sudskom postupku. Informacije se mogu dobiti i od okružnog suda.

Postupci za uzdržavanje djeteta vode se u mjestu gdje tuženik ima uobičajeno boravište. Ako nije nadležan ni jedan sud, predmet rješava Okružni sud u Stockholmu.

Pitanja koja se odnose na plaćanje uzdržavanja bračnom drugu mogu se rješavati i u postupku za razvod braka. Postupke za razvod braka rješava okružni sud u mjestu u kojem jedan od bračnih drugova ima uobičajeno boravište. Ako ni jedan od njih nema uobičajeno boravište u Švedskoj, predmet rješava Okružni sud u Stockholmu. Ako postupak koji se odnosi na uzdržavanje bračnog druga nije pokrenut u vezi s postupkom za razvod braka, primjenjuju se opća pravila o nadležnosti iz Poglavlja 10. Zakona o parničnom postupku.

Uredba Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (Uredba o uzdržavanju) sadržava pravila o nadležnosti u prekograničnim predmetima.

6 Moram li kao podnositelj zahtjeva pokrenuti sudski postupak putem posrednika (npr. odvjetnika, središnjeg ili lokalnog nadležnog tijela, itd.)? Ako ne moram, koji se postupci primjenjuju?

Ne. Osoba koja želi pokrenuti sudski postupak mora podnijeti zahtjev nadležnom okružnom sudu.

7 Moram li platiti pristojbe za pokretanje sudskog postupka? Ako moram, koliko će one približno iznositi? Ako nemam dovoljna financijska sredstva, mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudski su postupci u Švedskoj besplatni, osim pristojbe za podnošenje tužbe koja trenutno iznosi 900 SEK. Ako tužitelj angažira pravnog savjetnika ili odvjetnika, to podrazumijeva dodatne troškove. Troškovi mogu nastati i izvođenjem dokaza, primjerice, saslušanjem svjedoka.

Troškove nije moguće procijeniti jer su oni različiti u pojedinim predmetima.

Pravna pomoć može se odobriti u određenim uvjetima. Pravna pomoć u predmetu koji se odnosi na uzdržavanje odobrava se ako za to postoji posebna osnova. Takva osnova može postojati, primjerice, ako su okolnosti složenije nego obično i ako je potrebna opsežnija pravna pomoć.

Ako je odobrena pravna pomoć, tužitelju se dodjeljuje pravni zastupnik čije troškove plaća država ako ih tužitelj ne može platiti. Pravna pomoć uključuje i troškove izvođenja dokaza, istrage, tumačenja i prevođenja te troškove posrednika. Osobe kojima je odobrena pravna pomoć oslobođene su od plaćanja određenih sudskih pristojbi i pristojbi koje se plaćaju Ovršnoj službi (Kronofogdemyndigheten).

Osobe koje nisu švedski državljani i koje nemaju ili nisu imale boravište u toj zemlji mogu dobiti pravnu pomoć za postupke koji se pokreću u Švedskoj ako za to postoje posebni razlozi. Ako se postupak pokreće pred sudom u drugoj državi, pravna pomoć može se odobriti samo rezidentima Švedske. Državljanima svih država članica EU-a imaju jednako pravo na pravnu pomoć kao i švedski državljani. Državljanima određenih drugih zemalja imaju jednaka prava i u skladu s posebnom odredbom kojom je propisano da mora postojati sporazum o uzajamnosti (reciprocitetu).

Postoje određene posebne odredbe o pravnoj pomoći koje se primjenjuju na prekogranične sporove u EU-u, odnosno kako bi se osigurala mogućnost pružanja besplatne pravne pomoći u određenim slučajevima obuhvaćenima Uredbom o uzdržavanju koji se odnose na uzdržavanje koje plaća roditelj za dijete mlađe od 21 godine.

Informacije o pravnoj pomoći mogu se dobiti od Nadležnog tijela za pravnu pomoć (Rättshjälpsmyndigheten) (<http://www.rattshjalp.se/>).

8 Kakvo će uzdržavanje sud vjerojatno odobriti? Kako se izračunava iznos održavanja? Je li moguće revidirati sudsku odluku ako se troškovi života ili obiteljske okolnosti promijene? Ako jest, kako (npr. putem automatskog sustava indeksacije)?

Procjena iznosa uzdržavanja za dijete temelji se na zakonskim kriterijima. Roditelj koji ima obvezu uzdržavanja ima pravo zadržati neto iznos prihoda za vlastito uzdržavanje. To uključuje troškove stanovanja, koji se izračunavaju zasebno na razini koja se smatra razumnom. Ostali životni troškovi izračunavaju se na temelju referentnog iznosa koji je povezan s indeksom. Dotični roditelj može također izdvojiti iznos za uzdržavanje bračnog druga s kojim zajedno živi, ako za to postoje posebni razlozi. Naposljetku, roditelj koji je obveznik uzdržavanja može izdvojiti iznos za uzdržavanje sve djece koja žive kod kuće. Koliko će preostalog iznosa biti izdvojeno za uzdržavanje ovisi, između ostalog, o potrebama djeteta i mogućnostima drugog roditelja da snosi troškove skrbi o djetetu. U određenoj mjeri mogu se oduzeti troškovi odnosa s djetetom.

Ne postoje zakonski kriteriji za iznos uzdržavanja bračnog druga. Međutim, neki od prethodno navedenih kriterija za procjenu mogu služiti kao smjernice.

Plaćanja uzdržavanja povezana su s indeksom kako bi se osiguralo da zadrže svoju izvornu vrijednost. Indeks odražava promjene u iznosu cjenovne osnovice u skladu sa Zakonom o socijalnom osiguranju, osim ako je u sudsko rješenje ili sporazum kojim se utvrđuje iznos uzdržavanja uključena drukčija odredba o indeksaciji. Ured za socijalno osiguranje svake godine odlučuje hoće li se iznos uzdržavanja mijenjati i, ako hoće, za koliko posto. Izmjena, koja se obično izvršava 1. veljače, primjenjuje se na uzdržavanje o kojem je donesena odluka prije 1. studenoga prethodne godine.

Ako su stranke suglasne, one mogu izmijeniti iznos uzdržavanja sastavljanjem novog sporazuma, čak i ako je prethodni iznos uzdržavanja utvrđen sudskim rješenjem. Rješenje ili sporazum može prilagoditi i sud, ako za to postoji osnova zbog promijenjenih okolnosti. Za razdoblje prije pokretanja postupka, izmjena koju je osporila jedna od stranaka može biti samo u obliku smanjenja ili ukidanja plaćanja koja još nisu izvršena. Sud će povećati iznos uzdržavanja razvedenog bračnog druga uslijed promjene okolnosti samo ako za to postoje posebni razlozi.

Sud može izmijeniti sporazum o uzdržavanju ako je nerazuman s obzirom na okolnosti u trenutku njegova sklapanja i druge uvjete. Međutim, vraćanje već plaćenog uzdržavanja može se naložiti samo ako za to postoje posebni razlozi.

Ako se iznos povremenog plaćanja uzdržavanja za dijete nije mijenjao šest godina, osim prilagodbi povezanih s indeksom, sud može preispitati budući iznos uzdržavanja i ne mora za to navesti posebne razloge.

9 Kako i kome će se uzdržavanje isplaćivati?

Uzdržavanja se plaćaju ovisnoj osobi. Ako je ovisna osoba dijete mlađe od 18 godina, uzdržavanje se plaća roditelju koji ima skrbništvo i živi s djetetom.

Ako je dijete mlađe od 18 godina, uzdržavanje u obliku paušalnog iznosa plaća se Odboru za socijalnu skrb.

10 Ako dotična osoba (dužnik) ne plati dobrovoljno, koje je akcije moguće poduzeti kako bi ju se prisililo da plati?

Zahtjev za sudsku ovrhu podnosi se Službi za ovrhu (Kronofogdemyndigheten). Zahtjev može biti pisani ili usmeni. Nalog za izvršenje mora se podnijeti zajedno sa zahtjevom. Pisana izjava sastavljena u nazočnosti dvaju svjedoka koja se odnosi na uzdržavanje u skladu sa Zakonom o braku ili Zakonom o roditeljstvu može se izvršiti kao pravomoćna presuda koja ima zakonsku snagu.

11 Ukratko opišite sva ograničenja provedbe, posebice pravila za zaštitu dužnika i ograničenja ili rokove zastare u svom sustavu provedbe.

U odnosu na uzdržavanje djece, postupak utvrđivanja uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja. Potraživanja za utvrđena plaćanja uzdržavanja postaju neovršiva (odlaze u zastaru) pet godina od datuma dospjeća plaćanja.

U odnosu na uzdržavanje bračnih drugova, postupak utvrđivanja uzdržavanja ne može se pokrenuti retroaktivno u razdoblju od više od tri godine prije pokretanja postupka, osim uz suglasnost obveznika uzdržavanja. Potraživanja za uzdržavanje postaju neovršiva (odlaze u zastaru) tri godine od datuma dospjeća plaćanja.

U odnosu na izvršenje, postoji nekoliko izuzeća od ovrhe. Na primjer, odjeća i drugi predmeti namijenjeni za osobnu uporabu obveznika uzdržavanja, do razumne vrijednosti, i određena imovina potrebna za dom i brigu o domu, izuzeti su od ovrhe. Ako obveznik uzdržavanja ima obitelj, kod utvrđivanja iznosa koji će biti izuzet od ovrhe uzimaju se u obzir predmeti koje upotrebljava obitelj i obiteljske potrebe.

Može se ovršiti samo onaj dio nadnice ili plaće obveznika uzdržavanja koji premašuje iznos koji mu je potreban za vlastito uzdržavanje ili uzdržavanje obitelji. Dio nadnice ili plaće obveznika uzdržavanja koji se ne može ovršiti (koji se naziva „förbehållsbeloppet” ili „zaštićeni dio”) utvrđuje se na temelju standardnog iznosa. Standardnim iznosom obuhvaćeni su svi životni troškovi, osim troškova stanovanja, koji se utvrđuju zasebno i dodaju standardnom iznosu. Standardni iznos svake godine utvrđuje Služba za ovrhu.

12 Postoji li organizacija ili nadležno tijelo koje mi može pomoći pri osiguranju uzdržavanja?

Pomoć s naplatom uzdržavanja u Švedskoj pruža Služba za ovrhu. U prekograničnim slučajevima, kad podnosi zahtjev Službi za ovrhu ovisna osoba može dobiti administrativnu pomoć od Ureda za socijalno osiguranje (Försäkringskassa).

13 Mogu li organizacije (državne ili privatne) unaprijed u cijelosti ili djelomično umjesto dužnika isplatiti uzdržavanje?

Ured za socijalno osiguranje (Försäkringskassa) može plaćati doplatku za dijete u iznosu od 1 273 SEK mjesečno za dijete čiji su roditelji rastavljeni. Novac se doznajuje roditelju koji ima skrbništvo i koji živi s djetetom te je službeno prijavljen na istoj adresi kao i dijete. Odluku o doplatku za dijete donosi tijelo koje upravlja socijalnim davanjima na temelju zahtjeva podnesenog Uredu za socijalno osiguranje. Doplatkom za dijete društvo osigurava djetetu čiji su roditelji rastavljeni određenu razinu uzdržavanja čak i ako roditelj koji je obveznik uzdržavanja ne ispunjuje svoju obvezu uzdržavanja. Doplatku za dijete može se plaćati kao cjeloviti iznos, kao dodatno plaćanje ili kao doplatku u slučajevima zajedničkog skrbništva. Roditelj koji je obveznik uzdržavanja mora taj iznos nadoknaditi državi u skladu sa svojim приходima i ukupnim brojem djece koju ima obvezu uzdržavati. Obveza nadoknade utvrđuje se u upravnom postupku. Ako se uzdržavanje plaća izravno roditelju koji ima skrbništvo, iznos doplatka za dijete koji plaća Ured za socijalno osiguranje smanjuje se u skladu s time (to se naziva dodatnim doplatkom).

Ako roditelj koji je obveznik uzdržavanja živi u inozemstvu ili živi u Švedskoj ali prima plaću ili drugi prihod iz druge države, Ured za socijalno osiguranje može savjetovati roditelju koji ima skrbništvo nad djetetom i koji živi s djetetom da poduzme mjere kako bi osigurao utvrđivanje obveze uzdržavanja. U takvim slučajevima Ured za socijalno osiguranje preuzima djetetovo pravo na uzdržavanje do iznosa koji plaća ured kao doplatku za dijete.

Bračni drug ne može dobiti pomoć od Ureda za socijalno osiguranje.

14 Ako se nalazim u ovoj državi članici, a dužnik ima prebivalište u drugoj državi:

U prekograničnim predmetima tužitelj može dobiti pomoć Ureda za socijalno osiguranje. Ured za socijalno osiguranje (Försäkringskassa) središnje je tijelo u skladu s Uredbom o uzdržavanju i Haškom konvencijom od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugih oblika obiteljskog uzdržavanja (Haška konvencija iz 2007.) te tijelo za slanje/primanje u skladu s Konvencijom iz New Yorka iz 1956 o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu.

14.1 Mogu li dobiti pomoć nadležnog tijela ili privatne organizacije u toj državi članici?

Vidi odgovor na pitanje 14.

14.2 Ako da, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji?

Podaci za kontakt Ureda za socijalno osiguranje:

Försäkringskassan

Box 1164

SE-621 22 Visby

Švedska

Tel.: +46 (0) 771 17 90 00

Faks: +46 (0) 10 11 20 411

E-pošta: [✉ centralmyndigheten@forsakringskassan.se](mailto:centralmyndigheten@forsakringskassan.se)

Ured za socijalno osiguranje poduzet će odgovarajuće mjere za olakšavanje naplate uzdržavanja. Njegove zadaće kao središnjeg tijela u skladu s Uredbom o uzdržavanju i Haškom konvencijom iz 2007. proizlaze iz Uredbe i Konvencije. Na primjer, ono pomaže osobama koje imaju pravo na uzdržavanje s njihovim zahtjevima koji se mogu podnositi putem nadležnog tijela, primjerice sa zahtjevom za donošenje odluke o uzdržavanju u drugoj državi. Za više informacija o vrsti pomoći koja je dostupna podnositeljima zahtjeva, obratite se Uredu za socijalno osiguranje.

15 Ako se nalazim u drugoj državi, a dužnik se nalazi u toj državi članici:

Podnositelji zahtjeva koji žele naplatiti uzdržavanje u skladu s Konvencijom iz New Yorka o ostvarivanju alimentacijskih zahtjeva u inozemstvu iz 1956. moraju podnijeti zahtjev tijelu za slanje u svojoj državi podrijetla, koja će zatim proslijediti zahtjev tijelu za primanje u Švedskoj (Ured za socijalno osiguranje).

Isto se primjenjuje na podnositelje zahtjeva koji žele dobiti pomoć središnjih tijela u skladu s Uredbom o uzdržavanju ili Haškom konvencijom iz 2007: moraju podnijeti zahtjev središnjem tijelu u svojoj državi podrijetla, koje će proslijediti zahtjev središnjem tijelu u Švedskoj (Ured za socijalno osiguranje).

15.1 Mogu li izravno uputiti zahtjev takvom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji u toj državi članici?

Vidi odgovor na pitanje 17. U odnosu na zahtjeve u skladu s Uredbom o uzdržavanju ili Haškom konvencijom iz 2007. podnositelji zahtjeva mogu zahtjev uputiti izravno nadležnom tijelu.

15.2 Ako mogu, kako se mogu obratiti tom nadležnom tijelu ili privatnoj organizaciji i kakvu vrstu pomoći mogu primiti?

Vidi odgovor na pitanje 16.

16 Obvezuje li tu državu članicu Haški protokol iz 2007.?

Da. Za Švedsku je obvezujuć Haški protokol od 23. studenoga 2007. o mjerodavnom pravu za obveze uzdržavanja (Haški protokol) čije se odredbe primjenjuju u EU-u od 18. lipnja 2011. Opće pravilo u skladu s Haškim protokolom jest da se primjenjuje pravo države u kojoj ovisna osoba ima uobičajeno boravište. U interesu djeteta moguće je primijeniti zakon ili zakone države čiji su državljani i dijete i obveznik uzdržavanja, ako primjena prava države uobičajenog boravišta nije u interesu djeteta. Stranke se mogu također dogovoriti o primjenjivom pravu, ali područje primjene takvih sporazuma ograničeno je u slučaju uzdržavanja djece mlađe od 18 godina.

17 Ako državu članicu ne obvezuje Haški protokol iz 2007., koji će se zakon primjenjivati na zahtjev za uzdržavanje prema pravilima međunarodnog privatnog prava? Koja su odgovarajuća pravila međunarodnog privatnog prava?

Za Švedsku je obvezujući Haški protokol (vidi odgovor na pitanje 20.).

18 Koja su pravila za pristup pravosuđu u prekograničnim slučajevima unutar EU-a u skladu sa strukturom poglavlja V. Uredbe o uzdržavanju?

Za opće zahtjeve u pogledu pravne pomoći vidi odgovor na pitanje 7.

Postoje određene posebne odredbe o pravnoj pomoći za prekogranične sporove u EU-u. Ako su ispunjeni zahtjevi za pravnu pomoć iz Uredbe o uzdržavanju, pravna pomoć mora se odobriti i mora biti besplatna ako je podnositelju potreban pravni zastupnik i ta se potreba ne može ispuniti ni na jedan drugi način.

19 Koje je mjere donijela ova država članica kako bi osigurala funkcioniranje aktivnosti opisanih u članku 51. Uredbe o uzdržavanju?

Nisu planirane posebne mjere.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJM-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 17/10/2016